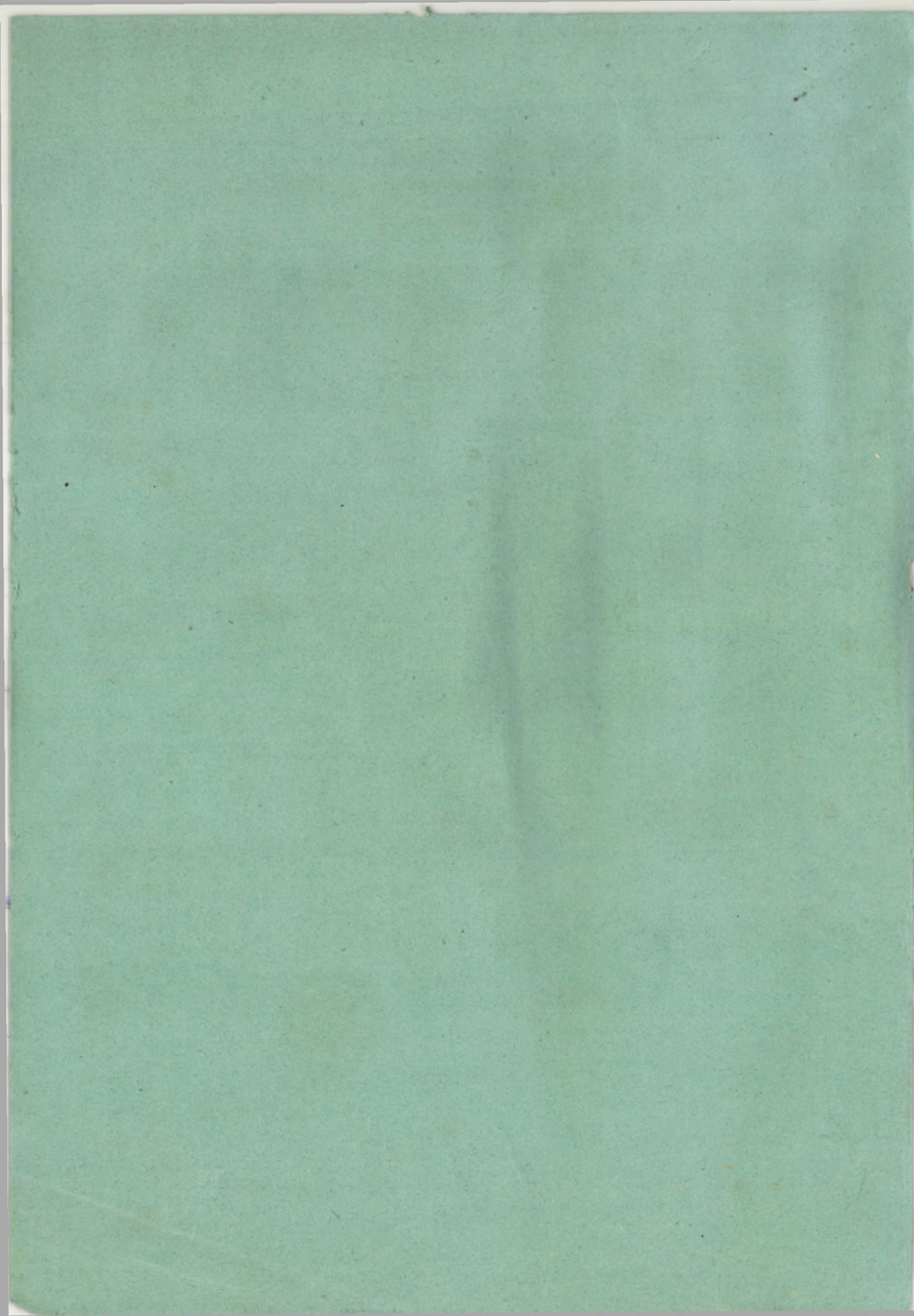

M. TUDOM. AKADÉMIAI

A L M A N A C H

MDCCCLXVII-RE.

MAGYAR TUDOM. AKADÉMIAI
ALMANACH

CSILLAGÁSZATI ÉS KÖZÖNSÉGES

NAPTÁRRAL,

MDCCCLXVII-RE.

PESTEN,
EGGENBERGER FERDI.

M. AKAD. KÖNYVÁRUSNÁL.

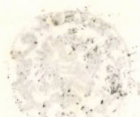
MAGYAR TUDOM. AKADEMIAI

ALMANACH

CSILLAGSZÁMI ÉS KÖRÖZÉSI

NYELVÉRE

MDCCLXXVII

PESTEN

NYOMDÁSZNÁL

Nyomatott Emich Gusztáv, magy. akad. nyomdásznaál, Pesten, 1865.

CSILLAGÁSZATI
és
KÖZÖNSÉGES NAPTÁR

MDCCCLXVII-re.

SZERKESZTETTE

KONDOR GUSZTÁV

A M. T. A. L. TAGJA.

CSILLAGSZATI

KÖZÖNSÉGES NAPLÓ

MDCCCLXXII

—

KÖNDÖR GUSZTÁV

A M. T. A. E. TÁRSASÁGÁNAK

Ünnepszámítás 1867-re.

Számok és ünnepek	Gergely-féle vagy új naptár	Julius-féle vagy ő naptár
Aranyszám	6	6
Epacta (Holdkulcs)	XXV	VI
Napkör	28	28
Római adószám	10	10
Vasárnapi betű	F.	A
Septuagesima	Februarius 17-én	Februarius 12-én
Hamvazó szerda	Martius 6-án	Martius 1-én
Húsvét vasárnap	Aprilis 21-én	Aprilis 16-án
Áldozó csütörtök	Május 30-án	Május 25-én
Pünkösd vasárnap	Junius 9-én	Junius 4-én
Első advent vasárnap	December 1-én	December 3-án
I Kántornap	Martius 13-án	Martius 8-án
II Kántornap	Junius 12-én	Junius 7-én
III Kántornap	September 18-án	September 20-án
IV Kántornap	December 18-án	December 20-án

Időszámítás 1867-re.

Az 1867-ik év a

-
-
- 7375—7376-dik év a byzanci időszak szerint.
- 7359 " " az alexandriai időszak szerint.
- 7067 " " a világteremtés óta Eusebius szerint.
- 6580 " " a Julius-féle időszak szerint.
- 6045 " " a világteremtés óta a zsidó régi évrend szerint.
- 5627—5628 " " a világteremtés óta a zsidó újabb korszámításban.
- 3882 " " az Ábrahám-időszakban.
- 2620 " " Róma fölépítése óta Varró szerint.
- 2614 " " a Nabonassar-féle korszakban.
- 2190 " " a Philippi évszámban nagy Sándor halála óta.
- 1915 " " az antiochiai korszakban.
- 1905 " " a spanyol vagy Caesarok korszakában.
- 1583 " " a Diocletian vagy a martyrok korszakában.
- 1283—1284 " " a török korszakban.
- 1912 " " a Julius-féle naptárjavítás óta.
- 627 " " a papír feltalálása óta.
- 525 " " a löpor feltalálása óta.
- 427 " " a nyomdászat feltalálása óta.
- 375 " " Amerika fölfedezése óta.
- 350 " " a Reformatió óta.
- 285 " " a Gergely-féle naptárjavítás óta.
- 259 " " a távcső feltalálása óta.
- 180 " " az általános nehézkes törvényének Newton által fölfedezése óta.
- 168 " " a gőzgépnek feltalálása óta.

Időszámítás 1867-re.

Az 1867-ik év a

- 978-dik év a mai Magyarországnak a nép által Árpád vezérlete alatt elfoglalásától számítva.
- 873 " " István megkereszteltetése óta.
- 867 " " sz. István megkoronáztatása óta.
- 775 " " Horváthországnak sz. László által elfoglalása óta.
- 765 " " Dalmátországnak Kálmán által elfoglalása óta.
- 650 " " II. Endrének a sz. földre való menetele óta.
- 645 " " az „Arany bulla“ alkottatása óta.
- 629 " " a Kun népnek IV. Béla alatt Magyarországba vándorlása óta.
- 626 " " Magyarországnak IV. Béla alatt a mongol-tatárok általi elpusztítása óta.
- 566 " " III. Endre, az Árpádház utolsó ivadéka halála óta.
- 485 " " Nagy Lajos halálától számítva.
- 423 " " a várnai ütközettől számítva.
- 411 " " Hunyady János halála óta.
- 377 " " Mátyás király halála óta.
- 353 " " a Dózsa György általi pór-lázadástól számítva.
- 341 " " a mohácsi ütközettől számítva.
- 326 " " Budának a törökök által történt végképi elfoglalása óta.
- 301 " " Zrínyi halála óta.
- 232 " " a magyar kir. tudomány-egyetem alapítása óta.
- 181 " " Budának visszafoglalásától számítva.
- 87 " " a magyar kir. tudomány-egyetem újjáalakításától számítva.
- 65 " " a magyar nemzeti Múzeum alapítása óta.
- 42 " " a magyar tudományos Akadémia alapítása óta.
- 30 " " a nemzeti színház alapítása óta.
- 18 " " a budapesti lánczhíd fölépítése óta.

Januarius 1867.

I.

Hét, hó és év napja	Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
Kedd 1	1 Újév, Kis Kar.	Újév napja	20 1866. Ignác
Szerda 2	2 Makár apát	Abel és Szet	21 <i>Juliana</i>
Csüt. 3	3 Genovéva	Enoch, Daniel	22 <i>Anastasia</i>
Péntek 4	4 Titus †	Izabella	23 Krétai 40 vért.
Szomb. 5	5 Telesphorus †	Simeon	24 <i>K. e. b. vége</i>
Vas. 6	6 F. Vizkereszt	F.Sz.3k.(Ep.)	25 B.N. Kará.
Hétfő 7	7 Luczián	Izidor	26 B.A. eljegyz.
Kedd 8	8 Szeverin	Erhárd	27 István vért.
Szerda 9	9 Marcellin, Julián	Marcellál	28 2000 vértanu
Csüt. 10	10 Remete Pál	Remete Pál	19 <i>Aprósszentek</i>
Péntek 11	11 Hygin †	Matilda	30 Anyisia
Szomb. 12	12 Ernő †	Reinhold	31 Melánia
Vas. 13	13 F. 1. Ep. Hilár	F. 1. Ep. Vidor	1 J. 1867. Újév
Hétfő 14	14 Nolai Bódog	Bódog	2 Sylvester
Kedd 15	15 Mór	Mór	3 Malachias
Szerda 16	16 Marczell	Marczel	4 70 apostol
Csüt. 17	17 Remete Antal	Remete Antal	5 <i>Theophani</i>
Péntek 18	18 Piroska †	Piroska	6 <i>Epiphania</i>
Szomb. 19	19 Kanut, Márius †	Sára	7 <i>Ker. János</i>
Vas. 20	20 F. 2. Ep. Jéz. Sz. n.	F. 2. Ep. Fáb.	8 A. 1. Chos. Gy.
Hétfő 21	21 Ágnes	Ágnes	9 Polyeuctes
Kedd 22	22 Vincze	Vincze	10 Nizai Gergely
Szerda 23	23 <i>Bold. assz. eljegyz.</i>	Emerentia	11 Theodosius
Csüt. 24	24 Timotheus	Timoté	12 Titiana
Péntek 25	25 <i>Pál fordulása †</i>	Pál fordulása	13 Hermilus
Szomb. 26	26 Polykarp †	Polykarp	14 <i>Sabbas</i>
Vas. 27	27 F. 3. Ep. Ar. Ján.	F. 3. Ep. Ar. J.	15 A. 2. Theb. Pál
Kétfő 28	28 Nagy Károly	Nagy Károly	16 Vasas Péter
Kedd 29	29 Szalézi Ferencz	Válér	17 <i>Nagy Antal</i>
Szerda 30	30 Martina	Adelgunda	18 <i>Athanasius</i>
Csüt. 31	31 Nólai Péter	Vírgilius	19 Macarius

● UH. (újhold) Jan. 6. 1. ó. 46'0 p. reggel.

○ EN. (első negyed) Jan. 13. 5. ó. 50'4 p. este.

II.

Januarius 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő- v. idő p. mp.	Csillagidő köz. délb. ó. p. mp.
	5627. Tebet, Sebat	1283. Sabân, Ramadân		
1 24		24	+ 3 42' 2"	18 42 28' 1"
2 25		25	4 10' 6"	46 24' 6"
3 26		26	4 38' 6"	50 21' 2"
4 27		27 34. pént. (Dsuma)	5 6' 3"	54 17' 8"
5 28	17.sz.(S.) ● UH.e.	28	5 33' 5"	58 14' 3"
6 29		29	+ 6 0' 3"	19 2 10' 9"
7 1	Sebat. Újhold n.	1 Ramadân (B. k.)	6 26' 7"	6 7' 4"
8 2		2	6 52' 5"	10 4' 0"
9 3		3 Ábrahám könyv.	7 17' 8"	14 0' 5"
10 4		4 Korán küldése	7 42' 6"	17 57' 1"
11 5		5 35. péntek	8 6' 7"	21 53' 7"
12 6	18. szombat	6	8 30' 3"	25 50' 2"
13 7		7 Mózes 5 könyv.	+ 8 53' 2"	19 29 46' 8"
14 8		8	9 15' 5"	33 43' 3"
15 9	Xylophoria	9	9 37' 1"	37 39' 9"
16 10		10	9 58' 0"	41 36' 4"
17 11		11	10 18' 1"	45 33' 0"
18 12		12 36. péntek	10 37' 6"	49 29' 5"
19 13	19. szombat	13	10 56' 3"	53 26' 1"
20 14		14 szerencse napok	+ 11 14' 2"	19 57 22' 7"
21 15	Öröm napja	15	11 31' 5"	20 1 19' 2"
22 16		16	11 48' 0"	5 15' 8"
23 17		17	12 3' 7"	9 12' 3"
24 18		18 Jéz. evang. küld.	12 18' 6"	13 8' 9"
25 19		19 37. péntek	12 32' 8"	17 5' 4"
26 20	20. szombat	20	12 46' 1"	21 2' 0"
27 21		21	+ 12 58' 7"	20 24 58' 6"
28 22	Niskalen hal. eml.	22	13 10' 5"	28 55' 1"
29 23	Benj.el.háb. em. ü.	23	13 21' 5"	32 51' 7"
30 24		24	13 31' 7"	36 48' 2"
31 25		25	13 41' 1"	40 44' 8"

○ HT. (hold tölte) Jan. 20. 8 ó. 52' 0 p. reggel.

○ UN. (utolsó negyed) Jan. 27. 4 ó. 3' 5 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	°	'	ó. p.	ó. p.	°	'	ó. p.	ó. p.
1	280 37	7	23 2	7 51 4 16	230 45	m	-14 3	3 25 r. 1 31 e.
2	281 38	"	22 57	51 17	242 34	♂	16 12	4 22 2 5
3	282 39	"	22 51	51 18	254 25	♂	17 41	5 17 2 44
4	283 41	"	22 45	51 19	266 20	♂	18 23	6 9 3 28
5	284 42	"	22 39	51 20	278 20	♂	18 18	6 58 4 17
6	285 43	"	-22 32	7 51 4 22	290 26	♂	-17 22	7 42 r. 5 12 e.
7	286 44	"	22 24	50 24	302 40	♂	15 39	8 20 6 10
8	287 45	"	22 16	50 25	315 11	♂	13 11	8 56 7 11
9	288 46	"	22 8	50 26	327 32	♂	10 5	9 28 8 15
10	289 48	"	22 0	49 28	340 14	♂	6 30	9 56 9 21
11	290 49	"	21 51	49 29	353 8	♂	-2 32	10 25 10 29
12	291 50	"	21 41	48 30	6 18	♀	+ 1 38	10 53 11 37
13	292 51	"	-21 31	7 48 4 31	19 46	♀	+ 5 48	11 22 r. * *
14	293 52	"	21 21	48 33	33 35	♂	9 45	11 55 0 48 r.
15	294 53	"	21 10	47 34	47 44	♂	13 16	0 31 e. 1 59
16	295 54	"	20 59	46 35	62 14	♂	16 2	1 14 3 11
17	296 55	"	20 47	45 37	77 0	♂	17 49	2 4 4 21
18	297 56	"	20 35	45 38	91 57	♂	18 23	3 3 5 27
19	298 58	"	20 23	44 39	106 54	♂	17 42	4 9 6 27
20	299 59	"	-20 10	7 43 4 40	121 37	♂	+15 48	5 20 e. 7 18 r.
21	301 0	♂	19 57	42 41	136 22	♂	12 55	6 33 8 1
22	302 1	"	19 43	41 42	150 34	♂	9 19	7 45 8 38
23	303 2	"	19 30	40 44	164 19	♂	5 20	8 56 9 10
24	304 3	"	19 15	39 46	177 37	♂	+ 1 12	10 4 9 40
25	305 4	"	19 1	38 47	190 29	♂	-2 51	11 8 10 7
26	306 5	"	18 46	37 49	202 59	♂	6 40	* * 10 34
27	307 6	"	-18 31	7 36 4 50	215 12	♂	-10 6	0 11 r. 11 2 r.
28	308 7	"	18 15	35 52	227 12	♂	13 2	1 13 11 33
29	309 7	"	17 59	34 54	239 5	♂	15 26	2 12 0 5 e.
30	310 8	"	17 43	33 55	250 56	♂	17 8	3 9 0 42
31	311 9	"	17 26	32 57	262 48	♂	18 7	4 2 1 24

Jan. 1. a nap hossza 8 ó. 25 p.

A nap januariusban 1 ó-al nő.

● UH. Jan. 6. 1 ó. 46 0p. regg.

○ EN. Jan. 13. 5 ó. 51'1p. este.

○ HT. Jan. 20. 8 ó. 52'0p. regg.

○ UN. Jan. 27. 4 ó. 3'5p. este.

IV.

Januarius 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza ° ' "	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. ° ' "	kelte ó. p.	delelés. ó. p.	lemene. ó. p.
♿ Merkúr	2	201 43	17 17	—21 59	6 13 r.	10 31 r.	2 50 e.
	8	220 39	17 52	23 10	6 31	10 42	2 53
	14	237 58	18 29	23 46	6 49	10 56	3 3
	20	254 32	19 9	23 39	7 4	11 12	3 20
	26	271 8	19 49	22 43	7 16	11 29	3 43
♀ Venus	2	114 42	16 44	—17 33	5 16 r.	9 58 r.	2 39 e.
	8	124 27	16 48	17 18	4 55	9 38	2 20
	14	134 12	16 58	17 26	4 42	9 24	2 6
	20	143 57	17 11	17 49	4 34	9 14	1 55
	26	153 42	17 28	18 18	4 29	9 7	1 45
♂ Mars	2	106 21	7 46	+25 16	4 48 e.	0 58 r.	9 9 r.
	8	109 8	7 35	25 49	4 11	0 25	8 39
	14	111 54	7 25	26 15	3 35	11 50 e.	8 8
	20	114 39	7 15	26 35	2 59	11 17	7 36
	26	117 24	7 5	26 46	2 26	10 45	7 5
♃ Jupiter	2	311 40	20 38	—19 8	9 19 r.	1 52 e.	6 26 e.
	10	312 22	20 45	18 40	8 53	1 28	6 4
	18	313 4	20 53	18 10	8 25	1 3	5 43
	26	313 46	21 0	17 39	7 59	0 40	5 21
♄ Saturnus	2	226 46	15 17	—15 59	3 41 r.	8 31 r.	1 21 e.
	12	227 5	15 20	16 11	3 6	7 55	0 44
	22	227 24	15 23	16 20	2 31	7 18	0 7
♅ Uranus	2	96 28	6 27	+23 38	3 43 e.	11 40 e.	7 39 r.
	12	96 35	6 25	23 39	3 0	10 59	7 0
	22	96 42	6 23	23 40	2 19	10 18	6 19

Venus mint hajnal-csillag látható, és e hó végén legnagyobb fényében ragyog. — Mars e hó 10-én a nappal szembeállításba jő, tehát az egész éjjel látható. — Jupiter a bak csillagzatában van, és esti csillag. — Saturnus a mérleg csillagzatában tartózkodik, és 3 óra körül reggel felkel.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	11	36°6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
2	9	22°6 e.	Hold a földtávban.
3	6	53°6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
			Venus elhajlása: — 17° 29'7
			Hold „ : — 17° 25'7
4	3	24°6 r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
6	1	46°0 r.	● UH. (újhold).
7			Jupiter IV. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 7 ó. 30 p. este.
8	0	59°6 r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
10	1	44°6 e.	Merkur leszálló pálya-csomójában.
10	11	33°6 e.	Marsnak szembenállása a nappal.
11	2	31°6 e.	Venus a napközélben.
13			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 3 ó. 10 p. reggel.
			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 4 ó. 45°6 p. este.
13	5	50°1 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
18	4	22°6 e.	Hold a földközélben.
	6	5°6 e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
19	2	2°6 e.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
20	8	52°0 r.	○ HT. (hold tölte).
	5	50°0 e.	Merkur a napközélben.
27	4	3°5 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
28	10	48°6 e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
30	1	22°6 e.	Hold a földtávban.
31			Venus a legnagyobb fényben.
	7	28°6 e.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
			Venusnak elhajlása: — 18° 45'0
			Holdnak „ : — 18° 16'5

VI.

Januarius 1867.

Csillagfűdések						
Hó napja	csillag		bemenet	csillag		
	neve és jegye	nagysága	közép idő ó. p.	egyenes emelked.	elhajlása	
5	Nyilas (112)	7	6 53·2 r.	276	53·2	—19 12·2
	Nyilas (121)	7	7 55·3 r.	277	19·1	—19 19·0
8	Vízöntő 18 A	6	5 37·9 e.	319	13·7	—13 26·8
9	Vízöntő (46)	6	7 26·0 e.	332	27·8	—9 42·1
16	Bika 70	7	4 1·7 e.	64	30·3	+15 38·2
	Bika 75	6	5 21·6 e.	65	12·5	+16 3·6
	Bika 776 ¹	5	5 31·5 e.	65	14·4	+15 40·0
	Bika (99)	5 6	6 16·7 e.	65	44·1	+15 54·3
	Bika 87α	1	9 1·0 e.	67	4·2	+16 14·6
17	Bika 117	6	4 20·4 e.	80	4·5	+17 7·7
18	Bika 130 N	6	1 27·7 r.	84	55·2	+17 40·7
	Ikrek 21	7	5 10·5 e.	96	8·2	+17 52·6
	Ikrek 26 u	5 6	9 14·7 e.	98	39·8	+17 46·5
20	Rák 1	6	3 21·7 r.	117	21·4	+16 8·7
22	Hatodló 10	6	4 35·5 r.	147	20·7	+9 33·9
27	Szűz 96 y	6 7	3 32·9 r.	210	28·8	—9 42·2
29	Mérleg 41 η	4 5	2 55·3 r.	234	8·9	—15 14·7

Hét, hó és év		Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz
napja		naptár	naptár	naptár
Péntek	1 32	Ignác $\dagger$	Brigitta	20 Euthymius
Szom.	2 33	Gyerty. sz. B. A.	Gy. sz. B. A.	21 Maximus
Vas.	3 34	F. 4. Ep. Balázs	F. 4. Ep. Bal.	22 A. 3. Timothe.
Hétfő	4 35	Cors. András	Veronika	23 Kelemen
Kedd	5 36	Ágota	Ágota	24 Xenia
Szerda	6 37	Dorottya	Dorottya	25 Gergely hitv.
Csüt.	7 38	Romuald	Richard	26 Xenophon
Péntek	8 39	Máthai János $\dagger$	Salamon	27 Aranyss. János
Szomb.	9 40	Apollónia $\dagger$	Apollónia	28 Ephraim
Vas.	10 41	F. 5. Ep. Skolas.	F. 5. Ep. Gáb.	29 A. 4. Ignác
Hétfő	11 42	Dezső	Euphrosina	30 Nagy Basil.
Kedd	12 43	Eulália	Eulália	31 Cyrus, János
Szerda	13 44	Riesei Katalin	Kastor	1 Febr. Tryph.
Csüt.	14 45	Bálint	Bálint	2 Gy.sz.B. Assz
Péntek	15 46	Faustin és Jovita $\dagger$	Faustin	3 Simeon, Anna
Szomb.	16 47	Juliána $\dagger$	Juliána, Samu	4 Izidor
Vas.	17 48	F. Sept. Donát, K.	F. Sept. Konst.	5 A. Triod. Ágot.
Hétfő	18 49	Simon	Zsuzsánna	6 Bucolus
Kedd	19 50	Konrad	Gabin	7 Parthenius
Szerda	20 51	Eleuther	Eucharis	8 Theodor
Csüt.	21 52	Eleonóra	Eleonóra	9 Nicephorus
Péntek	22 53	Péter székfogl.	Péterszékfogl.	10 Charalamp.
Szomb.	23 54	Romana	Szeverin	11 Balázs
Vas.	24 55	F. Sex. Mátyás ap.	F. Sex. M. ap.	12 A. 1. Sept. M.
Hétfő	25 56	Valburga	Valburga	13 Márton
Kedd	26 57	Sándor	Jónás, Gotthilf	14 Auxentius
Szerda	27 58	Leander	Leander	15 Onesimus
Csüt.	28 59	Roman	Roman	16 Pamphilus

● UH. (újhold)

Febr. 4. 7. ó. 31·6 p. este.

○ EN. (első negyed)

Febr. 12. 2. ó. 56·3 p. reggel.

II.

Februarius 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k.idő v.-idő	Csillagidő köz.-délb.
	5627. Sebat, Adar	1283. Ramadân Sevvâl	p. mp.	ó p. mp.
1 26		26 38. péntek	+13 49·7	20 44 41·3
2 27	21. sz. ● UH. el	27 Mindenható éjje	13 57·5	48 37·9
3 28		28	+14 4·4	20 52 34·4
4 29	Antioch. Ep.h.e.ü.	29 Gyászn.K.M.v.m.	14 10·5	56 31·0
5 30		30	14 15·9	21 0 27·5
6 1	Adar. Újhold nap.	1 Sevvâl (Böjt v.)	14 20·4	4 24·1
7 2		2 N. Bairam	14 24·0	8 20·6
8 3		3 39. péntek	14 26·9	12 17·2
9 4	22. szombat	4	14 29·0	16 13·8
10 5		5	+14 30·2	21 20 10·3
11 6		6	14 30·7	24 6·9
12 7	Mózes hal.n.böjt	7 Hamsa halála	14 30·4	28 3·4
13 8	Eső-ünnep	8	14 29·2	32 0·0
14 9		9	14 27·4	35 56·5
15 10		10 40. péntek	14 24·7	39 53·1
16 11	23. szombat	11	14 21·3	43 49·6
17 12		12	+14 17·2	21 47 46·2
18 13		13	14 12·4	51 42·7
19 14	Kis Purim	14 szerencse napok	14 6·8	55 39·3
20 15		15	14 0·6	59 35·8
21 16		16 Ohudi ütközet	13 53·8	22 3 32·4
22 17		17 41. péntek	13 46·3	7 28·9
23 18	24. szombat	18	13 38·2	11 25·5
24 19		19	+13 29·5	22 15 22·1
25 20		20	13 20·2	19 18·6
26 21		21	13 10·3	23 15·2
27 22		22	12 59·9	27 11·7
28 23	Templ.sz. Zor. ált.	23	12 48·9	31 8·3

○ HT. (hold tölte) Febr. 18. 8. ó. 51·1 p. este.

○ UN. (utolsó negyed) Febr. 26. 0. ó. 48·4 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.
1	312 10	—17 9	7 30	4 58	274 46	—18 19	4 52r.	2 7e.
2	313 11	" 16 52	29 5	0	286 52	17 41	5 37	3 4
3	314 12	" —16 35	7 28	5 1	299 7	—16 13	6 19r.	4 1e.
4	315 13	" 16 17	27	3	311 31	13 58	6 55	5 2
5	316 14	" 15 59	25	4	324 12	11 2	7 30	6 6
6	317 14	" 15 40	24	6	337 3	7 32	8 1	7 12
7	318 15	" 15 22	22	8	350 4	—3 38	8 29	8 20
8	319 16	" 15 3	21	10	3 18	+ 0 31	8 58	9 28
9	320 17	" 14 44	20	11	16 44	4 42	9 28	10 38
10	321 17	" —14 25	7 18	5 13	30 22	+ 8 41	9 59r.	11 49e.
11	322 18	" 14 5	16	14	44 13	12 16	10 33	* *
12	323 19	" 13 45	15	16	58 16	15 11	11 12	0 58r.
13	324 19	" 13 25	13	18	72 31	17 14	11 58	2 8
14	325 20	" 13 5	11	20	86 55	18 12	0 51e.	3 13
15	326 20	" 12 44	10	21	101 24	18 0	1 52	4 13
16	327 21	" 12 24	8	23	115 54	16 37	2 58	5 6
17	328 21	" —12 3	7 6	5 25	130 19	+ 14 13	4 8e.	5 52r.
18	329 22	" 11 42	5	26	144 31	10 58	5 21	6 33
19	330 22	" 11 21	3	27	158 27	7 9	6 32	7 7
20	331 23	" 10 59	1	29	172 3	+ 3 2	7 42	7 37
21	332 23	" 10 38	6 59	30	185 18	—1 7	8 50	8 6
22	333 24	" 10 16	58	32	198 11	5 6	9 55	8 35
23	334 24	" 9 54	56	33	210 45	8 45	10 58	9 3
24	335 24	" —9 32	6 54	5 34	223 1	—11 57	11 59e.	9 32r.
25	336 25	" 9 10	52	36	235 5	14 33	* *	10 5
26	337 25	" 8 47	50	38	247 1	16 31	0 58r.	10 40
27	338 25	" 8 25	48	40	258 54	17 45	1 52	11 19
28	339 25	" 8 2	47	41	270 47	18 13	2 44	0 4e.

Febr. 1. a nap hossza 96. 28p.

A nap februariusb. 16. 26p. elnő.

● UH. Febr. 4. 7 ó. 31' 6 p. este.

○ EN. Febr. 12. 2 ó. 56' 3 p. reg.

○ HT. Febr. 18. 8 ó. 57' 1 p. este.

○ UN. Febr. 26. 0 ó. 48' 4 p. este.

IV.

Februarius 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza		egyen. emelk. ó. p.	elhajlás.		kelte ó. p.	delelése ó. p.		lomen. ó. p.
♀ Merkur	2	291	34	20 35	—20	34	7 23 r.	11 49 r.	4 16 e.	
	8	310	58	21 17	17	46	7 28	0 7 e.	4 47	
	14	333	16	21 58	14	5	7 28	0 26	5 24	
	20	359	40	22 40	9	34	7 25	0 44	6 2	
	26	31	14	23 20	4	16	7 18	1 0	6 37	
♀ Venus	2	165	4	17 51	—18	52	4 28 r.	9 3 r.	1 38 e.	
	8	174	47	18 13	19	16	4 28	9 1	1 34	
	14	184	30	18 37	19	29	4 29	9 1	1 32	
	20	194	12	19 1	19	28	4 30	9 2	1 33	
	26	203	52	19 27	19	12	4 32	9 5	1 38	
♂ Mars	2	120	34	6 58	+26	52	1 50 e.	10 9 e.	6 29 r.	
	8	123	16	6 53	26	50	1 21	9 40	6 1	
	14	125	57	6 50	26	45	0 55	9 14	5 34	
	20	128	37	6 50	26	35	0 33	8 51	5 8	
	26	131	17	6 51	26	23	0 12	8 28	4 45	
♃ Jupiter	2	314	23	21 7	—17	11	7 36 r.	0 19 e.	5 3 e.	
	10	315	5	21 15	16	38	7 9	11 55 r.	4 41	
	18	315	47	21 22	16	4	6 42	11 31	4 21	
	26	316	30	21 30	15	30	6 16	11 7	3 59	
♄ Saturnus	2	227	45	15 26	—16	28	1 51 r.	6 37 r.	11 25 r.	
	12	228	3	15 28	16	32	1 14	6 0	10 47	
	22	228	22	15 29	16	34	0 35	5 21	10 8	
♅ Uranus	2	96	50	6 22	+23	41	1 33 e.	9 33 e.	5 33 r.	
	12	96	57	6 21	23	42	0 53	8 52	4 53	
	22	97	5	6 20	23	42	0 13	8 12	4 13	

Merkur e hó 11-én a nappal a felső együttállásba jő, tehát nem látható. — Venus mint hajnal-csillag látható. A nyugoti eltérése e hó 22-én a legnagyobb. — Mars az ikrek csillagzatában az egész éjjel látható. — Jupiter e hó 3-án a nappal együttállásba jő, azért nem látható. — Saturnus az éjnek második felében a mérleg csillagzatában látható. Mozgása jegyellenes.

M. Akad. Almanach.

Hó napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ó.	p.	
2	5	29°6 e.	Venusnak legnagyobb éjszakai szélessége.
3	7	18°6 e.	Jupiternek együttállása a nappal.
4	11	44°6 r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
4	7	31°6 e. ●	UH. (újhold).
	8	17°6 e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
7	10	13°6 r.	Merkurnak együttállása Jupiterrel az egyenes emelkedésben.
10	3	51°6 r.	Merkurnak legnagyobb déli szélessége.
11	6	1°6 e.	Merkurnak felső együttállása a nappal.
12	2	56°3 r. ○	EN. (Hold az első negyedben).
	11	41°6 e.	Saturnus negyedfényben a nappal.
15	0	9°6 r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
	11	22°6 r.	Hold a földközélben.
	1	0°6 e.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
18	8	57°1 e. ○	HT. (hold tölte).
21	0	22°6 r.	Venusnak legnagyobb nyugoti eltérése: 46° 48' 5.
25	8	47°6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
26	00	48°4 e. ○	UN. (Hold az utolsó negyedben).
27	90	22°6 r.	Hold a földtávolban.

VI.

Februarius 1867.

Csillagfödések

Hó napja	c s i l l a g		bemenet		c s i l l a g	
	neve és jegye	nagy- sága	közép idő		egyenés	elhajlása
			ó.	p.	emelkedése ° ' ''	° ' ''
9	Halak	98 μ	5	9 0'8e.	20 48'0	+ 5 27'4
10	Kos	(85)	6	11 5'7e.	34 54'4	+ 9 58'0
12	Bika	55 γ	3 4	10 30'4e.	63 3'2	+15 18'3
13	Bika	70	7	0 50'8r.	64 30'3	+15 38'2
	Bika	77 θ^1	5	2 1'2r.	65 14'4	+15 40'0
	Bika	78 θ^2	5 6	2 7'7r.	65 15'9	+15 34'6
14	Bika	111	6	0 26'0r.	79 9'6	+17 15'5
	Bika	117	6	2 0'0r.	80 4'5	+17 7'7
15	Ikrek	54 λ	4 5	8 45'5e.	107 36'7	+16 46'8
17	Rák	29	6	1 40'1r.	125 17'9	+14 39'1

Hét, hó és év		Rom. katolikus	Protestans	Görög-oros
napja		naptár	naptár	naptár
Péntek	1	60 Albin †	Albin	17 Theodor
Szomb.	2	61 Simplicius †	Simplicius	18 Leo pápa
Vas.	3	62 F. Quinq. Fars. v.	F. Quinq. Kun.	19 A. 2. Maes. A.
Hétfő	4	63 Kázmér	Adorján	20 Leo püsp.
Kedd	5	64 <i>Húshagyó</i> , Adorján	Frigyes	21 Thimothe.
Szerda	6	65 <i>Hamv. sz.</i> Frigý. †	Fridolin	22 Eugen
Csüt.	7	66 Tamás	Felicitas	23 Polycarp.
Péntek	8	67 Jézus öt sz. sebe †	Philemon	24 <i>K. János</i>
Szomb.	9	68 <i>Cyrell. Method</i> †	Adel	25 Tarasius
Vas.	10	69 F. Quadr., 1. b. v.	F. 1. Inv. S.	26 A. 3. Sür. Por.
Hétfő	11	70 Heraklius	Rozina	27 Procopius
Kedd	12	71 <i>Gergely</i>	Gergely	28 Vazul
Szerda	13	72 Rozina, Kánt. †	Ernö, Kriszt.	1 <i>M. Ham. sz.</i>
Csüt.	14	73 Mathilda	Zakariás	2 Hesychius
Péntek	15	74 Jézus sz. tövisk. †	Kristóf	3 Eutropius
Szomb.	16	75 Heribert †	Czirják	4 Gerasimus
Vas.	17	76 F. 2. böjt v. Gertr.	F. 2. Rem. G.	5 A. 4. I. b. v. C.
Hétfő	18	77 Eduárd, Sándor	Anselm	6 42. vértanu
Kedd	19	78 <i>József</i>	József	7 Vazul
Szerda	20	79 Ambrus †	Nikétas	8 Theoph. Kán. †
Csüt.	21	80 Benedek	Benedek	9 40 <i>vértanu</i>
Péntek	22	81 Oktávia †	Kázmér	10 Quadratus
Szomb.	23	82 Theod., Otto, Vic. †	Eberhárd	11 Sophronius
Vas.	24	83 F. 3. b. v. Gáb. főa.	F. 3. Ocul. Gá.	12 A. 5. II. b. v. T.
Hétfő	25	84 Gyüm. olt. B. A.	Gy. olt. B. A.	13 Nicephorus
Kedd	26	85 Manó	Manó	14 Benedek
Szerda	27	86 Rupertus, Böjtk. †	Hubert	15 Agapius
Csüt.	28	87 Sixtus, Guntram	Gedeon	16 Sabinus
Péntek	29	88 Eustasius, Cyrill †	Eustasius	17 <i>Elek</i>
Szomb.	30	89 Quirinus †	Guido	18 Cyrillus
Vas.	31	90 F. 4. böjt v. Benj.	F. 4. Laet. Am.	19 A. 6. III. b. v.

● UH. (újhold) Mart. 6. 10 ó. 54' 2 reggel.
 ○ EN. (első negyed) Mart. 13. 10 ó. 3' 3 reggel

II.

Martius 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő- v idő p. mp.	Csillagidő köz. délb. ó. p. mp.
	5627. Adar, W'adar	1283. Sevval Dsûl-kade		
1 24		24 42. péntek	+12 37.5	22 35 4.8
2 25	25.sz. ● UH. előtt	25	12 26.6	39 1.4
3 26		26	+12 13.1	22 42 57.9
4 27		27	12 0.2	46 54.5
5 28	Antioch. r. visszav.	28	11 46.9	50 51.0
6 29		29	11 33.1	54 47.6
7 30	Újhold napja	1 Dsûl-kade, Böjt	11 18.9	58 44.1
8 1	W'adar	2 43. péntek	11 4.2	23 240.7
9 2	26. szombat	3	10 49.2	6 37.2
10 3		4 7 alv. a parl. m.	+10 33.8	23 10 33.8
11 4		5 Kaaba építése	10 18.1	14 30.3
12 5		6	10 2.0	18 26.9
13 6		7 Móz. átm. a Nilf.	9 45.6	22 23.4
14 7		8	9 28.9	26 20.0
15 8		9 44. péntek	9 12.0	30 16.5
16 9	27. szombat	10	8 54.8	34 13.1
17 10		11	+ 8 37.3	23 38 9.6
18 11		12	8 19.6	42 6.2
19 12		13	8 1.8	46 2.7
20 13	Esther böjt	14 } szerencse-napok	7 43.7	49 59.3
21 14	Kis Purim	15	7 25.6	53 55.9
22 15	Nagy Purim	16 45. péntek.	7 7.3	57 52.4
23 16	28. szombat	17	6 48.9	0 149.0
24 17		18	+ 6 30.5	0 545.5
25 18		19	6 12.1	9 42.1
26 19		20	5 53.6	13 38.6
27 20		21	5 35.1	17 35.1
28 21		22	5 16.6	21 31.7
29 22		23 46. péntek	4 58.2	25 28.3
30 23	29.sz. ● UH. előtt	24	4 39.8	29 24.8
31 24		25	+ 4 21.6	0 30 21.4

○ HT. (hold tölte)

Mart. 20. 10 ó. 11.2 p. reggel.

○ UN. (utolsó negyed)

Mart. 28. 9 ó. 2.1 p. reggel.

Martius 1867.

III.

Hó uapja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	° ′	° ′	ó. p.	ó. p.	° ′	° ′	ó. p.	ó. p.
1	340 25	X	— 7 40	6 46 5 43	282 48	Y	—17 53	3 31r. 0 54e.
2	341 26	"	7 17	44 45	294 56	Y	16 43	4 14 1 49
3	342 26	"	— 6 54	6 41 5 46	307 18	az	—14 46	4 53r. 2 49e.
4	343 26	"	6 31	38 47	319 55	az	12 4	5 28 3 51
5	344 26	"	6 8	36 49	332 49	X	8 44	6 0 4 58
6	345 26	"	5 44	34 50	345 59	X	4 54	6 31 6 6
7	346 26	"	5 21	32 51	359 25	X	— 0 44	7 0 7 16
8	347 26	"	4 58	30 53	13 5	Y	+ 3 32	7 30 8 27
9	348 26	"	4 34	27 55	26 57	Y	7 40	8 2 9 39
10	349 26	"	— 4 11	6 25 5 56	40 58	Y	+11 25	8 35r. 10 51e.
11	350 26	"	3 47	24 58	55 6	Y	14 31	9 13 * *
12	351 26	"	3 24	22 59	69 17	□	16 47	9 55 0 1r.
13	352 25	"	3 0	21 6 1	83 30	□	18 0	10 47 1 7
14	353 25	"	2 37	18 2	97 42	□	18 7	11 44 2 8
15	354 25	"	2 13	16 4	111 50	□	17 5	0 47e. 3 2
16	355 25	"	1 49	15 5	125 52	Ω	15 1	1 54 3 49
17	356 24	"	— 1 26	6 12 6 7	139 47	Ω	+12 6	3 3e. 4 29r.
18	357 24	"	1 2	10 9	153 30	mp	8 33	4 13 5 4
19	358 24	"	0 38	8 10	167 1	mp	4 35	5 23 5 37
20	359 23	"	— 0 15	6 11	180 18	p	+ 0 28	6 31 6 6
21	0 23	Y	+ 0 9	4 13	193 18	p	— 3 36	7 37 6 34
22	1 22	"	0 33	1 14	206 3	p	7 25	8 42 7 2
23	2 22	"	0 56	5 59 15	218 33	m	10 49	9 45 7 31
24	3 21	"	+ 1 20	5 58 6 16	230 49	m	—13 41	10 42e. 8 2r.
25	4 20	"	1 44	55 18	242 54	X	15 54	11 42 8 36
26	5 20	"	2 7	53 19	254 51	X	17 25	* * 9 15
27	6 19	"	2 31	51 21	266 44	X	18 9	0 36r. 9 57
28	7 18	"	2 54	49 22	278 38	Y	18 5	1 24 10 45
29	8 18	"	3 18	47 24	290 37	Y	17 14	2 9 11 37
30	9 17	"	3 41	45 25	302 46	az	15 34	2 49 0 34e.
31	10 16	"	+ 4 45	43 6 27	315 9	az	—13 10	3 25r. 1 35 e.

Mart.1. a nap hossza 106.57p.

A nap martiusban 16.47p.-elnö.

● UH. Mart. 6. 106. 54.2 p. reg.

○ EN. Mart. 13. 106. 3.3 p. reg.

○ HT. Mart. 20. 106. 11.2 p. reg.

○ UN. Mart. 28. 96. 2.1 p. reg.

IV.

Martius 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza o ' "	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. o ' "	kelte ó. p.	delelés. ó. p.	lemene. ó. p.
♀ Merkur	2	55 6	23 45	— 0 59	7 11 r.	1 9 e.	7 8 e.
	8	92 39	0 16	+ 3 40	6 56	1 15	7 33
	14	128 16	0 32	6 14	6 34	1 6	7 40
	20	158 54	0 30	7 13	6 7	0 41	7 17
	26	183 54	0 19	5 19	5 38	0 3	6 31
♀ Venus	2	210 18	19 45	— 18 51	4 32 r.	9 7 r.	1 41 e.
	8	219 56	20 12	18 6	4 32	9 10	1 49
	14	229 31	20 39	17 3	4 30	9 14	1 58
	20	239 5	21 6	15 42	4 26	9 17	2 8
	26	248 37	21 34	14 5	4 22	9 21	2 19
♂ Mars	2	133 3	6 53	+ 26 14	11 58 r.	8 14 e.	4 32 r.
	8	135 44	6 58	26 4	11 40	7 55	4 10
	14	138 21	7 3	25 41	11 24	7 37	3 50
	20	141 0	7 10	25 20	11 9	7 20	3 31
	26	143 38	7 18	24 57	10 57	7 5	3 12
♃ Jupiter	2	316 51	21 33	— 15 13	6 2 r.	10 55 r.	3 49 e.
	10	317 33	21 41	14 38	5 35	10 30	3 27
	18	318 15	21 48	14 4	5 7	10 6	3 5
	26	318 57	21 54	13 30	4 40	9 41	2 42
♄ Saturnus	2	228 37	15 29	— 16 34	0 4 r.	4 50 r.	9 37 r.
	12	228 55	15 29	16 31	11 24 e.	4 11	8 57
	22	229 14	15 28	16 25	10 43	3 30	8 17
♅ Uránus	2	97 10	6 19	+ 23 42	11 41 r.	7 40 e.	3 41 r.
	12	97 17	6 19	23 42	11 1	7 1	3 1
	22	97 23	6 19	23 42	10 22	6 21	2 22

Merkur esti csillag, de e hó végén nem lesz látható. — Venus mint hajnal-csillag látható. E hó végén a Jupiterrel együttáll. — Mars reggel 4 óra körül leszáll. — Jupiter nem látható. — Saturnus a mérleg csillagzatában 11 óra körül este felkel, és reggelig látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelek
	ó.	p.	
1 3	37°6 r.		Merkur az emelkedő pálya-csomójában.
2 0	52°6 e.		Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
4 4	46°6 e.		Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.
5 5	28°6 e.		Merkur a naptávban.
6 10	54°2 r.		● UH. (újhold).
6			Napfogyatkozás. A közp. sötétülés kezdete: 9 ó. 5'2 p. r. bp. v. idő A közp. sötétülés vége: 11 ó. 50'0 p. r. " " " Budapestben is látható lesz.
7 7	28°6 e.		Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
9 11	1°6 e.		Merkurnak legnagyobb keleti eltérése.
11			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 6 ó. 16'3 p. reggel.
13 0	22°6 r.		Hold a földközelpontban.
13 10	3°3 r.		○ EN. (Hold az első negyedben.)
14 6	40°6 r.		Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
	4		24°6 e. Marsnak legnagyobb éjszakai szélessége.
15 0	53°6 r.		Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.
16 1	6°6 r.		Merkurnak legnagyobb éjszakai szélessége.
20 10	11°2 r.		○ HT. (hold tölte). Holdfogyatkozás. A sötétülés kezdete: 8 ó. 31'6 p. reggel. A sötétülés vége: 11 " 37'6 " " Budapestben nem lesz látható.
21 2	54°6 r.		A nap a kosban. Tavaszk kezdete.
24 4	28°6 e.		Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
25 2	9°6 e.		Uranus negyedfényben a nappal.
26 11	46°6 e.		Merkurnak alsó együttállása a nappal.
27 6	22°6 r.		Hold a földtávban.
28 9	2°1 e.		○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
29			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 5 ó. 24'3 p. este.
30 7	2°6 e.		Venus a leszálló pálya-csomójában.
31 9	50°6 e.		Venus együttállása Jupiterrel az egyen. emelked. elhajlásuk különbsége: 43'2.

VI.

Martius 1867.

Csillagfödéssek

Hó napja	c s i l l a g		bemenet		c s i l l a g			
	neve és jegye	nagy-sága	közép idő	ó. p.	egyenés emelked.	elhajlása		
					°	'	°	'
1	Mérleg (127)	6 7	2 27·6 r.	217	29·8	—11	44·7	
4	Vízöntő {18 A	6	6 22·9 r.	319	13·7	—13	26·8	
12	Bika (246) I	6 7	6 53·2 e.	72	25·3	+16	56·6	
15	Rák 1	6	6 32·3 e.	117	21·4	+16	8·7	
22	Szűz 77	7	5 43·5 r.	201	37·0	— 6	56·2	
	Szűz 96 y	6 7	9 0·9 e.	210	28·8	— 9	42·2	
	Szűz 98 x	4	10 51·9 e.	211	27·0	— 9	46·4	
25	Mérleg 49	5 6	4 30·8 r.	238	12·8	—16	8·1	
28	Nyilas (82)	6	4 38·4 r.	275	35·6	—18	48·6	
	Nyilas (88)	7	4 58·6 r.	275	52·9	—18	59·2	
	Nyilas (94)	7	5 32·8 r.	276	0·8	—19	13·9	
29	Nyilas 450 ²	5 6	5 11·8 r.	288	31·5	—18	33·0	

Aprilis 1867.

I.

Hét, hó és év			Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz	
napja			naptár	naptár	naptár	
Hétfő	1	91	Hugó	Theodora	20	Megölt sz. Aty.
Kedd	2	92	Paulai Ferencz	Amália	21	Jakab püsp.
Szerda	3	93	Richard †	Darius	22	Vazul
Csüt.	4	94	Izidor	Ambrus	23	Nicon
Péntek	5	95	Vincze †	Hozeás	24	Zacharias
Szomb.	6	96	Coelestin, Sixtus †	Iréne	25	Gy.olt. B. asz.
Vas.	7	97	F. 5. b. v., F. v.	F. 5. Jud. Heg.	26	A. 7. IV. b. v. G.
Hétfő	8	98	Albert	Apollónia	27	Matrona
Kedd	9	99	Demeter	Demeter	28	Hilarion
Szerda	10	100	Ezékiel †	Dániel	29	Márk
Csüt.	11	101	Leo pápa, Izsák	Ezékiel	30	Clim. János
Péntek	12	102	Fájdalmas szűz †	Gyula	31	Hypatius
Szomb.	13	103	Justin †	Justin	1	April. Már.
Vas.	14	104	F. 6. b. v., Vir. vas.	F. 6. Vir. vas.	2	A. 8. V. b. v. Tit.
Hétfő	15	105	Gonz. Péter	Olympia	3	Nicetas
Kedd	16	106	Anasztasia	Áron	4	György
Szerda	17	107	Rudolf †	Rudolf	5	Theodulus
Csüt.	18	108	N. Csüt., Apoll. †	Flavian.	6	Eutychius
Péntek	19	109	N. Péntek, Cresc. †	Tódor	7	Mil. György
Szomb.	20	110	N. Szomb., Vic. G. †	Sulpitius, Abs.	8	Herodion
Vas.	21	111	F. Husv. vas.	F. Husv. v.	9	A. 9. VI. b. v. E.
Hétfő	22	112	Húsvét hétfő	Húsvét hétfő	10	Terentius
Kedd	23	113	Béla	György	11	Antipas
Szerda	24	114	György	Albrecht	12	Vazul
Csüt.	25	115	Márk evang.	Márk evang.	13	Artemon
Péntek	26	116	Kilit	Kilit	14	Márton p.
Szomb.	27	117	Peregrin	Anasztáz	15	Aristarch
Vas.	28	118	F. 1. Fehér vas.	F. 1. Quas. Vit.	16	A. Husv. v.
Hétfő	29	119	Veronai Péter	Sibylla	17	Húsvét hétfő
Kedd	30	120	Sienai Katalin	Eutropius	18	Húsvét kedd

● UH. (újhold) Apr. 4. 11. ó. 20'0 p. este.
 ○ EN. (első negyed) Apr. 11. 4. ó. 25'3 p. este.

II.

Aprilis 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő-v. idő p. mp.	Csillagidő köz. dél. ó. p. mp.
	5627. W'adar, Nisan	1283. Dsú'l-kade Dsú'l-hedse		
1 25		26	+ 4 3·4	0 37 17·9
2 26		27	3 45·3	41 14·5
3 27		28	3 27·4	45 11·0
4 28		29	3 9·6	49 7·6
5 29	Újhold napja	30 47. péntek.	2 52·0	53 4·1
6 1	Nisan, 30. szom.	1 Dsú'l-hedse	2 34·5	57 0·7
7 2	Áron gyerm. hal.	2	+ 2 17·2	1 0 57·2
8 3		3	2 0·2	4 53·8
9 4		4	1 43·3	8 50·3
10 5		5	1 26·7	12 46·9
11 6		6	1 10·3	16 43·4
12 7		7 48. péntek	0 54·2	20 40·0
13 8	31. szombat	8 Isten kinyilat.	0 38·4	24 36·5
14 9		9	+ 0 22·9	1 28 33·1
15 10	Mária halála, bőjt	10 Kis Bairam	+ 0 7·7	32 29·6
16 11		11	0 7·2	36 26·2
17 12		12	0 21·7	40 22·8
18 13		13 } szerencse-napok	0 35·8	44 19·3
19 14	Pascha ün. előest.	14 } 49. péntek	0 49·6	48 15·9
20 15	P. ünn. k. 32. sz.	15 }	1 2·9	52 12·4
21 16	Másod. ünnep	16	— 1 15·8	1 56 9·0
22 17		17	1 28·3	2 0 5·5
23 18	Fél-ünnepek	18 Tó-ünnep	1 40·4	4 2·1
24 19		19	1 51·9	7 58·6
25 20		20	2 2·9	11 55·2
26 21	Hetedik ünn.	21 50. péntek	2 13·5	15 51·7
27 22	Nyol. ün. 33. sz.	22 Béke ünnepe	2 23·5	19 48·3
28 23		23	— 2 33·0	2 23 44·8
29 24		24	2 42·1	27 41·4
30 25	I. Perek	25 Alig yür. vissza.	2 50·5	31 37·9

○ HT. (hold tölte) Apr. 19. 0 ó. 22·2 p. reggel.

○ UN. (utolsó negyed) Apr. 27. 3 ó. 17·0 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	°	'	ó. p.	ó. p.	°	'	ó. p.	ó. p.
1	11 15	✓ + 4 27	5 42	6 28	327 51	≈ -10 5	3 58 r.	2 40 e.
2	12 14	" 4 51	40	30	340 53	✕ 6 26	4 29	3 46
3	13 13	" 5 14	38	31	354 18	✕ - 2 20	4 59	4 56
4	14 13	" 5 36	36	33	8 4	✓ + 1 59	5 29	6 8
5	15 12	" 5 59	34	34	22 9	✓ 6 17	5 59	7 21
6	16 11	" 6 22	32	35	36 30	✕ 10 18	6 33	8 36
7	17 10	+ 6 45	5 30	6 37	51 0	✕ +13 44	7 10 r.	9 48 e.
8	18 9	" 7 7	28	38	65 33	□ 16 20	7 53	10 58
9	19 7	" 7 30	26	39	80 4	□ 17 52	8 42	* *
10	20 6	" 7 52	23	41	91 28	☾ 18 15	9 38	0 2 e.
11	21 5	" 8 14	21	43	108 41	☾ 17 28	10 40	0 59
12	22 4	" 8 36	19	44	122 40	☾ 15 38	11 45	1 48
13	23 3	" 8 58	17	45	136 26	☾ 12 56	0 54 e.	2 30
14	24 1	+ 9 20	5 15	6 46	149 57	☾ + 9 33	2 2 e.	3 6 r.
15	25 0	" 9 41	13	48	163 16	☾ 5 44	3 11	3 38
16	25 59	" 10 2	12	50	176 21	☾ + 1 42	4 18	4 8
17	26 57	" 10 24	10	52	189 15	☾ - 2 21	5 23	4 35
18	27 56	" 10 45	9	53	201 57	☾ 6 14	6 28	5 3
19	28 54	" 11 6	6	54	214 27	☾ 9 47	7 32	5 31
20	29 53	" 11 26	4	56	226 47	☾ 12 51	8 34	6 1
21	30 51	☾ +11 47	5 2	6 58	238 57	☾ -15 20	9 32 e.	6 34 r.
22	31 50	" 12 7	0	59	250 59	☾ 17 6	10 28	7 10
23	32 48	" 12 27	4 58	7 0	262 55	☾ 18 7	11 18	7 51
24	33 47	" 12 47	56	1	274 47	☾ 18 19	* *	8 37
25	34 45	" 13 7	54	2	286 40	☾ 17 41	0 4 r.	9 28
26	35 43	" 13 26	53	4	298 38	☾ 16 21	0 46	10 22
27	36 42	" 13 45	51	6	310 44	≈ 14 13	1 23	11 20
28	37 40	+ 14 5	4 50	7 7	323 5	≈ -11 25	1 57 r.	0 22 e.
29	38 38	" 14 23	48	8	335 46	✕ 8 1	2 28	1 26
30	39 36	" 14 42	46	10	348 48	✕ 4 7	2 58	2 34

Apr. 1. a nap hossza 12 ó. 46 p.
A nap aprilisban 16. 38p-el nő.

● UH. Apr. 4. 11 ó. 20'p. este.
○ EN. Apr. 11. 4 ó. 25'3p. este.
○ HT. Apr. 19. 0 ó. 22'2p. regg.
○ UN. Apr. 27. 3 ó. 17'0p. regg.

IV.

Aprilis 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza °	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. °	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemene. ó. p.
♿ Merkur	2	208 22	0 0	+ 1 44	5 8 r.	11 19 r.	5 30 e.
	8	226 39	23 54	— 0 36	4 50	10 50	4 49
	14	243 37	0 0	1 27	4 35	10 31	4 28
	20	260 7	0 15	0 51	4 23	10 23	4 22
	26	276 54	0 36	+ 0 55	4 14	10 21	4 28
♀ Venus	2	259 44	22 6	— 11 53	4 15 r.	9 25 r.	2 33 e.
	8	269 14	22 33	9 45	4 9	9 28	2 47
	14	278 44	22 59	7 27	4 2	9 31	3 1
	20	288 13	22 26	4 59	3 53	9 34	3 14
	26	297 42	23 52	2 25	3 44	9 36	3 28
♂ Mars	2	146 42	7 29	+ 24 27	10 43 r.	6 48 e.	2 52 r.
	8	149 19	7 37	23 57	10 32	6 34	2 34
	14	151 56	7 49	23 25	10 22	6 20	2 18
	20	154 33	8 0	22 47	10 13	6 7	2 3
	26	157 11	8 11	22 7	10 4	5 55	1 46
♃ Jupiter	2	319 35	22 0	— 13 1	4 17 r.	9 19 r.	2 23 e.
	10	320 14	22 6	12 30	3 57	8 53	2 0
	18	321 0	22 12	12 0	3 19	8 28	1 37
	26	321 42	22 17	11 32	2 51	8 1	1 12
♄ Saturnus	2	229 34	15 26	— 16 18	9 57 e.	2 45 r.	7 33 r.
	12	229 53	15 24	16 9	9 15	2 4	6 52
	22	230 12	15 22	15 59	8 32	1 22	6 12
♅ Uranus	2	97 33	6 20	+ 23 42	9 39 r.	5 39 e.	1 39 r.
	12	97 40	6 21	23 41	9 1	5 0	1 1
	22	97 47	6 22	23 40	8 22	4 22	0 22

Merkur nem lesz látható. — Venus mint hajnal-essillag lát-
ható. — Mars a rák csillagzatába lép, és 2 óra körül reggel
leszáll. — Jupiter a vízöntőben reggel látható. — Saturnus
este 9 1/2 órától kezdve reggelig látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	1	10·6 e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
	2	12·6 e.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
3	7	14·6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
4	11	20·0 e.	● UH. (újhold).
8	2	22·6 r.	Hold a földközeli.
	0	51·6 e.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
10	0	46·6 e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
11	4	25·3 e.	○ EN. (Hold az első negyedben).
	10	51·6 e.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
16	0	45·6 r.	Mars negyedfényben a nappal.
18	9	49·6 r.	Mars a naptávban.
	5	6·6 é.	Merkur a nappközeli.
19	0	22·2 r.	○ HT. (hold tölte).
			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 4 ó. 32·5 p. reggel.
20	9	50·6 e.	Saturnus együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
23	9	13·6 e.	Merkurnak legnagyobb nyugoti eltérése .. 27° 13' 0.
24	0	22·6 r.	Hold a földtávban.
27	3	17·0 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
29	7	39·6 r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.

Hét, hó és év	Rom. katholikus	Protestans	Görög-orosz
napja	naptár	naptár	naptár
Szerda	1 121 <i>Fülöp és Jakab</i>	Fülöp, Jakab	19 Paphnutius
Csüt.	2 122 Zsigmond	Zsigmond	20 Tir. Theodor
Péntek	3 123 Kereszt feltalál. †	Kereszt feltal.	21 Januarius
Szomb.	4 124 Flórián †	Flóris, Amália	22 Sien. Theodor
Vas.	5 125 F. 2. Pius, Gotth.	F. 2. Miser. G.	23 A. 1. György
Hétfő	6 126 Portai János	Detrik	24 Sabbas
Kedd	7 127 <i>Szaniszló</i>	Godofréd	25 <i>Márk. evang.</i>
Szerda	8 128 Mihály ark. megj.	Szaniszló	26 Basileus püsp.
Csüt.	9 129 Naz. Gergely	Hiob, Hermes	27 Simeon
Péntek	10 130 Antonin, Izidor †	Antonin, Gyóz.	28 Jasen és Sos.
Szomb.	11 131 Beatrix †	Adalbert	29 <i>9 vértanu</i>
Vas.	12 132 F. 3. Sz. J. olt., Pon.	F. 3. Jub. Pon.	30 A. 2. Jakab
Hétfő	13 133 Szervác	Szervác	1 Máj. Jerem.
Kedd	14 134 Bonifác	Bonifác	2 Nagyathanáz.
Szerda	15 135 Zsófia	Zsófia	3 Timotheus
Csüt.	16 136 <i>Nepom. János</i>	Peregrinus	4 Pelagia
Péntek	17 137 Paskalis †	Torpetus	5 Irene
Szomb.	18 138 Theodot †	Liborius	6 Hiob
Vas.	19 139 F. 4. Coelestin	F. 4. Cant. Pot.	7 A. 3. Sz. K. felt.
Hétfő	20 140 Bernandin	Anastáz	8 <i>János hitv.</i>
Kedd	21 141 Bódog	Prudencz	9 Izsaiás próf.
Szerda	22 142 Julia, Ilona	Ilona	10 Vizszentelés
Csüt.	23 143 Dezső	Dezső	11 Mocius
Péntek	24 144 Johanna †	Zsuzsánna	12 Epiphan. pk.
Szomb.	25 145 Orbán †	Orbán	13 Glyceria
Vas.	26 146 F. 5. Neri Fülöp	F. 5. Rog. Béla	14 A. 4. Isidor vt.
Hétfő	27 147 János pápa	Lucian	15 Pachomius
Kedd	28 148 Vilmos	Vilmos	16 Theodor
Szerda	29 149 Maximilian	Maximilian	17 Andronicus
Csüt.	30 150 Ald. Csütörtök	Nándor	18 Péter és Dénes
Péntek	31 151 Angela †	Petronella	19 Patricius

● UH. (újhold) Máj. 4. 8. ó. 56·4 p. reggel.

○ EN. (első negyed) Máj. 10. 11. ó. 20·4 p. este.

II.

Május 1867.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár	Időegyen- let k. idő - v. idő	Csillagidő köz. délb. ó. p. mp.
	5627. Nisan, Ijar		1283. Dsü'l-hedse 1284. Moharrem	p. mp.	ó. p. mp.
1	26	Böjt, Jozua h. m.	26	— 2 58·5	2 35 34·5
2	27		27	3 5·8	39 31·1
3	28		28	3 12·7	43 27·6
4	29	34. sz. ● UH. el.	29	3 18·9	47 24·2
5	30	Újhold napja	1	3 24·7	2 51 20·7
6	1	Ijar	2	3 29·8	55 17·3
7	2		3	3 34·4	59 13·8
8	3	2. Perek	4	3 38·5	3 3 10·4
9	4		5	3 42·0	7 6·9
10	5		6	3 45·0	11 3·5
11	6	35. szombat	7	3 47·4	15 0·0
12	7	Böjt, h. a. l. elk. b. m.	8	— 3 49·2	3 18 57·6
13	8	Böjt	9	3 50·5	22 53·2
14	9		10	3 51·2	26 49·7
15	10	3. Perek	11	3 51·4	30 46·3
16	11	Böjt, fr. el., Illés h.	12	3 51·0	34 42·8
17	12		13	3 50·0	38 39·4
18	13	36. szombat	14	3 48·5	42 35·9
19	14	KisHúsv. 4. Perek	15	— 3 46·5	3 46 32·5
20	15	Böjt	16	3 43·9	50 29·0
21	16		17	3 40·7	54 25·6
22	17		18	3 37·0	58 22·2
23	18	Lag-B'omer	19	3 32·7	4 2 18·7
24	19		20	3 27·9	6 15·3
25	20	37. szombat	21	3 22·6	10 11·8
26	21		22	— 3 16·7	4 14 8·4
27	22		23	3 10·3	18 4·9
28	23	Böjt, Gaza elf. m.	24	3 3·5	22 1·5
29	24	5. Perek	25	2 56·1	25 58·0
30	25		26	2 48·3	29 54·6
31	26		27	2 40·0	33 51·2

○ HT. (hold tölte) Máj. 18. 3. ó. 8·5 p. este.

○ UN. (utolsó negyed) Máj. 26. 6. ó. 38·1 p. este.

Hő napja	☉ Nap				☾ Hold					
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.		
	o. p.	o. p.	ó. p.	ó. p.	o. p.	o. p.	ó. p.	ó. p.		
1	40 35	8	+15 0	4 45	7 12	2 17	7	+ 0 6	3 27r.	3 44e.
2	41 33	"	15 18	43	13	16 13	7	4 28	3 56	4 57
3	42 31	"	15 36	40	14	30 34	8	8 42	4 28	6 11
4	43 29	"	15 54	38	15	45 16	8	12 31	5 3	7 27
5	44 27	"	+16 11	4 37	7 16	60 11	9	+15 34	5 45r.	8 41e.
6	45 25	"	16 28	36	18	75 11	9	17 35	6 32	9 50
7	46 23	"	16 45	34	20	90 6	9	18 25	7 27	10 52
8	47 21	"	17 1	33	21	104 48	9	17 57	8 29	11 45
9	48 19	"	17 18	32	23	119 12	9	16 22	9 36	* *
10	49 17	"	17 33	30	24	133 14	9	13 48	10 45	0 31r.
11	50 15	"	17 49	28	26	146 55	9	10 32	11 53	1 9
12	51 13	"	+18 4	4 27	7 27	160 16	10	+ 6 46	1 2e.	1 43r.
13	52 11	"	18 19	26	28	173 19	10	+ 2 47	2 10	2 12
14	53 9	"	18 34	25	30	186 7	10	+ 1 16	3 15	2 40
15	54 7	"	18 49	23	31	198 42	10	+ 5 11	4 19	3 7
16	55 4	"	19 3	22	33	211 6	10	+ 8 51	5 22	3 34
17	56 2	"	19 16	21	34	223 23	10	+ 12 4	6 25	4 3
18	57 0	"	19 30	19	35	235 31	10	+ 14 45	7 24	4 34
19	57 58	"	+19 43	4 18	7 36	247 33	11	+16 45	8 21e.	5 9r.
20	58 55	"	19 56	17	37	259 30	11	+ 18 2	9 14	5 47
21	59 53	"	20 8	16	38	271 21	11	+ 18 30	10 2	6 31
22	60 51	"	20 20	15	39	283 15	11	+ 18 10	10 45	7 20
23	61 48	"	20 32	13	40	295 8	11	+ 17 2	11 23	8 13
24	62 46	"	20 43	12	41	307 5	11	+ 15 9	11 59	9 9
25	63 43	"	20 54	12	42	319 10	11	+ 12 36	* *	10 9
26	64 41	"	+21 5	4 11	7 43	331 29	12	+ 9 26	0 29r.	11 12r.
27	65 39	"	21 15	10	44	344 5	12	+ 5 46	0 58	0 15e.
28	66 36	"	21 25	10	46	357 4	12	+ 1 43	1 26	1 23
29	67 34	"	21 35	9	47	370 1	12	+ 10 31	1 55	2 33
30	68 31	"	21 44	8	48	382 25	12	+ 6 49	2 24	3 45
31	69 29	"	21 53	7	49	394 49	12	+ 10 51	2 57	5 0

Máj. 1. a nap hossza 14 ó. 27 p.

A nap májusban 1 ó. 15 p.-el nő.

● UH. Máj. 4. 8 ó. 56'4 p. reg.

○ EN. Máj. 10. 11 ó. 20'4 p. este.

○ HT. Máj. 18. 3 ó. 8'5 p. este.

○ UN. Máj. 26. 6 ó. 38'1 p. este.

IV.

Május 1867.

B o l y g ó k								
jegy és neve	hó nap- ja	napköz. hossza ° ' "	egyrén. emelk. ó. p.	elhajlás. ° ' "	kelte ó. p.	delelése ó. p.	leméne. ó. p.	
♀ Merkúr	2	294 44	1 4	+ 3 39	4 5 r.	10 24 r.	4 43 e.	
	8	314 32	1 36	7 6	3 58	10 33	5 8	
	14	337 23	2 13	11 5	3 53	10 46	5 39	
	20	4 38	2 55	15 21	3 51	11 5	6 19	
	26	37 7	3 41	19 29	3 55	11 30	7 6	
♀ Venus	2	307 11	0 18	+ 0 13	3 34 r.	9 39 r.	3 42 e.	
	8	316 41	0 44	2 53	3 25	9 41	3 57	
	14	326 11	1 11	5 33	3 16	9 44	4 12	
	20	335 41	1 38	8 11	3 7	9 47	4 27	
	26	345 12	2 5	10 43	2 58	9 51	4 43	
♂ Mars	2	159 48	8 23	+21 23	9 57 r.	5 43 e.	1 30 r.	
	8	162 26	8 35	20 35	9 50	5 32	1 14	
	14	165 3	8 47	19 42	9 44	5 21	0 58	
	20	167 41	9 0	18 46	9 37	5 9	0 41	
	26	170 20	9 12	17 45	9 32	4 58	0 25	
♃ Jupiter	2	322 14 22 21	—11 12	2 29 r.	7 41 r.	0 54 e.		
	10	322 56 22 25	10 49	2 1	7 14	0 29		
	18	323 39 22 29	10 28	1 31	6 47	0 3		
	26	324 21 22 32	10 12	1 2	6 18	11 36 r.		
♄ Saturnus	2	230 30 15 19	—15 47	7 50 e.	0 39 r.	5 29 r.		
	12	230 49 15 16	15 36	7 6	11 57 e.	4 48		
	22	231 7 15 13	15 25	6 23	11 15	4 7		
♅ Uranus	2	97 54	6 23	+23 39	7 45 r.	3 44 e.	11 45 e.	
	12	98 2	6 26	23 38	7 8	3 6	11 7	
	22	98 9	6 28	23 37	6 31	2 30	10 30	

Merkúr nem lesz látható. — Venus reggel körül felkel, és a déli szélessége e hó 26-án a legnagyobb. — Mars a rák csillagzatában tartózkodik, és éjfél után leszáll. — Jupiter éjfél után 2 óra körül felkel. — Saturnus e hó közepén a nappal szembenáll, tehát az egész éjjel látható.

Hó napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ó.	p.	
1 2	3·6 e.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel.	
		Venusnak elhajlása: —	0° 11' 1"
		Holdnak " : +	0° 32' 2"
		Venusnak földése a hold által:	
2	37·6 e.	Venus közepének bemenete:	90°-nál.
3	38·6 e.	" " kimenete:	232°-nál.
2 0	28·6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.	
		Merkurnak elhajlása: +	3° 39' 4"
		Holdnak " : +	4° 33' 4"
		Merkurnak földése a hold által:	
0	38·6 e.	Merkur közepének bemenete:	133°
1	11·6 e.	" " kimenete:	183°
3 9	18·6 e.	Venus a naptávban.	
4 8	56·4 r.	● UH. (újhold).	
5		Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása,	
		bemenet: 2 ó. 58·4 p. reggel.	
6 0	22·6 r.	Hold a földközelen.	
7 9	28·6 e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.	
9 3	6·6 r.	Merkurnak legnagyobb déli szélessége.	
10 3	11·6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.	
10 11	20·4 e.	○ EN. (Hold az első negyedben).	
12 1	43·6 r.	Saturnusnak szembenállása a nappal.	
18 0	39·6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyen. emel.	
18 3	8·5 e.	○ HT. (hold tölte).	
21 0	22·6 e.	Hold a földtávban.	
25		Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása,	
		bemenet: 2 ó. 11·2 p. reggel.	
26 3	31·6 e.	Venusnak legnagyobb déli szélessége.	
26 6	38·1 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).	
26 10	18·6 e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.	
28 0	4·6 r.	Jupiter negyedfényben a nappal.	
2	52·6 r.	Merkur az emelkedő pálya-csomójában.	
		Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása,	
		bemenet: 3 ó. 8·3 p. reggel.	
31 10	43·6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel.	
8	11·6 e.	Merkurnak felső együttállása a nappal.	

VI.

Május 1867.

Csillagfödések

Hó napja	c s i l l a g		bemenet közép idő ó. p.	c s i l l a g	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedése	elhajlása
				°	°
1	Venus középpontja		2 37·8e.	3 38·2	— 0 27·1
2	Merkur középpontja		0 38·4e.	16 0·0	+ 3 39·3
5	Bika 70	7	9 5·0e.	64 30·3	+15 38·2
6	Bika 117	6	9 14·0e.	80 4·5	+17 7·7
7	Ikkrek 21	7	10 18·9e.	96 8·2	+17 52·6
9	Rák 29	6	8 34·9e.	125 17·9	+14 39·1
17	Mérleg (127)	6 7	3 14·2r.	217 29·8	—11 41·7
18	Mérleg 30 0 ²	6	1 26·9r.	228 54·2	—14 39·2
19	Kigyótartó (251)	7	11 49·3e.	252 59·9	—18 2·2
20	Kigyótartó 29 s	6	1 29·0r.	253 31·2	—18 41·2
23	Nyilas (180)	7	3 53·5r.	292 20·0	—18 31·4

Hét, hó és év	Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz
napja	naptár	naptár	naptár
Szomb.	1 152 Gratiana †	Nikodem	20 Thallelaeus
Vas.	2 153 F. 6. Erasmus	F. 6. Exau. E.	21 A. 5. Kons., H.
Hétfő	3 154 Klotilda	Erasmus	22 Basiliscus
Kedd	4 155 Quirin	Karpáz	23 Mihály püsp.
Szerda	5 156 Bonifác	Bonifác	24 Simeon
Csüt.	6 157 Norbert	Benignus	25 Ald. Csütört.
Péntek	7 158 Róbert †	Lukretia	26 Carpus
Szomb.	8 159 Medárd †	Medárd	27 Helladius
Vas.	9 160 F. Pünk. vas.	F. Pünk. v.	28 A. 6. Eutyches
Hétfő	10 161 Pünkösdi hétfő	Pünk. hétfő	29 Theodosia
Kedd	11 162 Barnabás	Barnabás	30 Izák szerz.
Szerda	12 163 F. János Kánt. †	Basilides	31 Hermeias
Csüt.	13 164 Páduai Antal	Tóbiás	1 Jun. Justinus
Péntek	14 165 Vazul †	Antonia	2 Nicephorus
Szomb.	15 166 Vitus †	Vidos	3 Lucillian
Vas.	16 167 F. 1. sz. Hár. vas.	F. Trin. Just.	4 A. Pünk. v.
Hétfő	17 168 Jézus sz. vére, Ad.	Folmár	5 Pünk. hétfő
Kedd	18 169 Marcellin	Gerváz	6 Pünk. kedd
Szerda	19 170 Juliána	Szilvér	7 Theod. Kánt. †
Csüt.	20 171 Űrnapja	Regina	8 Strat. Theodor
Péntek	21 172 Gonz. Alajos †	Alajos	9 Alex. Cyrill
Szomb.	22 173 Paulinus, Ákos †	Paulina, Ákos	10 Sándor, Antal
Vas.	23 174 F. 2. Szidonia	F. 1. Trin. Sz.	11 A. 1. Míndsz. v.
Hétfő	24 175 Ker. János	János	12 Onuphrius
Kedd	25 176 Prosper	Eulogius	13 Aquilina
Szerda	26 177 János és Pál	Jeremiás	14 Elisaeus
Csüt.	27 178 László király	László	15 Amos próf.
Péntek	28 179 Jéz. sz. sz., II. Leo †	Leo és Jozua	16 Tichon
Szom.	29 180 Péter és Pál	Péter, Pál	17 Manó vt.
Vas.	30 181 F. 3. Pál emlékez.	F. 2. Tr. Pál e.	18 A. 2. Leontius

● UH. (újhold) Jun. 2. 4 ó. 30'0 p. este.
 ○ EN. (első negyed) Jun. 9. 7 ó. 53'4 p. reggel.

II.

Junius 1867.

Hónapja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő-v. idő p. mp.	Csillagidő köz. dél. ó. p. mp.
	5627. Ijar, Sivan	1284. Moharrem, Safar	p. mp.	ó. p. mp.
1	27 38.sz. ● UH. előtt	28	— 2 31' 4	4 37 47' 7
2	28 Bójt, Sam. pr. h. m.	29	— 2 22' 3	4 41 44' 3
3	29	30	2 12' 8	45 40' 8
4	1 Sivan. Újh. napja	1 Safar	2 2' 9	49 37' 4
5	2 6. Perek	2	1 52' 7	53 33' 9
6	3	3	1 42' 2	57 30' 5
7	4	4 5. péntek	1 31' 3	5 1 27' 1
8	5 39.sz. Het. ün. el.	5	1 20' 2	5 23' 6
9	6 Hetek ünnepe	6	— 1 8' 8	5 9 20' 2
10	7 Másod. ünnep	7	0 57' 2	13 16' 7
11	8	8	0 45' 3	17 13' 3
12	9	9	0 33' 3	21 9' 8
13	10	10	0 21' 1	25 6' 4
14	11	11 6. péntek	— 0 8' 7	29 3' 0
15	12 40. szombat	12	+ 0 3' 8	32 59' 5
16	13	13	+ 0 16' 4	5 36 56' 1
17	14	14 } szerencse-napok	0 29' 1	40 52' 6
18	15 Makkabeusok gy.	15	0 41' 9	44 49' 2
19	16	16	0 54' 7	48 45' 7
20	17	17	1 7' 6	52 42' 3
21	18	18 7. péntek	1 20' 6	56 38' 9
22	19 41. szombat	19	1 33' 5	6 0 35' 4
23	20	20	+ 1 46' 4	6 4 32' 0
24	21	21	1 59' 3	8 28' 5
25	22	22	2 12' 1	12 25' 1
26	23	23	2 24' 8	16 21' 6
27	24 Bójt, Jerob. el. m.	24	2 37' 4	20 18' 2
28	25	25 8. péntek	2 49' 9	24 14' 8
29	26 42.sz. ● UH. előtt	26	3 2' 1	28 11' 3
30	27	27	+ 3 14' 2	6 32 7' 9

○ HT. (hold tölte) Jun. 17. 6 ó. 10' 6 p. reggel.

○ UN. (utolsó negyed) Jun. 25. 6 ó. 44' 1 p. reggel.

Hő napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lemen.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	o /	o /	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	o /	o /	ó. p.	ó. p.
1	70 26	Π	+22 1 4	7 7 50	53 38	⋈	+14 19	3 35r. 6 15e.
2	71 24	"	+22 10 4	6 7 51	68 45	Π	+16 54	4 19r. 7 29e.
3	72 21	"	22 17	6 52	84 1	Π	18 19	5 11 8 36
4	73 19	"	22 24	5 53	99 14	☾	18 25	6 11 9 36
5	74 16	"	22 31	5 54	144 13	☾	17 13	7 18 10 27
6	75 13	"	22 38	5 55	128 52	☾	14 54	8 28 11 10
7	76 11	"	22 44	4 56	143 4	☾	11 45	9 41 11 45
8	77 8	"	22 50	4 56	156 50	☾	8 1	10 52 * *
9	78 5	"	+22 55 4	3 7 56	170 11	☾	+ 3 59	0 0d. 0 16r.
10	79 3	"	23 0	3 57	183 9	☾	- 0 8	1 7e. 0 45
11	80 0	"	23 4	2 57	195 48	☾	4 7	2 12 1 12
12	80 57	"	23 9	2 57	208 13	☾	7 53	3 15 1 39
13	81 55	"	23 12	2 57	220 27	☾	11 14	4 18 2 7
14	82 52	"	23 16	2 58	232 32	☾	14 4	5 18 2 37
15	83 49	"	23 18	2 58	244 32	☾	16 17	6 15 3 10
16	84 47	"	+23 21 4	2 7 58	256 28	☾	-17 48	7 9e. 3 45r.
17	85 44	"	23 23	2 59	268 21	☾	18 30	8 0 4 29
18	86 41	"	23 25	2 59	280 13	☾	18 26	8 44 5 15
19	87 38	"	23 26	2 8 0	292 6	☾	17 33	9 24 6 6
20	88 35	"	23 27	2 0	304 1	☾	15 54	10 0 7 1
21	89 33	"	23 27	2 0	316 1	☾	13 32	10 33 8 0
22	90 30	☾	23 27	3 1	328 9	☾	10 33	11 2 9 2
23	91 27	"	+23 27 4	3 8 1	340 29	☾	- 7 4	11 30e. 10 5r.
24	92 24	"	23 26	3 1	353 5	☾	- 3 13	11 57 11 10r.
25	93 22	"	23 25	3 1	6 1	☾	+ 0 54	* * 0 15e.
26	94 19	"	23 23	4 1	19 21	☾	5 5	0 25r. 1 25
27	95 16	"	23 21	4 1	33 9	☾	9 9	0 56 2 36
28	96 13	"	23 19	5 1	47 26	☾	12 50	1 29 3 50
29	97 10	"	23 16	5 1	62 9	☾	15 49	2 8 5 3
30	98 8	"	+23 12 4	5 8 1	77 13	Π	17 48	2 54r. 6 13e.

Jun. 1. a nap hossza 15 ó. 43 p.
A nap jun. 19-ig 15p-el nő, innen
pedig jun. végéig 2 p-el fogy. A
leghosszabb nap 15 ó. 58 p.

● UH. Jun. 2. 4 ó. 30' 0 p. este.
○ EN. Jun. 9. 7 ó. 53' 4 p. regg.
○ HT. Jun. 17. 6 ó. 10' 6 p. regg.
○ UN. Jun. 25. 6 ó. 44' 1 p. regg.

IV.

Junius 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap ja	napköz. hossza " "	egyen- emelk. ó. p.	elhajlás. " "	kelte ó. p.	delekció ó. p.	lemene. ó. p.
♿ Merkúr	2	80 17	4 43	+23 19	4 7 r.	0 6 e.	8 4 e.
	8	117 4	5 41	25 2	4 31	0 39	8 47
	14	149 27	6 33	25 9	4 58	1 8	9 17
	20	176 6	7 27	23 58	5 20	1 30	9 31
	26	198 40	7 59	21 53	5 56	1 46	9 35
♀ Venus	2	356 21	2 36	+13 31	2 51 r.	9 55 r.	5 1 e.
	8	5 54	3 5	15 44	2 44	10 0	5 16
	14	15 27	3 34	17 43	2 38	10 5	5 32
	20	25 1	4 3	19 28	2 36	10 11	5 46
	26	34 36	4 34	20 55	2 35	10 17	6 1
♂ Mars	2	173 25	9 27	+16 31	9 25 r.	4 46 e.	0 5 r.
	8	176 5	9 40	15 0	9 20	4 35	11 49 e.
	14	178 44	9 53	14 11	9 16	4 24	11 32
	20	181 26	10 6	12 57	9 11	4 13	11 15
	26	184 5	10 19	11 39	9 7	4 3	10 56
♃ Jupiter	2	324 59	22 35	-10 1	0 35 r.	5 53 r.	11 11 r.
	10	325 41	22 37	9 51	0 5	5 23	10 42
	18	326 24	22 38	9 46	11 34 e.	4 53	10 12
	26	327 7	22 38	9 46	11 3	4 22	9 42
♄ Saturnus	2	231 27	15 10	-15 14	5 36 e.	10 28 e.	3 21 r.
	12	232 42	15 7	15 5	4 53	9 46	2 41
	22	233 0	15 5	14 59	4 10	9 5	2 0
♅ Uranus	2	98 17	6 30	+23 35	5 49 r.	1 48 e.	9 49 e.
	12	98 25	6 33	23 33	5 13	1 12	9 11
	22	98 32	6 35	23 32	4 36	0 35	8 34

Merkúr e hó végén mint esti csillag látható. — Venus hajnal-csillag. E hó 10-én a Merkúrral együttáll. — Mars az orosz-lán csillagzatában van, e hó közepén Regulus csillaghoz közeledik, és éjjel előtt leszáll. — Jupiter a vízöntőben tartózkodik, és éjjel körül felkel. — Saturnus a mérlegben $3\frac{1}{2}$ óráig éjjel után látható.

Hő napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ő.	p.	
1	4	44·6 e.	Merkur a napközben.
2	4	30·0 e.	● UH. (újhold).
	7	22·6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
3	7	22·6 r.	Hold a földközben.
4	9	2·6 r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
7	11	41·6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.
9	7	53·4 r.	○ EN. (Hold az első negyedben).
12	0	22·6 r.	Merkurnak legnagyobb éjszakai szélessége.
13			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása. bemenet: 1 ó. 24·5 p. reggel.
14	1	38·6 r.	Merkurnak együttállása Uranussal az egyen.emel.
	2	56·6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
17	6	10·6 r.	○ HT. (hold tölte).
	8	22·6 e.	Hold a földtávban.
20			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 3 ó. 18·5 p. reggel.
21	11	27·6 e.	Nap a rákban. Nyár kezdete.
22			Jupiter III. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 2 ó. 21·2 p. reggel.
23	7	41·6 r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
25	6	44·1 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
26			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 1 ó. 48·3 p. reggel.
28			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 11 ó. 41·1 p. este.
30	7	6·6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.

Julius 1867.

I.

Hét, hó és év	Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz
napja	naptár	naptár	naptár
Hétfő	1 182 Theodorik	Theobald	19 Judás apost.
Kedd	2 183 <i>Sarlós B. Asszony</i>	Sarlós B. Assz.	20 Methodius
Szerda	3 184 Kornél	Heliodor	21 Julianus
Csüt.	4 185 Ulrik	Udalrik	22 Özséb
Péntek	5 186 Domitius †	Sarolta	23 Agrippia
Szomb.	6 187 Izsaiás próf. †	Goár	24 <i>Ker. Ján. szül.</i>
Vas.	7 188 F. 4. Vilibald	F. 3. Trin. V.	25 A. 3. Febronia
Hétfő	8 189 Kilián, Erzsébet	Kilián	26 Thessal. David
Kedd	9 190 Lucretia	Luiza	27 <i>Sz. P. bőjt vége</i>
Szerda	10 191 Amália	Amália	28 Cyrus és János
Csüt.	11 192 I. Pius pápa	Eleonora	29 Péter és Pál
Péntek	12 193 Henrik †	Henrik	30 <i>12 apostol.</i>
Szomb.	13 194 Margit †	Margit	1 Jul. Koz. és D.
Vas.	14 195 F. 5. Bonaventura	F. 4. Trin. B.	2 A. 4. B. A. ruh.
Hétfő	15 196 Apostolok oszlása	Apostol. oszl.	3 Hyacinth
Kedd	16 197 <i>Karmelth. B. Assz.</i>	Ruth	4 Kret. András
Szerda	17 198 Elek	Elek	5 Athanasius
Csüt.	18 199 Frigyes	Maternus	6 Sisoe
Péntek	19 200 Aurelia †	Rufina	7 Mal. Tamás
Szomb.	20 201 Illés próféta †	Illés	8 Procopius
Vas.	21 202 F. 6. Legsz. m. ün.	F. 5. Trin. P.	9 A. 5. Pancrat.
Hétfő	22 203 <i>Mária Magdolna</i>	Magdolna	10 <i>45 vértanú</i>
Kedd	23 204 Apollinár	Apollinár	11 Euphemia
Szerda	24 205 Krisztina	Krisztina	12 Proclus
Csüt.	25 206 Jakab apost.	Jakab apost.	13 <i>Gábor árka.</i>
Péntek	26 207 Anna †	Anna	14 Aquila ap.
Szomb.	27 208 Pantaleon †	Márta	15 Cerycus
Vas.	28 209 F. 7. Incze, Vict.	F. 6. Trin. P.	16 A. 6. Athenog.
Hétfő	29 210 Márta	Beatrix	17 <i>Mariana vért.</i>
Kedd	30 211 Abdon és Szen.	Abdon	18 Aemilian
Szerda	31 212 Lojolai Ignác	Ernestina	19 Dius, Macrine

● UH. (újhold)

● EN. (első negyed)

○ HT. (hold tölte)

Jul. 1. 11. ó. 4:5 p. este.

Jul. 8. 6. ó. 47:4 p. este.

Jul. 16. 9. ó. 12:2 p. este.

II.

Julius 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő- v. idő p. mp.	Csillagidő köz. dél. ó. p. mp.
	5627. Sivan, Tamuz	1284. Safar Rebî el-avvel		
1 28		28	+ 3 26'1	6 36' 4'4
2 29		29 Egek ünnepe	3 37'7	40 1'0
3 30	Újhold napja	1 Rebî el-avvel	3 49'1	43 57'5
4 1	Tamuz	2	4 0'2	47 54'1
5 2		3 9. péntek	4 11'0	51 50'6
6 3	43. szombat	4	4 21'4	55 47'2
7 4		5	+ 4 31'4	6 59 43'8
8 5		6	4 41'1	7 3 40'3
9 6		7	4 50'4	7 36'9
10 7		8 Medina székv. h.	4 59'2	11 33'4
11 8		9	5 7'6	15 30'0
12 9		10 10. péntek	5 15'6	19 26'5
13 10	44. szombat	11 Szent éj	5 23'0	23 23'1
14 11		12 Mahomed szül.	+ 5 30'0	7 27 19'7
15 12		13	5 36'6	31 16'2
16 13		14 } szerencse-napok	5 42'6	35 12'8
17 14		15	5 48'1	39 9'3
18 15		16	5 53'0	43 5'9
19 16		17 11. péntek	5 57'5	47 2'4
20 17	45. szombat	18	6 1'4	50 59'0
21 18	Böjt, Templ. elf.	19	+ 6 4'8	7 54 55'6
22 19		20	6 7'7	58 52'1
23 20		21	6 10'0	8 2 48'7
24 21		22	6 11'7	6 45'2
25 22		23 Mahomed halál.	6 12'9	10 41'8
26 23		24 12. péntek	6 13'5	14 38'3
27 24	46.sz. ● UH. előtt	25	6 13'6	18 34'9
28 25		26	+ 6 13'0	8 22 31'4
29 26		27	6 11'9	26 28'0
30 27		28	6 10'2	30 24'6
31 28		29	6 7'9	34 21'1

○ UN. (utolsó negyed) Jul. 24. 3 ó. 48'5 p. este.

● UH. (újhold) Jul. 31. 5 ó. 59'6 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lemen.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.
1 99 5	☉	+23 9	4 68	1 92 29	☉	+18 35	3 50 r.	7 19 e.
2 100 2	"	23 5	6	1 107 46	☉	17 59	4 54	8 15
3 100 59	"	23 0	7	0 122 53	☉	16 8	6 5	9 3
4 101 56	"	22 55	8	0 137 41	☉	13 12	7 19	9 44
5 102 54	"	22 50	8	0 152 3	mp	9 34	8 32	10 18
6 103 51	"	22 44	9 7 59	165 57	mp	5 31	9 45	10 48
7 104 48	"	+22 38	4 10 7 59	179 23	mp	+ 1 18	10 54 r.	11 17 e.
8 105 45	"	22 31	10 59	192 24	p	- 2 50	0 2 e.	11 44
9 106 43	"	22 25	11 58	205 3	p	6 44	1 6	* *
10 107 40	"	22 17	12 58	217 25	m	10 15	2 10	0 12 r.
11 108 37	"	22 10	12 57	229 34	m	13 15	3 11	0 41
12 109 34	"	22 2	13 56	241 35	X	15 40	4 8	1 13
13 110 31	"	21 53	14 55	253 30	X	17 23	5 5	1 48
14 111 29	"	+21 44	4 15 7 54	265 23	X	-18 21	5 56 e.	2 28 r.
15 112 26	"	21 35	16 54	277 15	b	18 32	6 43	3 13
16 113 23	"	21 26	17 53	289 9	b	17 52	7 25	4 2
17 114 20	"	21 16	18 52	301 6	m	16 26	8 3	4 57
18 115 17	"	21 6	19 51	313 8	m	14 16	8 37	5 54
19 116 15	"	20 55	21 51	325 16	m	11 27	9 7	6 55
20 117 12	"	20 44	22 50	337 33	X	8 6	9 36	7 57
21 118 9	"	+20 33	4 23 7 49	350 0	X	- 4 22	10 2 e.	9 1 r.
22 119 6	"	20 21	24 47	2 42	V	- 0 21	10 29	10 6
23 120 4	☉	20 9	25 46	15 42	V	+ 3 45	10 58	11 12
24 121 1	"	19 57	27 45	29 1	V	7 46	11 28	0 21 e.
25 121 58	"	19 44	28 44	42 44	X	11 30	* *	1 31
26 122 56	"	19 31	29 43	56 50	X	14 41	0 3 r.	2 42
27 123 53	"	19 18	30 41	71 19	□	17 2	0 46	3 52
28 124 50	"	+19 4	4 31 7 40	86 8	□	+18 19	1 35 r.	4 59 e.
29 125 48	"	18 50	32 38	101 9	☉	18 22	2 33	5 58
30 126 45	"	18 36	33 37	116 14	☉	17 6	3 40	6 50
31 127 43	"	18 21	34 36	131 14	☉	14 40	4 51	7 35

Jul. 1. anaphossza 156.55p.

A nap júliusban 53 p.-el fogy.

- UH. Jul. 1. 116. 45 p. este.
- EN. Jul. 8. 66. 47.4 p. este.
- HT. Jul. 16. 96. 12.2 p. este.
- UN. Jul. 24. 36. 48.5 p. este.
- UH. Jul. 31. 56. 59.6 p. reg.

IV.

Julius 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza	egyen. emelk.	elhajlás.	kelte	delelése	lemen.
		ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
♿ Merkur	2	217 19	8 31	+19 19	6 18 r.	1 53 e.	9 28 e.
	8	235 20	8 53	16 40	6 31	1 52	9 14
	14	251 58	9 9	14 16	6 35	1 43	8 52
	20	268 31	9 14	12 32	6 22	1 23	8 24
	26	285 45	9 8	11 54	5 55	0 52	7 49
♀ Venus	2	41 11	5 5	+22 0	2 35 r.	10 25 r.	6 15 e.
	8	53 48	5 36	22 46	2 38	10 32	6 27
	14	63 27	6 8	23 7	2 44	10 40	6 36
	20	73 6	6 40	23 4	2 51	10 48	6 44
	26	82 50	7 11	22 37	3 2	10 56	6 50
♂ Mars	2	186 49	10 32	+10 17	9 2 r.	3 52 e.	10 42 e.
	8	189 32	10 45	8 54	8 59	3 42	10 25
	14	192 15	10 59	7 28	8 54	3 31	10 8
	20	194 59	11 11	6 0	8 51	3 21	9 51
	26	197 47	11 25	4 30	8 47	3 11	9 33
♃ Jupiter	2	327 39	22 38	— 9 48	10 39 e.	3 58 r.	9 18 r.
	10	328 22	22 37	9 56	10 7	3 26	8 44
	18	329 5	22 36	10 8	9 35	2 53	8 10
	26	329 48	22 33	10 24	9 3	2 19	7 34
♄ Saturnus	2	233 20	15 4	—14 54	3 29 e.	8 24 e.	1 19 r.
	12	233 39	15 3	14 53	2 49	7 51	0 39
	22	233 57	15 3	14 54	2 9	6 4	11 59 e.
♅ Uranus	2	98 39	6 38	+23 29	3 59 r.	11 58 r.	7 57 e.
	12	98 47	6 40	23 27	3 24	11 21	7 20
	22	97 54	6 43	23 24	2 47	10 44	6 43

Merkur e hó elején mint esti csillag látható — Venus hajnal-csillag. E hó 21-én az Uranussal együttáll. — Mars az oroszán csillagzatában tartózkodik, és esti csillag. — Jupiter a vízöntőben van, és 10 óra körül este felkel. Mozgása jegyellenes. — Saturnus az éjnek első felében látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	1	1-6 r.	Uranusnak együttállása a holddal.
	5	22-6 e.	Hold a földközéiben.
10	10	18-6 e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
11	11	4-5 e.	● UH. (újhold).
2	10	33-6 e.	Nap a földtávban.
3	8	40-6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.
5	0	7-6 e.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
	11	13-6 e.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.
6	13	7-22 01	Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 1 ó. 35-3 p. reggel.
	10	36-6 r.	Merkurnak legnagyobb keleti eltérése.
8	6	47-4 e.	○ EN. (Hold az első negyedben.)
11	13	33-6 e.	Jupiter IV. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 3 ó. 5-5 p. regg.
	6	40-6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyenes emelkedésben.
13	13	13-6 e.	Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 3 ó. 29-5 p. regg.
14	9	22-6 e.	Hold a földtávban.
15	4	21-6 e.	Merkur a naptávban.
16	9	12-2 e.	○ HT. (hold tölte).
20	11	43-6 r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.
			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 10 ó. 49-5 p. este.
21	3	31-6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyenes emel. elhajlásuk különbsége: 20'0.
	9	13-6 e.	Venus az emelkedő pálya-csomójában.
			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 11 ó. 52-4 p. este.
24	3	48-5 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
28	3	48-5 e.	Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 1 ó. 24-2 p. reggel.
29	3	48-5 e.	Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 1 ó. 46-9 p. reggel.
	11	20-6 r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
30	1	22-6 r.	Hold a földközéiben.
	4	49-6 r.	Venus együttállása a holddal az egyen. emelked.
31	5	59-6 r.	● UH. (újhold).
	1	1-6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.

VI.

Julius 1867.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ó. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenest emelked. ° /	elhajlása ° /
11	Mérleg 44 η	4 5	11 45·8 e.	234 8·9	—15 14·7
17	Bak (240)	6 7	10 0·3 e.	308 16·1	—16 35·8
21	Vízöntő 90 φ	5	3 29·5 r.	346 51·4	— 6 45·8
27	Bika 70	7	1 32·9 r.	64 30·3	+15 38·2
	Bika 71	5 6	2 17·6 r.	64 41·2	+15 18·9
	Bika 77 θ ¹	6	2 20·1 r.	65 14·4	+15 40·0
	Bika 78 θ ²	5 6	2 15·0 r.	65 15·9	+15 34·6
	Bika 80	6	2 53·7 r.	65 38·3	+15 20·8
	Bika (99)	5 6	3 33·6 r.	65 44·1	+15 54·3
	Bika 81	5 6	3 3·8 r.	65 45·8	+15 24·1
	Bika 85	6	3 30·6 r.	66 3·8	+15 34·0
28	Bika 117	6	1 39·7 r.	80 4·5	+17 7·7
29	Ikrek 21	7	2 28·4 r.	96 8·2	+17 52·6

Hét, hó és év	Rom. katolikus	Protestans	Görög-orsz
napja	naptár	naptár	naptár
Csüt.	1 213	Vasas Péter	20 <i>Illés próf.</i>
Péntek	2 214	Porcziunkula †	21 Simeon
Szomb.	3 215	István †	22 <i>Mária Magdol.</i>
Vas.	4 216	F. S. Domonkos	23 A. 7. Phoc. vt.
Hétfő	5 217	H. B. Asszony	24 Krisztina
Kedd	6 218	<i>Urunk színe vált.</i>	25 <i>Anna</i>
Szerda	7 219	Kajetán	26 Hermolaus
Csüt.	8 220	Czirjék, Justin	27 Pantaleon
Péntek	9 221	Román †	28 Prochorus
Szomb.	10 222	Lőrincz †	29 Callinius
Vas.	11 223	F. 9. B. A. elhunyt	30 A. 8. Silas
Hétfő	12 224	Klára	31 Eudocimus
Kedd	13 225	Hipolyt	1 Aug. B. A. b. k.
Szerda	14 226	Özséb †	2 István
Csüt.	15 227	N. B. Asszony	3 Izsák és Dalm.
Péntek	16 228	Rókus †	4 7 alvó
Szomb.	17 229	Liberatus, Bertr. †	5 Eusignius
Vas.	18 230	F. 10. Sz. Joach. ol.	6 A. 9. Ur. sz. v.
Hétfő	19 231	Lajos	7 Domitius
Kedd	20 232	István m. kir.	8 Aemilián
Szerda	21 233	Franciska	9 <i>Mátyás apost.</i>
Csüt.	22 234	Timoté	10 Lőrincz
Péntek	23 235	Ben. Fülöp †	11 Euplus
Szomb.	24 236	Bertalan †	12 Phocius
Vas.	25 237	F. 11. Lajos kir.	13 A. 10. Maxim.
Hétfő	26 238	Sámuel próféta	14 Michäus pr.
Kedd	27 239	Calasanti József	15 N. B. A. Bőjt v.
Szerda	28 240	Ágoston	16 <i>Diomedes</i>
Csüt.	29 241	János fővétele	17 Myron vt.
Péntek	30 242	Limai Róza †	18 Florus, Laur.
Szomb.	31 243	Rajmund †	19 András

○ EN. (első negyed) Aug. 7. 8. ó. 24·8 p. reggel.

○ HT. (hold tölte) Aug. 15. 11. ó. 53·4 p. reggel.

II.

Augustus 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k.idő -v.idő p. mp.	Csillagidő köz.délb. ó. p. mp.
	5627. Tamuz, Ab	1284. Rebî el-avvel Rebî el-accher		
1	29 Újhold napja	30	+ 6 5·0	8 38 17·7
2	1 Ab, Bëjt Áron h.m.	1 Rebî el-accher	6 1·4	42 14·2
3	2 47. szombat	2 13 p.	5 57·3	46 10·8
4	3	3	+ 5 52·6	8 50 7·3
5	4	4	5 47·2	54 3·9
6	5	5	5 41·2	58 0·4
7	6	6	5 34·6	9 1 57·0
8	7	7	5 27·4	5 53·5
9	8	8 14. péntek	5 19·6	9 50·1
10	9 48. szombat	9	5 11·2	13 46·6
11	10 Sz. b., Templ. elp.	10	+ 5 2·2	9 17 43·2
12	11	11	4 52·6	21 39·8
13	12	12	4 42·5	25 36·3
14	13	13	4 31·8	29 32·9
15	14	14 szerencse-napok	4 20·5	33 29·4
16	15 Örömn. napja	15 15. péntek	4 8·8	37 26·0
17	16 49. szombat	16	3 56·5	41 22·5
18	17	17	+ 3 43·7	9 45 19·1
19	18 Bëjt, Lámpa el. m.	18	3 30·4	49 15·6
20	19	19	3 16·7	53 12·2
21	20	20	3 2·4	57 8·7
22	21 Kis fa-ünnep	21	2 47·8	10 1 5·3
23	22	22 16. péntek.	2 32·7	5 1·9
24	23 50. sz. ● UH. el.	23	2 17·2	8 58·4
25	24	24	+ 2 1·3	10 12 55·0
26	25	25	1 44·9	16 51·5
27	26	26	1 28·2	20 58·1
28	27	27	1 11·1	24 44·6
29	28	28	0 53·7	28 41·2
30	29	29 17. péntek	0 35·9	32 37·7
31	30 51. sz. Újh. napja	1 Dsemâdi el-avv.	+ 0 17·8	36 34·3

○ UN. (utolsó negyed) Aug. 22. 10. ó. 38·2 p. este.

● UH. (újhold) Aug. 29. 2. ó. 20·8 p. este.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	o ' /	o ' /	ó. p.	ó. p.	o ' /	o ' /	ó. p.	ó. p.
1	128 40	Ω +18 6	4 35	7 34	146 0	Ω +11 18	6 7 r.	8 14 e.
2	129 38	" 17 51	37	32	160 23	ny 7 19	7 22	8 47
3	130 35	" 17 36	39	31	174 21	ny + 3 3	8 35	9 18
4	131 33	" +17 20	4 40	7 30	187 52	☐ - 1 14	9 44 r.	9 46 e.
5	132 30	" 17 4	41	28	200 58	☐ 5 19	10 53	10 14
6	133 28	" 16 47	42	27	213 41	ny 9 2	11 58	10 43
7	134 25	" 16 31	43	26	226 5	ny 12 16	1 0 e.	11 14
8	135 23	" 16 14	45	24	238 15	ny 14 54	2 0	11 49
9	136 20	" 15 57	47	22	250 15	☒ 16 51	2 57	* *
10	137 18	" 15 40	48	21	262 8	☒ 18 3	3 50	0 26 r.
11	138 15	" +15 22	4 49	7 20	274 1	☒ -18 28	4 39 e.	1 10 r.
12	139 13	" 15 4	51	18	285 54	☒ 18 4	5 23	1 58
13	140 11	" 14 46	52	17	297 52	☒ 16 52	6 3	2 50
14	141 8	" 14 28	53	15	309 56	☒ 14 54	6 38	3 46
15	142 6	" 14 9	54	13	322 8	☒ 12 15	7 10	4 47
16	143 3	" 13 50	56	11	334 29	☒ 9 2	7 40	5 49
17	144 1	" 13 31	57	10	347 1	☒ 5 22	8 7	6 53
18	144 59	" +13 12	4 59	7 8	359 45	☒ - 1 23	8 35 e.	7 58 r.
19	145 57	" 12 53	5 1	6	12 43	☒ + 2 43	9 2	9 4
20	146 54	" 12 33	2	4	25 54	☒ 6 45	9 32	10 12
21	147 52	" 12 13	3	2	39 22	☒ 10 31	10 6	11 22
22	148 50	" 11 53	4	0	53 5	☒ 13 48	10 44	0 30 e.
23	149 48	" 11 33	5 6	59	67 6	☐ 16 21	11 28	1 39
24	150 46	ny 11 12	6	57	81 22	☐ 17 57	* *	2 44
25	151 44	" +10 52	5 8	6 55	95 51	☐ +18 25	0 20 r.	3 45 e.
26	152 42	" 10 31	9	53	110 29	☐ 17 40	1 21	4 39
27	153 40	" 10 10	11	51	125 11	☐ -15 45	2 29	5 27
28	154 38	" 9 49	12	49	139 49	☐ 12 48	3 41	6 8
29	155 36	" 9 28	13	47	154 8	ny 9 5	4 56	6 43
30	156 34	" 9 6	14	45	168 31	ny 4 54	6 10	7 15
31	157 32	" 8 45	16	43	182 24	☐ + 0 34	7 23	7 45

Aug. 1. anaphossza 146.59p.

A nap august. 16. 32 p.-el fogy.

☉ EN. Aug. 7. 86. 24.8 p. regg.

☉ HT. Aug. 15. 116. 53.4 p. regg.

☉ UN. Aug. 22. 106. 38.2 p. este.

● UH. Aug. 29. 26. 20.8 p. este.

IV.

Augustus 1867.

B o l y g ó k

jegy és neve	hó nap- ja	napköz. hossza ° ' "	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. ° ' "	kelte ó. p.	delelés. ó. p.	lemene. ó. p.
♿ Merkúr	2	307 45	8 48	+12 46	5 4 r.	0 6 e.	7 6 e.
	8	329 27	8 33	14 32	4 16	11 27 r.	6 37
	14	355 8	8 29	16 19	3 40	11 0	6 19
	20	25 53	8 42	17 15	3 26	10 50	6 13
	26	61 35	9 13	16 40	3 36	10 57	6 18
♀ Venus	2	94 6	7 48	+21 36	3 18 r.	11 6 r.	6 54 e.
	8	103 49	8 19	20 19	3 33	11 13	6 53
	14	113 33	8 50	18 14	3 49	11 20	6 51
	20	123 17	9 19	16 43	4 4	11 27	6 48
	26	133 2	9 49	14 28	4 22	11 32	6 42
♂ Mars	2	201 1	11 40	+ 2 43	8 44 r.	2 59 e.	9 14 e.
	8	203 49	11 55	1 11	8 41	2 49	8 57
	14	206 38	12 8	— 0 24	8 38	2 39	8 40
	20	209 30	12 22	1 58	8 36	2 29	8 24
	26	212 20	12 36	3 33	8 33	2 19	8 7
♃ Jupiter	2	330 25	22 31	—10 40	8 35 e.	1 43 r.	7 3 r.
	10	331 8	22 27	11 1	8 0	1 13	6 28
	18	331 51	22 23	11 25	7 27	0 38	5 50
	26	332 34	22 20	11 48	6 4	0 2	5 13
♄ Saturnus	2	233 20	15 3	—14 58	1 27 e.	6 21 e.	11 15 e.
	12	233 39	15 4	15 5	0 49	5 42	10 36
	22	233 57	15 4	15 14	0 12	5 4	9 58
♅ Uranus	2	99 1	6 46	+23 21	2 6 r.	10 3 r.	6 2 e.
	12	99 9	6 48	23 19	1 29	9 27	5 24
	22	99 16	6 50	23 17	0 52	8 49	4 47

Merkúr e hó végén reggel látható. — Venus hajnal-csillag. — Mars a szűz csillagzatába lép, és esti csillag. — Jupiter e hó 26-án a nappal szembenáll, azért egész éjjel látható. — Saturnus este 10½ óráig a mérleg csillagzatban látható.

Hó napja	közép idő		Égi jelek
	ó.	p.	
3	6	30 ⁶ r.	Merkurnak alsó együttállása a nappal.
3	1	21 ⁶ e.	Marsnak együttállása a holddal az egyen. emel. Marsnak elhajlása : + 2 ⁰ 27'6. Holdnak " : + 2 ⁰ 48'7. Marsnak fűdése a hold által :
	0	7 ⁶ e.	Mars közepének bemenete : 45 ⁰ -nál.
	0	35 ⁶ e.	" " kimenete : 359 ⁰ -nál.
4			Jupiter III. m. b.-nak fogy., kim. : 26. 22 ⁴ p. regg.
			Jupiter II. m. b.-nak fogy., bem. : 36. 58 ⁹ p. regg.
5	2	22 ⁶ r.	Merkurnak legnagyobb déli szélessége.
			Jupiter I. m. b.-nak fogy., bem. : 36. 41 ⁵ p. regg.
6			Jupiter I. m. b.-nak fogy., bem. : 106. 10 ³ p. est.
7	8	24 ⁸ r.	☉ EN. (Hold az első negyedben.)
	1	38 ⁶ e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
10	1	17 ⁶ e.	Merkurnak együttállása Venussal az egyen. emel.
	11	33 ⁶ e.	Saturnus negyedfényben a nappal.
11			Jupiter III. m. b.-nak fogy. kim. : 66. 23 ⁰ p. regg.
	7	22 ⁶ r.	Hold a földtávban.
14			Jupiter I. m. b.-nak fogy., bem. : 06. 5 ¹ p. regg.
15	11	53 ⁴ r.	☉ HT. (hold tölte).
16	0	23 ⁶ e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.
21			Jupiter I. m. b.-nak fogy., bem. : 16. 59 ⁹ p. regg.
	10	14 ⁶ r.	Merkurnak legnagyobb nyugoti eltérése. 18 ⁰ 24'9.
			Jupiter II. m. b.-nak fogy., bem. : 106. 25 ⁹ p. este.
22			Jupiter I. m. b.-nak fogy., bem. : 86. 28 ⁶ p. este.
22	10	38 ² e.	☉ UN. (Hold az utolsó negyedben).
24	2	8 ⁶ r.	Merkur az emelkedő pálya-csomójában.
	5	17 ⁶ r.	Venus a napközelben.
25	10	21 ⁶ e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
26	8	41 ⁶ r.	Jupiternek szembenállása a nappal.
27	3	22 ⁶ r.	Hold a földközelben.
28	11	50 ⁶ r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.
	3	59 ⁶ e.	Merkur a napközelben.
29			Jupiter II. m. b.-nak fogy., bem. : 16. 1 ⁰ p. regg.
	2	51 ⁶ r.	Venus együttállása a holddal az egyen. emelked.
29	2	20 ⁸ e.	☉ UH. (újhold).
			Napfogyatkozás.
			Kezdet a földön általában. . 0 ó. 12p. e. bp. v. idő
			Vége " " " " 4 ó. 44p. e. " " "
			Budapesten nem lesz látható.

VI.

Augustus 1867.

Csillag födések

Hó napja	c s i l l a g		bemenet közép idő ó. p.	c s i l l a g	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedése °	elhajlása °
2	Mars középpontja		0 7·9e. 125	46·1	+21 22·8
12	Nyilas (180)	7	10 15·4e. 292	20·0	—18 31·4
16	Vízöntő 37	6	1 38·7r. 330	51·4	—11 28·4
	Vízöntő 73 λ	4	9 13·2e. 341	25·0	— 8 17·2
17	Vízöntő 81	6	3 17·0r. 343	37·1	— 7 46·3
	Vízöntő 82	6	3 49·5r. 343	54·6	— 7 17·1
20	Halak 95	7	2 8·4r. 20	11·4	+ 4 40·1
21	Czethal (75)	6 7	5 4·3r. 34	20·9	+ 9 6·8
23	Bika 48	6	4 7·5r. 62	3·1	+15 4·1

Hét, hó és év napja	Rom. katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-oros naptár
Vas. 1 244	F.12. Örangy. ün.	F.11. Trin. E.	20 A. 11. Samu
Hétfő 2 245	Absolon	Absolon	21 Thaddaeus
Kedd 3 246	Mansvét	Mansvét	22 Agathonicus
Szerda 4 247	Rozália	Rozália	23 Lupus
Csüt. 5 248	Victorin, Lőrincz	Herkules	24 Eutyches
Péntek 6 249	Zakáriás, Magn. †	Magnus	25 Titus apost.
Szomb. 7 250	Regina †	Regina	26 Adorján
Vas. 8 251	F.13. Kisasszony	F.12. Trin. K.	27 A. 12. Poemen
Hétfő 9 252	Gorgon	Gorgon	28 Mózes
Kedd 10 253	Tolent. Miklós	Jodók	29 János fővét.
Szerda 11 254	Protus, Emil	Protus	30 Sándor
Csüt. 12 255	Macedonius	Tóbiás	31 B. A. öve
Péntek 13 256	Mauritius †	Maternus	1 Sept. Simeon
Szomb. 14 257	Sz. Ker. felmag. †	Sz. Ker. felm.	2 Mamas vért.
Vas. 15 258	F.14. B. A. neve n.	F.13. Tr. Nik.	3 A. 13. Authim.
Hétfő 16 259	Ludmilla	Eufemia	4 Babylas
Kedd 17 260	Lambert	Lambert	5 Zacharias
Szerda 18 261	Tamás Kánt. †	Titus	6 Mihály árka.
Csüt. 19 262	Január	Szidonia	7 Sozon
Péntek 20 263	Eustachius †	Fauszta	8 Kisasszony
Szomb. 21 264	Máté evang. †	Máté	9 Joachim, Anna
Vas. 22 265	F. 15. Móríc	F.14. Trin. M.	10 A. 14. Menod.
Hétfő 23 266	Tekla, Linus	Tekla	11 Theodora
Kedd 24 267	Gellért	Gellért	12 Autonomus
Szerda 25 268	Kleofás	Kleofás	13 Cornelius
Csüt. 26 269	Justina	Cyprian	14 Ker felem.
Péntek 27 270	Kozma és Demj. †	Adolf	15 Nicetas
Szom. 28 271	Venczel †	Venczel	16 Euphemia
Vas. 29 272	F.16. Mihály főan.	F.15. Tr. Mih.	17 A. 15. Zsófia
Hétfő 30 273	Jeromos	Jeromos	18 Eumenius

○ EN. (első negyed) Aug. 6. 0 ó. 47'4 p. reggel.

○ HT. (hold tölte) Aug. 14. 1 ó. 49'2 p. reggel.

II.

September 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő-v. idő		Csillagidő köz. délb.
	5627. Elul, 5628. Tisri.	1284. Dsemâdi el-avv. Dsemâdi el-accher	p.	mp.	ó. p. mp.
1	1 Elul	2	—	0 0'6	10 40 30'8
2	2	3		0 19'4	44 27'4
3	3 Solihot, 40 n. ima	4		0 38'5	48 23'9
4	4	5		0 57'8	52 20'5
5	5	6		1 17'4	56 17'0
6	6	7 18. péntek		1 37'2	11. 0 13'6
7	7 52.sz., Jer.fal. fel.	8 Ali születése		1 57'3	4 10'1
8	8	9	—	2 17'6	11 8 7'7
9	9	10		2 38'1	12 3'2
10	10	11		2 58'8	15 59'8
11	11	12		3 19'6	19 56'3
12	12	13 } szerencse-napok		3 40'5	23 52'9
13	13	14 } 19. péntek		4 1'6	27 49'4
14	14 53. szombat	15 } Ali halála		4 22'7	31 46'0
15	15	16	—	4 43'9	11 35 42'6
16	16	17		5 5'1	39 39'1
17	17 Görögök elűzetése	18		5 26'3	43 35'7
18	18	19		5 47'6	47 32'2
19	19	20 Constant. bevét.		6 8'7	51 28'8
20	20	21 20. péntek		6 29'9	55 25'4
21	21 54.sz. ● UH.előtt	22		6 50'9	59 21'9
22	22	23	—	7 11'9	12 3 18'4
23	23	24		7 32'7	7 15'0
24	24	25		7 53'4	11 11'5
25	25	26		8 14'0	15 7'1
26	26	27		8 34'3	19 4'6
27	27	28 21. péntek		8 54'5	23 1'2
28	28 55. szombat	29		9 14'5	26 57'7
29	29 Újév előest., Böjt	30	—	9 34'3	12 30 54'3
30	1 1. Tis. 5628. Újé.	1 Dsemâdi el-acch.		9 53'8	34 50'8

○ UN. (utolsó negyed) Sept. 21. 4 ó. 25'0 p. reggel.

● UH. (újhold) Sept. 28. 0 ó. 58'2 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lemen.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	ó. p.	ó. p.
1	158 30	ny + 8 23	5 18	6 41	195 54	— 3 42	8 33r.	8 14e.
2	159 28	" 8 1	19	39	209 2	7 39	9 41	8 43
3	160 26	" 7 39	21	37	221 48	m 11 8	10 46	9 14
4	161 24	" 7 17	22	36	234 15	m 14 1	11 48	9 48
5	162 23	" 6 55	23	34	246 27	16 14	0 47e.	10 24
6	163 21	" 6 33	24	32	258 28	17 42	1 43	11 5
7	164 19	" 6 10	26	30	270 22	18 22	2 33	11 52
8	165 17	+ 5 48	5 27	6 28	282 14	— 18 14	3 19e.	* *
9	166 16	" 5 25	28	25	294 9	17 17	4 0	0 41r.
10	167 14	" 5 3	30	23	306 10	15 34	4 38	1 37
11	168 12	" 4 40	31	20	318 21	13 8	5 11	2 35
12	169 11	" 4 17	32	18	330 43	X 10 3	5 41	3 37
13	170 9	" 3 54	34	17	343 20	X 6 28	6 10	4 41
14	171 8	" 3 31	36	14	356 11	X — 2 31	6 38	5 47
15	172 6	+ 3 8	5 37	6 12	9 18	Y + 1 38	7 6e.	6 55r.
16	173 5	" 2 45	38	10	22 38	Y 5 46	7 35	8 3
17	174 3	" 2 22	40	8	36 12	X 9 40	8 7	9 13
18	175 2	" 1 58	41	6	49 58	X 13 6	8 44	10 22
19	176 1	" 1 35	42	4	63 54	□ 15 50	9 26	11 31
20	176 59	" 1 12	44	2	77 59	□ 17 39	10 16	0 37e.
21	177 58	" 0 49	45	0	92 9	☾ 18 26	11 13	1 38
22	178 57	+ 0 25	5 46	5 58	106 24	☾ + 18 0	* *	2 33e.
23	179 55	+ 0 2	48	56	120 40	☾ 16 28	0 16r.	3 21
24	180 54	— 0 22	49	54	134 55	☾ 13 54	1 25	4 3
25	181 53	" 0 45	50	52	149 5	☾ 10 30	2 37	4 40
26	182 52	" 1 8	51	50	163 8	ny 6 32	3 49	5 13
27	183 51	" 1 32	53	48	176 59	ny + 2 16	5 1	5 43
28	184 50	" 1 55	54	47	190 36	— 2 3	6 12	6 12
29	185 49	" — 2 19	5 56	5 44	203 57	— 6 10	7 22r.	6 41e.
30	186 48	" 2 42	57	42	216 59	m 9 54	8 29	7 11

Sept. 1. a nap hossza 136. 23 p.

A nap sept. 1 ó. 38p-el fogy.

☉ EN. Sept. 6. 0 ó. 47'4 p. regg.

☉ HT. Sept. 14. 1 ó. 49'2 p. regg.

☉ UN. Sept. 21. 4 ó. 25'0 p. regg.

● UH. Sept. 28. 0 ó. 58'2 p. regg.

IV.

September 1867.

B o l y g ó k

jegy és neve	hó nap- ja	napköz. hossza ° ' "	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. ° ' "	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemene. ó. p.
♀ Merkúr	2	105 20	9 57	+13 46	4 9 r.	11 16 r.	6 23 e.
	8	139 23	10 41	9 52	4 48	11 36	6 24
	14	167 55	11 23	5 19	5 28	11 54	6 22
	20	191 43	12 3	0 36	6 4	0 11 e.	6 17
	26	211 42	12 40	-4 2	6 39	0 24	6 9
♀ Venus	2	144 24	10 23	+11 33	4 43 r.	11 38 r.	6 34 e.
	8	154 9	10 50	8 48	5 0	11 43	6 25
	14	163 54	11 18	5 59	5 17	11 47	6 16
	20	173 38	11 45	3 1	5 34	11 51	6 7
	26	183 21	12 13	0 0	5 52	11 54	5 57
♂ Mars	2	215 45	12 53	-5 16	8 30 r.	2 9 e.	7 47 e.
	8	218 41	13 8	7 6	8 27	1 59	7 32
	14	221 38	13 22	8 24	8 25	1 51	7 15
	20	224 36	13 38	10 11	8 24	1 42	7 0
	26	227 37	13 52	11 34	8 23	1 34	6 44
♃ Jupiter	2	333 12	22 17	-12 9	6 24 e.	11 32 e.	4 40 r.
	10	333 55	22 13	12 30	5 51	10 57	4 3
	18	334 38	22 9	12 49	5 17	10 22	3 26
	26	335 21	22 6	13 5	4 43	9 47	2 51
♄ Saturnus	2	234 18	15 8	-15 27	11 32 r.	4 23 e.	9 15 e.
	12	234 37	15 11	15 38	10 56	3 47	8 38
	22	234 55	15 14	15 56	10 21	3 11	8 0
♅ Uranus	2	99 25	6 52	+23 15	0 10 r.	8 8 r.	4 5 e.
	12	99 33	6 54	23 13	11 33 e.	7 30	3 27
	22	99 39	6 55	23 12	10 55	6 52	2 49

Merkúr e hó 15-én a nappal a felső együttállásba jő, tehát nem lesz látható. — Venus e hó végén a nappal a felső együttállásba jő, tehát ekkor nem látható. — Mars e hó közepén a Kalász csillag közelében van, és esti csillag. — Jupiter a vízöntőben van, és egész éjjel látható. — Saturnus esti csillag.

Hó napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ó.	p.	
1	6	2·6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.
4	0	11·6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyen.emel.
6	0	47·4 r.	○ EN. (Hold az első negyedben). Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 26. 34·3p. regg. Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 96. 3·2p. este.
7	9		Hold a földtávban.
11		22·6 e.	Merkurnak legnagyobb éjszaki szélessége.
11		38·6 e.	Jupiter II. m. b.-nak fogy., kim.: 76. 39·8p. este.
8			Merkurnak együttállása Venussal az egyen. emel.
10	10	4·6 e.	elhajlásuk különbsége . . 23·8.
12	1	9·6 e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.
14	1	49·2 r.	○ HT. (hold tölte). Holdfogyatkozás. Sötétülés kezdete: 0 ó. 13·6 p. reggel. Sötétülés vége: 3 " 11·6 " " Budapestén is látható lesz. Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 106. 58·5p. este.
15	10	13·6 r.	Venusnak legnagyobb éjszaki szélessége.
11		1·6 r.	Merkurnak felső együttállása a nappal.
16			Jupiter II. m. b.-nak fogy., kim.: 106. 15·0p. este. Jupiter III. m. b.-nak fogy., kim.: 26. 28·3p. regg. Jupiter IV. m. b.-nak fogy., kim.: 36. 44·6p. regg.
21	4	25·0 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
22			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 06. 53·8p. regg.
6		28·6 r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
23			Jupiter II. m. b.-nak fogy., kim.: 06. 50·4p. regg.
7		22·6 r.	Hold a földközélen.
23	1	50·6 e.	Nap a mérlegben. Ősz kezdete. Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 76. 22·6p. este.
25	4	40·6 e.	Venusnak felső együttállása a nappal.
28	0	58·2 r.	● UH. (újhold).
1		45·6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel. Venusnak elhajlása: — 0° 46'6 Holdnak " — 0° 13'0
28	4	45·6 r.	Mars a leszálló pálya-csomójában.
6		35·6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.
29			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 26. 49·3p. regg.
30	1	28·6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel. Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 96. 18·1p. este.

VI.

September 1867.

Csillagfödések

Hó napja	c s i l l a g		bemenet közép idő ó. p.	c s i l l a g	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedése	elhajlása
2	Szűz 98 z	4	7 2·5e.	211 27·0	— 9 46·4
7	Nyilas (88)	7	11 11·3e.	275 52·9	—18 59·2
	Nyilas (94)	7	11 13·3e.	276 0·8	—19 13·9
8	Nyilas 45 ρ ²	5 6	11 16·1e.	288 31·5	—18 33·0
13	Vízöntő (96)	7	11 12·4e.	348 7·4	— 5 51·0
17	Czethal 64	6 7	4 31·0r.	31 5·0	+ 7 56·9
	Czethal 65 ξ ¹	5	5 44·2r.	31 29·1	+ 8 13·3
20	Bika 130 N	6	11 16·2e.	84 55·2	+17 40·7
22	Ikkrek (270)	7	2 48·7r.	102 8·0	+17 54·5

Hét, hó és év		Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz
napja		naptár	naptár	naptár
Kedd	1 274	Remigius	Benignus	19 Trophimus
Szerda	2 275	Leodegar, Rahel	Leodegar	20 Eust. Kánt. †
Csüt.	3 276	Kandid	Kandid	21 Codratus
Péntek	4 277	Szeraf. Ferencz †	Ferencz	22 Phocas
Szomb.	5 278	Placidus †	Fides	23 <i>Ker. János fog.</i>
Vas.	6 279	F. 17. Olvasó ünn.	F. 16 Trin. F.	24 A. 16. Thekla
Hétfő	7 280	Justina	Amália	25 Euphrosyna
Kedd	8 281	Brigitta	Pelagia	26 <i>János evang.</i>
Szerda	9 282	Dénes	Dénes	27 Callistratus
Csüt.	10 283	Borgiai Ferencz	Gedeon	28 Chariton.
Péntek	11 284	Burkhard, Placz. †	Burkhárd	29 Cyriacus
Szomb.	12 285	Miksa †	Miksa	30 Gergely püsp.
Vas.	13 286	F. 18. Kálmán	F. 17. Trin. E.	1 Oct. A. 17. B.A.
Hétfő	14 287	Kalaszt	Kalaszt	2 Cyprian
Kedd	15 288	Terézia	Hedvig	3 Dénes
Szerda	16 289	Gallus	Gál	4 Hierotheus
Csüt.	17 290	Hedvig	Florentina	5 Charitine
Péntek	18 291	Lukács evang. †	Lukács evang.	6 <i>Tamás apost.</i>
Szomb.	19 292	Alkant. Péter †	Nándor	7 Sergius
Vas.	20 293	F. 19. Vendelin	F. 18. Trin. V.	8 A. 18. Pelagia
Hétfő	21 294	Orsolya	Orsolya	9 Alph. János
Kedd	22 295	Kordula	Kordula	10 Eulampus
Szerda	23 296	Kapiszt. János	Szeverin	11 Fülöp apost.
Csüt.	24 297	Ráfáel főangyal	Ráfáel	12 Probus
Péntek	25 298	Krizánt †	Vilma	13 Carpus
Szomb.	26 299	Demeter, Amand†	Evarist	14 <i>Paraskevi</i>
Vas.	27 300	F. 20. Szabina	F. 19. Trin. Sz.	15 A. 19. Lucian
Hétfő	28 301	<i>Simon és Juda</i>	Simon és Juda	16 Longinus
Kedd	29 302	Narcisz	Narcisz	17 Hoseas
Szerda	30 303	Kolos	Kolos	18 <i>Lukács evang.</i>
Csüt.	31 304	Farkas	Ref.eml.ünn.	19 Joel próféta

○ EN. (első negyed) Aug. 5. 7. ó. 33·7 p. este.

○ HT. (hold tölte) Aug. 13. 2. ó. 40·2 p. este.

II.

October 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő. v. idő	Csillagidő köz. dél.
	5628. Tisri, Marchesv.	1284 Dsemâdi el-acch. Redseb	p. mp.	ó. p. mp.
1	2 Másod. ünnep	2	—10 13·0	12 38 47·4
2	3 Gedalja-Bójt	3	10 32·0	42 43·9
3	4	4	10 50·7	46 40·5
4	5 Bójt, 20 zs. hal. m.	5 22. péntek	11 9·1	50 37·0
5	6 1. szombat	6	11 27·2	54 33·6
6	7 Bójt, az ar. bor. im.	7	—11 44·9	12 58 30·1
7	8	8	12 2·3	13 2 26·7
8	9 Engeszt. ün. elő.	9 Abubekr szül. n.	12 19·2	6 23·2
9	10 Engeszt. ünn.	10	12 35·9	10 19·8
10	11	11	12 51·9	14 16·3
11	12	12 23. péntek	13 7·6	18 12·9
12	13 2. szombat	13	13 22·8	22 9·4
13	14 Sátoros ünn. elő.	14	—13 37·5	13 26 6·0
14	15 Sátoros ünn.	15	13 51·7	30 3·6
15	16 Másod. ünnep	16	14 5·3	33 59·1
16	17	17	14 18·4	37 55·7
17	18	18	14 30·9	41 52·2
18	19	19 24. péntek	14 42·8	45 48·8
19	20 3. szombat	20 Fatima szül. n.	14 54·1	49 45·3
20	21 Pálmák ünnepe	21	—15 4·7	13 53 41·9
21	22 Gyűl. zárünn.	22	15 14·7	57 38·4
22	23 Törvény. ünn.	23	15 23·9	14 1 35·0
23	24	24	15 32·6	5 31·5
24	25	25	15 40·5	9 28·1
25	26	26 25. péntek	15 47·7	13 24·6
26	27 4. sz. ● UH. előtt	27	15 54·1	17 21·2
27	28	28	—15 59·9	14 21 17·7
28	29	29	16 4·8	25 14·3
29	30 Újhold napja	1 Redseb, Bárkaép.	16 9·1	29 10·8
30	1 Marhesvan	2	16 12·5	33 7·4
31	2	3	16 15·2	37 4·0

○ UN. (utolsó negyed) Oct. 20. 10 ó. 32·7 p. reggel.

● UH. (újhold) Oct. 27. 2 ó. 19·1 p. este.

October 1867.

III.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold				
	hossza	elhajl.	kelte	lem.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.	
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	ó. p. ó. p.	
1	187 47	— 3 5	5 59	5 40	229 42	☾	— 13 5	9 33r.	7 43e.
2	188 46	" 3 29	6 0	38	242 9	☾	15 35	10 35	8 20
3	189 45	" 3 52	2	36	254 21	☾	17 21	11 32	8 59
4	190 44	" 4 15	3	34	266 22	☾	18 18	0 25e.	9 43
5	191 44	" 4 38	4	32	278 16	☾	18 26	1 14	10 32
6	192 43	— 5 1	6 55	29	290 8	☾	— 17 45	1 57e.	11 26
7	193 42	" 5 24	7	27	302 2	☾	16 18	2 35	* *
8	194 41	" 5 47	9	25	314 4	☾	14 6	3 10	0 22r.
9	195 41	" 6 10	10	24	326 18	☾	11 15	3 40	1 22
10	196 40	" 6 33	11	22	338 48	☾	7 49	4 9	2 25
11	197 39	" 6 56	13	19	351 36	☾	— 3 58	4 38	3 30
12	198 39	" 7 18	15	17	4 46	☾	+ 0 12	5 6	4 38
13	199 38	— 7 41	6 16	5 15	18 13	☾	+ 4 27	5 35e.	5 47 r.
14	200 38	" 8 3	18	14	32 1	☾	8 33	6 8	6 58
15	201 37	" 8 26	20	12	46 4	☾	12 16	6 43	8 10
16	202 37	" 8 48	21	11	60 17	☾	15 18	7 25	9 21
17	203 36	" 9 10	22	9	74 36	☾	17 26	8 13	10 30
18	204 36	" 9 32	24	7	88 56	☾	18 28	9 7	11 34
19	205 35	" 9 54	25	5	103 12	☾	18 19	10 8	0 31e.
20	206 35	— 10 15	6 26	5 2	117 23	☾	+ 17 2	11 15e.	1 21e.
21	207 35	" 10 37	28	0	131 26	☾	14 43	* *	2 5
22	208 35	" 10 58	29	4 59	145 21	☾	11 34	0 25r.	2 41
23	209 34	" 11 20	31	57	159 6	☾	7 48	1 35	3 14
24	210 34	" 11 41	33	55	172 42	☾	+ 3 39	2 46	3 44
25	211 34	" 12 1	34	54	186 8	☾	— 0 37	3 57	4 12
26	212 34	" 12 22	35	52	199 22	☾	4 48	5 5	4 40
27	213 34	— 12 43	6 37	4 50	212 24	☾	— 8 40	6 12r.	5 11e.
28	214 34	" 13 3	39	49	225 13	☾	12 6	7 19	5 42
29	215 34	" 13 23	40	47	237 48	☾	14 53	8 22	6 16
30	216 34	" 13 43	41	45	250 9	☾	16 57	9 21	6 53
31	217 34	" 14 2	43	44	262 18	☾	18 13	10 17	7 36

Oct. 1. a nap hossza 11 ó. 41 p.
 A nap octoberb. 1 ó. 40p.-el fogy.

☉ EN. Oct. 5. 7 ó. 33'7p. este.
 ☉ HT. Oct. 13. 2 ó. 40'2p. este.
 ☉ UN. Oct. 20. 10 ó. 32'7p. reg.
 ● UH. Oct. 27. 2 ó. 19'1p. este.

IV.

October 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza o ' "	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. o ' "	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemer. ó. p.
♀ Merkúr	2	229 44	13 16	— 8 25	7 10 r.	0 35 e.	6 1 e.
	8	246 33	13 50	12 27	7 40	0 46	5 53
	14	262 2 14	23	15 46	8 7	0 56	5 45
	20	278 57	15 1	19 9	8 31	1 5	5 39
	26	298 6	15 31	21 38	8 52	1 12	5 32
♀ Venus	2	193 3	12 40	— 3 1	6 9 r.	11 58 r.	5 47 e.
	8	202 43	13 8	6 2	6 25	0 2 e.	5 38
	14	212 22	13 36	8 58	6 43	0 6	5 28
	20	221 59	14 4	11 47	7 2	0 11	5 20
	26	231 34	14 33	14 26	7 18	0 16	5 13
♂ Mars	2	230 39	14 9	— 13 1	8 21 r.	1 26 e.	6 30 e.
	8	233 42	14 23	14 26	8 21	1 18	6 15
	14	236 49	14 41	15 48	8 21	1 10	6 1
	20	239 56	14 56	17 5	8 21	1 4	5 48
	26	243 7	15 14	18 19	8 19	0 57	5 34
♃ Jupiter	2	335 54	22 4	— 13 15	4 18 e.	9 21 e.	2 25 r.
	10	336 37	22 2	13 23	3 46	8 48	1 50
	18	337 20	22 1	13 28	3 14	8 16	1 17
	26	338 4	22 1	13 27	2 42	7 44	0 46
♄ Saturnus	2	235 14	15 18	— 16 13	9 46 r.	2 35 e.	7 24 e.
	12	235 32	15 22	16 30	9 13	2 0	6 46
	22	235 51	15 26	16 47	8 39	1 24	6 0
♅ Uranus	2	99 47	6 56	+ 23 11	10 17 e.	6 13 r.	2 10 e.
	12	99 54	6 56	23 10	9 37	5 34	1 31
	22	100 2	6 56	23 11	8 59	4 55	0 51

Merkúr e hó végén esti csillag. — Venus nem lesz látható. — Mars a mérleg csillagzatába lép, és esti csillag. — Jupiter a vízöntőben van, és éjjel után leszáll. — Saturnus esti csillag.

Hó napja	közép idő		Égi jelenetek
	ó.	p.	
1	11	23·6 r.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
2	1	36·6 e.	Saturnus együttállása a holddal az egyenes emel. Jupiter IV. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 9 ó. 55·8 p. este.
5	6	22·6 e.	Hold a földtávban.
5	7	33·7 e.	● EN. (Hold az első negyedben).
6	3	57·6 e.	Uranus negyedfényben a nappal.
7			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 11 ó. 13·7 p. este.
9	5	11·6 e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel. Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 5 ó. 42·6 p. este.
10			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 6 ó. 19·5 p. este.
11	3	37·6 e.	Merkur a naptávban.
13	2	40·2 e.	○ HT. (hold tölte).
15			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 1 ó. 9·3 p. regg.
16			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 7 ó. 38·3 p. este.
17			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 9 ó. 55·5 p. este.
18	4	22·6 r.	Hold a földközelpén.
19	0	22·6 e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
11		54·6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.
20	10	32·7 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
21			Jupiter III. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 10 ó. 35·7 p. este.
23			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 9 ó. 34·0 p. este.
25			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 0 ó. 31·7 p. reggel.
26	4	2·6 e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.
27	2	19·1 e.	● UH. (újhold).
28	4	58·6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
11		53·6 e.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.
29	3	39·6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
10		31·6 r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyenes emel.
30			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 11 ó. 29·7 p. este.

VI.

October 1867.

Csillagfordések

Hó napja	csillag			bemenet		csillag	
	neve és jegye		nagy-sága	közép idő	ó. p.	egyenes emelkedése	elhajlása
7	Bak	(240)	6 7	9 41' 4e.	308	16' 1	— 16 35' 8
10	Vízöntő	81	6	5 1' 5e.	343	37' 1	— 7 46' 3
11	Halak	24	6 7	6 28' 8e.	356	31' 4	— 3 53' 5
15	Kos	(155)	7	0 35' 9r.	38	42' 5	+ 9 58' 6
	Czethal	85	6	1 3' 8r.	38	49' 7	+ 10 10' 5
16	Bika	70	7	7 54' 5e.	64	30' 3	+ 15 38' 2
	Bika	71	5 6	7 36' 6e.	64	41' 2	+ 15 18' 9
	Bika	77 6 ¹	5	8 44' 9e.	65	14' 4	+ 15 40' 0
	Bika	78 6 ²	5 6	8 38' 0e.	65	15' 9	+ 15 34' 6
	Bika	80	6	9 12' 3e.	65	38' 3	+ 15 20' 8
	Bika	(99)	5 6	9 54' 9e.	65	44' 1	+ 15 54' 3
	Bika	81	5 6	9 23' 1p.	65	45' 8	+ 15 24' 1
	Bika	85	6	9 50' 8e.	66	3' 8	+ 15 34' 0
17	Bika	89	7	1 1' 1r.	67	38' 0	+ 15 46' 0
	Bika	117	6	8 33' 8e.	80	4' 5	+ 17 7' 7
18	Bika	130 N	6	5 38' 3r.	84	55' 2	+ 17 40' 7
	Ikrek	21	7	10 12' 9e.	96	8' 2	+ 17 52' 6
19	Ikrek	26 n	5 6	2 41' 6r.	98	39' 8	+ 17 46' 5
24	Oroszlán	80	7	3 24' 0r.	169	44' 9	+ 4 35' 6
25	Szűz	13 n	6	3 56' 5e.	182	57' 8	— 0 2' 8
	Szűz	15 n	3 4	4 32' 1r.	183	16' 6	+ 0 4' 4

Hét, hó és év		Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz
napja		naptár	naptár	naptár
Pént.	1 305	Mindenszentek	Mindenszent.	20 Artemius
Szomb.	2 306	<i>Halottak emlékez.</i> †	Halottak eml.	21 Hilarion
Vas.	3 307	F. 21. Hubert, Ida	F. 20. Tr. Sylv.	22 A. 20. Acerb.
Hétfő	4 308	<i>Borom. Károly</i>	Károly	23 Jakab apost.
Kedd	5 309	<i>Imre herczeg</i>	Imre	24 Arethas
Szerda	6 310	Lénárd	Erdmann	25 Marcian
Csüt.	7 311	Engelbert	Malachias	26 Demeter
Péntek	8 312	Godofréd †	Kolos	27 Nestor
Szomb.	9 313	Tivadar †	Todor	28 István
Vas.	10 314	F. 22. Avell. And.	F. 21. Tr. Pr.	29 A. 21. Anastas.
Hétfő	11 315	<i>Márton</i>	Márton	30 Zenobius
Kedd	12 316	Emilián	Jónás	31 Stachys
Szerda	13 317	Szaniszló	Briccius	1 Nov. Koz., D.
Csüt.	14 318	Klementina, Juk.	Jukund	2 Acindinus
Péntek	15 319	<i>Lipót</i> †	Lipót	3 Aepsymas
Szomb.	16 320	Otmár, Edmund †	Otmár	4 Joannicus
Vas.	17 321	F. 23. B. A. oltalma	F. 22. Tr. H.	5 A. 22. Galact.
Hétfő	18 322	Odó, Eugen	Jenő, Roman	6 Pál püspök
Kedd	19 323	Erzsébet királynő	Erzsébet	7 Jeromos
Szerda	20 324	Valoisi Bódog	Edmund	8 Mih. főangy.
Csüt.	21 325	<i>B. A. beavatása</i>	B. A. beavat.	9 Onesiphor
Péntek	22 326	Cziczella †	Cziczella	10 Erastus
Szomb.	23 327	Kelemen †	Kelemen	11 Győző
Vas.	24 328	F. 24. Ker. ne. Ján.	F. 23. Tr. Em.	12 A. 22. Alam. J.
Hétfő	25 329	<i>Katalin</i>	Katalin	13 Aranyasz. Ján.
Kedd	26 330	Konrad	Konrad	14 <i>Fülöp apostol</i>
Szerda	27 331	Virgil	Günter	15 <i>Kar. el. böjt k.</i>
Csüt.	28 332	Sosthenes	Rufus	16 <i>Máté evang.</i>
Péntek	29 333	Saturnin †	Valter	17 Gergely
Szomb.	30 334	<i>András apost.</i> †	András	18 Platon, Rom.

○ EN. (első negyed) Nov. 4. 3 ó. 43'5 este.

○ HT. (hold tölte) Nov. 12. 2 ó. 25'7 reggel.

II. November 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő- v. idő p. mp.	Csillagidő köz. dél. ó. p. mp.
	5628. Marchesvan, Kislev	1284. Redseb Sabán		
1	3	4	26.p. Titkok éjje	—16 17' 2
2	4	5	5. szombat	16 18' 3 14 41 0' 5 4 57' 1
3	5	6		—16 18' 7 14 48 53' 6
4	6	7	Böjt, Jer. puszt. m.	16 18' 3 52 50' 2
5	7	8		16 17' 0 56 46' 7
6	8	9		16 15' 0 15 0 43' 3
7	9	10	Böjt	16 12' 1 4 39' 8
8	10	11	27. péntek	16 8' 4 8 36' 4
9	11	12	6. szombat	16 3' 9 12 32' 9
10	12	13	} szerencse-napok	—15 58' 6 15 16 29' 5
11	13	14		15 52' 4 20 26' 0
12	14	15		15 45' 4 24 22' 6
13	15	16		15 37' 5 28 19' 2
14	16	17		15 28' 7 32 15' 7
15	17	18	28. péntek	15 19' 1 36 12' 3
16	18	19	7. szombat	15 8' 7 40 8' 8
17	19	20	Böjt, Sát. ün. al. elk.	—14 57' 3 15 44 5' 1
18	20	21		14 45' 2 48 1' 9
19	21	22		14 32' 1 51 58' 5
20	22	23		14 18' 3 55 55' 1
21	23	24	Templ. fert. a gör.	14 3' 6 59 51' 6
22	24	25	29. péntek.	13 48' 1 16 3 48' 2
23	25	26	8. sz. ● UH. előtt	13 31' 7 7 44' 7
24	26	27		—13 14' 6 16 11 41' 3
25	27	28	Mahom. prof. elf.	12 56' 7 15 37' 8
26	28	29	Egbeszálláséjje	12 38' 0 19 34' 4
27	29	30	Újhold napja	12 18' 6 23 30' 9
28	1	1	Kislev	11 58' 5 27 27' 5
29	2	2	Esőérti ima kezd.	11 37' 6 31 24' 0
30	3	3	9. sz. Bálv. tiszt.	11 16' 1 35 20' 6
			Sabán	
			30. péntek	
			Hussein szül. n.	

○ UN. (utolsó negyed) Nov. 18. 6 ó. 21' 8 p. este.

● UH. (újhold) Nov. 26. 6 ó. 27' 2 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold					
	hossza	elhajl.	kelte	lemen.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.		
	o ' "	o ' "	ó. p.	ó. p.	o ' "	o ' "	ó. p.	ó. p.		
1	218 34	m	—14 22	6 44	4 42	274 17	☾	—18 39	11 8 r.	8 24 e.
2	219 34	"	14 41	46	40	286 10	☾	18 15	11 53	9 15
3	220 34	"	—15 0	6 48	4 39	297 59	☾	—17 4	0 32 e.	10 10 e.
4	221 35	"	15 19	50	37	309 51	☾	15 8	1 8	11 7
5	222 35	"	15 37	51	35	321 50	☾	12 32	1 40	* *
6	223 35	"	15 55	53	34	334 2	☾	9 20	2 10	0 9 r.
7	224 35	"	16 13	55	32	346 32	☾	5 39	2 37	1 12
8	225 36	"	16 31	56	31	359 24	☾	—1 36	3 5	2 18
9	226 36	"	16 48	57	30	12 42	☾	+ 2 39	3 33	3 25
10	227 36	"	—17 5	6 59	4 29	26 25	☾	+ 6 54	4 4 e.	4 36 r.
11	228 36	"	17 22	7	1	27 40	☾	10 54	4 37	5 48
12	229 37	"	17 39	3	26	55 2	☾	14 21	5 17	7 2
13	230 37	"	17 55	4	25	69 44	☾	16 56	6 3	8 15
14	231 38	"	18 11	5	24	84 31	☾	18 26	6 57	9 23
15	232 38	"	18 26	6	23	99 16	☾	18 41	7 58	10 26
16	233 39	"	18 42	8	22	113 51	☾	17 41	9 5	11 20
17	234 39	"	—18 56	7	10	4 21	☾	+15 34	10 15 e.	0 6 e.
18	235 40	"	19 11	12	20	142 15	☾	12 33	11 26	0 45
19	236 40	"	19 25	13	18	156 2	☾	8 53	* *	1 19
20	237 41	"	19 39	14	17	169 33	☾	4 49	0 37 r.	1 48
21	238 42	"	19 53	16	16	182 49	☾	+ 0 35	1 46	2 17
22	239 42	"	20 6	18	15	195 53	☾	—3 36	2 54	2 44
23	240 43	☾	20 19	19	14	208 45	☾	7 33	4 1	3 12
24	241 44	"	—20 31	7	20	4 14	☾	—11 7	5 7 r.	3 42 e.
25	242 44	"	20 43	21	13	233 59	☾	14 8	6 10	4 14
26	243 45	"	20 55	23	12	246 20	☾	16 28	7 11	4 50
27	244 46	"	21 6	24	12	258 32	☾	18 2	8 8	5 31
28	245 47	"	21 17	25	11	270 35	☾	18 46	9 1	6 16
29	246 48	"	21 27	27	10	282 30	☾	18 40	9 49	7 6
30	247 48	"	21 37	28	9	294 20	☾	17 44	10 31	7 59

Nov. 1. a nap hossza 9 ó. 58 p.
A nap novemb. 16. 17p-el fogy.

☉ EN. Nov. 4. 3 ó. 43'5p. este.
☉ HT. Nov. 12. 2 ó. 25'7p. regg.
☉ UN. Nov. 18. 6 ó. 21'8p. este.
● UH. Nov. 26. 6 ó. 27'2p. regg.

IV. November 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza ° ' "	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. ° ' "	kelte ó. p.	delelése ó. p.	lemene. ó. p.
☿ Merkur	2	321 58	16 1	—23 33	9 7 r.	1 16 e.	5 25 e.
	8	346 12	16 19	24 5	9 5	1 11	5 17
	14	15 11	16 20	23 9	8 36	0 48	5 1
	20	49 26	15 57	20 19	7 34	0 2	4 32
	26	87 0	15 28	16 52	6 24	11 9 r.	3 57
♀ Venus	2	242 43	15 8	—17 16	7 38 r.	0 23 e.	5 6 e.
	8	252 15	15 38	19 23	7 57	0 30	5 1
	14	261 46	16 9	21 11	8 14	0 37	5 0
	20	271 16	16 41	22 38	8 32	0 45	4 59
	26	280 46	17 13	23 40	8 46	0 54	5 2
♂ Mars	2	246 50	15 35	—19 37	8 19 r.	0 50 e.	5 20 e.
	8	250 4	15 52	20 39	8 19	0 44	5 9
	14	253 20	16 10	21 33	8 18	0 38	4 59
	20	256 38	16 29	22 21	8 17	0 33	4 49
	26	259 59	16 48	23 0	8 16	0 28	4 41
♃ Jupiter	2	338 41	22 1	—13 23	2 13 e.	7 17 e.	10 19 r.
	10	339 24	22 3	13 15	1 44	6 47	11 49 e.
	18	340 7	22 5	13 1	1 13	6 18	11 20
	26	340 51	22 8	12 44	0 43	5 48	10 54
♄ Saturnus	2	236 10	15 31	—17 6	8 1 r.	0 46 e.	5 30 e.
	12	236 29	15 36	17 24	7 30	0 12	4 53
	22	236 47	15 40	17 41	6 57	11 37 r.	4 18
♅ Uranus	2	100 9	6 56	+23 11	8 14 e.	4 11 r.	0 8 e.
	12	100 17	6 55	23 13	7 34	3 31	11 28
	22	100 24	6 54	23 14	6 53	2 50	10 48

Merkur e hó elején esti csillag, de 22-én az alsó együttállásba jő, tehát nem látható. — Venus e hó végén esti csillag. — Mars a skorpió csillagzatába lép, de már alig látható. — Jupiter a vízöntőben tartózkodik, és éjjel körül leszáll. — Saturnus e hó közepén a nappal együttállásba jő, tehát nem lesz látható.

Hő napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ó.	p.	
1	0	22° 6 r.	Merkurnak legnagyobb keleti eltérése... 23° 26' 0.
1		38° 6 r.	Merkurnak legnagyobb déli szélessége.
4		17° 6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyenes emel.
			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 56. 58° 6p. este.
2	3	22° 6 e.	Hold a földtávban.
4	3	43° 5 e.	○ EN. (Hold az első negyedben).
6	1	45° 6 r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel.
7	2	36° 6 e.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
8			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 76. 54° 3p. este.
10	11	47° 6 r.	Venus a leszálló pálya-csomójában.
11			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, bemenet: 7 ó. 29 p. este.
12	2	25° 7 r.	○ HT. (hold töltö).
14	10	22° 6 r.	Hold a földközeli.
15	0	55° 6 r.	Venusnak együttállása Marssal az egyen. emel.
			elhajlásuk különbsége: 17° 9.
	6	15° 6 e.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 96. 50° 0p. este.
10		4° 6 e.	Merkurnak együttállása Venussal az egyen. emel.
			elhajlásuk különbsége: 65° 6.
16	5	37° 6 r.	Merkurnak együttállása Marssal az egyen. emel.
			elhajlásuk különbsége: 65° 6.
18	6	21° 8 e.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
			Jupiter II. m. b.-nak fogy., kim.: 96. 39° 7p. este.
19	0	57° 6 e.	Saturnusnak együttállása a nappal.
20	1	24° 6 r.	Merkur az emelkedő pálya-csomójában.
21	7	36° 6 e.	Jupiter negyedfényben a nappal.
22	2	28° 6 r.	Merkurnak alsó együttállása a nappal.
23	1	12° 6 e.	Merkurnak együttáll. Saturnussal az egyen. emel.
			elhajlásuk különbsége: 43° 6.
24	3	15° 6 e.	Merkur a napközeli.
			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 66. 14° 7p. este.
25	0	26° 6 e.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel.
	5	18° 6 e.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
26	6	27° 2 r.	● UH. (újhold).
			Jupiter III. m. b.-nak fogy., kim.: 66. 43° 7p. este.
27	1	27° 6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyen. emel.
	3	44° 6 e.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
30	9	22° 6 e.	Hold a földtávban.

VI.

November 1867.

Csillagfordések

Hó napja	csillag		bemenet közép-idő ó. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenes emelkedés. ° ' "	elhajlása ° ' "
1	Nyilas (121)	7	5 19·2e.	277 19·1	— 19 19·0
6	Vízöntő (200)	7	6 4·1e.	339 1·2	— 9 0·4
	Vízöntő 73 λ	4	11 54·7e.	341 25·0	— 8 17·2
7	Vízöntő 78	6	1 14·0r.	341 54·6	— 7 54·6
8	Czethal 10	6	8 41·9e.	4 57·2	— 0 47·1
10	Halak 95	7	2 29·7r.	20 11·4	+ 4 40·1
	Czethal 64	6 7	8 39·8e.	31 5·0	+ 7 56·9
	Czethal 65 ξ ¹	5	10 3·1e.	31 29·1	+ 8 13·3
11	Czethal (75)	6 7	3 56·7r.	34 20·9	+ 9 6·8
13	Bika 48	6	0 53·4r.	62 3·1	+ 15 4·1
	Bika 54 γ	3 4	2 57·8r.	63 3·2	+ 15 18·3
	Bika 70	7	5 39·6r.	64 30·3	+ 15 38·2
	Bika 75	6	7 20·8r.	65 12·5	+ 16 3·6
	Bika 70 θ ⁴	5	6 54·0r.	65 14·4	+ 15 40·0
	Bika 78 θ ²	5 6	7 1·7r.	65 15·9	+ 15 31·6
14	Bika 115	5 6	6 9·0r.	79 51·1	+ 17 50·8
15	Ikrek 21	7	7 0·5r.	96 8·2	+ 17 52·6
29	Nyilas } 2402 {	6 7	3 47·2r.	285 16·3	— 19 29·9

Hét, hó és év	Rom. katolikus	Protestans	Görög-orosz
napja	naptár	naptár	naptár
Vas.	1 335 F.1. Adv. Eligius	F.1. Adv. Lon.	19 A. 24. Abadias
Hétfő	2 336 Bibiana	Aurélia	20 Gergely
Kedd	3 337 Xavéri Ferencz	Kasszián	21 B. A. beavat.
Szerda	4 338 Borbála	Borbála	22 Philemon
Csüt.	5 339 Szabbás apát	Abigail	23 Amphilochnus
Péntek	6 340 Miklós †	Miklós	24 <i>Katalin</i>
Szomb.	7 341 Ambrus †	Agathon	25 Kélemen
Vas.	8 342 F.2. Adv. B.A. fog.	F.2. Adv. Viola	26 A. 25. György
Hétfő	9 343 Leokádia	Joakim	27 Jakab
Kedd	10 344 Judita	Judit	28 István
Szerda	11 345 Damasus	Damáz	29 Paramon
Csüt.	12 346 Dionizia, Maxent.	Otilia	30 <i>András apost.</i>
Péntek	13 347 Lucza, Otilia †	Lucza	1 Dec. Nahum
Szomb.	14 348 Spiridion †	Nikáz	2 Habakuk
Vas.	15 349 F.3. Adv. Ireneus	F.3. Adv. Ign.	3 A.1. Adv. v. S.
Hétfő	16 350 Etelka	Ananiás	4 <i>Borbála</i>
Kedd	17 351 Lázár	Lázár	5 Sabbas
Szerda	18 352 Gratian, Kánt. †	Vunibáld	6 Miklós
Csüt.	19 353 Nemesius	Ábrahám	7 Ambrus
Péntek	20 354 Amon †	Liberatus	8 Patapius
Szomb.	21 355 Tamás apost. †	Tamás apost.	9 B. A. fogant.
Vas.	22 356 F. 4. Adv. D.	F.4. Adv. Bea.	10 A.2. Adv. v. M.
Hétfő	23 357 Victoria	Dagobert	11 Dániel
Kedd	24 358 Ádám és Éva †	Ádám és Éva	12 <i>Spiridion</i>
Szer.	25 359 N. Karácson	N. Karács.	13 Eustratius
Csüt.	26 360 István vértanu	István vért.	14 Thyrsus
Péntek	27 361 János evang. †	János evang.	15 Eleutherius
Szom.	28 362 Aprószentek †	Aprószentek	16 Aggaeus
Vas.	29 363 F. Tamás	F. Jonathán	17 A.3. Adv. v. Ö.
Hétfő	30 364 Dávid	Dávid	18 Sebestyén
Kedd	31 365 Szilveszter	Szilveszter	19 Bonifácus

○ EN. (első negyed) Dec. 4. 11 ó. 36'9 p. reggel.

○ HT. (hold tölte) Dec. 11. 1 ó. 26'0 p. este.

II.

December 1867.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Időegyen- let k. idő-v. idő p. mp.	Csillagidő köz. dél. ó. p. mp.
	5628. Kislev Tebet.	1284. Sabân Ramadân		
1	4	4	— 10 54' 0	16 39 17.2
2	5	5	10 31' 2	43 13.7
3	6 Bőjt, Jer. k. elég. m.	6	10 7' 8	47 10.3
4	7 Herodes halála	7	9 43' 8	51 6.8
5	8	8	9 19' 3	55 3.4
6	9	9 31. péntek	8 54' 2	59 0.0
7	10 10. szombat	10	8 28' 6	17 2 56.5
8	11	11	8 2' 5	17 6 53.1
9	12	12	7 36' 0	10 49.6
10	13	13	7 9' 1	14 46.2
11	14	14 } szerencse-napok	6 41' 6	18 42.7
12	15	15 } Vizsgálat éjje	6 13' 9	22 39.3
13	16	16 32. p. Mekka K. h.	5 45' 7	26 35.9
14	17 11. szombat	17	5 17' 2	30 32.4
15	18	18	— 4 48' 4	17 34 29.0
16	19	19	4 19' 4	38 25.5
17	20 Esőérthi imanap	20	3 50' 1	42 22.1
18	21 Ün. a Gar. hegy.	21	3 20' 6	46 18.6
19	22	22	2 50' 9	50 15.2
20	23	23 33. péntek	2 21' 0	54 11.8
21	24 12. sz. Gyerty. m.	24	1 51' 1	58 8.3
22	25 Felavatási ün.	25	— 1 21' 1	18 2 4.9
23	26	26	0 51' 0	6 1.4
24	27	27	— 0 20' 9	9 58.0
25	28	28	+ 0 9' 2	13 54.5
26	29	29	0 39' 1	17 51.1
27	1 Tebet Újh. napja	1 Ramadân, 34. p.	1 9' 0	21 47.7
28	2 13. szombat	2	1 38' 7	25 44.2
29	3	3 Ábrahám könyv.	— 2 8' 2	18 29 40.8
30	4	4	2 37' 4	33 37.3
31	5	5	3 6' 4	37 33.9

○ UN. (utolsó negyed) Dec. 18. 4 ó. 50.4 p. reggel.

● UH. (újhold) Dec. 26. 0 ó. 55.2 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza	elhajl.	kelte	lemen.	hossza	elhajl.	kelte	lemen.
	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	° ' "	° ' "	° ' "	ó. p. ó. p.	° ' "
1	248 49	X	21 47	7 30 4	9 306 8	X	16 4	11 9 r. 8 56e.
2	249 50	n	21 56	31	9 317 57	X	13 41	11 42 9 55
3	250 51	n	22 5	32	9 329 53	X	10 43	0 12e. 10 57
4	251 52	n	22 13	33	8 342 1	X	7 16	0 40 11 59
5	252 53	n	22 21	34	8 348 12	X	3 25	1 6 * *
6	253 54	n	22 29	35	8 7 15	V	+ 0 42	1 33 1 4r.
7	254 55	n	22 36	37	8 20 30	V	4 56	2 0 2 12
8	255 56	n	22 42	7 38 4	8 34 14	X	+ 9 3	2 32e. 3 22r.
9	256 57	n	22 49	39	7 48 29	X	12 48	3 8 4 35
10	257 58	n	22 54	40	7 63 9	□	15 54	3 50 5 48
11	258 59	n	23 0	41	7 78 9	□	17 59	4 40 7 1
12	260 0	n	23 4	42	7 93 19	□	18 51	5 39 8 9
13	261 1	n	23 9	43	7 108 28	□	18 22	6 47 9 10
14	262 2	n	23 13	44	7 123 26	□	16 36	7 59 10 0
15	263 3	n	23 16	7 45 4	7 138 6	Ω	+ 13 46	9 12e. 10 45r.
16	264 4	n	23 19	46	7 152 23	ny	10 9	10 25 11 12
17	265 5	n	23 22	46	7 166 17	ny	6 5	11 37 11 55
18	266 6	n	23 24	47	8 179 47	ny	+ 1 48	* * 0 22e.
19	267 7	n	23 25	47	8 192 57	ny	2 27	0 46r. 0 50
20	268 8	n	23 26	47	8 205 49	ny	6 29	1 54 1 17
21	269 9	n	23 27	48	8 218 27	ny	10 10	2 59 1 46
22	270 10	Y	23 27	7 48 4	9 230 53	ny	13 20	4 2r. 2 16e.
23	271 12	n	23 27	49	9 243 9	X	15 52	5 3 2 51
24	272 13	n	23 26	50	10 255 18	X	17 41	6 2 3 29
25	273 14	n	23 25	50	10 267 19	X	18 42	6 57 4 12
26	274 15	n	23 23	50	11 279 15	Y	18 52	7 46 5 0
27	275 16	n	23 21	50	11 291 6	Y	18 12	8 31 5 52
28	276 17	n	23 18	50	12 302 55	ny	16 46	9 10 6 48
29	277 19	n	23 15	7 51 4	13 314 43	ny	14 36	9 44r. 7 46e.
30	278 20	n	23 12	51	14 326 33	ny	10 50	10 15 8 46
31	279 21	n	23 8	51	15 338 30	X	8 33	10 43 9 47

Dec. 1. a nap hossza 86. 39 p.

A nap dec. 23-ig 19p-el fogy; innen pedig dec. végéig 4 p-el nő.

A legrövidebb nap 8 ó. 22 p.

☉ EN. Dec. 4. 11 ó. 36.9 p. regg.

☉ HT. Dec. 11. 1 ó. 26.0 p. este.

☉ UN. Dec. 18. 4 ó. 50.4 p. regg.

● UH. Dec. 26. 0 ó. 55.2 p. regg.

IV.

December 1867.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó nap- ja	napköz. hossza °	egyen. emelk. ó. p.	elhajlás. °	kelte ó. p.	delelés. ó. p.	lemene. ó. p.
♀ Merkúr	2	123 75	15 20	—15 38	5 46 r.	10 37 r.	3 28 e.
	8	154 34	15 33	16 42	5 41	10 27	3 12
	14	180 27	16 0	18 46	5 54	10 29	3 4
	20	202 8	16 32	20 55	6 14	10 39	3 3
	26	221 2	17 9	22 42	6 38	10 51	3 5
♀ Venus	2	290 15	17 46	—24 17	8 59 r.	1 3 e.	5 7 e.
	8	299 44	18 19	24 28	9 8	1 12	5 16
	14	309 13	18 52	24 11	9 16	1 22	5 26
	20	318 43	19 24	23 27	9 21	1 31	5 39
	26	328 13	19 57	22 18	9 23	1 39	5 56
♂ Mars	2	263 21	17 7	—23 32	8 15 r.	0 24 e.	4 33 e.
	8	266 45	17 26	23 55	8 13	0 20	4 27
	14	270 12	17 46	24 9	8 10	0 16	4 21
	20	273 40	18 6	24 13	8 9	0 12	4 17
	26	277 11	18 26	24 9	8 3	0 8	4 14
♃ Jupiter	2	341 24	22 10	—12 30	0 21 e.	5 27 e.	10 34 e.
	10	342 7	22 14	12 6	11 51 r.	5 0	10 8
	18	342 51	22 19	11 39	11 23	4 33	9 43
	26	343 34	22 24	11 9	10 53	4 6	9 19
♄ Saturnus	2	237 6	15 46	—17 57	6 23 r.	11 3 r.	3 42 e.
	12	237 24	15 50	18 9	5 50	10 28	3 7
	22	237 43	15 55	18 29	5 17	9 53	2 30
♅ Uranus	2	100 32	6 53	+23 16	6 12 e.	2 10 r.	10 7 r.
	12	100 38	6 51	23 18	5 33	1 28	9 27
	22	100 46	6 50	23 21	4 50	0 47	8 46

Merkúr reggel látható. — Venus esti csillag. — Mars nem látható. — Jupiter a vízöntőben van, és 10½ óra körül leszáll. — Saturnus reggel látható.

Hó napja	közép idő		É g i j e l e n e t e k
	ó.	p.	
1			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 8 ó. 10'4 p. este.
3	2	10'6 e.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel. Jupiter III. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 10 ó. 45'7 p. este.
4	11	36'9 r.	○ EN. (Hold az első negyedben).
10		53'6 e.	Merkurnak legnagyobb éjszaki szélessége.
6			Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 4 ó. 12'2 p. este.
8			Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 10 ó. 6'0 p. este.
			Jupiter IV. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 10 ó. 53'9 p. este.
10	1	32'6 r.	Merkurnak legnagyobb nyugoti eltérése: 21° 0'0. Jupiter I. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 4 ó. 31'8 p. este.
11	1	26'0 e.	○ HT. (hold tölte).
12	1	50'6 e.	Merkurnak együttáll. Saturnussal az egyen. emel. elhajlásuk különbsége: 9'4.
	3	22'6 e.	Hold a földközben.
13	1	59'6 r.	Uranusnak együttállása a holddal az egyen. emel. Jupiter II. mellékbolygójának fogyatkozása, kimenet: 6 ó. 49'5 p. este.
14	0	41'6 e.	Venus a naptávban.
17			Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 6ó. 30'4 p. este.
18	4	50'4 r.	○ UN. (Hold az utolsó negyedben).
20			Jupiter II. m. b.-nak fogy., kim.: 9ó. 26'9p. este.
22	7	54'6 r.	A nap a bakban. Tél kezdete.
23	5	39'6 r.	Saturnusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
24	11	2'6 r.	Merkurnak együttállása a holddal az egyen. emel. Jupiter I. m. b.-nak fogy., kim.: 8ó. 25'8p. este.
26	0	55'2 r.	● UH. (újhold).
	5	25'6 r.	Marsnak együttállása a holddal az egyen. emel.
27	7	22'6 e.	Hold a földtávban.
28	6	6'6 r.	Venusnak együttállása a holddal az egyen. emel.
10		38'6 r.	Merkur a leszálló pálya-csomójában.
31	5	8'6 r.	Jupiternek együttállása a holddal az egyen. emel. Jupiternek elhajlása: — 10° 49'8. Holdnak „ : — 9° 32'9.

VI.

December 1867.

Csillagfödések

Hó napja	csillag		bemenet közép idő ó. p.	csillag	
	neve és jegye	nagy- sága		egyenest emelked. °	elhajlása °
4	Vízöntő 90 φ	5	6 45·7e.	346 51·4	— 6 45·8
8	Kos (155)	7	8 41·1e.	38 42·5	+ 9 58·6
	Czethal 55	6	9 20·1e.	38 49·7	+10 10·5
10	Bika 80	6	4 20·5e.	65 38·3	+15 20·8
	Bika (99)	5 6	4 53·0e.	65 44·1	+15 54·3
	Bika 81	5 6	4 28·7e.	65 45·8	+15 24·1
	Bika 85	6	4 50·9e.	66 3·8	+15 34·0
	Bika 89	7	7 40·6e.	67 38·0	+15 46·0
11	Bika (246) I	6 7	4 46·2r.	72 25·3	+16 56·6
12	Ikrek 26 u	5 6	6 49·3e.	98 39·8	+17 46·5
13	Ikrek (270)	7	0 48·3r.	102 8·0	+17 54·5
	Ikrek (281)	7	0 56·7r.	102 29·5	+18 4·6
	Rák (261)	7	11 35·3e.	117 44·0	+16 52·5
14	Rák 5 r	6	1 0·6r.	118 28·7	+16 49·3
16	Oroszlán 31 A	5	4 42·7r.	150 12·7	+10 39·0
17	Oroszlán 59 c	5 6	3 22·9r.	163 27·8	+ 6 49·0
18	Szűz 5 β	3 4	2 25·3r.	175 56·4	+ 2 31·1
20	Szűz 74 l ²	6	2 28·9r.	201 15·7	— 5 34·0
24	Kigyóirtó (251)	7	7 39·8r.	252 59·9	—18 2·2
28	Bak (194)	7	5 15·0e.	307 0·0	—16 58·8
30	Vízöntő 38 e	6	4 46·6e.	330 52·6	—12 13·0
	Vízöntő { 2918 {	7	5 55·0e.	331 17·5	—11 42·2

Nap- és hold-fogyatkozások 1867-re.

Ezen szög a nap korongján éjszaktól keleten keresztül 360°-ig számítatik.

A sötétülés nagysága = 10·9 hüvelyk.

II. Holdfogyatkozás 1867. martius 20-án.

A sötétülés kezdete	8ó. 31·6p. r. bp. k. idő
A „ közepe (9·7 hüvelyk délre)	10ó. 4·6p. r. „ „ „
A „ vége	11ó. 37·6p. r. „ „ „

Ezen holdfogyatkozás Amérikában, és a vége Australiában is látható lesz. — Budapestén nem lesz látható.

III. Napfogyatkozás 1867. augusztus 29-én.

Kezdeté a földön általában	0 ó. 12·0 p. este bp. v. idő
A központi (teljes) sötétülés kezdete	1 „ 26·0 „ „ „ „
A „ „ „ vége	3 „ 31·0 „ „ „ „
Vége a földön általában	4 „ 44·0 „ „ „ „

Ezen napfogyatkozás Dél-Amérikában nagyobb részében, és Afrikának délre eső igen kis részében lesz látható.

Budapestén nem lesz látható.

IV. Holdfogyatkozás 1867. sept. 14-én.

A sötétülés kezdete	0 ó. 13·6 p. regg. bp. k. idő
A „ közepe (8·4 hüv. éjszakra)	3 „ 42·6 „ „ „ „
A „ vége	3 „ 11·6 „ „ „ „

Ezen holdfogyatkozás egész folyama alatt Európában és Afrikában, valamint folyamának nagyobb része Amérikában is látható.

Tehát Budapestén is látható lesz.

Pályakör ferdesége, nap irányferdülése, látköze és sugara, hold látköze és sugara 1867.

Év, hó és nap	pályakör ferdesége			nap irányfer- dülése	nap lát- köze	nap sugara	hold lát- köze			hold sugara
	°	'	"	"	"	"	°	'	"	"
1866. Dec. 31	23	27	13·63	—	20·60	8·72	16	17·3	54	20 14 50
1867. Jan. 7	23	27	13·67	—	20·59	8·72	16	17·2	54	58 15 0
14			13·75		20·58	8·72		16·8	58	56 16 5
21			13·85		20·57	8·72		16·3	59	37 16 16
28			13·97		20·55	8·71		15·4	54	26 14 52
" Febr. 4	23	27	14·10	—	20·53	8·70	16	14·4	55	32 15 10
11			14·22		20·51	8·69		13·2	58	48 16 3
18			14·34		20·49	8·67		11·7	58	58 16 6
25			14·44		20·46	8·66		10·2	54	31 14 53
" Mart. 4	23	27	14·53	—	20·42	8·64	16	8·5	56	6 15 19
11			14·59		20·39	8·63		6·7	59	10 16 9
18			14·61		20·35	8·62		4·8	58	2 15 50
25			14·60		20·31	8·60		2·9	54	28 14 52
" Apr. 1	23	27	14·57	—	20·26	8·58	16	0·9	56	28 15 25
8			14·49		20·22	8·56	15	59·0	59	53 16 21
15			14·40		20·18	8·54		57·1	57	12 15 37
22			14·29		20·14	8·53		55·3	54	16 14 49
29			14·17		20·11	8·51		53·5	56	33 15 26
" Máj. 6	23	27	14·05	—	20·07	8·50	15	51·9	60	42 16 34
13			13·93		20·04	8·49		50·4	56	40 15 18
20			13·82		20·01	8·47		49·1	54	4 14 45
27			13·72		19·98	8·46		47·9	56	28 15 25
" Jun. 3	23	27	13·64	—	19·96	8·45	15	46·9	61	16 16 43
10			13·57		19·94	8·45		46·2	56	28 15 25
17			13·55		19·92	8·44		45·6	53	57 14 44
24			13·55		19·92	8·44		45·2	56	23 15 24

Pályakör ferdesége, nap irányferdülése, látköze és sugara, hold látköze és sugara 1867-re.

Év, hó és nap	pályakör ferdesége		nap irányfer- dülése	nap lát- köze	nap sugara	hold lát- köze		hold sugara	
	°	' "				°	' "	°	' "
1867. Jul. 1	23	27 13·58	—	19·91	8·44	15	45·1	61	21 16 45
8		13·64		19·92	8·44		45·1	56	31 15 26
15		13·72		19·93	8·44		45·4	54	0 14 44
22		13·82		19·94	8·44		45·9	56	30 15 25
29		13·93		19·95	8·45		46·6	60	56 16 38
" Aug. 5	23	27 14·06	—	19·97	8·46	15	47·5	56	37 15 27
12		14·19		19·99	8·47		48·6	54	10 14 47
19		14·32		20·01	8·48		49·9	56	54 15 32
26		14·44		20·05	8·49		51·3	60	12 16 26
" Sept. 2	23	27 14·54	—	20·08	8·50	15	52·9	56	36 15 27
9		14·62		20·12	8·51		54·6	54	23 14 51
16		14·67		20·16	8·53		56·4	57	38 15 44
23		14·69		20·20	8·55		58·3	59	26 16 13
30		14·68		20·24	8·57	16	0·2	56	20 15 23
" Oct. 7	23	27 14·65	—	20·28	8·59	16	2·1	54	30 14 53
14		14·58		20·32	8·60		4·0	58	53 15 59
21		14·49		20·36	8·62		6·0	58	56 16 5
28		14·39		20·40	8·63		7·8	55	50 15 14
" Nov. 4	23	27 14·28	—	20·44	8·65	16	9·5	54	28 14 52
11		14·16		20·47	8·67		11·2	59	21 16 12
18		14·05		20·50	8·68		12·6	58	52 16 4
25		13·91		20·53	8·69		13·9	55	13 15 4
" Dec. 2	23	27 13·86	—	20·55	8·70	16	15·1	54	21 14 50
9		13·80		20·57	8·71		16·0	59	42 16 18
16		13·77		20·59	8·72		16·7	59	14 16 10
23		13·77		20·60	8·72		17·1	54	44 14 56
30		13·80		20·60	8·72		17·3	54	19 14 50

[illegible]

B o l y g ó d o k.

Az 1866-ik évi Almanach megjelenése óta h á r o m ú j
b o l y g ó d o t fedeztek föl, úgymint:

1. Luther Bilkben 1865. aug. 25-én este 9 $\frac{1}{2}$ óra-
kor egy új bolygót fedezett föl, a mely 10-ed nagy-
ságu. Ezen bolygód, fölfedezőjének kívánatára, az ezen időben Lip-
csében összegyűlekezett „astronomische Gesellschaft-tól“

(84) C l i o

jegyet és nevet kapott. Valentiner kiszámította pályaelemeit, a melyek e következők:

Időszak 1865. nov. 10-0 berl. k. idő

közép anomalia	=	13 ^o 36' 18"4	} közép éjnap- egyen
napközeli hossza	=	339 24 59.9	
emelkedő pálya-csomó hossza	=	327 20 12.4	
pálya-hajlása	=	9 22 28.1	
középkivüliség szöge	=	13 44 36.6	
naponkénti közép mozgás	=	974"0564	
nagyobb féltengely logara	=	0.374282	

2. Peters Clintonban (Éjsz. Am.) 1865. sept.
19-én a

(85) -ik

bolygódot fedezte föl, melynek mostanáig még nincs neve. Ezen bolygód igen világos, és 10-ed nagyságu.

Fölfedezője kiszámította is pálya-elemeit, melyek e következők:

Időszak 1865. jan. 0·0 berl. k. idő

közép anomalia	=	334° 10' 43" 7
napközeli hossza	=	321 45 18·7
emelkedő pálya-csomó hossza	=	203 50 42·4
pálya-hajlása	=	11 55 35·4
középkivüliség szöge	=	11 10 56·14
napenkénti közép mozgás	=	818·"16574
nagyobb féltengely logara	=	0·4247769

3. Tietjen Berlinben 1866. jan. 4-én egy új bolygódot fedezett föl, melynek jegye és neve

(86) Semele.

Ő ugyanis a (85)-ik bolygód mellett egy csillagot észlelt, melyek között viszonyos mozgást nem vett észre, de mind a kettőn helyüket egy harmadik csillag irányában megváltoztatták. És ezen körülmény adott alkamat a (86)-ik bolygódnak föl-fedezésére. Nagysága a 12-ed rendű csillagokéval egyenlő.

Pálya-elemeit kiszámítva a következőkben állapította meg:

Időszak 1866 jan. 12·0 berl. k. idő

közép anomalia	=	8° 45' 22" 6	} közép éjnap- egyen 1866·0
napközeli hossza	=	30 21 35·9	
emelkedő pálya-csomó hossza	=	88 40 13·5	
pálya-hajlása	=	4 44 51·1	
középkivüliség szöge	=	10 1 2·3	
napenkénti közép mozgás	=	700·"4558	
nagyobb féltengely logara	=	0·4697506.	

A bolygók-, mellékbolygók- és bolygódok rendszereinek áttekintése.

A 90. és 91. lapon vannak Littrow szerint a bolygók pályaelemrendszerei két táblában összeállítva. Ezek elsőjében befoglaltatik:

1. A bolygók jegye és neve.
2. Az időszak, és a közép éjnapegyen, párisi közép időben kifejezve. — Az időszak alatt azon időt kell értenünk, melyben a képzelt közép bolygó a valódival a nagyobb tengelyben találkozik.
3. A közép hossz, a mely azon képzelt tavaszi éjnapegyenesre vonatkozik, mely a bolygó pályájában a pályacsomóegyenes-től épen oly távban van, ugyanazon irányban véve, mint a valódi tavaszi éjnapegyenes a pályacsomóegyenestől a nappályában van. Ezen közép hossz a pályában nyugotról keletre számíthatik.
4. A közép anomalia, azaz azon szög, a melyet a pálya nagyobb tengelye a bolygó helyéhez tartozó vezető sugárral a nap középpontjában képez; ez a napközel irányától számítatik.
5. A napközel hossza a képzelt éjnapegyenesre vonatkozva.
6. Az emelkedő pálya-csomó hossza a képzelt éjnapegyenesre vonatkozva.
7. A pálya hajlása a pályakör irányában.
8. A középkivüliség, mely a gyupont távának arányát a hozzátartozó kerület középpontjától számítva a nagyobb féltengelyhez adja.
9. A pályának nagyobb féltengelye, azaz a bolygónak közép táva a naptól. Ezen távak tehát 20,682.000 számmal szorzandók, hogy azokat geogr. mérföldben megkaphassuk.
10. A naponkénti közép mozgás.

A második táblában foglaltatik:

1. A bolygók fordulati keringése.
2. A bolygók táva a naptól és földünk-től millió mérföldben.
3. A nap körüli mozgásuknak közép sebessége egy másodperczben, mérföldekben kifejezve.

4. A fény és melegség hatálya.
5. A bolygók tömege a nap és a földünk tömegéhez képest.
6. A valódi egyenlítői átmérőjük a földátmérő részeiben, és földirati mérföldekben.
7. A bolygók felületei földünk felületének részében.
8. A bolygók térfogata földünk térfogatának részében.
9. A bolygók sűrűsége földünk és a víz sűrűségéhez képest.
10. Az esési magasságok a felületükön az első másodperczenben, párisi lábban kifejezve.
11. A tengelyeik körüli forgási idő.
12. Egyenlítői pontjaiknak sebessége a naponkénti mozgásnál párisi lábban kifejezve.
13. A bolygók lapulata.

A 92. és 93. lapon vannak a mellékbolygók, nevezetesen földünk 1, Jupiter 4, Saturnus 8, Uranus 4, és Neptun 1 holdjának pályaelemrendszerei összeállítva, melyek az előre bocsátottakból könnyen érthetők.

Uranusnak a többi 4 holdjait az idősb Herschel fedezte föl, és keringési idejüket is meg határozta. De Herschelnek ezen észleletei nem biztosak, és ezen holdak azóta nem is voltak többé láthatók. Azért igen valószínű, hogy a Herscheltől észlelt 4 holdak állócsillagok voltak.

Neptunnak is még egy másik holdat is tulajdonítnak, de újabb időben ez sem lelhető fel. Azért létezése igen kétséges.

Ezekután a bolygódokra nézve az általános áttekintés végett többféle táblát bocsátunk közre a 94. . . 108. lapokon, melyekben azok jegye és neve, fölfedezésük ideje, helye és a fölfedező neve; továbbá a régibb és újabb bolygódok szembenállása a nappal 1866-ban, azok fényereje és nagysága; és az eddig fölfedezett bolygódok pályaelemrendszerei; végre azok jegyzéke távolságuk, központosításuk és hajlásuk szerint rendezve, — foglaltatnak.

Az első táblánál megjegyzendő, hogy a bolygódokat eleinte úgy mint a bolygókat különös jegyekkel jelölték; de mindön azok száma gyorsan és tetemesen szaporodott, igen bajos volt mindegyiknek külön jegyet adni; azért azok újabb időben köröskébe zárt számokkal látatnak el, melyek egyszersmind a bolyó-

doknak fölfedezési rendjét is eléadják. A bolygódok előbbi jegyeik régieknek, ez utóbbiak pedig újabbaknak neveztetnek.

Fölfedezésük idejére nézve, a négy régi bolygódot kivéve, melyek a 19-ik század első évtizedében fedeztettek föl, a többiek mind 1845-ik évtől kezdve jelen ideig lettek ismereteseek. Az 1845-ik évtől számítva mindegyik év, az 1846-ik évet kivéve, meghozta e tekintetben a gyümölcsöt. Ezek közül legtermékenyebb volt az 1861-iki év, melyben 10, azután az 1857-iki év, melyben 9, továbbá az 1852-iki év, melyben 8, az 1854-iki év, melyben 6, az 1856, 1858, és 1862-iki évek, melyeknek mindegyikében 5 bolygód fedeztetett föl. Általában 1845-től egész 1866-ig kizárólag közép számban évenként 4 bolygód fedeztetett föl.

Fölfedezésük helyére nézve Franciaország áll elül, melyben 24 bolygód fedeztetett föl, azután következnek Német-, Angol-, Olasz-stb. országok. A városok közül Párisé a dicsőség, mert szemléldéjén 19 bolygód fedeztetett föl, azután London jó, hol 11, és Nápoly, hol 9, stb. bolygód fedeztetett föl. A fölfedezők közül legszerencsésebb volt Goldschmidt Párisban, és Luther Bilkben, ezek közül mindegyik 14 bolygódot fedezett föl, ezek után Hind Londonban, De Gasparis Nápolyban, Chacornac Párisban stb.

Az 1868-iki Berliner astr. Jahrbuch szerint az 1866-ik évben 67 bolygód jó a nappal szembenállásba, és 19 nem jó. Eurydice-nek fényereje, mely 4.98, a legnagyobb, ellenben a Polyhymniáé, mely 0.27, a legkisebb. Nagyságukra nézve Vesta, mely 6.4 nagyságú, a legnagyobb, Maja pedig, mely 13.2 nagyságú, a legkisebb.

A következő táblákban az eddig fölfedezett bolygódok pályaelemrendszerei vannak összeállítva. Az ezekben előadottakból könnyen érthető, és világosan látható, hogy Florának a nagyobb féltengelye, mely 2.201387, vagy 45,529.352 földir. mf., a legkisebb, ellenben Cybeléé, mely 3.42052 vagy 70,743.180 földir. mf., a legnagyobb. — Továbbá Polyhymniának középkivülisége, mely 0.3387322, a legnagyobb, míg Concordiáé, mely 0.0425305, a legkisebb. Végre Massaliának hajlása, mely 0° 41' 9" 5, a legkisebb, Pallasé pedig, mely 34° 42' 38" 8, a legnagyobb.

Ezeket, kívül még el lehet mondani, hogy a bolygók közül a Vesta a legnagyobb, melynek átmérője 58·5 mérföld, felülete 10715 négyoszög mérföld, körülbelül kétszer nagyobb mint Magyarország a hozzá tartozó tartományokkal együtt, és térfogata 104,000 köbmérföld, tehát holdunk 500 ilyen nagyságú testet adna. Ellenben a Hestia a legkisebb bolygó, melynek átmérője 3·3 mérföld, felülete 34 négyoszög mérföld, tehát háromszor nagyobb mint Torna vármegye, és térfogata 17 köbmérföld, tehát a holdunkból ilyen nagyságú test 3 millió kerülne ki.

A bolygódok tömegét meghatározni eddig nem sikerült. Le Verrier úgy találta, hogy ha a bolygódok összes tömege földünk tömegével egyenlő volna, a Mars napközelinek napközépi hosszában oly háborgat okozna, a mely 100 év alatt 11 másodpercczel volna egyenlő. Azonban az észlelet csak 4 másodpercet adott, miből azt lehetne következtetni, hogy a Mars és Jupiter közti bolygódoknak összes tömegei a föld tömegének körülbelül egy negyed részét teszik.

-elem rendszerei.

I.

emelkedő pálya-csomó hossza	pálya hajlása	közép- kivüliség	nagyobb féltengely	napenkénti köz. mozgás	
0 " "	0 " "			"	
46 33 8·8	7 0 7·7	0·2056048	0·3870988	14732·5573	♀
75 19 52·3	3 23 34·8	0·0068433	0·7233322	5767·8074	♀
· · ·	· · ·	0·0167703	1·0000000	3548·3304	♂
48 23 53·1	1 51 2·3	0·0932611	1·5236914	1886·6559	♂
98 54 20·5	1 18 40·3	0·0482388	5·202798	299·2661	♂
112 21 44·0	2 29 28·1	0·0559956	9·538852	120·5923	♂
73 14 14·4	0 46 29·9	0·0465775	19·182639	42·3707	♂
130 7 45·3	1 47 0·9	0·0091740	30·03386	21·4203	♀

II.

valódi egyenlítő átmérője a		felülete a föld felület részeiben	térfogata a föld térfogat részeiben	sűrűsége a		esési magas- ság a felület. az 1.m.p. pár.láb	forgási idő ó. p. m.	az egyenl. pontján. sebess.a naponk. mozgás. pár.láb	lapulata	
foldat- mérő ré- szeiben	földir. mf.			földünk sűrűsége képest	víz sűrű- ségéhez képest					
0·390	670	0·16	0·06	1·403	7·97	8·2	24 5 0	554	·	♀
0·969	1666	0·94	0·91	0·956	5·43	13·9	23 21 22	1422	·	♀
1·000	1719	1 00	1 00	1·000	5·68	15·0	23 56 4	1432	$\frac{1}{299}$	♂
0·545	938	0·30	0·16	0·737	4·19	6·1	24 37 23	759	·	♂
11·64	20004	129·3	1469·8	0·232	1·32	34·6	955 27	40176	$\frac{1}{13}$	♂
10·01	17214	93·6	905·9	0 112	0·64	12·6	10 29 17	32715	$\frac{1}{10}$	♂
4·79	8226	21·4	98·9	0·173	0·98	11·3	· · ·	· · ·	$\frac{1}{10}$	♂
4·45	7643	19·8	88·3	0 203	1·15	13·7	· · ·	· · ·	·	♀
112·23	193030	12593	1413700	0 254	1·44	429·9	25 4 (?)	6370 (?)	·	⊙

I.

A mellékbolygók

Földünk mellék- bolygója	időszak greenw. k.idő	közép hossz 0 ' "	földközeli hossza 0 ' "	emelkedő pálya-cso- mó hossza 0 ' "	pálya- hajlása 0 ' "
Hold	1800. jan. 0.	335 43 26 71	225 23 53 06	33 16 31 15	5 8 39 96

II.

Jupiter mellékboly- gója	időszak párisi idő	közép hossz 0 ' "	Jupiter- közeli hossza 0 ' "	emelkedő pálya-cso- mó hossza 0 ' "	pálya- hajlása a Jupiter pályához képest 0 ' "
I.	1836. jan. 0-0	266 2 20	314 33 20	3 5 24	
II.	1836. jan. 0-0	343 48 49	144 27 48	3 4 25	
III.	1836. jan. 0-0	112 42 4	180 10 7	315 2 42	3 0 28
IV.	1836. jan. 0-0	9 31 50	241 38 2	220 51 6	2 40 58

III.

Saturnus mellékboly- gója	időszak p. = párisi idő g. = green. "	közép hossz 0 ' "	Saturnus- közeli hossza 0 ' "	emelkedő pálya-cso- mó hossza 0 ' "	pálya- hajlása a pályakör irányában 0 ' "
1. Mimas	1857. jan. 0-0 g	210 . . .			
2. Enceladus	1857. jan. 0-0 g	302 . . .			
3. Thetis	1857. jan. 0-0 g	281 43 .	109 7 .	167 37 .	28 10
4. Dione	1857. jan. 0-0 g	115 31 .	145 4 .	167 37 .	28 10
5. Rhea	1857. jan. 0-0 g	288 44 .	185 0 .	167 20 .	28 8
6. Titan	1830. jan. 0-0 p	125 0 52	244 35 50	167 39 17	27 33 47
7. Hyperion	1848. sept. 19-76 g	82 . . .	295 . . .		
8. Japetus	1857. jan. 0-0 g	78 9 .	349 20 .	143 1 .	18 38 .

IV.

Uranus mellékboly- gója	emelkedő pálya-csomó hossza 0 ' "	pálya-hajlása a pályakör irányában 0 ' "	közép táva Uranus közép- pontját. a föld- pálya sugaráb.	csillagzati keringése n.
1. Ariel			0-00138	2-520378
2. Umbriel			0-00192	4-144537
3. Titania	165 25 .	100 34 .	0-00315	8-705844
4. Oberon	165 28 .	100 34 .	0-00420	13-463139

V.

Neptun mellékboly- gója	időszak greenw. idő	közép hossza	emelkedő pálya-cso- mó hossza	pálya- hajlása	csillag- zati keringése n.
1.	1848. oct. 30-37	300°	300°	30°	5-8779

pálya-elem rendszerei.

I.

közép- kivüliség	közép táv a földünk. geogr.mf.	napenkénti közép fordulati mozgása o ' "	fordulati keringése n. ó. p. mp.	valódi átmérője földir. mf.	tömege a földünk tömege irá- nyában	esési ma- gasság a felületen az 1. mp.- ben pár. láb
0-05490807	51804.96	13 10 35-028598	27 7 43 47	469.2	$\frac{1}{19.667}$	2 546

II.

közép- kivüliség	középtáv Jupiter köz. pontj. Jupiter sugarának részeiben	óránkénti moz- gása a pályájában földir. mf.	fordulati keringése napokban	valódi átmérője földir. mf.	tömege Jupiter tömegéhez képest	esési ma- gasság a felületen az 1. mp.- ben pár. láb
észrevétlen	5-944	8627	17691371	530	0-000016877	0-92
	9-452	6835	3-5541793	475	0-000023227	1-57
0-001348	15-086	5415	7-1545475	776	0-000088437	2-24
0-007243	22-535	4083	16-6889869	664	0-000042475	1-47

III.

közép- kivüliség	közép táv Saturnus köz. pontj. a föld- pálya su- garában	csillagzati keringése napokban				
	0-00124	0-942424				
	0-00159	1-370217				
0-01086	0-00197	1-887804				
0-00310	0-00254	2-736916				
0-00080	0-00352	4-517493				
0-0292233	0-00817	15-945427				
0-115	0-00989	21-284 ...				
0-028443	0-02380	79-3294 ...				

Bolygódok jegyzéke fölfedezésük ideje szerint.

Bolygód jegye és neve	fölfedezés ideje	fölfedezés helye	fölfedező neve
(1) ☿ Ceres	1801. januar. 1-én	Palermo	Piazzi
(2) ♀ Pallas	1802. mart. 28-án	Bréma	Olbers
(3) ♀ Juno	1804. sept. 1-én	Lilienthal	Harding
(4) ♀ Vesta	1807. mart. 29-én	Bréma	Olbers
(5) ♀ Astraea	1845. decem. 8-án	Driesen	Hencke
(6) ♀ Hebe	1847. julius 1-én	Driesen	Hencke
(7) ♀ Iris	„ augus. 13-án	London	Hind
(8) ♀ Flora	„ octob. 18-án	London	Hind
(9) ♀ Metis	1848. aprilis 26-án	Markree	Graham
(10) ♀ Hygiea	1849. aprilis 12-én	Nápoly	De Gasparis
(11) ♀ Parthenope	1850. május 11-én	Nápoly	De Gasparis
(12) ♀ Victoria	„ sept. 13-án	London	Hind
(13) Egeria	„ novem. 2-án	Nápoly	De Gasparis
(14) Irene	1851. május 19-én	London	Hind
(15) ♀ Eunomia	„ julius 29-én	Nápoly	De Gasparis
(16) Psyche	1852. mart. 17-én	Nápoly	De Gasparis
(17) ♀ Thelis	„ aprilis 17-én	Bilk	Luther
(18) Melpomene	„ junius 24-én	London	Hind
(19) Fortuna	„ augus. 22-én	London	Hind
(20) Massalia	„ sept. 19-én	Nápoly	De Gasparis
(21) Lutetia	„ novem. 15-én	Páris	Goldschmidt
(22) Calliope	„ novem. 16-án	London	Hind
(23) Thalia	„ decem. 15-én	London	Hind
(24) Themis	1853. aprilis 5-én	Nápoly	De Gasparis
(25) Phocaea	„ aprilis 6-án	Marseille	Chacornac
(26) ♀ Proserpina	„ május 5-én	Bilk	Luther
(27) Euterpe	„ novem. 8-án	London	Hind
(28) ♀ Bellona	1854. mart. 1-én	Bilk	Luther
(29) Amphitrite	„ mart. 1-én	London	Marth

Bolygódok jegyzéke fölfedezésök ideje szerint.

Bolygód jegye és neve	fölfedezés ideje	fölfedezés helye	fölfedező neve
(30) Urania	1854. július 22-én	London	Hind
(31) Euphrosyne	" sept. 1-én	Washington	Ferguson
(32) Pomona	" octob. 26-án	Páris	Goldschmidt
(33) Polyhymnia	" octob. 28-án	Páris	Chacornac
(34) Circe	1855. április 6-án	Páris	Chacornac
(35) ^P Leucothea	" április 19-én	Bilk	Luther
(36) Atalanta	" octob. 5-én	Páris	Goldschmidt
(37) † Fides	" octob. 5-én	Bilk	Luther
(38) Leda	1856. januar. 12-én	Páris	Chacornac
(39) Laetitia	" febr. 8-án	Páris	Chacornac
(40) Harmonia	" mart. 31-én	Páris	Goldschmidt
(41) Daphne	" május 22-én	Páris	Goldschmidt
(42) Isis	" május 23-án	Oxford	Pogson
(43) Ariadne	1857. április 15-én	Oxford	Pogson
(44) Nysa	" május 27-én	Páris	Goldschmidt
(45) Eugenia	" június 26-án	Páris	Goldschmidt
(46) Hestia	" august. 16-án	Oxford	Pogson
(47) Aglaja	" sept. 15-én	Bilk	Luther
(48) Doris	" sept. 19-én	Páris	Goldschmidt
(49) Pales	" sept. 19-én	Páris	Goldschmidt
(50) Virginia	" oct. 4-én	Washington	Ferguson
(51) Nemausa	1858. januar. 22-én	Nismes	Laurent
(52) Europa	" febr. 4-én	Páris	Goldschmidt
(53) Calypso	" április 4-én	Bilk	Luther
(54) Alexandra	" sept. 10-én	Páris	Goldschmidt
(55) Pandora	" sept. 10-én	Albany	Searle
(56) Melete	1857. sept. 9-én	Páris	Goldschmidt
(57) Mnemosyne	1859. sept. 22-én	Bilk	Luther
(58) Concordia	1860. mart. 24-én	Bilk	Luther

Bolygódok jegyzéke fölfedezésük ideje szerint.

Bolygód jegye és neve	fölfedezés ideje	fölfedezés helye	fölfedező neve
(59) Elpis	1860. sept. 12-én	Páris	Chacornac
(60) Echo	" sept. 15-én	Washington	Ferguson
(61) Danaë	" sept. 9-én	Páris	Goldschmidt
(62) Erato	" sept. 14-én	Berlin	Förster, Lesser
(63) Ausonia	1861. febr. 10-én	Nápoly	De Gasparis
(64) Angelina	" mart. 4-én	Marseille	Tempel
(65) Cybele	" mart. 8-án	Marseille	Tempel
(66) Maja	" aprilis 9-én	Cambridge(A.)	Tuttle
(67) Asia	" aprilis 17-én	Madras	Pogson
(68) Leto	" aprilis 29-én	Bilk	Luther
(69) Hesperia	" aprilis 29-én	Mailand	Schiaparelli
(70) Panopaea	" május 5-én	Páris	Goldschmidt
(71) Niobe	" august. 13-án	Bilk	Luther
(72) Feronia	" május 29-én	Clinton(Sz.or.)	Peters, Safford
(73) Clytia	1862. aprilis 7-én	Cambridge(A.)	Tuttle
(74) Galathea	" august. 29-én	Marseille	Tempel
(75) Eurydice	" sept. 22-én	Clinton(Sz.or.)	Peters
(76) Freia	" oct. 21-én	Kopenhága	d'Arrest
(77) Frigga	" novem. 12-én	Clinton(Sz.or.)	Peters
(78) Diana	1863. mart. 15-én	Bilk	Luther
(79) Eurynome	" sept. 14-én	Ann-Arbor(A.)	Watson
(80) Sappho	1864. febr. 2-án	Madras	Pogson
(81) Terpsichore	" sept. 30-án	Marseille	Tempel
(82) Alkmene	" novem. 27-én	Bilk	Luther
(83) Beatrix	1865. aprilis 26-án	Nápoly	De Gasparis
(84) Clio	" august. 25-én	Bilk	Luther
(85)	" sept. 19-én	Clinton(Sz.or.)	Peters
(86) Semele	1866. januar. 4-én	Berlin	Tietjen

A bolygódoknak szembenállásuk a nappal 1866-ban.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény ereje	nagy- sága
(1) ☿ Ceres	Januar. 21. 8ó. 22'9p. regg.	1'431	7'0
(2) ♀ Pallas	Nem jő a nappal szembenál.		
(3) ♀ Juno	" " " " "		
(4) ☿ Vesta	August. 31. 1ó. 22'6p. regg.	1'08	6'4
(5) ♀ Astraea	Nem jő a nappal szembenál.		
(6) ♀ Hebe	Junius 27. 3ó. 33'2p. regg.	0'997	8'4
(7) ☿ Iris	Decemb. 5.	3'82	7'1
(8) ♀ Flora	Julius 17. 6ó. 3'8p. regg.	1'032	8'9
(9) ☿ Metis	Martius 16. 0ó. 9'6p. regg.	0'91	9'0
(10) ♀ Hygiea	Aprilis 18. 7ó. 26'6p. regg.	1'62	9'1
(11) ♀ Parthenope	August. 24.	1'781	8'8
(12) ♀ Victoria	Nem jő a nappal szembenál.		
(13) ♀ Egeria	August. 29. 11ó. 31'3p. regg.	0'67	9'9
(14) ♀ Irene	Nem jő a nappal szembenál.		
(15) ♀ Eunomia	" " " " "		
(16) ♀ Psyche	" " " " "		
(17) ♀ Thetis	" " " " "		
(18) ♀ Melpomene	Julius 9. 8ó. 30'1p. regg.	1'35	9'1
(19) ♀ Fortuna	Aprilis 7. 3ó. 36'2p. regg.	0'476	10'3
(20) ♀ Massalia	Junius 16. 2ó. 53'9p. regg.	0'85	9'4
(21) ♀ Lutetia	Aprilis 13. 11ó. 39'6p. regg.	0'70	10'8
(22) ♀ Calliope	August. 30. 11ó. 0'4p. regg.	1'09	9'4
(23) ♀ Thalia	Nem jő a nappal szembenál.		
(24) ♀ Themis	August. 1. 0ó. 44'5p. este.	0'59	12'5
(25) ♀ Phocaea	Nem jő a nappal szembenál.		
(26) ♀ Proserpina	Aprilis 25. 2ó. 8'6p. este.	1'58	10'0
(27) ♀ Euterpe	Május 26. 8ó. 10'5p. este.	0'47	11'0
(28) ♀ Bellona	Novem. 13.	1'36	9'9
(29) ♀ Amphitrite	Martius 10. 1ó. 28'5p. regg.	0'88	9'2

A bolygódoknak szembenállásuk a nappal 1866-ban.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény- ereje	nagy- sága
(30) Urania	Nem jő a nappal szembenál.		
(31) Euphrosyne	" " " " "		
(32) Pomona	Septem. 15. 76. 3'5p. este.	0'687	11'4
(33) Polyhymnia	Februar. 12. 106. 22'4p. regg.	0'27	12'8
(34) Circe	Novem. 10'2	0'927	11'6
(35) ♀ Leucothea	Junius 22. 86. 3'8p. este.	1'84	11'7
(36) Atalanta	Februar. 22. 36. 43'2p. este.	0'91	12'6
(37) † Fides	Aprilis 9. 26. 1'6p. este.	0'61	11'3
(38) Leda	Május 9. 06. 22'6p. este.	0'67	11'9
(39) Laetitia	Május 5. 56. 7'6p. este.	0'68	9'2
(40) Harmonia	Martius 4. 46. 42'6p. este.	0'77	9'4
(41) Daphne	Julius 30. 26. 10'5p. regg.	1'586	9'8
(42) Isis	Januar. 3. 46. 24'2p. regg.	0'50	11'4
(43) Ariadne	Januar. 1. 46. 53'6p. regg.	0'42	11'1
(44) Nysa	October 12. 06. 29'6p. este.	1'07	10'4
(45) Eugenia	Junius 4. 46. 9'8p. este.	1'51	10'5
(46) Hestia	1867. Jan. 5. 26. 26'0p. regg.	0'83	10'6
(47) Aglaja	Junius 10. 56. 26'6p. este.	1'646	10'9
(48) Doris	Aprilis 10. 86. 25'6p. regg.	0'820	11'2
(49) Pales	Aprilis 24. 76. 59'6p. regg.	0'359	12'0
(50) Virginia	Decem. 23. 106. 49'6p. este.	1'876	11'7
(51) Nemausa	Julius 6. 106. 23'6p. regg.	0'90	9'8
(52) Europa	Septem. 1.	0'79	10'8
(53) Calypso	Januar. 4. 56. 52'1p. este.	3'33	10'2
(54) Alexandra	Martius 22. 26. 0'6p. este.	0'85	11'2
(55) Pandora	Május 14. 16. 47'7p.	0'641	11'3
(56) Melete	Novem. 26.	0'546	12'7
(57) Mnemosyne	Nem jő a nappal szembenál.		
(58) Concordia	Septem. 11. 16. 28'5p. regg.	0'819	11'85

A bolygódoknak szembenállásuk a nappal 1866-ban.

Bolygód jegye és neve	Szembenállása a nappal	fény- ereje	nagy- sága
(59) Elpis	Nem jő a nappal szembenál.		
(60) Echo	Aprilis 25. 7ó. 46'2p. este.	0'76	11'6
(61) Danaë	Decem. 9.	0'966	10'8
(62) Erato	Novem. 25.	2'28	11'2
(63) Ansonia	Octob. 7. 4ó. 42'6p. este.	0'90	10'4
(64) Angelina	Május 27. 0ó. 49'4p. este.	0'767	10'87
(65) Cybele	Nem jő a nappal szembenál.		
(66) Maja	Május 16.	0'49	13'2
(67) Asia	Decem. 24.	0'55	11'8
(68) Leto	Május 28. 4ó. 48'6p. regg.	1'055	10'6
(69) Hesperia	Febr. 13.	2'26	9'8
(70) Panópaea	Septem. 26. 10ó. 34'2p. regg.	1'88	9'8
(71) Niobe	Septem. 29. 8ó. 21'6p. este.	0'49	11'4
(72) Feronia	Decem. 22. 7ó. 17'6p. este.	0'60	12'4
(73) Clytia	Nem jő a nappal szembenál.		
(74) Galatea	Junius 16. 5ó. 28'6p. regg.	1'05	11'0
(75) Eurydice	Julius 10.	4'98	10'5
(76) Freia	Junius 11. 9ó. 38'6p. este.	0'459	13'0
(77) Frigga	August. 17. 4ó. 51'6p. regg.	1'04	12'3
(78) Diana	Nem jő a nappal szembenál.		
(79) Eurynome	Junius 11.	0'51	11'0
(80) Sappho	Nem jő a nappal szembenál.		
(81) Terpsichore	Febr. 19. 11ó. 30'2p. regg.	1'02	11'6
(82) Alcmene	Május 5. 9ó. 15'3p. este.	1'23	11'6
(83) Beatrix	August. 30. 10ó. 45'6p. regg.	0'63	11'8
(84) Clio	Nem jő a nappal szembenál.		
(85)	" " " " "		
(86) Semele	Naplója még hiányzik.		

I. Bolygódok pályá-

Bolygód jegye és neve	időszak és köz- zép éjnapgyen- berl. k. időben	közép hossz			közép anomalía			napközeli hossza		
		o	'	"	o	'	"	o	'	"
(1) ☿ Ceres	1866. jan. 21 ^o	125	32	44.1	337	10	35.7	148	22	8.4
(2) ♀ Pallas	1866. jun. 19 ^o	133	58	5.8	11	56	49.0	122	1	16.8
(3) ♀ Juno	1865. nov. 3 ^o	24	16	40.8	329	20	8.9	54	56	31.9
(4) ☿ Vesta	1810. jan. 0 ^o	106	1	54.4	216	42	25.8	249	19	28.6
(5) ♀ Astraea	1865. sep. 19 ^o	9	38	20.6	234	23	32.5	135	14	48.1
(6) ♀ Hebe	1866. jun. 30 ^o	298	23	33.2	283	17	20.5	15	6	12.7
(7) ♀ Iris	1850. jan. 0 ^o	207	30	30.1	166	7	9.0	41	23	21.1
(8) ♀ Flora	1848. jan. 1 ^o	68	48	31.9	35	54	3.6	32	54	28.3
(9) ☿ Metis	1858. jun. 30 ^o	128	8	26.8	57	4	34.7	71	3	52.1
(10) ♀ Hygiea	1864. feb. 22 ^o	74	23	51.2	199	13	22.0	235	10	29.2
(11) ♀ Parthenope	1865. mar. 27 ^o	196	28	46.5	239	14	15.1	317	14	31.4
(12) ♀ Victoria	1851. jan. 0 ^o	7	42	4.9	66	2	39.9	301	39	25.0
(13) ♀ Egeria	1866. aug. 29 ^o	340	59	56.3	220	54	41.3	120	5	15.0
(14) ♀ Irene	1864. nov. 28 ^o	314	47	16.0	134	55	9.2	179	52	6.8
(15) ♀ Eunomia	1854. jan. 0 ^o	149	57	32.0	122	5	31.5	27	52	0.5
(16) ♀ Psyche	1867. jan. 0 ^o	130	37	13.6	115	10	46.6	15	26	27.0
(17) ♀ Thetis	1866. jul. 1 ^o	77	41	41.7	177	17	24.1	260	24	17.6
(18) ♀ Melpomene	1854. jan. 0 ^o	95	10	8.0	80	4	37.0	15	5	31.0
(19) ♀ Fortuna	1863. jun. 24 ^o	289	12	57.5	258	15	3.3	30	57	54.2
(20) ♀ Massalia	1866. jun. 15 ^o	260	13	16.0	161	43	44.2	98	29	31.8
(21) ♀ Lutetia	1853. jan. 2 ^o	41	23	13.5	74	20	5.1	327	3	8.4
(22) ♀ Calliope	1866. aug. 30 ^o	347	53	23.0	289	37	46.9	58	15	36.1
(23) ♀ Thalia	1867. jan. 0 ^o	192	3	57.9	68	14	16.3	123	49	41.6
(24) ♀ Themis	1864. aug. 20 ^o	180	22	27.2	40	14	0.7	140	8	26.5
(25) ♀ Phocaea	1865. nov. 12 ^o	22	7	15.2	79	17	21.8	302	49	53.4
(26) ♀ Proserpina	1853. jan. 11 ^o	227	31	10.6	351	5	55.6	236	25	15.0
(27) ♀ Euterpe	1866. máj. 26 ^o	236	42	54.9	149	7	51.3	87	35	3.6
(28) ♀ Bellona	1862. mar. 24 ^o	66	3	57.4	303	8	27.8	122	55	29.6
(29) ♀ Amphitrite	1866. mar. 10 ^o	161	17	31.1	104	21	32.3	56	56	1.8

-elem rendszerei.

I.

emelkedő pálya-csomó hossza	pálya- hajlása	közép- kivüliség	nagyobb féltengely	naponkénti közép mozgás	
80 50 7·2	10 36 28·8	0·0802106	2·766680	771·02418	(1)
172 43 55·6	34 42 38·8	0·2400280	2·76959	769·80966	(2)
170 49 36·8	13 1 21·3	0·2572537	2·668409	814·0068	(3)
103 11 22·1	7 8 5·0	0·0887799	2·361676	977·638563	(4)
141 26 18·3	5 19 9·0	0·1875247	2·577189	857·60520	(5)
138 39 17·3	14 46 43·9	0·2026676	2·425877	939·08225	(6)
259 47 55·8	5 28 3·0	0·2308526	2·386234	962·580602	(7)
110 17 48·6	5 53 8·0	0·1567040	2·201387	1086·33098	(8)
68 31 35·2	5 36 0·3	0·1233244	2·386633	962·33898	(9)
286 43 1·8	3 49 0·2	0·1001707	3·151151	631·31180	(10)
125 7 27·9	4 37 1·6	0·0995807	2·451931	924·15366	(11)
235 34 41·7	8 23 17·7	0·2189234	2·334204	994·83472	(12)
43 15 56·3	16 30 48·8	0·0870934	2·57674	857·87961	(13)
86 42 23·7	9 7 37·5	0·1660216	2·586035	853·20824	(14)
293 52 14·5	11 44 17·4	0·1872489	2·64368	825·4550	(15)
150 33 17·6	3 3 57·2	0·1354288	2·92368	709·7603	(16)
125 23 4·2	5 36 6·2	0·1277008	2·47355	912·06563	(17)
150 3 49·7	10 9 16·9	0·2176710	2·29563	1020·1198	(18)
211 22 29·1	1 32 44·8	0·1585898	2·441162	930·2787	(19)
206 45 6·7	0 41 9·5	0·1435584	2·40969	948·55878	(20)
80 27 7·2	3 5 9·5	0·1621043	2·435443	933·55438	(21)
66 35 39·8	13 43 47·4	0·0985411	2·91070	714·51387	(22)
67 40 47·2	10 13 26·6	0·2320724	2·62746	833·1087	(23)
36 12 12·6	0 48 52·1	0·1169255	3·143057	636·76345	(24)
214 5 7·3	21 34 36·3	0·2543132	2·40082	953·82327	(25)
45 54 59·3	3 35 47·7	0·0873359	2·656073	819·68468	(26)
93 48 1·5	1 35 29·8	0·1732146	2·34673	986·99048	(27)
144 41 9·9	9 21 26·3	0·1500985	2·778470	766·12228	(28)
356 30 5·2	6 7 49·3	0·0739891	2·55396	869·33444	(29)

II.

Bolygódok pálya-

Bolygód jegye és neve	időszak és kö- zép éjnapegyen berl. k. időben	közép- hossz	közép anomalía	napközeli hossza
		o ' "	o ' "	o ' "
(30) Urania	1865. aug. 18·0	338 1 22·9	306 32 25·0	31 28 57·9
(31) Euphrosyne	1867. jan. 0·0	104 50 8·6	11 8 2·0	93 42 6·6
(32) Pomona	1855. jan. 5·0	57 15 56·1	222 54 24·0	194 21 32·1
(33) Polyhymnia	1866. feb. 11·0	126 41 52·4	144 10 45·7	312 31 6·7
(34) Circe	1865. aug. 20·0	320 16 21·7	170 13 2·5	150 3 19·2
(35) Leucothea	1866. jun. 22·0	249 20 2·7	47 39 33·7	201 40 29·0
(36) Atalanta	1866. feb. 21·0	117 40 26·0	74 52 38·3	42 47 47·7
(37) † Fides	1853. oct. 5·0	333 6 46·3	266 46 29·0	66 20 17·3
(38) Leda	1856. jan. 0·0	112 58 27·6	12 6 43·3	100 51 44·3
(39) Laetitia	1866. máj. 2·0	234 9 32·1	231 39 4·8	2 30 27·3
(40) Harmonia	1866. mar. 3·0	162 1 48·4	160 34 22·3	1 27 26·1
(41) Daphne	1866. jul. 29·5	275 57 31·6	55 45 17·5	220 12 14·1
(42) Isis	1860. jan. 0·0	217 30 14·1	289 29 25·4	318 0 48·7
(43) Ariadne	1866. jan. 1·0	102 42 24·7	184 54 15·1	277 48 9·6
(44) Nysa	1866. oct. 9·0	35 27 22·0	283 21 50·5	112 5 31·5
(45) Eugenia	1866. jun. 4·0	250 12 36·5	19 22 1·6	230 50 31·9
(46) Hestia	1865. 26·0	316 22 21·5	322 11 46·6	354 10 34·9
(47) Aglaja	1859. jun. 17·0	116 33 25·5	162 29 40·5	314 3 45·0
(48) Doris	1862. jul. 25·0	309 32 10·2	235 11 27·8	74 20 42·4
(49) Pales	1863. nov. 14·0	52 15 20·5	20 0 30·8	32 14 49·7
(50) Virginia	1863. jan. 18·0	93 20 40·3	83 27 18·9	9 53 21·4
(51) Nemausa	1865. jan. 17·0	131 31 30·2	316 39 29·6	174 52 0·6
(52) Europa	1858. jan. 0·0	136 21 22·1	34 25 7·3	101 56 14·8
(53) Calypso	1866. jan. 4·0	100 5 14·3	7 11 44·0	92 53 30·3
(54) Alexandra	1863. nov. 14·0	19 4 16·9	83 37 8·2	295 27 8·7
(55) Pandora	1863. oct. 25·0	46 51 59·5	35 42 11·7	11 9 47·8
(56) Melete	1865. jun. 20·0	278 9 37·6	344 40 12·6	293 29 25·0
(57) Mnemosyn.	1860. jan. 1·0	28 37 32·1	335 30 22·2	53 7 9·9
(58) Concordia	1865. jan. 7·0	210 32 53·8	21 50 58·8	188 41 55·0

-elem rendszerei.

II.

emelkedő pálya-csomó hossza	pálya- hajlása	közép- kivüliség	nagyobb féltengely	naponkénti közép mozgás	
0 ' "	0 ' "			"	
308 9 39'2	2 6 6'9	0'1265179	2'36548	975'27438	(30)
31 31 45'9	26 27 5'0	0'2204625	3'15268	633'8508	(31)
220 48 14'5	5 29 5'0	0'0824396	2'587311	852'5769	(32)
9 5 54'9	1 56 19'9	0'3387322	2'86497	731'6869	(33)
184 48 36'5	5 26 28'9	0'1073443	2'686373	805'85537	(34)
355 51 35'8	8 10 47'6	0'2144109	3'00606	680'7841	(35)
359 11 14'9	18 42 14'8	0'3012291	2'74613	779'6936	(36)
8 12 29'4	3 7 12'3	0'1767321	2'641355	826'54485	(37)
296 27 34'9	6 58 25'3	0'1554322	2'740148	782'2500	(38)
157 21 11'5	10 22 5'1	0'1146588	2'767081	770'85681	(39)
93 35 58'8	4 15 54'8	0'0468527	2'267085	1039'45323	(40)
179 6 58'7	15 59 12'1	0'2659287	2'76915	769'99685	(41)
84 30 40'4	8 34 33'0	0'2256152	2'440061	930'9057	(42)
264 37 43'9	3 27 40'5	0'1675230	2'203273	1081'93658	(43)
131 3 31'2	3 41 57'6	0'1507712	2'421962	941'35966	(44)
148 6 3'7	6 35 25'0	0'0799196	2'72121	790'4322	(45)
181 26 45'3	9 26 55'7	0'1641663	2'526460	883'5638	(46)
4 12 34'2	5 0 8'5	0'1320435	2'881244	725'4987	(47)
185 5 29'6	6 29 28'2	0'0766364	3'109402	647'12954	(48)
290 32 17'4	3 8 46'4	0'237269	3'082494	655'62089	(49)
173 31 59'2	2 47 48'4	0'2869078	2'649053	822'94439	(50)
175 43 6'3	9 56 52'8	0'0661805	2'365703	975'13844	(51)
129 57 16'0	7 24 41'0	0'1014146	3'099962	650'0877	(52)
144 1 9'0	5 6 39'0	0'2039018	2'61971	836'80511	(53)
314 5 8'4	11 46 41'9	0'1969159	2'712315	794'32164	(54)
10 52 9'6	7 13 49'8	0'1447361	2'759068	774'2176	(55)
194 27 23'7	8 1 40'9	0'2374481	2'595964	848'33049	(56)
200 5 31'5	15 8 8'6	0'1040323	3'156535	632'68967	(57)
161 19 35'6	5 1 53'2	0'0425305	2'700295	799'63132	(58)

III.

Bolygódok pályá-

Bolygód jegye és neve	időszak és közép éjnapegyben berl. k. időben	közép	közép	napközeli
		hossz	anómalia	hossza
		o / ' "	o / ' "	o / ' "
(59) Elpis	1865. jan. 7.0	352 37 36.8	334 18 42.6	18 18 54.2
(60) Echo	1866. jan. 0.0	164 18 9.6	65 44 37.1	98 33 32.6
(61) Danaë	1865. aug. 19.0	327 20 9.7	345 54 41.2	341 25 28.1
(62) Erato	1865. máj. 7.0	313 48 49.9	279 40 20.8	34 8 29.1
(63) Ausonia	1865. apr. 17.0	216 56 54.0	307 24 5.0	269 32 49.0
(64) Angelina	1865. jan. 7.0	119 24 30.2	355 46 41.1	123 37 49.1
(65) Cybele	1861. jan. 0.0	180 18 11.6	281 57 34.7	258 20 36.9
(66) Maja	1865. jan. 27.0	131 32 3.8	87 7 3.2	44 25 0.6
(67) Asia	1865. jan. 7.0	242 10 20.9	296 2 14.0	306 8 6.9
(68) Leto	1863. dec. 20.0	78 58 20.6	93 53 22.4	345 4 58.2
(69) Hesperia	1861. jun. 3.0	163 53 22.3	54 46 56.9	109 6 25.4
(70) Panopaea	1861. máj. 28.0	248 44 41.8	308 41 11.5	300 3 30.3
(71) Niobe	1864. jan. 23.0	145 15 14.4	283 10 47.6	222 4 26.8
(72) Feronia	1866. jan. 0.0	339 12 14.6	31 17 25.1	307 54 49.5
(73) Clytia	1864. oct. 4.0	25 18 6.8	325 18 55.8	59 59 11.0
(74) Galatea	1866. jan. 0.0	256 45 22.3	249 23 12.1	7 22 10.2
(75) Eurydice	1864. febr. 2.0	108 7 26.8	133 39 40.8	334 27 46.0
(76) Freia	1863. jul. 27.0	88 45 34.2	355 31 36.1	93 13 58.1
(77) Frigga	1866. jan. 0.0	286 47 48.6	228 36 16.6	58 11 32.0
(78) Diana	1865. oct. 4.0	18 3 38.0	256 20 50.5	121 42 47.5
(79) Eurynome	1864. jan. 1.0	45 48 54.8	1 30 56.7	44 17 58.1
(80) Sappho	1865. oct. 7.0	45 16 18.2	50 11 5.7	355 5 12.5
(81) Terpsichore	1864. oct. 6.0	21 59 26.0	333 26 18.1	48 33 7.9
(82) Alcmene	1865. febr. 16.0	103 51 42.6	332 33 22.9	131 18 19.7
(83) Beatrix	1865. máj. 4.0	205 30 19.9	17 1 59.0	188 28 20.9
(84) Clio	1865. nov. 10.0	353 2 1.5	13 36 18.4	339 25 43.1
(85)	1866. jan. 0.0	18 53 54.9	57 7 46.0	321 46 8.9

-elem rendszerei.

III.

emelkedő pálya-csomó hossza			pálya- hajlása		közép- kivüliség		nagyobb föltengely		naponkénti közép mozgás		
0	1	2	0	1	2						
170	20	28·8	8	37	13·5	0·1172548	2·713107	795·974093			(59)
192	2	9·0	3	34	18·5	0·1847414	2·443154	958·47412			(60)
334	11	50·0	18	15	25·6	0·1616005	2·985772	688·08150			(61)
126	11	42·1	2	12	17·5	0·1696567	3·129652	640·85901			(62)
338	6	58·3	7	13	45·3	0·1258397	2·394967	957·32042			(63)
311	9	7·2	1	19	52·0	0·1282134	2·680941	808·30600			(64)
158	53	34·8	3	28	9·8	0·1203121	3·42052	560·8775			(65)
8	15	23·7	3	4	15·1	0·1580955	2·651252	821·9211			(66)
202	43	29·0	5	59	35·9	0·1850883	2·421737	941·4909			(67)
44	53	11·4	7	57	34·9	0·1884613	2·78040	765·323			(68)
187	1	7·5	8	28	19·2	0·1738310	2·97170	692·6300			(69)
48	14	42·6	11	38	30·2	0·1831293	2·61327	839·90600			(70)
316	19	7·0	23	18	51·2	0·1737203	2·755474	775·73290			(71)
207	44	59·6	5	23	54·5	0·1197802	2·266077	1040·14680			(72)
7	34	19·1	2	24	39·5	0·0427499	2·66658	814·84338			(73)
197	58	59·3	3	58	54·6	0·2381996	2·777704	766·4390			(74)
359	56	43·4	5	0	4·2	0·3065357	2·67072	812·9517			(75)
212	58	21·4	2	1	50·8	0·1877242	3·387692	569·0505			(76)
2	9	27·6	2	27	56·6	0·1358136	2·671924	812·40096			(77)
333	55	48·4	8	38	39·9	0·2055139	2·622755	835·35315			(78)
206	42	42·6	4	36	46·5	0·1950576	2·443171	929·1286			(79)
218	31	45·0	8	36	51·3	0·2002497	2·296299	1019·6804			(80)
2	32	1·6	2	55	40·8	0·2117584	2·856296	735·0244			(81)
26	56	51·5	2	51	15·0	0·2260043	2·76027	773·711			(82)
27	34	9·1	5	2	11·3	0·0841551	2·42875	937·415			(83)
327	20	56·7	9	22	28·5	0·2375757	2·36746	974·0564			(84)
203	51	33·7	11	55	35·0	0·1939305	2·659359	818·16574			(85)

A bolygók jegyzéke távolságuk szerint rendezve.

B o l y g ó d

neve	napközi táv	neve	napközi táv	neve	napközi táv
1 Flora	2·201387	30 Amphitrite	2·55396	59 Pandora	2·759098
2 Ariadne	2·203273	31 Egeria	2·57674	60 Alemene	2·76027
3 Feronia	2·266077	32 Astraea	2·577189	61 Ceres	2·766880
4 Harmonia	2·267085	33 Irene	2·586035	62 Laetitia	2·767081
5 Melpomene	2·29563	34 Pomona	2·587311	63 Daphne	2·76915
6 Sappho	2·296299	35 Melete	2·595961	64 Pallas	2·75959
7 Victoria	2·334201	36 Panopaea	2·61327	65 Galatea	2·777704
8 Euterpe	2·31673	37 Calypso	2·61971	66 Bellona	2·778470
9 Vesta	2·361676	38 Diana	2·622755	67 Leto	2·78040
10 Urania	2·36548	39 Thalia	2·62746	68 Terpsichore	2·856296
11 Nemausa	2·365703	40 Fides	2·641355	69 Polyhymnia	2·86497
12 Clio	2·36746	41 Eunomia	2·64358	70 Aglaja	2·881244
13 Iris	2·386234	42 Virginia	2·649053	71 Calliope	2·91070
14 Metis	2·386633	43 Maja	2·651252	72 Psyche	2·92368
15 Ausonia	2·394967	44 Proserpina	2·656073	73 Hesperia	2·97170
16 Phocaea	2·40082	45 (85)	2·659359	74 Danaë	2·985772
17 Massalia	2·40969	46 Clytia	2·66658	75 Leucothea	3·00605
18 Asia	2·421737	47 Juno	2·668409	76 Pales	3·082494
19 Nysa	2·421962	48 Eurydice	2·67072	77 Europa	3·099962
20 Hebe	2·425877	49 Frigga	2·671924	78 Doris	3·109402
21 Beatrix	2·42875	50 Angelina	2·680941	79 Erato	3·129652
22 Lutetia	2·435443	51 Circe	2·686373	80 Themis	3·143057
23 Isis	2·440061	52 Concordia	2·700295	81 Hygiea	3·151151
24 Fortuna	2·441162	53 Alexandra	2·712315	82 Euphrosyne	3·15268
25 Echo	2·443154	54 Elpis	2·713107	83 Mnemosyne	3·156535
26 Eurynome	2·443171	55 Eugenia	2·72121	84 Freia	3·387692
27 Parthenope	2·451931	56 Leda	2·740148	85 Cybele	3·42052
28 Thetis	2·47355	57 Atalanta	2·74613		
29 Hestia	2·526460	58 Niobe	2·755474		

A bolygók jegyzéke közép kivüliségük szerint rendezve.

B o l y g ó d

neve	közép- kivüliség.	neve	közép- kivüliség.	neve	közép kivülis.
1 Polyhym.	0.3387322	30 Freia	0.1877442	59 Urania	0.1265179
2 Eurydice	0.3065357	31 Astraea	0.1875247	60 Ausonia	0.1258397
3 Atalanta	0.3012291	32 Eunomia	0.1872189	61 Metis	0.1233244
4 Virginia	0.2869078	33 Asia	0.1850883	62 Cybele	0.1203121
5 Daphne	0.2659287	34 Echo	0.1847414	63 Feronia	0.1197802
6 Juno	5.2572537	35 Panopaea	0.1831293	64 Elpis	0.1172548
7 Phocaea	0.2543132	36 Fides	0.1767321	65 Themis	0.1169255
8 Pallas	0.2400280	37 Hesperia	0.1738310	66 Laetitia	0.1146588
9 Galatea	0.2381996	38 Niobe	0.1737203	67 Circe	0.1073443
10 Clio	0.2375757	39 Euterpe	0.1732146	68 Mnemos.	0.1040323
11 Melete	0.2374481	40 Erato	0.1696567	69 Europa	0.1014146
12 Pales	0.237269	41 Ariadne	0.1675230	70 Hygiea	0.1001707
13 Thalia	0.2320724	42 Irene	0.1660216	71 Parthenop.	0.0995807
14 Iris	0.2308526	43 Hestia	0.1641663	72 Calliope	0.0985411
15 Alcmena	0.2260043	44 Lutetia	0.1621043	73 Vesta	0.0887799
16 Isis	0.2256152	45 Danaë	0.1616005	74 Proserpina	0.0873359
17 Euphros.	0.2201625	46 Fortuna	0.1585898	75 Egeria	0.0870934
18 Victoria	0.2189234	47 Maja	0.1580955	76 Beatrix	0.0841551
19 Melpomen.	0.2176710	48 Flora	0.1567040	77 Pomona	0.0824396
20 Leucothea	0.2144109	49 Leda	0.1554322	78 Ceres	0.0802106
21 Terpsich.	0.2117584	50 Nysa	0.1507712	79 Eugenia	0.0799196
22 Diana	0.2055139	51 Bellona	0.1500985	80 Doris	0.0766364
23 Calypso	0.2039018	52 Pandora	0.1447361	81 Amphitrite	0.0739891
24 Hebe	0.2026676	53 Massalia	0.1435584	82 Nemausa	0.0661805
25 Sappho	0.2002497	54 Frigga	0.1353136	83 Harmonia	0.0468527
26 Alexandra	0.1969159	55 Psyche	0.1354288	84 Clytia	0.0427499
27 Eurynome	0.1950576	56 Aglaja	0.1320435	85 Concordia	0.0425305
28 (85)	0.1939305	57 Angelina	0.1282134		
29 Leto	0.1884613	58 Thetis	0.1277008		

A bolygódok jegyzéke hajlásuk szerint rendezve.

B o l y g ó d

neve	hajlása	neve	hajlása	neve	hajlása
1 Massalia	0 41 9 5	30 Eurydice	5 0 4 2 59	Sappho	8 36 51 3
2 Themis	0 48 52 1	31 Aglaja	5 0 8 5 60	Elpis	8 37 13 5
3 Angelina	1 19 52 0	32 Concordia	5 1 53 2 61	Diana	8 38 39 9
4 Fortuna	1 32 44 8	33 Beatrix	5 2 11 3 62	Irene	9 7 37 5
5 Euterpe	1 35 29 8	34 Calypso	5 6 39 0 63	Bellona	9 21 26 3
6 Polyhymn.	1 56 19 9	35 Astraea	5 19 9 0 64	Clio	9 22 28 5
7 Freia	2 1 50 8	36 Feronia	5 23 54 5 65	Nemausa	9 56 52 8
8 Urania	2 6 6 9	37 Circe	5 26 28 9 66	Melpomen.	10 9 16 9
9 Erato	2 12 17 5	38 Iris	5 28 3 0 67	Thalia	10 13 26 6
10 Hestia	2 17 32 1	39 Pomona	5 29 5 0 68	Laetitia	10 22 5 1
11 Clytia	2 24 39 5	40 Metis	5 26 0 3 69	Ceres	10 36 28 8
12 Frigga	2 27 56 6	41 Thetis	5 36 6 2 70	Panopaea	11 38 30 2
13 Virginia	2 47 48 4	42 Ausonia	5 47 16 3 71	Eunomia	11 44 17 4
14 Alcmene	2 51 15 0	43 Flora	5 53 8 0 72	Alexandra	11 46 41 9
15 Psyche	3 3 57 2	44 Asia	5 59 35 9 73	(85)	11 55 35 0
16 Maja	3 4 15 1	45 Amphitrite	6 7 49 3 74	Juno	13 1 21 3
17 Lutetia	3 5 9 5	46 Doris	6 29 28 2 75	Calliope	13 43 47 4
18 Fides	3 7 12 3	47 Eugenia	6 37 25 0 76	Hebe	14 46 43 9
19 Pales	3 8 46 4	48 Leda	6 58 25 3 77	Mnemosy.	15 8 8 6
20 Ariadne	3 27 40 5	49 Vesta	7 8 5 0 78	Daphne	15 59 12 1
21 Cybele	3 28 9 8	50 Pandora	7 13 49 8 79	Egeria	16 30 48 8
22 Echo	3 34 18 5	51 Europa	7 24 41 0 80	Danaë	18 15 25 6
23 Proserpina	3 35 47 7	52 Terpsichor.	7 55 40 8 81	Atalanta	18 42 14 8
24 Nysa	3 41 57 6	53 Leto	7 57 34 9 82	Phocaea	21 34 36 3
25 Hygiea	3 49 0 2	54 Melete	8 1 40 9 83	Niobe	23 18 51 2
26 Galatea	3 58 54 6	55 Leucothea	8 10 47 6 84	Euphrosy.	26 27 5 0
27 Harmonia	4 15 54 6	56 Victoria	8 23 17 7 85	Pallas	34 42 38 8
28 Eurynome	4 36 46 5	57 Hesperia	8 28 19 2		
29 Parthenop.	4 37 1 6	58 Isis	8 34 33 0		

ÜSTÖKÖSÖK.

Az 1865-ik évben 2 új üstökös fedeztetett föl, és a várt Faye-féle üstökös ismét megjelent.

1865. (I) számu üstökös

1865-ik évi jan. 18-án Moesta Sant Jago de Chileben egy új üstököst fedezett föl. Farka 25 fok hosszú volt. Körülbelüli pálya-elemei e következők:

napközeli ideje	=	1865. jan. 14. 3367 k. greenw. idő.
napközeli hossza	=	8° 33' 79" látszólagos éjnap-
emelkedő pálya-csomó hossza	=	255 46' 27" egyen jan. 25.
pálya-hajlása	=	92 17' 16"
napközeli táva	=	0.028257

1866. (I) számu üstökös

1865-ik évi dec. 21-én este Tempel Marseilleben egy új üstököst urs. min. mellett fedezett föl. Kisebb nagytáással kerek, közepében kevésbé sűrűsödött köd gyanánt 12 ívpercz átmérővel tűnt fel, és csak időnként látszott egy $\frac{1}{2}$ fok hosszú fark. D'Arrest kiszámította pályáját, mely e következő:

napközeli ideje	=	1866. jan. 13. 29506 k. berl. idő.
napközeli hossza	=	58° 19' 20" 3
emelkedő pálya-csomó hossza	=	232 23 17.1
pálya-hajlása	=	17 22 57.4
középkivülisége	=	0.800880
nagyobb féltengelye	=	4.874049
keringési ideje	=	3930 $\frac{1}{3}$ nap
mozgása	=	jegyellenes.

Tehát ezen pálya a Saturnus pályáján belül van. Ezen üstökös a földünkől nagy távolságban fényesen és szembetűnőleg látszott, azért igen közel áll azon gyanítás, hogy csak újabb időben kaphatta ezen csodálatos pályáját.

Faye-féle üstökös.

A várt üstökös 1865. aug. 22-én éjjel Thiele által Kopenhágában találtatott fel. Möller számításai az észleletekkel feltűnően egyeztek. Az üstökös mint 3-ad rendű köd jelent meg a

Pegasusban, kerek alakú, 25 ívmásodperczeni nagysága, a közepében valamivel világosabb, kis de jól látható maggal. Athenében és Hamilton-College-n is észleltetett.

Nem tartjuk fölöslegesnek, sőt igen érdekesnek és tanulságosnak, az eddig fölfedezett üstökösöket valamint azok pályaelem rendszereit Olbers, Galle és Littrow után a következőkben közzé tenni.

A 114. ... 132. lapon előforduló üstökösök pályaelem rendszereiben a „napközépi mozgás iránya“ alatti rovatban j. e. alatt jegyellenes mozgást kell érteni, azaz olyant, a mely keletről nyugat felé történik, ellenben j. m. alatt jegymentest, azaz nyugatról keletre. A zárjel alatti folyó szám azt jelenti, hogy azon üstökös határozottan időszaki, és a melynek első megjelenése ugyanazon szám alatt feltalálható. A többi, a mi ezen táblákban előfordúl, az előbbiekből megérthető.

Az üstökösök száma, a melyeknek pályái többé-kevésbé pontosan ki vannak számítva, 1865-ig kizárólag 249-re nőtt. Ezek közül a 19-ik században 123 új üstökös fedeztetett föl, és 3 már előbb fölfedezett ismét megjelent.

A fölfedezett üstökösök közül van	128 jegyellenes,
	és 121 jegymentes mozgásu.
A 19-ik század elején pedig volt	64 jegyellenes
	és 59 jegymentes mozgásu.

Tehát általában az arány közel ugyanaz maradt. De ha ezen szétosztást közelebből vizsgáljuk, lényeges különbségekre akadunk.

Azon 45 üstökös közül, melyek a táveső feltalálása előtt fedeztettek föl, 27 jegyellenes és

18 jegymentes mozgásu volt ;

ellenben a később fölfedezett 204 üstökös közül van 101 jegyellenes
103 jegym. m.

Mivel az előbbiek közül nincs távesői, ebből következik, hogy a nagyobb és szembetűnőbb üstökösök nagyobb részt jegyellenes mozgásuak. És ezen állítás be is bizonyúl, ha azon üstökösöket, a melyek nagyobb figyelmet gerjesztettek, egymással összehasonlítjuk

A táveső használata óta e következő nagy üstökösök fordúltak elé:

jegyellenes mozgásu		jegymentes mozgásu
1664-iki	1855-iki (IV) számu	1618-iki (II) számu
1688 "	1858 " (IV) "	1682 "
1689 "	1862 " (II) "	1729 "
1718 "	1862 " (III) "	1744 "
1723 "	1863 " (II) "	1769 "
1742 "		1770 " (I) számu
1780 " (I) számu		1807 "
1792 " (II) "		1819 " (II) számu
1811 " (I) "		1825 " (IV) "
1823 "		1853 " (III) "
1830 " (II) számu		1860 " (III) "
1843 " (I) "		1861 " (I) "
1845 " (III) "		1861 " (II) "
1847 " (VI) "		1863 " (III) "
1854 " (III) "		1863 " (IV) "

Tehát 20 jegyellenes és 15 jegymentes mozgásu.

Ezen különbözés még más irányban is bebizonyúl. Ugyanis, ha az üstökösöket a napközeli távuk szerint rendezzük, úgy találjuk, hogy

a nap és Merkúr között van 44, ezek közül 25 j. e. és 19 j. m. mozg.

" Merkúr és Venus " " 73, " " 46 " " 27 " "

" Venus és földünk " " 73, " " 30 " " 43 " "

" földünk és Mars " " 45, " " 18 " " 27 " "

" Mars és Jupiter " " 14, " " 7 " " 7 " "

Ebből következik, hogy Venus a határt képezi, pályáján belül 91 j. e. és 46 j. m. mozgásu

üstökös van; pályáján kívül pedig 55 j. e. és 97 j. m. mozgásu

Az előbbie 100 : 50, az utóbbiak pedig 100 : 176 arányt adják.

Ebből látjuk továbbá, hogy a nagy, a szembetűnő, a naphoz közel jövő üstökösök mozgásai túlnyomólag jegyellenesek, míg a teljesen kiszámított kerülékes pályák jobbra jegymentes mozgásuak. Ily kerülékes pálya jelenleg

48 van, ezek közül 15 j. e. mozgásu, és

33 j. m. "

A jegyellenes kerülékes pályák közül csak kettő van bizossággal megállapítva, mivel ezek ismét megjelentek; ezek a (19) alatti

vagyis a Halley-féle, és a (189) alatti vagyis a d'Arrest-féle üstökös.

A jegymentes kerülékes pályák közül eddig 6 állapítatot meg biztossággal, mivel ismét megjelentek; ezek:

a (96) alatti vagyis az Encke-féle üstökös

" (84) " " " Biela " "

" (163) " " " Faye " "

" (171) " " " Brorsen " "

" (102) " "

" (131) " "

Valamennyi kerülékes pályák, a melyek 75 éven alul futtatnak be, jegymentes mozgásuak, ezek száma 17.

Ezen arányokban nem lehet esetlegesség, és csak azon körülmény, hogy a régiek kevés és nem biztos helymeghatározásokat hagytak hátra, oka annak, hogy ezen tényekre már rég nem voltak figyelmesek. Megmagyarázásuk csak föltételeken lehetséges, azonban sok remény van itt is a valóság kipuhathatására.

Az eddig tett tapasztalatok következtében fel lehet tenni, hogy az üstökösök egy része naprendszerünkhez tartozik, és ugyanazon alapanyagból származnak, a melyekből a bolygók származtak. Ezen üstökösök valamennyien jegymentes mozgásuak és mind kizárólag távesőiek. Napközeleik a naptól számítva a Merkúr napközelén túl vannak, és csak mérsékelt keringési idővel bírnak.

Egy másik és valószínűleg a nagyobb része az üstökösöknek eredetileg nem tartozik naprendszerünkhöz, hanem a nagy általános állócsillagrendszerhez. Ezek napunkat egyszer látogatják meg; minden lehető hajlás alatt, és minden irányban mozognak, ennél fogva jegymentes és jegyellenes mozgásuak is. Ezek általában nagyobbak, fényesebbek és hosszabb farkuak, különben épen oly magtalanok mint az előbbieik. Néhányan a nap felületéhez igen közel jöttek, ú. m. az 1668., 1680. és 1843. (I) számu; kedvező időjáráskor még nappal is láthatók; pályájuk keveset tér el a hajtaléktól.

A hajtalékos és kerülékes pályákon kívül vannak még oly üstökösök is, a melyek menteléken pályában mozognak, a számítás eddig ilyent kilenczet adott.

A keringési időre nézve a kerülékes pályájú üstökösök két csoportra oszthatók. Az első csoporthoz azon üstökösök tartoznak, a

melyeknek keringési idejük a bolygódokéval közel egyenlő. A legbelsőbb üstökös az Encke-féle, a legkülsőbb pedig a Faye-féle. Hajlásaik sem nagyobbak a bolygódokéinál. Ezek e következők:

sz.	év	keringési idő évben
45.	1678.	(La Hire-féle) 5·3797
65.	1743. (I)	(Grischow-féle) 5·4355
79.	1766. (II)	(Messier-féle) 5·024811
81.	1770. (I)	(Lexell-féle) 5·598709
84.	1772.	(Biela-féle) 6·620785 { 1806 (I.), 1826 (I.), 1832 (III.), 1846 (II.), 1853 (III).
92.	1783.	(Pigott-féle) 5·88886 { 1795., 1805., 1819 (II.), 1822 (II.), 1825 (III.), 1829, 1832 (I.), 1835 (II.), 1838., 1845 (IV.), 1848 (II.), 1852 (I.), 1855 (III.), 1858 (VIII.), 1862 (I).
96.	1786. (I)	(Encke-féle) 3·301793 { 1858 (II.)
131.	1819. (III)	(Pons-féle) 5·560893
132.	1819. (IV)	(Blanpain-féle) 4·80951
163.	1843. (III)	(Faye-féle) 7·444827 { 1851 (I.), 1858 (V.)
164.	1844. (I)	(de Vico-féle) 5·459281
171.	1846. (III)	(Brorsen-féle) 5·561981 { 1857 (II.)
189.	1851. (II)	(d'Arrest-féle) 6·379917 { 1857 (VII.)

Ezek közül az Encke-féle már 16-szor

a Biela-	"	"	6-	"
" Faye-	"	"	4-szer	"
" Brorsen-	"	"	2-	"
" d'Arrest	"	"	2-	"
" Pons	"	"	2-	" jelent meg ismét.

A második csoporthoz azon üstökösök tartoznak, a melyeknek keringési idejük 70 és 77 év között vannak. Ezek:

sz.	év	keringési idő évben
19.	1531.	(Halley-féle) 76·29063 { 1607., 1682, 1759 (I.), 1835 (III). talan még 1456., 1301., 1066. 141., 66., Kr. sz. ut. és 12. Kr sz. előtt.
124.	1812.	70·68422
127.	1815.	(Olbers-féle) 73·8968
172.	1846. (IV)	(de Vico-féle) 73·25302. Ezekhez még számítható:
193.	1852. (IV)	60·65839
181.	1847. (VI)	81·04966

Ezekon kívül van még 2 üstökös közülbelül 13 évi keringéssel, ezek:

174.	1846. (VI)	12·81796
102.	1858. (I)	13·7018

Érdekes áttekintést adnak a fölfedezőkre nézve azon észrevételek, a melyek a pályaelemrendszerek után következnek. A fölfedezésben a világnak mind az 5 része részt vett. Az uralkodó hercegtől egész az egyszerű parasztig valamennyi rangnak képviselve vannak. Sőt még 3 nő is van a fölfedezők között.

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközeli ideje		napközeli hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközeli táv
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.				
	Kr. sz. e.	Ó-időszámlálás				
1	372.	tél	150-210°	270-330°	30 felül	igen kicsin
1 a	137.	apr. 29.	230	220	20	1°0099
1 b	69.	jul.	315	165	70	0°79
{ 1 c (19)	12.	oct. 8. 19 19 0	280	28	10	0°583
	Kr. sz. u.					
{ 1 d (19)	66.	jan. 19. 5 0 0	325	32 40	40 30	0°445
{ 1 e (19)	141.	mart. 29. 2 33 0	251 55	12 50	17 0	0°719
1 f	244.	nov. 10. 0 0 0	271	189	44	0°372
2	539.	oct. 20. 15 0 0	313 30 0	58 v. 238	10 0 0	0°34124
3	565.	jul. 14. 12 0 0	80 0 0	159 30 0	59 0 0	0°83178
4	568.	aug. 29. 7 55 12	318 35 0	294 15 0	4 8 0	0°90739
5	574.	apr. 7. 6 52 34	143 39 0	128 17 0	46 31 0	0°96296
6	770.	jun. 6. 14 15 22	357 7 0	90 59 0	61 49 0	0°64219
7	837.	mart. 1. 0 0 0	289 3 0	206 33 0	10 v. 12	0°58000
8	961.	dec. 30. 3 59 46	268 3 0	350 35 0	79 33 0	0°55183
9	989.	sept. 12. 0 0 0	264 0 0	84 0 0	17 0 0	0°56833
{ 10 (19)	1066.	apr. 1. 0 0 0	264 55 0	25 50	17 0	0°719
10 a	1092.	febr. 15. 0 0 0	156 20 0	125 40	28 55	0°92811
11	1097.	sept. 21. 21 36 0	332 30 0	207 30 0	73 30 0	0°73845
12	1231.	jan. 30. 7 22 0	134 48 0	13 30 0	6 5 0	0°94776
13	1264.	jul. 19. 19 12 0	300 29 0	140 55 0	16 29 0	0°82490
14	1299.	mart. 31. 7 38 0	3 20 0	107 8 0	68 57 0	0°31793
{ 15 (19)	1301.	oct. 24. 0 0 0	312 0 0	138 0 0	13 0 0	0°640
16	1337.	jun. 15. 1 55 12	2 20 0	93 1 0	40 28 0	0°82323
17	1351.	nov. 26. 12 0 0	69 0 0	bizonyt.	bizonyt.	1°00

-elem rendszerei.

I.

Ü s t ö k ö s ö k

középkivü- lisége	nagyobb féltengelye	kerin- gési ideje évben	naphőzeti mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Pingré		1
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Peirce		1 a
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Peirce		1 b
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Hind		{ 1 c (19)
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Hind		{ 1 d (19)
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Hind		{ 1 e (19)
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Burckhardt		1 f
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Burckhardt		2
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Burckhardt		3
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Laugier		4
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Hind		5
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Laugier		6
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Pingré		7
2007.0	0.0000	0.0000	i. e.	Hind		8
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Burckhardt		9
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Hind		{ 10 (19)
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Hind		10 a
2007.0	0.0000	0.0000	i. m.	Burckhardt		11
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Pingré		12
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Hoek		13
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Pingré		14
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Laugier		{ 15 (19)
2007.0	0.0000	0.0000	j. e.	Laugier		16
2007.0	0.0000	0.0000	j. m.	Burckhardt		17

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközel ideje		napközel hossza o / "	emelkedő pályá- csomó h. o / "	pályá- hajlása o / "	napközel távja
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.				
18	1362.	mart. 2. 8 0 0	227 0 0	237 0 0	32 0 0	0·47005
18 a	1366.	oct. 13.	66	212	6	0·95808
19	1378.	nov. 8. 18 28 48	299 31 0	47 17 0	17 56 0	0·58350
20	1385.	oct. 16. 6 23 46	101 47 0	268 31 0	52 15 0	0·7738
21	1433.	nov. 4. 10 19 12	281 2 0	133 49 0	79 1 0	0·33946
(19)	1456.	jun. 8. 22 10 0	301 0 0	48 30 0	17 56 0	0·58552
21 a	1457.	sept. 3. 17	92 50	256 5	20 20	2·103
22	1468.	oct. 7. 9 59 2	356 3 0	61 15 0	44 19 0	0·85328
23	1472.	febr. 28. 5 22 34	48 3 0	207 32 0	1 55 0	0·56457
24	1490.	dec. 24. 11 26 10	58 40 0	288 45 0	51 37 0	0·7369
24 a	1491.	jan. 4. 21 45 0	113	268	75	0·755
25	1506.	sept. 3. 16 1 55	250 27 0	132 50 0	45 1 0	0·38598
(19)	1531.	aug. 25. 19 10 0	301 12 0	45 30 0	17 0 0	0·57994
26	1532.	oct. 18. 8 8 0	111 48 0	87 23 0	32 36 0	0·51922
27	1533.	jun. 14. 21 20 46	217 40 0	299 19 0	28 14 0	0·32686
(13)	1556.	apr. 22. 4 35 10	276 6·5	175 13·9	32 35·7	0·49082
28	1558.	aug. 10. 12 34 6	329 49 0	332 36 0	73 29 0	0·5773
29	1577.	oct. 26. 22 53 57	129 42 0	25 20 24	75 9 42	0·1775
30	1580.	nov. 28. 11 59 26	108 26 56	19 6 42	64 33 49	0·60237
31	1582.	máj. 6. 10 0 43	256 15 18	229 18 1	60 47 3	0·16832
		Új időszámítás				
32	1585.	oct. 8. 0 47 5	9 8 26	37 44 15	6 5 52	1·091846
33	1590.	febr. 8. 0 48 25	217 57 12	165 36 56	29 29 44	0·5677256
34	1593.	jul. 18. 13 48 0	176 19 0	164 15 0	87 58 0	0·089113
35	1596.	jul. 23. 14 50 15	274 24 0	335 39 0	52 48 0	0·5657
(19)	1607.	oct. 26. 21 54 0	301 3 40	47 48 40	17 20 0	0·58506
36	1618 (I)	aug. 17. 3 12 0	318 20 0	293 25 0	21 28 0	0·51298
37	1618 (II)	nov. 8. 8 31 22	3 5 21	75 44 10	37 11 31	0·38954
38	1652.	nov. 12. 15 50 0	28 18 40	88 10 0	79 28 0	0·84751
39	1661.	jan. 26. 21 18 0	115 16 8	81 54 0	33 0 55	0·41272

-elem rendszerei.

II.

Ü s t ö k ö s ö k

középkivü- lisége	nagyobb féltengelye	kerin- gési ideje évben	napközépi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. e.		Burckhardt	18
			.		Peirce	18 a
			j. e.		Laugier	19
			j. e.		Hind	20
			j. e.		Laugier	21
			j. e.		Pingré	(19)
			j. m.		Hind	21 a
			j. e.		Laugier	22
			j. e.	Regiomontan.	Laugier	23
			j. m.		Hind	24
			j. e.		Peirce	24 a
0.967391	17.784	75.0	j. e.		Laugier	25
			j. e.	Apianus	Halley	(19)
			j. m.	Fracastor	Olbers	26
			j. m.		Olbers	27
			j. m.		Hoek	(13)
			j. e.		Olbers	28
			j. e.	Tycho	Woldstedt	29
			j. m.	Moestl., Tycho	Schjellerup	30
			j. e.	Tycho	d'Arrest	31
			j. m.	Tycho, Rothm.	Peters C. A. F.	32
			j. e.	Tycho	Hind	33
			j. m.	Ripensis	La Caille	34
			j. e.	Moestl., Tycho	Valz	35
0.967391	17.942	76.0	j. e.	Harriot	Halley	(19)
			j. m.	Kepler	Pingré	36
			j. m.	Kirch	Bessel	37
			j. m.	Hewel	Halley	38
			j. m.	Hewel	Méchain	39

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközel ideje		napközel hossza o / "	emelkedő pályá- csomó h. o / "	pályá- hajlása o / "	napközel táva
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.				
40	1664.	dec. 4. 11 45 26	130 42 38	81 15 52	21 18 12	1'02553
41	1665.	apr. 24. 5 25 0	71 54 30	228 2 0	76 5 0	0'10649
42	1668.	febr. 28. 19 21 22	277 2 0	357 17 0	35 58 0	0'004786
43	1672.	mart. 1 8 47 0	46 59 30	297 30 30	83 22 10	0'69739
44	1677.	máj. 6. 0 47 0	137 37 5	236 49 10	79 3 15	0'28059
45	1678.	aug. 18. 7 42 40	322 47 37	163 20	2 52	1'145297
46	1680.	dec. 17. 23 55 30	262 49 5	272 9 29	60 40 16	0'0062224
(19)	1682.	sept. 14. 19 14 14	301 55 37	51 11 18	17 44 45	0'582894
47	1683.	jul. 12. 17 34 36	86 31 15	173 17 48	83 47 46	0'553369
48	1684.	jun. 8. 10 26 0	238 52 0	268 15 0	65 48 40	0'96015
49	1686.	sept. 16. 14 43 0	77 0 30	350 34 40	31 21 40	0'32500
50	1689.	nov. 29. 4 57 21	269 41 1	90 35 4	59 4 5	0'018932
51	1695.	nov. 9. 17 0 0	60 0 0	216 0 0	22 0 0	0'84353
52	1698.	oct. 18. 17 7 0	270 51 15	267 44 15	11 46 0	0'69129
53	1699.	jan. 13. 8 32 0	212 31 6	321 45 35	69 20 0	0'74399
54	1701.	oct. 17. 10 0 0	133 41 0	298 41 0	41 39 0	0'59263
55	1702.	mart. 13. 14 22 0	138 41 3	189 25 15	4 30 0	0'64590
56	1706.	jan. 30. 5 6 0	72 36 25	13 11 23	55 14 5	0'42687
57	1707.	dec. 11. 23 39 0	79 54 56	52 46 35	88 36 0	0'85974
58	1718.	jan. 14. 21 53 37	121 39 55	127 55 29	31 8 6	1'02543
59	1723.	sept. 27. 15 13 30	42 52 35	14 14 17	50 0 18	0'99879
60	1729.	jun. 12. 18 0 0	320 27 36	310 38 0	77 5 18	4'0431
61	1737. (I)	jan. 30. 8 30 0	325 55 0	226 22 0	18 20 45	0'22282
62	1737. (II)	jun. 8. 7 48 0	262 36 39	123 53 43	39 14 5	0'86701
63	1739.	jun. 17. 10 9 0	102 38 40	207 25 14	55 42 44	0'67357
64	1742.	febr. 8. 15 1 0	216 39 20	185 9 30	67 31 40	0'77005
65	1743. (I)	jan. 8. 4 48 46	93 19 36	86 54 29	1 53 43	0'8615606
66	1743. (II)	sept. 20. 15 40 54	247 0 6	6 2 14	45 37 5	0'52299
67	1744.	mart. 1. 8 5 0	197 13 58	45 47 54	47 7 41	0'22226
68	1747.	mart. 3. 7 20 0	277 2 0	147 18 50	79 6 20	2'1985

Ü s t ö k ö s ö k

középkivü- lisége	nagyobb föltengelye	kerin- gési ideje évben	napj évi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. e.	Hevel	Lindelöf	40
			j. e.	Hevel	Halley	41
			j. e.	Aegidius	Henderson	42
			j. m.	Hevel	Halley	43
			j. e.	Hevel	Halley	44
0·626970	3·070254	5·3797	j. m.	La Hire	Le Verrier	45
0·99998542	426·6858	8813·7	j. m.	Kirch	Encke	46
0·96798019	18·17013	77·45288	j. e.		Rosenberger	(19)
0·9832470	33·03104	189·838	j. e.	Flamsteed	Clausen	47
			j. m.	Bianchini	Halley	48
			j. m.		Halley	49
			j. e.	Richaud	Vogel	50
			j. m.	Jacob	Burckhardt	51
			j. e.	La Hire, Cassi.	Halley	52
			j. e.	de Font., Cassi.	La Caille	53
			j. e.	Pallu, Thomas	Burckhardt	54
			j. m.	Bianchini	La Caille	55
			j. m.	Cassini, Maral.	Struyck	56
			j. m.	Manfredi	La Caille	57
			j. e.	Kirch	Argelander	58
			j. e.		Spörer	59
			j. m.	Sarabat	Burckhardt	60
			j. m.		Bradley	61
			j. m.		Daussy	62
			j. e.	Zanotti	La Caille	63
			j. e.	Grant	Barker	64
0·7213085	3·092449	5·4355	j. m.	Grischow	Clausen	65
			j. e.	Klinkenberg	d'Arrest	66
			j. m.	Klinkenberg	Wolfers	67
			j. e.	Chéseaux	La Caille	68

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközeli ideje		napközeli hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközeli távia
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.	o / "	o / "	o / "	
69	1748. (I)	apr. 28. 18 53 30	215 23 29	232 51 50	85 28 23	0·84040
70	1748. (II)	jun. 18. 21 27 22	278 47 10	33 8 29	67 3 28	0·58766
71	1757.	oct. 21. 8 4 0	122 58 0	214 12 50	12 50 20	0·33754
72	1758.	jun. 14. 3 27 0	267 38 0	230 50 0	68 19 0	0·21535
(19)	1759. (I)	mart. 12. 13 23 55	303 10 28	53 50 27	17 36 52	0·5845193
73	1759. (II)	nov. 27. 0 43 19	53 38 4	139 40 15	79 3 19	0·80208
74	1759. (III)	dec. 16. 12 58 12	139 3 52	79 20 24	4 42 10	0·96175
75	1762.	máj. 28. 8 11 3	104 2 0	348 33 5	85 38 13	1·00905
76	1763.	nov. 1. 21 4 19	84 57 27	356 17 38	72 34 10	0·4983042
77	1764.	febr. 12. 13 51 36	15 14 52	120 4 33	52 53 31	0·55521
78	1766. (I)	febr. 17. 8 50 0	143 15 25	244 10 50	40 50 20	0·50533
79	1766. (II)	apr. 26. 23 52 16	251 13 0	74 11 0	8 1 45	0·3989809
80	1769.	oct. 7. 15 2 43	144 11 29	175 3 59	4 45 50	0·12275
81	1770. (I)	aug. 13. 13 8 11	356 16 51	131 58 56	1 34 28	0·6744489
82	1770. (II)	nov. 22. 5 48 0	208 22 44	108 42 10	31 25 55	0·52703
83	1771.	apr. 19. 5 15 40	104 3 16	57 51 55	11 15 19	0·9034632
84	1772.	febr. 16. 15 53 0	110 18 35	257 15 38	17 3 8	0·98603
85	1773.	sept. 5. 14 43 9	75 10 58	121 5 30	61 14 17	1·1269
86	1774.	aug. 15. 20 4 42	317 27 40	180 44 34	83 20 26	1·432869
87	1779.	jan. 4. 2 40 40	87 9 40	24 57 18	32 31 7	0·71312
88	1780. (I)	sept. 30. 18 12 50	246 21 18	124 9 19	53 48 15	0·099255
89	1780. (II)	nov. 28. 20 20 19	246 52 0	141 1 0	72 3 30	0·51528
90	1781. (I)	jul. 7. 4 41 20	239 11 25	83 0 38	81 43 26	0·77586
91	1781. (II)	nov. 29. 12 42 46	16 3 7	77 22 55	27 12 4	0·96100
92	1783.	nov. 19. 22 29 1	50 17 25	55 40 30	45 6 54	1·459289
93	1784.	jan. 21. 4 56 47	80 44 24	56 49 21	51 9 12	0·70786
94	1785. (I)	jan. 27. 7 58 4	109 51 56	264 12 15	70 14 12	1·1434
95	1785. (II)	apr. 8. 9 8 12	297 29 33	64 33 36	87 31 54	0·42730
96	1786. (I)	jan. 30. 21 7 12	156 38 0	334 8 0	13 36 0	0·33482
97	1786. (II)	jun. 8. 13 46 31	158 38 30	195 23 32	50 58 33	0·39424

-elem rendszerei.

IV.

Ü s t ö k ö s ö k

középkivü- lisége	nagyobb féltengelye	kerin- gési ideje évben	napközépi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. e.	Maraldi	Le Monnier	69
			j. m.	Klinkenberg	Bessel	70
			j. m.	Bradley	Bradley	71
			j. m.	de la Nux	Pingré	72
0·96768436	18·08782	76·9271	j. e.	Palitzsch	Rosenberger	(19)
			j. m.	Messier	Chappe	73
			j. e.		Chappe	74
			j. m.	Klinkenberg	Burckhardt	75
0·9954268	108·9618	1137·391	j. m.	Messier	Lexell	76
			j. e.	Messier	Pingré	77
			j. e.	Messier	Pingré	78
0·864000	2·932683	5·024811	j. m.	Messier	Burckhardt	79
0·99024901	163·45	2089·8	j. m.	Messier	Bessel	80
0·786119	3·153384	5·598709	j. m.	Messier	Le Verrier	81
			j. e.		Pingré	82
1·0093698			j. m.	Messier	Encke	83
0·72451	3·5792	6·7713	j. m.	Montaigne	Hubbard	84
			j. m.	Messier	Burckhardt	85
1·0282955			j. m.	Montaigne	Burckhardt	86
			j. m.	Bode	Pacassi	87
			j. e.	Messier	Méchain	88
			j. e.	Mont., Olbers	Olbers	89
			i. m.	Méchain	Méchain	90
			j. e.	Méchain	Méchain	91
0·5524560	3·26066	5·88886	j. m.	Pigott	Peters C.H.F.	92
			j. e.	de la Nux	Méchain	93
			j. m.	Mess., Méchain	Méchain	94
			j. e.	Méchain	Méchain	95
0·84836	2·208	3·281	j. m.	Méchain	Encke	96
			j. m.	Herschel Kar.	Reggio	97

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközeli ideje		napközeli hossza o / "	emelkedő pályá- csomó h. o / "	pályá- hajlása o / "	napközeli távja
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.				
98	1787.	máj. 10. 19 58 0	7 44 9	106 51 35	48 15 51	0·34891
99	1788. (I)	nov. 10. 7 34 47	99 8 7	156 56 43	12 27 40	1·0630
100	1788. (II)	nov. 20. 7 25 0	22 49 54	352 21 26	64 30 24	0·75731
101	1790. (I)	jan. 16. 19 7 30	58 24 45	172 50 2	29 44 7	0·74733
102	1790. (II)	jan. 28. 7 45 30	111 44 37	267 8 37	56 58 13	1·0633
103	1790. (III)	máj. 20. 11 30 0	274 57 20	35 14 0	63 35 0	0·79100
104	1792. (I)	jan. 15. 6 9 0	34 43 0	191 55 0	41 5 0	1·2918
105	1792. (II)	dec. 27. 6 45 0	135 57 0	283 16 0	42 2 0	0·96629
106	1793. (I)	nov. 4. 20 21 0	228 42 0	108 29 0	60 21 0	0·40340
107	1793. (II)	nov. 20. 5 15 32	71 54 3	2 0 12	51 31 10	1·495114
(96)	1795.	dec. 21. 10 44 22	156 41 20	334 39 22	13 42 30	0·3344294
108	1796.	apr. 2. 19 57 3	192 44 13	17 2 16	64 54 33	1·5781
109	1797.	jul. 9. 2 53 52	49 34 42	329 16 30	50 35 50	0·52545
110	1798. (I)	apr. 4. 12 7 37	105 6 57	122 12 21	43 44 42	0·48458
111	1798. (II)	dec. 31. 13 26 24	34 27 27	249 30 30	42 26 4	0·77952
112	1799. (I)	sept. 7. 5 43 15	3 39 10	99 27 19	50 57 30	0·84018
113	1799. (II)	dec. 25. 21 40 10	190 20 12	326 49 11	77 1 38	0·62580
114	1801.	aug. 8. 13 32 0	183 49 0	44 28 0	21 20 0	0·26170
115	1802.	sept. 9. 21 32 26	332 9 4	310 15 39	57 0 47	1·0941
116	1804.	febr. 13. 14 16 16	148 44 51	176 47 58	56 28 40	1·0711
(96)	1805.	nov. 21. 12 9 11	156 47 24	334 20 10	13 33 30	0·3404213
(84)	1806. (I)	jan. 1. 22 10 30	109 28 25	251 16 19	13 36 34	0·9070766
117	1806. (II)	dec. 23. 22 30 43	97 2 3	322 19 15	35 2 50	1·0815
118	1807.	sept. 18. 17 53 20	270 54 42	266 47 11	63 10 28	0·6461239
119	1808. (I)	máj. 12. 23 1 25	69 12 57	322 58 36	45 43 7	0·38986
120	1808. (II)	jul. 12. 4 10 49	252 38 50	24 11 15	39 18 59	0·60795
121	1810.	sept. 29. 2 32 52	52 44 42	310 21 2	61 11 15	0·97578
122	1811. (I)	sept. 12. 6 19 53	75 0 34	140 24 44	73 2 21	1·035423
123	1811. (II)	nov. 12. 18 28 14	48 42 26	92 57 51	31 31 30	1·597343
124	1812.	sept. 15. 7 40 52	92 18 44	253 1 2	73 57 3	0·7771404

-elem rendszerei.

V.

Ü s t ö k ö s ö k

középkívü- lisége	nagyobb- föltengelye	keringési ideje évben	napközépi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. e.	Méchain	Saron	98
			j. e.	Messier	Méchain	99
			j. m.	Herschel Kar.	Méchain	100
			j. e.	Herschel Kar.	Saron	101
			j. m.	Méchain	Méchain	102
			j. e.	Herschel Kar.	Englefield	103
			j. e.	Herschel Kar.	Englefield	104
			j. e.	Gregory	Saron	105
			j. e.	Messier	Saron	106
0·9734211	56·25193	421·8967	j. m.	Perny	d'Arrest	107
0·8488828	2·213047	3·2922	j. m.	Herschel Kar.	Encke	(96)
			j. e.	Olbers	Olbers	108
			j. e.	Bouv., Hersch.	Bouvard	109
			j. m.	Messier	Olbers	110
			j. e.	Bouvard	Burckhardt	111
			j. e.	Méchain	Zach	112
			j. e.	Méchain	Méchain	113
			j. e.	Pons, Messier	Burckhardt	114
			j. m.	Pons, Méchain	Olbers	115
			j. m.	Pons	Gauss	116
0·84617529	2·218149	3·303591	j. m.	Bouvard, Pons, Huth	Encke	(96)
0·7457068	3·567051	6·736961	j. m.	Pons	Hubbard	(84)
			j. e.	Pons	Burckhardt	117
0·99548781	143·1951	1713·533	j. m.	Parisi	Bessel	118
			j. e.	Pons	Encke	119
			j. e.	Pons	Bessel	120
			j. m.	Pons	Triesnecker	121
0·99509330	211·0223	3065·439	j. e.	Flaugergues	Argelander	122
			j. m.	Pons	Oriani	123
0·9545412	17·09549	70·68422	j. m.	Pons	Encke	124

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközel ideje		napközel hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközel táva
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.	o . . "	o . . "	o . . "	
125	1813 (I)	mart. 4. 12 47 31	69 56 8	60 48 24	21 13 33	0·699130
126	1813 (II)	máj. 19. 15 7 36	197 28 37	42 39 36	80 55 5	1·2144
127	1815.	apr. 26. 0 5 14	149 2 29	83 28 46	44 29 54	1·212816
127a	1816.	mart. 1. 8 27 0	267 35 33	323 14 56	43 5 26	0·048503
127b	1818. (I*)	febr. 7. 9 40 44	95 7·0	250 4·0	20 2·4	0·73326
128	1818. (I)	febr. 25. 23 10 10	182 45 22	70 26 11	89 43 48	1·197763
129	1818. (II)	dec. 5. 0 56 11	101 47 30	90 0 51	63 0 24	0·8549828
(96)	1819. (I)	jan. 27. 6 18 14	156 59 12	334 33 19	13 36 54	0·3352565
130	1819. (II)	jun. 27. 17 1 30	287 5 5	273 43 44	80 45 53	0·341051
131	1819. (III)	jul. 18. 21 45 39	274 40 51	113 10 46	10 42 48	0·7736385
132	1819. (IV)	nov. 20. 6 2 55	67 18 48	77 13 57	9 1 16	0·8925586
133	1821.	mart. 21. 13 2 0	239 29 25	48 40 56	73 33 7	0·0918232
134	1822. (I)	máj. 5. 14 42 0	192 43 51	177 26 56	53 37 24	0·504413
(96)	1822. (II)	máj. 23. 23 16 1	157 11 44	334 25 9	13 20 17	0·3459698
135	1822. (III)	jul. 16. 0 44 23	219 53 48	97 51 23	37 43 4	0·84612
136	1822. (IV)	oct. 23. 18 37 50	271 40 17	92 44 42	52 39 10	1·145066
137	1823.	dec. 9. 10 52 59	274 34 14	303 3 51	76 12 14	0·2266230
138	1824. (I)	jul. 11. 12 28 1	260 16 32	234 19 9	54 34 19	0·591268
139	1824. (II)	sept. 29. 1 45 2	4 32 6	279 16 44	54 35 32	1·049835
140	1825. (I)	máj. 30. 21 18 30	273 19 33	20 13 21	57 5 31	0·89268
141	1825. (II)	aug. 18. 8 48 11	9 47 54	193 4 52	88 29 39	0·88348
(96)	1825. (III)	sept. 16. 6 42 39	157 14 31	334 27 30	13 21 24	0·3448536
142	1825. (IV)	dec. 10. 16 35 32	318 46 39	215 43 22	33 32 53	1·239846
(84)	1826. (I)	mart. 18. 10 52 29	109 48 47	251 27 19	13 33 54	9·024190
143	1826. (II)	apr. 21. 22 11 17	116 59 28	197 36 34	40 0 26	2·007902
144	1826. (III)	apr. 29. 1 5 34	35 48 13	40 29 13	5 17 2	0·1881167
145	1826. (IV)	oct. 8. 23 0 35	57 48 24	44 6 28	25 57 18	0·85281
146	1826. (V)	nov. 28. 9 57 16	315 29 39	235 6 11	89 22 9	0·0268894
147	1827. (I)	febr. 4. 22 16 25	33 30 16	184 27 49	77 35 35	0·50653
148	1827. (II)	jun. 7. 20 20 36	297 31 42	318 10 28	43 38 45	0·80815
149	1827. (III)	sept. 11. 16 47 5	250 57 12	149 39 11	54 4 42	0·1378433

-elem rendszerei.

VI.

Ü s t ö k ö s ö k

kezépkivü- lisége	nagyobb föltengelye	kerin- gési ideje évben	napközépi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. e.	Pons	Nicollet	125
			j. e.	Pons, Harding	Olbers	126
0·93112771	17·60964	73·8968	j. m.	Olbers	Bessel	127
			j. m.	Pons	Burckhardt	127a
			j. m.	Pons	Pogson	127b
			j. m.	Pons	Encke	128
			j. e.	Pons és Bessel	Rosen., Scherk	129
0·8485841	2·214113	3·294643	j. m.	Pons	Encke	(96)
			j. m.	Tralles	Brinkley	130
0·75519035	3·160158	5·61776	j. m.	Pons	Encke	131
0·6867458	2·849306	4·80951	j. m.	Blanpain	Encke	132
			j. e.	Nicollet, Pons	Rosenberger	133
			j. e.	Gambart	Nicollet	134
0·8444643	2·224375	3·317509	j. m.		Encke	(96)
			j. e.	Pons	Heiligenstein	135
0·99630211	309·6539	5448·976	j. e.	Pons	Encke	136
			j. e.	Köhler	Schmidt	137
			j. e.	Rümker	Rümker	138
			j. m.	Scheithauer	Encke	139
			j. e.	Gambart	Harding	140
			j. m.	Pons, Harding	Olbers	141
0·8448885	2·223263	3·315021	j. m.		Encke	(96)
0·9954285	271·4309	4471·87	j. m.	Pons és Biela	Hubbard	142
0·7466012	3·56126	6·720563	j. m.	Biela, Gambart	Hubbard	(84)
			j. m.	Pons	Nicolai	143
			j. e.	Flaugergues	Clüver	144
			j. m.	Pons, Gambart	Argelander	145
			j. e.	Pons, Claus., G.	Gambart	146
			j. e.	Pons	Heiligenstein	147
			j. e.	Pons, Gambart	Heiligenstein	148
0·99927305	189·6188	2611·09	j. e.	Pons	Clüver	149

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközel ideje			napközel hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközel táva
	év	párisi közép időb.					
		h.	n. ó. p. mp.				
(96)	1829.	jan.	9. 18 3 28	157 17 53	334 29 32	13 20 34	0.3455444
150	1830. (I)	apr.	9. 7 4 55	212 9 20	206 22 46	21 16 41	0.9211112
151	1830. (II)	dec.	27. 16 0 19	310 59 19	337 53 7	44 45 30	0.1258874
(96)	1832. (I)	máj.	3. 23 34 6	157 21 1	334 32 9	13 22 9	0.3434713
152	1832. (II)	sept.	25. 13 27 36	227 54 36	72 26 30	43 18 54	1.1837
(84)	1832. (III)	nov.	26. 2 57 39	110 0 25	248 15 18	13 13 31	0.8690864
153	1833.	sept.	10. 9 38 51	224 21 23	323 28 17	7 18 17	0.46434
154	1834.	apr.	2. 19 51 17	276 26 45	226 1 13	5 59 48	0.51246
155	1835. (I)	mart.	27. 13 59 32	207 42 55	58 19 46	9 7 39	2.041307
(96)	1835. (II)	aug.	26. 8 48 53	157 23 29	334 34 59	13 21 15	0.3444362
(19)	1835. (III)	nov.	15. 22 41 22	304 31 32	55 9 59	17 45 5	0.5865694
(96)	1838.	dec.	19. 0 26 59	157 27 4	334 36 41	13 21 28	0.3440397
156	1840. (I)	jan.	4. 10 13 3	192 11 50	119 57 46	53 5 32	0.6184459
157	1840. (II)	mart.	12. 23 55 53	80 18 10	236 49 6	50 13 20	1.221395
158	1840. (III)	apr.	2. 12 2 48	324 12 27	186 2 45	79 51 52	0.7483327
159	1840. (IV)	nov.	13. 16 5 50	22 32 5	248 55 57	57 57 52	1.480961
(96)	1842. (I)	apr.	12. 0 35 30	157 29 27	334 39 10	13 20 26	0.3450135
160	1842. (II)	dec.	15. 23 7 32	327 17 32	207 49 39	73 34 4	0.5044255
161	1843. (I)	febr.	27. 10 0 30	278 40 17	1 14 55	35 40 39	0.0055383
162	1843. (II)	máj.	6 1 29 54	281 29 43	157 14 54	52 44 46	1.616343
163	1843. (III)	oct.	17. 3 39 29	49 33 45	209 29 27	11 22 32	1.692224
164	1844. (I)	sept.	2. 11 27 30	342 30 48	63 49 38	2 54 46	1.186316
165	1844. (II)	oct.	17. 8 24 36	180 24 3	31 39 6	48 36 1	0.855394
166	1844. (III)	dec.	13. 16 21 2	296 2 18	118 19 22	45 38 47	0.251717
167	1845. (I)	jan.	8. 3 59 48	91 19 59	336 44 19	46 50 35	0.905205
168	1845. (II)	apr.	21. 0 53 58	192 33 19	347 6 45	56 23 36	1.255680
169	1845. (III)	jun.	5. 16 19 5	262 2 56	337 48 56	48 41 59	0.40163
(96)	1845. (IV)	aug.	9. 15 11 11	157 44 21	334 19 33	13 7 34	0.3381433

-elem rendszerei.

VII.

Ü s t ö k ö s ö k

középkivül- lisége	nagyobb féltengelye	kerin- gési ideje évben	naphőmé- rség és irány	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
0·8446245	2·2225	3·313315	j. m.		Encke	(96)
			j. m.	D'Abbadie	Conti	150
			j. e.	Herapath	Wolfers	151
0·8454141	2·221834	3·31194	j. m.		Encke	(96)
			j. e.	Gamb., Hard.	Santini, Conti	152
0·7514479	3·536829	6·65153	j. m.		Baranowski	(84)
			j. m.	Dunlop	Hartwig	153
			j. m.	Gamb., Dunlop	Peters	154
			j. e.	Boguslawski	Bessel V.	155
0·8450356	2·222680	6·313716	j. m.		Encke	(96)
0·96739091	17·98791	76·29063	j. e.		Westphalen	(19)
0·8451775	2·222155	3·312544	j. m.		Encke	(96)
1·0002050			j. m.	Galle	Peters, Struve	156
0·9978836	577·198	13863·98	j. e.	Galle	Plantamour	157
			j. m.	Galle	Rümker	158
0·97067164	50·49586	358·8258	j. m.	Bremiker	Götze	159
0·8447904	2·222887	3·314182	j. m.		Encke	(96)
			j. e.	Laugier	Petersen	160
0·99991572	65·71076	532·6659	j. e.		Hubbard	161
1·0001798			j. m.	Mauvais	Götze	162
0·5559049	3·81050	7·438284	j. m.	Faye	Möller	163
0·6173720	3·100443	5·459284	j. m.	De Vico	Brünnow	164
0·9996083	2183·790	102050·7	j. e.	De Vico, Mauv., d'Ar.	Plantamour	165
1·00035303			j. m.	Wilmot, King	Bond	166
			j. m.	d'Arrest	Nicolai	167
			j. m.	De Vico, Faye	Faye	168
0·9898742	39·664	249·80	j. e.	Colla	d'Arrest	169
0·8474362	2·21661	3·299697	j. m.		Encke	(96)

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközeli ideje		napközeli hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközeli táv
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.				
170	1846. (I)	jan. 22. 3 59 53	89 6 0	111 5 38	47 28 6	1·482191
(84)	1846.(II)(A)	febr. 10. 23 59 31	109 2 53	245 54 15	12 31 53	0·8564456
	1846.(II)(B)	febr. 11. 1 59 0	109 2 54	245 54 17	12 34 55	0·8564650
171	1846. (III)	febr. 25. 9 8 1	116 28 15	102 40 58	30 55 54	0·6501035
172	1846. (IV)	mart. 5. 13 14 39	90 27 0	77 33 33	85 5 42	0·6637143
173	1846. (V)	máj. 27. 22 6 17	182 22 57	161 18 49	57 35 50	1·376275
174	1846. (VI)	jun. 1. 5 15 14	240 7 35	260 28 59	30 24 24	1·528621
175	1846.(VII)	jun. 5. 11 39 26	162 5 40	261·52 51	29 18 47	0·6337029
176	1846. (VIII)	oct. 29. 22 9 18	98 47 15	4 38 18	49 39 3	0·8293924
177	1847. (I)	mart.30. 6 58 50	276 2 22	21 41 52	48 38 50	0·0425895
178	1847. (II)	jun. 4. 16 43 33	141 37 10	173 57 40	79 33 42	2·115131
179	1847. (III)	aug. 9. 8 15 51	246 45 11	338 16 57	83 26 15	1·766059
180	1847. (IV)	aug. 9. 8 26 14	21 17 30	76 43 22	32 38 47	1·487490
181	1847. (V)	sept. 9. 12 31 49	79 8 27	309 50 23	19 9 0	0·4882720
182	1847. (VI)	nov. 14. 9 45 59	274 12 57	190 49 53	71 50 56	0·3290284
183	1848. (I)	sept. 8. 1 14 37	310 34 39	211 32 29	84 24 50	0·3199313
(96)	1848. (II)	nov. 26. 2 8 41	157 47 24	334 21 21	13 8 32	0·3369911
184	1849. (I)	jan. 29. 8 30 12	63 14 15	215 12 54	85 2 54	0·9597312
185	1849. (II)	máj. 26. 11 58 39	235 43 2	202 32 45	67 9 55	1·159397
186	1849. (III)	jun. 8. 5 2 36	267 6 8	30 32 0	66 55 19	0·89438
187	1850. (I)	jul. 23. 12 49 37	273 25 5	92 53 28	68 10 24	1·081449
188	1850. (II)	oct. 19. 8 17 43	83 13 19	206 0 5	40 5 3	0·5656024
(163)	1851. (I)	apr. 1. 22 36 21	49 42 3	209 31 6	11 21 38	1·699979
189	1851. (II)	jul. 8. 16 24 51	322 54 42	148 23 37	13 55 8	1·173366
190	1851. (III)	aug. 26. 5 47 13	310 58 49	223 40 33	38 9 2	0·9842992
191	1851. (IV)	sept. 30. 19 21 15	338 45 18	44 25 37	73 59 44	0·1413815
(96)	1852. (I)	mart.14. 17 22 0	157 51 2	334 23 21	13 7 54	0·3374465
192	1852. (II)	apr. 20 15 24 27	278 42 18	317 29 30	49 11 8	0·9128596
(84)	1852.(III) A	sept. 23. 17 36 47	109 8 17	245 51 26	12 33 16	0·8606016
	1852.(III) B	sept. 23. 1 30 57	109 8 16	245 51 28	12 33 19	0·8606182
193	1852. (IV)	oct. 12. 18 10 25	43 13 42	316 10 0	40 55 0	1·24996

Ü s t ö k ö s ö k

középkivü- lisége	nagyobb föltengelye	keringési ideje évben	naphőrégi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. m.	De Vico	Jelinek	170
0·7566625	3·519579	6·602923	j. m.		Hubbard	(84)
0·7566060	3·518857	6·600888	j. m.		Hubbard	
0·7933880	3·146495	5·581365	j. m.	Brorsen	Brünnow	171
0·9620891	17·50721	73·25302	j. m.	De Vico, Bond	van Deinsen	172
			j. e.	De Vico, Hind	Argelander	173
0·7213385	5·485584	12·84796	j. m.	Peters	Peters. C.H.F.	174
0·9899389	62·98544	499·8737	j. e.	Brorsen, Wich.	Oudemans	175
0·9933127	124·0250	1281·224	j. m.	De Vico	Quirling	176
0·99991293	489·1409	10818·09	j. m.	Hind	Hornstein	177
			j. e.	Colla	Gautier	178
0·9985879	1250·661	44229·26	j. e.	Mauvais	Gautier	179
			j. e.	Schweizer	Schweizer	180
0·9739298	18·72840	81·04966	j. m.	Brorsen	Gould	181
1·0001326			j. e.	Miss Michell, de Vi- co, Dawes, Mad. Rü.	Rümker	182
			j. e.	Petersen	Quirling, Sonn.	183
0·8478500	2·214861	3·296246	j. m.		Encke	(96)
			j. m.	Petersen	Petersen, Son.	184
1·0007079			j. m.	Goujon	Weyer	185
0·997830	412·16	8367·5	j. m.	Schweizer, Bond, Graham, Besson	d' Arrest	186
0·9988519	941·9467	28909·43	j. m.	Petersen	Carrington	187
			j. m.	Bond, Brorsen, Mau- vais, Robert, Claus.	Quirling, Götz.	188
0·5549454	3·819708	7·465267	j. m.		Möller	(163)
0·6592661	3·443645	6·390394	j. m.	d' Arrest	Villardeau	189
0·9968575	31·32217	5543·419	j. m.	Brorsen	Brorsen	190
			j. m.	Brorsen	Götze, Sonntag	191
0·8470633	2·215136	3·296861	j. m.		Encke	(96)
1·0525041			j. e.	Chacornac, Peter- sen és Bond	Hartwig	192
0·7559217	3·525924	6·620785	j. m.		Hubbard	(84)
0·7558660	3·525189	6·618713	j. m.		Hubbard	
0·91903397	15·43808	60·65839	j. m.	Westphal	Westphal	193

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközeli ideje			napközeli hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközeli táv
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p.m.p.		o / /	o / /	o / /	
194	1853. (I)	febr. 24. 0 16 4	153 43 20	69 34 4	20 15 8	1 092123	
195	1853. (II)	máj. 9. 19 58 41	201 44 37	40 57 37	57 49 3	0 9086932	
196	1853. (III)	sept. 1. 17 3 46	310 56 59	140 31 22	61 30 11	0 3069979	
197	1853. (IV)	oct. 16. 14 41 5	302 14 53	220 5 52	60 59 44	0 1726777	
198	1854. (I)	jan. 3. 22 35 57	56 6 35	227 2 48	66 6 47	2 04461	
199	1854. (II)	mart. 24. 0 30 2	213 49 14	315 27 27	82 32 43	0 2770480	
200	1854. (III)	jun. 22. 0 5 8	273 5 23	347 39 43	71 18 59	0 64811	
201	1854. (IV)	oct. 27. 12 22 25	94 24 18	324 28 31	40 54 38	0 83250	
202	1854. (V)	dec. 15. 17 20 48	165 9 25	238 7 54	14 8 50	1 357548	
203	1855. (I)	febr. 5. 22 12 57	226 25 26	189 39 55	51 13 25	2 197679	
204	1855. (II)	máj. 30. 3 41 42	237 42 25	260 18 53	23 6 50	0 56675	
(96)	1855. (III)	jul. 1. 4 49 0	157 53 12	334 26 24	13 8 9	0 3371009	
205	1855. (IV)	nov. 25. 9 34 46	86 1 57	51 33 38	10 11 11	1 230966	
206	1857. (I)	mart. 21. 9 0 49	74 44 2	313 9 19	87 56 1	0 7724932	
(171)	1857. (II)	mart. 29. 5 35 59	115 43 32	101 46 29	29 48 59	0 6205800	
207	1857. (III)	jul. 17. 23 42 31	249 36 1	23 41 28	58 57 1	0 3674795	
208	1857. (IV)	aug. 24. 0 4 19	21 46 51	200 49 16	32 46 24	0 74684	
209	1857. (V)	sept. 30. 21 16 26	250 7 38	14 57 48	56 3 21	0 56290	
210	1857. (VI)	nov. 19. 1 52 0	44 13 16	139 18 42	37 48 55	1 00899	
(189)	1857. (VII)	nov. 28. 4 39 19	323 4 52	148 28 46	13 56 1	1 169990	
(102)	1858. (I)	febr. 23. 12 43 41	115 51 35	269 3 13	54 24 10	1 025505	
(131)	1858. (II)	máj. 2. 0 57 52	275 40 38	113 34 5	10 48 12	0 7689380	
211	1858. (III)	máj. 2. 7 51 58	195 58 44	170 42 56	22 59 49	1 2097	
212	1858. (IV)	jun. 5. 7 15 0	226 6 5	324 58 8	80 2 42	0 5442610	
(163)	1858. (V)	sept. 12. 20 54 53	49 50 8	209 39 49	11 22 10	1 694202	
213	1858. (VI)	sept. 29. 23 12 27	36 13 1	165 19 22	63 1 50	0 5784764	
214	1858. (VII)	oct. 12. 19 36 6	4 13 18	159 45 3	21 16 37	1 427002	
(96)	1858. (VIII)	oct. 18. 8 50 58	157 57 30	334 28 34	13 4 15	0 3407246	
215	1859.	máj. 29. 5 34 59	75 20 31	357 20 44	84 31 44	0 20103	

Ü s t ö k ö s ö k

középkivü- lisége	nagyobb föltengelye	keringési ideje évben	napközépi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
0·9893194	85·07882	784·7520	j. e. Secchi, Schweizer, Tuttle és Hartwig	Hornstein		194
			j. e. Schweizer	Rümker		195
1·0012289			j. m. Klinkerfues	Stockwell		196
			j. e. Bruhns	d' Arrest		197
			j. e. van Arsdale és Klinkerfues	Rzepecki		198
			j. e. De Menciaux	Mathieu		199
			j. e. Klinkerfues és van Arsdale	Winnecke és Pape		200
0·9933246	119·66	1308·7	j. m. Klinkerf., Bruhns, v. Arsdale, Donati és Gussew	Lesser		201
0·9864011	99·84977	997·7477	j. m. Winnecke és Dien	Adam		202
			j. e. Schweizer	Tiele		203
			j. e. Donati, Klinker- fues és Dien	Schulze		204
0·8477869	2·214664	3·295807	j. m.	Encke		(96)
			j. e. Bruhns	Schulze		205
			j. m. d' Arrest	Löwy		206
0·8023131	3·139207	5·561984	j. m.	d' Arrest		(171)
0·9989984	366·8924	7027·62	j. e. Klinkerfues, Dien Habicht és Donati	Villardeau		207
0·9803714	38·048	234·69	j. m. Peters, Dien és Habicht	Möller		208
0·9969135	182·37	2462·9	j. e. Klingerfues	Linsser		209
0·9969918	335·41	6142·9	j. e. Donati, van Arsdale	Auwers		210
0·6598747	3·439881	6·379917	j. e.	Villardeau		(189)
0·8209040	5·726008	13·7018	j. m. Tuttle, Bruhns	Bruhns		(102)
0·7550212	3·138795	5·560893	j. m. Winnecke	Seeling		(131)
			j. m. Tuttle	Watson		211
			j. e. Bruhns	Auwers		212
0·5556462	3·812733	7·444827	j. m.	Möller		(163)
0·9964201	16·15901	2054·103	j. e. Donati	Löwy		213
			j. e. Tuttle	Weiss		214
0·8463915	2·218187	3·303675	j. m.	Encke		(96)
			j. e. Tempel	Hertzprung		215

Ü s t ö k ö s ö k

szá- ma	napközel ideje		napközel hossza	emelkedő pályá- csomó h.	pályá- hajlása	napközel távja
	év	párisi közép időb. h. n. ó. p. mp.				
216	1860. (I)	febr. 16. 16 18 50	173 45 21	324 3 25	79 35 54	1·197342
217	1860. (II)	mart. 5. 13 43 42	50 5 10	8 52 32	48 13 6	1·3066
218	1860. (III)	jun. 16. 1 35 2	161 31 59	84 40 4	79 18 34	0·2928985
219	1860. (IV)	sept. 28. 6 58 26	111 59	104 14	28 14	0·95369
220	1861. (I)	jun. 3. 9 30 47	243 22 4	29 55 43	79 45 27	0·9206944
221	1861. (II)	jun. 11. 12 16 44	249 4 4	278 57 59	85 26 25	0·8223570
222	1861. (III)	dec. 7. 4 16 45	173 31 22	145 6 29	41 58 32	0·839009
(96)	1862. (I)	febr. 6. 3 50 22	158 0 50	334 30 50	13 5 0	0·3398980
223	1862. (II)	jun. 22. 0 53 20	299 20 27	326 32 54	7 54 26	0·98134
224	1862. (III)	aug. 22. 22 2 52	344 41 26	137 26 53	66 25 33	0·9626420
225	1862. (IV)	dec. 28. 3 38 44	125 9 43	355 44 58	42 22 52	0·80255
226	1863. (I)	febr. 3. 11 55 14	191 22 41	116 55 33	85 21 56	0·7947614
227	1863. (II)	apr. 4. 22 4 17	247 15 16	251 15 59	67 22 5	1·0682
228	1863. (III)	apr. 20. 20 48 43	305 47 24	250 10 39	85 29 29	0·62882
229	1863. (IV)	nov. 9. 11 50 6	94 43 16	97 29 26	78 5 2	0·70660
230	1863. (V)	dec. 27. 18 29 4	60 24 28	304 43 26	64 28 46	0·77151
231	1863. (VI)	dec. 29. 5 12 2	183 8 10	105 1 54	83 18 58	1·3130
232	1864. (I)	jul. 27. 17 59 50	185 31 54	174 51 6	45 1 19	0·66399
233	1864. (II)	aug. 15. 13 29 3	304 13 11	95 12 13	1 52 11	0·90926
234	1864. (III)	oct. 11. 7 55 27	159 30 2	31 43 27	70 13 36	0·93377
235	1864. (IV)	dec. 22. 11 16 52	321 42 31	203 13 12	48 52 20	0·77087
236	1864. (V)	dec. 27. 17 39 2	162 22 55	340 53 53	17 7 14	1·11454

-elem rendszerei.

X.

Ü s t ö k ö s ö k

középkivül- lisége	nagyobb féltengelye	kerin- gési ideje évben	napközépi mozgás iránya	fölfedező neve	kiszámító neve	szá- ma
			j. m.	Liais	Liais	216
			j. m.	Rümker	Gylden	217
			j. m.		Moesta	218
			j. e.	Tempel	Valz	219
0·9834572	55·65530	415·2025	j. m.	Thatch, Bäck.	Oppolzer	220
0·9853261	56·04216	419·5391	j. m.	Tebbutt	Seeling	221
			j. e.	Tuttle, Winne.	Safford	222
0·8467094	2·217444	3·301793	j. m.		Encke	(96)
0·9612708	24·85571	123·9195	j. e.	Schmidt, Tempel, Bond és Simons	Seeling	223
			j. e.	Swift, Tuttle, Pa- cinotti és Toussaint, Rosa, Schjellerup	Oppolzer	224
			j. e.	Respighi	Engelmann	225
			j. m.	Bruhns	Engelmann	226
			j. e.	Klinkerfues, Donati	Oppolzer	227
			j. m.	Respighi, Bäcker, Winnecke, Tempel és Karlinski	Frischauf	228
			j. m.	Tempel és Schmidt	Oppolzer	229
			j. m.	Respighi, Bäcker, Karlinski és Watson	Weiss	230
			j. m.	Bäcker	Engelmann	231
			j. e.	Donati	Valentiner	232
			j. e.	Tempel	Kowalczyk	233
			j. e.	Donati, Touss.	Engelmann	234
			j. m.	Bäcker	Tietjen	235
			j. e.	Bruhns	Engelmann	236

ÉSZREVÉTELEK

az 1865-ik évig kiszámított valamennyi üstökösök pályáinak jegyzékeihez.

Kr. sz. e.

Sz. év

1. 372. A megjelenés éve nem egészen biztos. Pingré Aristoteles adatai szerint a pályáját csak körülbelül határozta meg.
- 1.a. 137. Ezen pályák sem biztosak, és az 1850-0-ik évi éjnap-
- 1.b. 69. } egyenre érvényesek.
- 1.c. 12. } Ezen üstökös Agrippa halála előtt jelent meg. Hind a
- (19) } Halley üstökösével azonosságát valószínűnek találja.

Kr. sz. u.

- 1.d. 66. } Chinai észleletekből ismeretes. Hind ezen üstökösnek is a
- (19) } Halley üstökösével azonosságát valószínűnek találja.
- 1.e. 141. } Hind valószínűnek találja, hogy ezen üstökös is a Halley
- (19) } üstököse.
- 1.f. 240. Chinai észleletekből ismeretes. Pályája igen bizonytalan.
2. 539. Chinai észleletekből ismeretes.
3. 565. Két chinai észleletből ismeretes.
4. 568. Biottól közzé tett chinai észleletekből ismeretes.
5. 574. Chinai észleletekből ismeretes. Pályája nem biztos.
6. 770. Chinai észleletekből ismeretes.
7. 837. Gaubiltól ismertett chinai észleletek után.
8. 961. Chinai észleletek után.
9. 989. Chinai észleletekből kiszámított, de nagyon bizonytalan pálya.
10. 1066. Pályája nagyon bizonytalan, de igen valószínű, hogy a
- (19) } Halley üstökösével azonos.
- 10.a. 1092. Chinai észleletekből ismeretes.

- Sz. év.
11. 1097. Chinai észleletek szerint.
 12. 1231. Chinai észleletek szerint.
 13. 1264. Ezen pálya mind az európai, mind pedig a chinai észleleteket jól állítja elé.
 14. 1299. Két európai és egy chinai észlelet megegyezik a pályával.
 - { 15. 1301. A kiszámított pályák közül a fölhozott a legjobb. Hind
(19.) ezen üstököst a Halley üstökösének tartja.
 16. 1337. A pálya mind az európai, mind pedig a chinai észleleteknek megfelel.
 17. 1351. Pályája igen bizonytalan.
 18. 1362. Három chinai észlelet után.
 - 18a. 1366. Az 1850-0-ik évi éjnapegenre.
 19. 1378. Azon nevezetes Halley-féle üstökös, melynek keringési ideje körülbelül 76 év. Laugier vizsgálódásaiból ezen üstökösnek régebbi megjelenéseiről azt gyanítják, hogy ugyanez már 760. és 451-ben is észleltetett, és ezen években jun. 11-én és jul. 3-5-én a napközelen átvonult. A keringési idő 451 és 1378 között $77\frac{1}{4}$ év. Hind még tovább megy, és ezen üstököst a Kr. sz. előtti 12-ik évig visszaviszi. A megjelenési évek tehát ezek volnának: 1301, 1223, 1145, 1066, 989, 912, 837, 760, 684, 608, 530, 451, 373, 295, 218, 141, 66-ik év Kr. sz. u. és 12-ik év Kr. sz. e.
 20. 1385. Chinai észleletek után.
 21. 1433. Chinai észleletekből.
 - (19) 1456. Halley üstököse.
 - 21a. 1457. Ebendorffer leírása után.
 22. 1468. A chinai észleletek hibásaknak látszanak.
 23. 1472. Regiomontanus észlelte. A chinai és európai adatok a pályával megegyeznek.
 24. 1490. Chinai észleletekből.
 - 24a. 1491. Az 1850-0-ik évi éjnapegenre.
 25. 1506. Chinai észleletekből számított ki.
 - (19) 1531. A Halley üstököse Apianus észleleteiből kiszámítva.
 26. 1532. Az 1661-ik évvel előbb gyanított azonossága nem bizonyult be.

Sz. év.

27. 1533. Pályája nem biztos.
- (13) 1556. A Hoek munkája Fabricius és Heller azon észleletein alapszik, a melyeket Littrow föllett. Gyanítják, hogy az 1264-ik évvel azonos.
28. 1558. A hesseni gróf és Cornelius Gemma észleletei után.
29. 1577. Tycho észleleteiből ismeretes.
30. 1580. Halley a Moestlin észleleteiből, Schjellerup pedig a Tycho hatodlói észleletei után számította ki pályáját.
31. 1582. Tycho észleleteiből ismeretes.
32. 1585. Tycho és Rothmann észleleteiből. Azt gyanították, hogy ezen üstökös a Vico üstököse, azaz az 1844. (I.) számú üstökös, melynek keringése körülbelül 5 év.
33. 1590. Tycho észleletei után.
34. 1593. Ripensis Ker. Ján. észleleteiből.
35. 1596. Moestlin és Tycho észleletei után. Vajjon ezen üstökös az 1845-iki juniussal azonos-e? Ezen kérdés megoldása bevárandó.
- (19) 1607. Halley üstököse.
36. 1618. Keplernek nem teljes észleletei után.
(I.)
37. 1618. A Besseltől kiszámított pályaelemek elsőjét érdemelnék.
(II.)
38. 1652. Hevel észleleteiből.
39. 1661. Hevel észleletei után.
40. 1664. Hevel észleleteiből Lindelöf kiszámította pályaelemeit. Gyanítják, hogy az 1853. (I.) számú üstökössel azonos.
41. 1665. Hevel észleletei után.
42. 1668. Igen valószínű, hogy az 1843-ik évi üstökössel azonos.
43. 1672. Hevel észleletei után.
44. 1677. Hevel észleletei után.
45. 1678. Le Verrier a La Hire észleleteiből kiszámította pályaelemeit. Ezen számítások szerint ezen üstökös a De Vicoéval azaz az 1844. (I.) számú üstökössel, azonosnak látszik.
46. 1680. Csak az Enckétől kiszámított kerülékes pályát lehet tekintetbe venni.

Sz. év.

- (19) 1682. Halley-féle üstökös. Rosenberger a legvalószínűbb pályarendszert számította ki.
47. 1683. Flamsteed észleletei után.
48. 1684. Bianchini észleletei után.
49. 1686. Előbb Keletindiában, később Európában is volt látható.
50. 1689. Vogel számításaiból úgy találta, hogy ezen üstökös az 1843. (I.) számú üstököstől nagyon eltér.
51. 1695. Burckhardt a pályarendszert a Delisle észleleteiből számította ki.
52. 1698. A La Hire és Cassinitől végrehajtott észleletek nem pontosak.
53. 1699. De Fontenay Pekingben s Cassini és Maraldi Párisban észlelték.
54. 1701. Thomas Pekingben és Pallu Pauban észlelték.
55. 1702. Az észleletek egy része nem pontos.
56. 1706. Cassini és Maraldi észleletei után.
57. 1707. Pályája nem biztos.
58. 1718. Kirch észleletei után. Az Argelandertől kiszámított pályarendszer a legjobb.
59. 1723. Legelőbb Pekingben észleltetett, azután Keletindiában.
60. 1729. Pater Sarabattól fedeztetett föl 1729. jul. 31-én Nisemesben, ekkor táva a földünkől 65 millió mf. volt; Cassinitől még 90 millió mfre is észleltetett. Eddig még egyetlenegy üstökös sem észleltetett ily távban, ebből azt lehet következtetni, hogy ez valósággal a legnagyobb üstökös volt mind azok közül, a melyeket a földünkön észleltek. Nem volt farka.
61. 1737. Bradley észleleteiből.
(I.)
62. 1737. Pekingben észleltetett.
(II.)
63. 1739. Az észleletek Zanottitól származnak.
64. 1742. Ezen üstökösről sok észleletek vannak.
65. 1743. Ámbár az észleletek nem teljesek, mégis a pálya körülökösnek mutatkozik. Olbert és Clausen ezen üstököst az 1819. (IV.) számú üstökössel azonosnak tartják, mert

Sz. év.

az utóbbinak ezen idő alatt megváltozott pályája a Jupiter háboraitól származott.

66. 1743. Csak Klinkenbergtől észleltetett. Észleletei nem pontosak.
(II.)

67. 1744. Fölfedezője Klinkenberg. Oly fénytűneményeket mutatott, a minőket 1835. évben a Halley-féle üstökösnél lehetett észrevenni.

68. 1747. Chésaux által fedezettett föl 1746. aug. 13.

69. 1748. Főkép Maralditól észleltetett.

(I.)

70. 1748. Klinkenberg által csak háromszor észleltetett, és ezek
(II.) sem biztosak.

71. 1757. Bradley észleletei és elemei a többiek között elsőséget érdemelnek.

72. 1758. Május végén de la Nux által a Bourbon szigeten fedezettett föl.

(19) 1759. A nevezetes Halley-féle üstökös, melynek isméti megjelenését előre kihirdették. Ez volt tehát az első eset, a melyben egy üstökös isméti megjelenését bizossággal előre tudatták.

73. 1759. Ezen üstökös 1760. jan. 25-től egész mart. 18-ig és z-
(II.) leltetett.

74. 1759. 1760. jan. 8-tól egész febr. 8-ig észleltetett.

(III.)

75. 1762. Május 17-én Klinkenberg fedezte föl.

76. 1763. Sept. 28-án Messier fedezte föl. Pályája kerülékes.

77. 1764. Messier által fedezettett föl, és jan. 3-tól egész febr. 11-ig észleltetett.

78. 1766. Mart. 8-án Messier által fedezettett föl, és csak 8 napig
(I.) észleltetett.

79. 1766. Messier Párisban fedezte föl. Clausen azt gyanítá, hogy ezen üstökös az 1819 (III.) számú üstökössel azonos, mely 1858-ban időszakinak ismertetett el.

80. 1769. Aug. 8-án Messier által fedezettett föl. September közepén gyönyörű farka támadt, mely 90°-ra becsültetett.

Sz. év.

81. 1770. Ezen nevezetes üstökös melynek pályája a hajtáléktól
(I.) igen eltér, Messier által jun. 14-én fedeztetett föl. Legelőbb Lexell számította ki pályáját, azért Lexell-féle üstökösnek is nevezetik, és keringési idejét csak $5\frac{1}{2}$ évnek találta, mely Burckhardt vizsgálódásaiból be is bizonyult. Ezen üstökös ily rövid keringési idő mellett ezelőtt azért nem volt látható, mert Le Verrier és Brünnow számításai szerint 1770. és 1779-ben Jupiter által okozott báborok következtében pályája kétszer megváltozott.
82. 1770. Párisban csak 4-szer észleltetett.
(II.)
83. 1771. Apr. 1-én Messier által fedeztetett föl. Burckhardt és Encke számításai szerint pályája valóban mentelékenek látszik.
84. 1772. Mart. 8-án Montaigne által fedeztetett föl. Az 1806. (I.) számú üstökösnek kerülékes pályájából csak gyanították, hogy ezzel azonos, de midőn 1826-ban harmadszor jelent meg, és Biela és Gambart által fölfedeztetett, azonosságuk kétségen kívül lett. Ezen üstökös Biela-féle üstökösnek nevezetik.
85. 1773. Oct. 12-én Messier fedezte föl.
86. 1774. Aug. 11-én Montaigne fedezte föl.
87. 1779. Jan. 6-án Bode fedezte föl.
88. 1780. Oct. 26-án Messier fedezte föl.
(I.)
89. 1780. Oct. 18-án Montaigne és Olbers fedezték föl. Pálya-
(II.) elemei nem biztosak.
90. 1781. Jun. 28-án Méchain fedezte föl.
(I.)
91. 1781. Oct. 9-én Méchain fedezte föl.
(II.)
92. 1783. Nov. 19-én Pigott Yorkban fedezte föl. Burckhardt és Peters C. H. F. pályaelemei jól egyeznek.
93. 1784. Már 1783. dec. 15-én de la Nux a Bourbon szigeten fedezte föl.
94. 1785. Jan. 7-én Messier és Méchain fedezték föl.
(I.)

Sz. év.

95. 1785. Mart. 11-én Méchain fedezte föl.
(II.)
96. 1786. Jan. 17-én Méchain által fedeztetett föl, és csak kétszer észleltetett. De mivel ezen üstökösnek azonossága az 1795., 1805. és 1819-iekkel bebizonyult, ennél fogva Encke ezen két észleletből kiszámította pályáját. Azért ezen üstökös Encke-féle üstökösnek neveztetik. És ez volt az első ismeretes megjelenése. Keringési ideje igen rövid.
97. 1786. Aug. 1-én Herschel Karolina fedezte föl.
(II.)
98. 1787. Apr. 10-én Méchain fedezte föl.
99. 1788. Nov. 25-én Messier fedezte föl.
(I.)
100. 1788. Dec. 21-én Herschel Karolina fedezte föl.
(II.)
101. 1790. Jan. 7-én Herschel Karolina fedezte föl.
(I.)
102. 1790. Jan. 9-én Méchain által fedeztetett föl. Jelenleg mint
(II.) időszaki ismertetett föl, és azonos az 1858. (I.) számú üstökössel, mely Tuttle és Bruhns által fedeztetett föl, s melynek keringési ideje Bruhns szerint 13.7 év.
103. 1790. Apr. 17-én Herschel Karolina fedezte föl.
(III.)
104. 1792. 1791. dec. 15-én Herschel Karolina fedezte föl.
(I.)
105. 1792. Jan. 8-án Gregory szabad szemmel fedezte föl.
(II.)
106. 1793. Sept. 27-én Messier fedezte föl.
(I.)
107. 1793. Sept. 24-én Perny fedezte föl. d'Arrest és Peters C. H. F.
(II.) megegyezőleg kerülékes pályát kaptak igen nagy keringési idővel.
- (96) 1795. Nov. 7-én Herschel Karolina fedezte föl. Az észleletek nagyobb részt nem pontosak. Ez az Encke-féle üstökösnek második megjelenése.
108. 1796. Mart. 31-én Olbers fedezte föl.

Sz. év.

109. 1797. Aug. 14-én Bouvard Párisban, Herschel Karolina Sloughban, és Lee István Hackneyban fedezte föl.
110. 1798. Apr. 12-én Messier fedezte föl.
(I.)
111. 1798. Dec. 6-án Bouvard fedezte föl.
(II.)
112. 1799. Aug. 6-án Méchain fedezte föl.
(I.)
113. 1799. Dec. 26-án Méchain fedezte föl.
(II.)
114. 1801. Jul. 12-én majd ugyanazon órában Pons Marseilleben, és Messier, Méchain és Bouvard Párisban fedezték föl.
115. 1802. Aug. 26-án Pons, aug. 28-án Méchain, és sept. 2-án Olbers fedezték föl.
116. 1804. Mart. 7-én Pons által, és mart. 12-én Olbers által fedeztetett föl.
- (96) 1805. Az Encke-féle üstökösnek harmadik megjelenése. Oct. 20-n egyidejűleg Bouvard, Pons és Huth által fedeztetett föl.
- (84) 1806. 1805. nov. 10-én Pons fedezte föl. Ezen üstökös, $6\frac{3}{4}$ évnyi keringési idejével azonos az 1772. és 1806-ikival, mely utóbbi évben Biela és Gambart által fedeztetett föl.
117. 1806. Nov. 10-én Pons fedezte föl. Hensel mentelékes pályát
(II.) talált, azonban a hajtalékos pályának fölvétele is a nem pontos észleleteket is kielégíti.
118. 1807. 1769-ik év óta a legszebb és leggyönyörűbb üstökös; fénye a másod nagyságu csillagokét fölülmúlta, jól határolt magja és kettős farka volt.
119. 1808. Mart. 25-én Pons által Marseilleben, és mart. 29-én
(I.) Wisniewsky által Petersburgban fedeztetett föl. Pályája nem biztos.
120. 1808. Jun. 24-én Pons fedezte föl. Pályája nem biztos.
(II.)
121. 1810. Aug. 22-én Pons fedezte föl. Észleletei kétségesek.
122. 1811. Mart. 26-án Flaugergues fedezte föl. Ezen nagy üstökös, melynek alakja is nevezetes volt, majd valamennyi csillagászok észlelték, mert 511 napig volt látható.

Sz. év.

123. 1811. Nov. 16-án Pons fedezte föl.
(II.)
124. 1812. Jul. 20-án Pons fedezte föl. Csak az Encke kerülékes pályája, 70·7 évi keringési idővel felel meg, az észleleteknek.
125. 1813. Febr. 4-én Pons fedezte föl.
(I.)
126. 1813. Apr. 2. és 3-án Pons által Marseilleben és Harding által
(II.) Göttingában fedeztetett föl.
127. 1815. Mart. 6-án Olbers által fedeztetett föl. A Bessel által kiszámított pálya a legvalószínűbb. Ezen üstökös időszaki, és Olbers-féle üstökösnek nevezetik.
- 127a. 1816. Ezen üstökös igen kicsiny, és gyenge fényű volt. Észleletei kétségesek.
- 127b. 1818. Nem biztos észleletekből számított ki pályája, ez
(I*) a Biela-féle üstökösnek pályájához hasonlít.
128. 1818. 1817. dec. 26-án Pons fedezte föl. Gyenge fénye miatt
(I.) nehezen volt észlelhető.
129. 1818. Nov. 29-én Pons által, és Dec. 22-én Bessel által fedeztetett föl. Pályája mentelékeny.
(II.)
- (96.) 1819. Az Encke-féle nevezetes üstökösnek ismételt megjelenése,
(I.) mi által 1207 napi rövid keringése először ismerttetett föl. 1818. nov. 26-án Pons által fedeztetett föl.
130. 1819. Rögtön nagynak mutatkozott Európában, a midőn július
(II.) elején a napnak sugaraiból előtűnt. Nevezetes azon oknál fogva, mivel a pályaelemei szerint jun. 26-án a nap korongja előtt elvonult.
131. 1819. Jun. 12-én Pons fedezte föl. Az Encke kerülékes pályájának helyessége újabb időben bebizonyult, a midőn ugyanazon üstökös 7 keringése után Winnecke által 1858. mart. 8-án ismét fölfedeztetett.
(III.)
132. 1819. Nov. 28-án Blanpain Marseilleben fedezte föl. A kerülékes pálya kétséget nem szenved: de a keringési idő határa nem biztos. Clausen azt gyanítja, hogy az 1743-ik évi (I.) számuval azonos.
133. 1821. Ugyanazon időben jan. 21-én Nicolle által Párisban, Pons által La Marliában, később Blanpain által Mar-

Sz. év.

- seilleben, Olbers által Bremában, és Walbeck által Dorpatban fedezettett föl.
134. 1822. Dec. 12-én Gambart által Marseilleben, dec. 14-én
(I.) Pons által Marliában fedezettett föl.
- (96) 1822. Az előre kiszámított Encke-féle üstökösnek ismételi megjelenése.
(II.)
135. 1822. Máj. 30-án Pons Marliában fedezte föl.
(III.)
136. 1822. Jul. 13-án Pons által Marliában, jul. 16-án Gambart,
(IV.) által Marseilleben, és jul. 20-án Bouvard által Párisban fedezettett föl.
137. 1823. Dec. utolsó napjaiban többektől szabad szemmel volt látható. Ezen üstökös különösen az által volt nevezetes, hogy jan. 22-től egész 31-ig a rendes, a naptól elfordított farkán kívül, még egygyel bírt, mely a nap felé, tehát az elsővel ellenkező tájra, volt irányozva.
138. 1824. Ezen üstökös Európában nem volt látható, és Rümker
(I.) Uj-Déli-Walesben fedezte föl.
139. 1824. Jul. 23-án Scheithauer Chemnitzben fedezte föl. Az üstökös, halaványsága és határolatlan magja miatt, nehezen észleltetett, azért bizonytalan marad, vajjon a pályája menteléken-e?
140. 1825. Máj. 18-án Gambart fedezte föl. Pályája a hajtaléktól
(I.) kevéssel különbözik; ennél fogva ezen üstökös nem lehet azonos az 1790-ik évi (III.) számú üstökössel, mint eleinte gyanították.
141. 1825. Aug. 9-én Pons által Florentiában és aug. 23-án Harting által Göttingában fedezettett föl.
(II.)
- (96) 1825. Az Encke-féle üstökös.
(III.)
142. 1825. Jul. 15-én Pons által és jul. 19-én Biela által fedezettett föl. Octoberben szabad szemmel volt látható 10 foknyi hosszú farkkal.
(IV.)
- (84) 1826. Febr. 27-én Biela által Josefstadtban Csehországban,
(I.) és mart. 9-én Gambart által Marseilleben fedezettett föl. Az első pálya-számításnál mind a ketten fölismer-

Sz. Év.

ték ezen üstökös azonosságát az 1806. és 1772-ik évivel.

143. 1826. Nov. 7-én Pons fedezte föl.

(II.)

144. 1826. Mart. 29-én Flaugergues Viviersben fedezte föl.

(III.)

145. 1826. Aug. 7-én Pons által és Aug. 11-én Gambart által
(IV.) fedeztetett föl.

146. 1826. Oct. 22-én Pons által, oct. 26-án Clausen által, és oct.
(V.) 28-án Gambart által fedeztetett föl. Ezen üstökös a
számítás szerint nov. 18-án a nap korongja előtt vo-
nult el, azalatt azonban nem volt látható.

147. 1827. 1826. dec. 26-án Pons fedezte föl. Az észleletek nem
(I.) biztosak.

148. 1827. Jun. 20-án Pons és Gambart által fedeztetett föl.

(II.)

149. 1827. Aug. 2-án Pons fedezte föl.

(III.)

(96) 1829. Ezen Encke-féle üstökösnek ismétmegjelenése a legtöbb
európai csillagdában, valamint Új-Hollandban is
észleltetett.

150. 1830. Martius hó második felében a déli félgömbön több he-
(I.) lyen volt látható, legelőbb mart. 17-én, a midőn mint

3-ad rendű csillag tűnt fel, 7—8 foknyi hosszú farkkal.
Európában apr. 20-án Gambart által Marseilleben, és
Niccollet által Párisban fedeztetett föl.

151. 1830. 1831. januarius hóban több helyen szabad szemmel
(II.) volt látható, legelőbb jan. 7-én.

(96) 1832. Az Encke-féle üstökös.

(I.)

152. 1832. Júl. 19-én Gambart által Marseilleben, és júl. 29-én Har-
(II.) ding által Göttingában fedeztetett föl.

(84) 1832. A Biela-féle üstökösnek előre kiszámított első ismét-
(III.) megjelenése.

153. 1833. Szeptemberben Dunlop Paramattában fedezte föl.

Sz. év.

154. 1834. Mart. 7-én Gambart által Marseilleben és Dunlop által Paramattában fedeztetett föl.
155. 1835. Apr. 20-án Boguslawski Boroszlóban fedezte föl.
(I.)
- (96) 1835. Az Encke üstököse.
(II.)
- (19) 1835. A Halley üstököse; a legtöbb csillagdán augusztus
(III.) végén találtatott föl.
- 96) 1838. Az Encke-féle üstökös ismétmegjelenésének észlelete,
mely észlelés alkalmával földünkhöz 0.22 távra közeledett, s még szabad szemmel is látható volt, és a Merkurtömegének kiszámítására alkalmul szolgált, mely előtt 1835. augusztusban 0.12 távra vonúlt el.
156. 1840. 1839. dec. 2-án Galle Berlinben fedezte föl.
(I.)
157. 1840. Jan. 25-én Galle Berlinben fedezte föl.
(II.)
158. 1840. Mart. 6-án Galle fedezte föl. Világos egyenes farka
(III.) volt.
159. 1840. Oct. 26-án Bremiker Berlinben fedezte föl. Ezen üstökös
(IV.) menete a hajtalékkal nem volt megegyeztethető.
- (96) 1842. Az Encke-féle üstökös.
(I.)
160. 1842. Oct. 28-án Laugier Párisban fedezte föl.
(II.)
161. 1843. 40 foknyi hosszú farku nagy üstökös, Közép-Európában
(I.) a borúlt időjárás miatt csak martius közepén vétetett észre, a midőn délyugatra mint egyenletes halvány színű pászta tűnt fel, melynek fényemárfogyatkozásban volt. Amérikában már febr. 28-án látható volt egy nappal napközele után, és pedig nappal. Pályája az által tűnik föl, hogy napközeli táva kisebb mint a napnak sugara.
162. 1843. Máj. 3-án Manvais Párisban fedezte föl.
(II.)
163. 1843. Nov. 22-én Faye Párisban fedezte föl. Számítalan ki-
(III.) számítói közül Goldschmidt volt az első, a ki kerülékes

Sz. év.

- pályát számított ki. Újabb és fokozott érdekeltséget gerjesztett ezen üstökös másodszori megjelenésével. Möller kitünő dolgozata ezen üstökösről azt mutatja, hogy valamint az Encke üstököse egy ellenállási közeg felvételére adott alkalmat, úgy ezen üstökösnek pályáját a fölvétel mellett az 1843. 1851. és 1858-iki megjelenésekből az észleletekkel teljesen meg lehet egyeztetni.
164. 1844. Aug. 22. De Vico által a Collegio Romano csillagdjájában (I.) később sept. 10-én Hamilton és Smith által Éjszak-Amérikában fedezettett föl. Kerülékes pályája csakhamar észrevétetett, 5.46 évi keringéssel. Sajnos, hogy ezen üstökös eddig többé nem találtatott föl, mert sem 1850. sem 1855. sem pedig 1860-ik évben nem volt látható. Ezen üstökös azonossága az 1678-ikival Le Verrier és Brünnow szerint igen valószínű.
165. 1844. De Vico által Rómában, továbbá jul. 7-én Mauvais által (II.) Párisban, és jul. 9-én d'Arrest által Berlinben fedezettett föl.
166. 1844. Előbb a déli félgömbön észrevett világos üstökös, 10° (III.) hosszú farkkal. Dec. 19-én Wilmot által a Jöreményfoknál és King által Új-Déli-Walesben, januarius közepén felső Egyiptomban s Nyugat-Indiában, és febr. elején Olaszországban fedezettett föl.
167. 1845. Dec. 28-án d'Arrest Berlinben észlelte. (I.) (II.)
168. 1845. Febr. 25-én De Vico által Rómában, és mart. 6-án Faye (II.) által Párisban fedezettett föl.
169. 1845. Első megjelenésekor az éjszaki félgömbön azonnal szabad szemmel látható volt. A d'Arresttől kiszámított pálya a legvalószínűbb.
- (96.) 1845. Az Encke-féle üstökös. (IV.)
170. 1846. Jan. 24-én De Vico fedezte föl Rómában. (I.) (II.)
- (84.) 1846. A Biela-féle üstökösnek ismétmegjelenése. Az üstökös (II.) kettős magot mutatott. A mellék-üstökös magja legelőbb

Sz. év.

- Éjszak-Amérikában dec. 29-én vétetett észre, a fényfebruarius közepéig nőtt, ekkor néhány napig a fő-üstökösnek magjával egyenlő fényű volt, és ezentúl fénye martius végéig fogyott.
171. 1846. Febr. 26-án Brorsen Kielben fedezte föl. Pályájának körülékes alakját d'Arrest és Brünnow már 7 napi észlelet után észre vették.
172. 1846. Febr. 20-án De Vico által Rómában, és febr. 26-án Bond (IV.) által Cambridgeben (Éjsz. Amérikában) fedeztetett föl.
173. 1846. Jul. 29-én De Vico által Rómában, és Hind által Londonban fedeztetett föl.
174. 1846. Jun. 26-án Peters Nápolyban fedezte föl. A Peters C. (VI.) H. F.-től kiszámított ismétmegjelenés 1859-ben nem történt meg.
175. 1846. Apr. 30-án Brorsen által, továbbá máj. 1-én Wichmann (VII.) által Königsbergben fedeztetett föl.
176. 1846. Sept. 23-án De Vico fedezte föl Rómában. (VIII.)
177. 1847. Febr. 6-án Hind fedezte föl. Napközeli ideje előtt egész (I.) mart. 22-ig, a napközeli napon Londonban dél tájban a nap közelében észleltetett.
178. 1847. Máj. 7-én Colla Parmában fedezte föl. Ambár igen (II.) gyenge fényű üstökös, még is 8 hónapig észleltetett, mivel a földünkől és a naptól lassan távozott el.
179. 1847. Jul. 4-én Mauvais által Párisban, és jul. 14-én Bond (III.) által Cambridgeben (Éjszak-Amérikában) fedeztetett föl. Julius 12-én az üstökös látszó menete az éjszaki sarkhoz majd 4 foknyira közeledett.
180. 1847. Aug. 30-án Schweizer Moszkauban fedezte föl. Gyenge (IV.) fényű üstökös, napközele az előbbi üstököséhez közel áll, azért az egymásra következő sorszámuk még eddig bizonytalan.
181. 1847. Jul. 20-án Brorsen Altonában fedezte föl, különösen V. eleinte igen gyenge fényű és elmosódott volt.
182. 1847. Négy helyen egymástól függetlenül fedeztetett föl, (VI.) úgymint: oct. 1-én Miss Mitchell, oct. 3-án De Vico, oct.

Sz. év.

- 7-én Davecs és Mad. Rümker által. Ezen üstökösnek nagy földközele mellett igen erős, már a távcső láterében észrevehető mozgása volt az elhajlásban, s világos és sugár-alaku pásztás ködnek látszott, melynek átmérője fél fok volt. Az éjszaki sarktól az egyenlítőig 13 nap alatt mozgott.
183. 1848. Egy kis, csak 18 napig észlelt, de meglehetősen fényes és (I.) jól észlelhető üstökös, aug. 7-én Petersen által Altonában fedezettett föl.
- (96.) 1848. Az Encke üstökösének ismétmegjelenése. (II.)
184. 1849. Oct. 26-án Petersen Altonában fedezte föl. (I.)
185. 1849. Apr. 15-én Goujon Párisban fedezte föl. Ez üstökös (II.) mint kerek köd meglehetősen határolt maggal tűnt fel.
186. 1849. Apr. 11-én Schweizer által Moszkauban, és Bond által (III.) Cambridgeben (Éjsz. Amerikában), továbbá apr. 14-én Graham által Markreeban, és apr. 24-én Besson által Marseilleben fedezettett föl.
187. 1850. Maj. 1-én Petersen Altonában fedezte föl. (I.)
188. 1850. 5 helyen egymástól függetlenül fedezettett föl, ú. m. (II.) aug. 29-én Bond által Cambridgeben (Éjsz. Am.), sept. 15-én Brorsen által Senftenbergben, sept. 9-én Mauvais által Párisban, és Robertson által Markreeban, végre sept. 14-én Clausen által Dorpatban.
- (163.) 1851. A Faye-féle üstökös. (I.)
189. 1851. Jun. 27-én d'Arrest által Lipcsében fölfedezett és (II.) ugyanannak nevével nevezett időszak üstökös, melynek keringési ideje 6:4 év, és ezen idő lefolyta után 1857-ik évben csakugyan ismét feltaláltatott. Ezen üstökös a gyengébb távcsői égi testek közé tartozik.
190. 1851. Aug. 1-én Brorsen Senftenbergben fedezte föl. Az üstökösnek csekély fénye volt, mely a naptóli távval aránytalanul gyorsan fogyott. (III.)

Sz. év.

191. 1851. Oct. 22-én Brorsen Senftenbergben fedezte föl.
(IV.)
- (96.) 1852. Az Encke-féle üstökös. Ezen üstökös pályájának kiszámításánál az ellenállási erő tekintetbe vétetett.
(I.)
192. 1852. Csak egy hóig látható gyenge fényű üstökös, mely még
(II.) is egymástól három helyen függetlenül fedeztetett föl:
ú. m. maj. 15-én Chacornac által Merseilleben, máj. 17-én Petersen által Altonában, és máj. 18-án Bond által Cambridgeben (Éjsz. Amérikában). Maj. 24-én rendkívül közel vonúlt el a sark mellett, alig 1 foknyi távval.
- (84.) 1852. A Biela-féle üstökös ismétmegjelenése. Secchi sept. 15-én
(III.) (A.) az üstökös második magját fedezte föl, de mivel ez a
(III.) (B.) fő-magtól távolabb volt mint 1846-ik évben, azért eleinte kétséges volt azonosságuk, sőt határozottan és biztosan nem is lehetett ráismerni, hogy melyik a fő-, és melyik a mellék-mag?
193. 1852. Jul. 24-én Westphal Göttingában fedezte föl, egy ideig
(IV.) szabad szemmel is látható volt.
194. 1853. Mart. 6-án Secchi által Rómában, továbbá mart. 8-án
(I.) Schweizer által Moszkauban és Tuttle által Cambridgeben (Éjsz. Amérikában), végre mart. 10-én Hartwig által Lipésében fedeztetett föl.
195. 1853. Apr. 4-én Schweizer Moszkauban fedezte föl. Európában
(II.) apr. 21-én eltűnt, és földünkhez apr. 29-én 0.085 távra közeledett. Később a déli félgömbön mint világos 4—6 foknyi hosszú görbe farkkal bíró üstökös volt látható.
196. 1853. Jun. 10-én Klinkerfues Göttingában fedezte föl. Ezen
(III.) üstökös eleinte távcsői, de később szabad szemmel is látható volt, úgy hogy a magja a hó végén a második rendű csillagokéival egyenlő volt. Schmidt Olmützben a napközeli idejekor több napon nappal is észlelte.
197. 1853. Sept. 11-én Bruhns Berlinben fedezte föl.
(IV.)
193. 1854. 1853. nov. 25-én Van Arsdale által Newarkban (Éjsz. Amérikában), és dec. 2-án Klinkerfues által Göttingában fedeztetett föl.

Sz. év.

199. 1854. Mart. 23-án De Menciaux Damazannál (Franciaországban.)
(II.) fedezte föl. Több foknyi hosszú görbe farku üstökös.
Magjának fénye a másod rendű csillagokéval egyenlő.
200. 1854. Jun. 4-én Klinkerfues által Göttingában, és jun. 24-én
(III.) Van Arsdale által Newarkban (Éjsz. Amerikában) fedeztetett föl. Később szabad szemmel is látható volt,
2—3 foknyi hosszú farkkal.
201. 1854. Öt különböző helyen egymástól függetlenül fedeztetett
(IV.) föl, ú. m. sept. 11-én Klinkerfues által Göttingában,
sept. 12-én Bruhns által Berlinben, sept. 13-án Van
Arsdale által Newarkban (Éjsz. Amerikában), sept. 18-án
Donati által Florentiában, és végre sept. 21-én Gussew
által Wilmában.
202. 1854. 1855. jan. 14-én Winnecke által Berlinben, és Dien által
(V.) Párisban fedeztetett föl. Ez üstököst Colla Parmában
már december végén észre vette, azonban új üstökösnek
nem ismervén fel, a hozzá közel álló előbbi üstökössel
fölcsérelte.
203. 1855. Apr. 11-én Schweizer Moszkauban fedezte föl.
(I.)
204. 1855. jun. 3-án Donati Florentiában, és jun. 4-én Klinkerfues
(II.) Göttingában s Dien Párisban fedették föl.
- (96.) 1855. Az Encke-féle üstökös. Pályája kiszámítatott, tekintettel
(III.) lévén a Jupiter-háborókra és az ellenállási erőre.
205. 1855. Nov. 12-én Bruhns Berlinben fedezte föl. Ezen üstökös
(IV.) egy nagy elmosódott ködnek látszott igen határozatlan
maggal, december első napjaiban szabad szemmel is
látható volt.
206. 1857. Febr. 22-án d'Arrest Lipcsében fedezte föl.
(I.)
- (171.) 1857. A Brorsen-féle üstökös, mart. 18-án Bruhns Berlinben
(II.) újra fölfedezte. Az 1846. (III.) számú üstökösseli azon-
ossága azonnal bebizonyult. Világossága a naptól
távával igen gyorsan fogyott.
207. 1857. Jun. 22-én Klinkerfues Göttingában, jun. 23-án Dien
(III.) Párisban, jun. 24-én Habicht Gothában, és jun. 28-án

Sz. év.

- Donati Florentiában fedezték föl. Meglehetősen világos üstökös.
208. 1857. Jul. 25-én Peters által Albanyban, jul. 28-án Dien által (IV.) Párisban, és jul. 30-án Habicht által Gothában fedeztetett föl.
209. 1857. Aug. 20-án Klinkerfues Göttingában fedezte föl. Ez üstökös szeptemberben 3 foknyi hosszú farkot mutatott, míg a mag a harmad nagyságu csillagokéival egyenlő volt.
210. 1857. Nov. 10-én Donati által Florentiában és Van Arsdale által (VI.) Newarkban fedeztetett föl. Igen gyenge fényű üstökös.
- (189.) 1857. A D'Arrest-féle üstökösnek ismétmegjelenése.
- (VII.)
- (102.) 1858. Jan. 4-én Tuttle által Cambridgeben, és jan. 11-én (I.) Bruhns által Berlinben fedeztetett föl. Pályájának első kiszámításából azonnal az 1790-ik évi (II.) számú üstökösssel azonosnak találtatott, és pedig úgy, hogy ugyanaz azon idő óta 5 keringést tett, és keringési ideje 13·7 év. Pape vizsgálódásai szerint 1790. és 1858-ik évek között azon 4 napközeli átmenetek 1803. augusztusban, 1817. aprilisban, 1830. decemberben és 1844. június vagy júliusban megtörténtek. Azonban egyik sem volt a láthatóságra kedvező, az 1830-ikit kivéve; e megjelenés november és december hónapoknak reggeli óráiban történt, de hasonlóképen nem vétetett észre.
- (131.) 1858. Az 1790-ik évi (II.) számú üstökös időszakos voltának (II.) fölfedezését közvetlen hasonló fölfedezés követte; ugyanis mart. 8-án a Winnecke által Bonnban fölfedezett üstökös az 1819-ik évi (III.) számuval azonosnak látszott, melynek valódi kerülékes pályáját már akkor Encke kiszámította; ezen ismét fölfedezés által azon számítás kitünőleg bebizonyult. Ezen üstökös gyenge fényű kerek ködnek látszott. 1819-ik évtől 7 keringést lehet fölvenni 5·54 év közép keringési idővel.
211. 1858. Maj. 2-án Tuttle Cambridgeben (Éjsz. Amérikában) fe-
- (III.) fedezte föl. Gyenge fényű üstökös.

Sz. év.

212. 1858. Maj. 21-én Bruhns Berlinben fedezte föl. Meglehetősen
(IV.) világosan tünt fel $\frac{1}{2}$ foknyi hosszú farkkal.
- (163.) 1858. A Faye-féle üstökös. Sept. 7-én Bruhns által Berlinben
(V.) fedeztetett föl.
213. 1858. 1811-ik évtől fogva valamennyi üstökösök közül a leg-
(VI.) fényesebb, hosszabb ideig szabad szemmel látható volt, legelőbb jun. 2-án Donati által Florentiában fedeztetett föl. Szabad szemmel augusztus végétől egész december elejéig volt látható, 30 foknyi hosszú legyező-alaku és kissé görbült farka nagy figyelmet vont magára. Ezen nagy üstökösnek természettani tüneményeiről kitünően értekeztek Bond és Schmidt.
214. 1858. Sept. 5-én Tuttle Cambridgeben (Éjsz. Am.) fedezte föl.
(VII.) Ezen üstökös october elején mint meglehetősen fényes és nagy kerek köd jelent meg, nehezen meghatározott maggal.
- (96.) 1858. Az Encke-féle üstökös. Förster találta fel Berlinben.
(VIII.)
215. 1859. Apr. 2-án Tempel által Velenczében, és e hó vége felé
Amérikában is fölfedeztetett. Az üstökös meglehetősen világos volt, és farktöve látszott lenni.
216. 1860. Febr. 26-án Liais által Olindában (Brazília) fedeztetett
(I.) föl. Fényfogyatkozásban levő igen gyenge fényű üstökös, azonban az által tűnik ki, hogy eddig a kettős üstökösök közül ez a második példány. Az előre haladó fényesebb üstökös a vezető sugár irányában kevésbé hosszasan volt, míg a második kerek ködnek látszott.
217. 1860. Apr. 17-én Rümker Hamburgban fedezte föl. Gyenge
(II.) fényű üstökös.
218. 1860. Fényes, és szabad szemmel látható üstökös; jun. 18-án
(III.) Olaszországban, jun. 19-én Chalonsban, és több más helyen vétetett észre. Eleinte 20 foknyi hosszú farkot mutatott.
219. 1860. Oct. 23-án Tempel Marseilleben fedezte föl.
(IV.)
220. 1861. Apr. 4-én Thatcher Newyorkban fedezte föl; Európában
(I.) apr. 30-án Bäcker Nauenben szabad szemmel vette

Sz. év.

- észre. Május elején mint nagy köd nehezen meghatározható maggal és 3 foknyi hosszú farkkal volt látható.
221. 1861. Ezen nagy üstökös földünk és a nap között közel az (II.) emelkedő pálya-csomóján ment keresztül, és mivel pályája a pályakör irányában közel merőlegesen áll, azért ezen üstökös az éjszaki félgömbön az első napon jun. 30-án, a melyen látható volt, rögtön legnagyobb fényében tűnt fel. E napon farka 40 fok hosszú volt. A déli félgömbön már előbb fölfedeztetett maj. 13-án Tebbutt által Új-Hollandban.
222. 1861. 1861. dec. 28-án Tuttle által Cambridgeben (Éjsz. (III.) Am.), és 1862. jan. 8-án Winnecke által Pulkowán fedeztetett föl.
- (96.) 1862. Az Encke üstököse. 1861. oct. 4-én Förster ismét föltá- (I.) lálta.
223. 1862. Jul. 2-án Schmidt által Athenében, és Tempel által (II.) Marseilleben, továbbá jul. 3-án Bond által Cambridgeben (Éjsz. Am.) és Simons által Albanyban fedeztetett föl. Ezen üstökös kicsiny földközöle miatt igen nagynak látszott, sőt szabad szemmel is észrevétetett, azonban csakhamar eltűnt.
224. 1862. Igen valószínű, hogy legelőbb jul. 15-én Swift fedezte föl (III.) Marathonban (Éjsz. Am.), ki az előbbi üstököst vélte látni; határozottabban jul. 19-án Tuttle Cambridgeben (Éjsz. Am.), jul. 22-én Pacinotti és Toussaint Florentiában, jul. 25-én Rosa Rómában, és jul. 26-án Schjellerup Kopenhágában fedezték föl. Augustus hóban szabad szemmel is észre vehető volt, 10—20 foknyi hosszú farkkal. Földünkhöz igen közeledett.
225. 1862. Nov. 27-én Respighi által Bolognában, és dec. 1-én (IV.) Bruhns által Lipcsében fedeztetett föl.
226. 1863. 1862. Nov. 30-án Bruhns Lipcsében fedezte föl. (I.)
227. 1863. Apr. 11-én Klinkerfues Göttingában, és apr. 14-én (II.) Donati Florentiában fedezték föl. Május hóban szabad szemmel volt látható, 3 foknyi hosszú farkkal.

Sz. év.

228. 1863. Apr. 12-én Respighi Bolognában, apr. 13-án Bäcker (III.) Nauenben, apr. 16-án Winnecke Pulkowán és Tempel Marseilleben, és apr. 18-án Karlinski Berlinben fedezték föl. Ezen üstökös ködös és 5-öd nagyságu s szabad szemmel látható volt, és egy fényes csillagalaku magot mutatott 2 foknyi hosszú farkkal.
229. 1863. Nov. 4-én Tempel Marseilleben és nov. 12-én Schmidt (IV.) Athenében fedezték föl. 2—3 foknyi hosszú farkot mutatott, és szabad szemmel látható volt.
230. 1863. Dec. 28-án Respighi Bolognában, 1864. jan. 1-én Bäcker (V.) Nauenben, jan. 9-én Karlinski Krakóban, és Watson Ann-Arborban fedezték föl. 1—2 foknyi hosszú farkot mutatott.
231. 1863. oct. 9-én Bäcker Nauenben fedezte föl. (VI.)
232. 1864. Sept. 9-én Donati Florentiában fedezte föl. (I.)
233. 1864. Jul. 4-én Tempel Marseilleben fedezte föl. Ezen üstökösnek pályája a leszálló pálya-csomójának tájában földünk pályájához közeledett, és táva a földünkől körülbelül 0'007 volt.
234. 1864. Jul. 23-án Donati és Toussaint Florentiában fedezték föl (III.) a Berenice hajfürtjében. Közép fényű első rendű ködhöz hasonlítható, gyenge fénye mellett mégis egy kis csillagalaku magot, és jó középponti sűrűsödést mutatott.
235. 1864. Dec. 15-én Bäcker Nauenben fedezte föl. Világossága (IV.) a 7-ed nagyságu csillagokéval volt egyenlő, közepében sűrűsödés mutatkozott, magja nem volt.
236. 1864. Dec. 31-én Bruhns Lipcsében fedezte föl. Elmosódott (V.) ködhöz hasonlított, átmérője körülbelül 2 ívperc, mozgása lassu, és magja csinos volt. A naptól ellenkező irányban fark-alaku meghosszabítása látszott.

Alap-csillagok középhelyei 1867-re.

C s i l l a g o k

neve és jegye	közép egyenes emelkedése	évi változása az egyenes emelkedésben	közép elhajlása	évi válto- zása az elhajlásb.
	ó. p. mp.	mp.	o ' "	" "
Andromeda α	0 1 31.030	+3.0861	+28 21 22.69	+19.910
Pegasus γ	0 6 23.434	3.0820	14 26 38.78	20.034
Cassiopea α	0 32 58.560	3.3596	55 48 27.13	19.811
Kos α	1 59 40.882	3.3664	22 49 55.97	17.245
Czethal α	2 55 19.760	3.1280	3 33 57.59	14.363
Perseus α	3 14 50.521	4.2471	49 23 5.61	13.189
Bika α	4 28 17.506	3.4355	16 14 22.01	7.648
Szekerész α	5 6 52.118	4.4225	45 51 32.87	4.188
Orion β	5 8 8.865	2.8812	— 8 21 28.01	4.483
Bika β	5 17 53.186	3.7879	+28 29 30.35	3.472
Orion α	5 47 58.376	3.3475	7 22 45.72	1.051
Nagy kutya α	6 39 17.185	2.6438	—16 32 8.48	— 4.630
Ikrek α	7 26 6.332	3.8399	+32 10 37.53	7.436
Kis kutya α	7 32 20.389	3.1464	5 33 48.30	8.906
Ikrek β	7 37 10.470	3.6821	28 20 40.84	8.311
Vízi kígyó α	9 21 3.117	2.9492	— 8 5 0.53	15.384
Oroszlán α	10 1 17.198	3.2023	+12 36 58.05	17.414
Nagy medve α	10 55 29.664	3.7657	62 28 5.27	19.355
Oroszlán β	11 42 18.462	3.0657	15 18 56.18	20.096
Szűz β	11 43 46.029	3.1246	2 30 50.95	20.286
Nagy medve γ	11 46 49.432	3.1915	54 26 3.04	20.025
Szűz α	13 18 11.374	3.1512	—10 27 57.91	18.934
Nagy medve η	13 42 17.865	2.3738	+49 58 41.00	18.109
Ökrész α	14 9 35.752	2.7337	19 52 35.11	18.902

Alap-csillagok középhelyei 1867-r e.

C s i l l a g o k

neve és jegye		közép egyenes emelkedése		évi változása az egyenes emelkedésben mp.	közép elhajlása			évi válto- zása az elhajlásb.
		ó.	p. mp.		°	'	"	
Mérleg	1 α	14 43	20·051	+3·3049	-15	26	31·68	-15·239
Mérleg	2 α	14 43	31·494	3·3060	-15	29	13·08	15·218
Kis medve	β	14 51	7·427	-0·2536	+74	41	54·94	14·761
Koszorú	α	15 29	3·480	+2·5386	27	9	51·80	12·337
Kígyó	α	15 37	43·131	2·9502	6	50	46·77	11·607
Skorpio	α	16 21	15·391	3·6669	-26	8	1·28	8·396
Herkules	α	17 8	35 080	2·7333	+14	32	39·97	4·413
Kígyótartó	α	17 28	45·698	2·7816	12	39	34·16	2·928
Sárkány	γ	17 53	31·221	1·3935	51	30	20·20	0·604
Lant	α	18 32	26·153	2·0311	38	39	41·98	+ 3·115
Sas	γ	19 39	56·224	2·8527	10	17	29·07	8·476
Sas	α	19 44	17·676	2·9287	8	31	9·77	9·198
Sas	β	19 48	46·842	2·9476	6	4	36·26	8·683
Bak	1 α	20 10	16·486	3·3308	-12	55	0·38	10·805
Bak	2 α	20 10	40·428	3·3341	12	57	16·82	10·834
Hattyu	α	20 36	53·892	2·0428	+44	48	22·93	12·683
Cepheus	α	21 15	24·203	1·4377	62	1	20·68	15·103
Cepheus	β	21 26	55·975	0·8009	69	58	36·62	15·700
Vízöntő	α	21 58	57·156	3·0836	- 0	57	52·79	17·320
Déli hal	α	22 50	17·754	3·3303	30	19	34·77	18·969
Pegasus	α	22 58	8·270	2·9838	+14	29	26·11	19·318
Kis medve	α	1 10	17·218	19·6935	88	26	1·17	19·120
Kis medve	β	18 15	14·585	-19·3845	86	36	16·40	1·353

K ülönböző szemléldék földirati fekvései.

S z e m l é l d é k

megnevezése	földirati szélessége	hossza Budá- tól (időben)		keleti hossza Ferro-tól (ívben)
	északra + délre — ° ' "	nyugatra + keletre — ° p. mp.	° ' "	
Åbo	+60 26 56·8	— 0 12 56·3	39 56 49·5	
Albany (Dudley sz.)	+42 39 49·6	+ 6 11 10·2	303 55 12·6	
Altona	+53 32 45·3	+ 0 36 25·8	27 36 18·3	
Ann-Arbor (Éjsz. Am.)	+42 16 48·0	+ 6 51 6·8	393 56 3·0	
Armagh (Írland)	+54 21 12·7	+ 1 42 47·4	11 0 53·5	
Athene	+37 58 20·0	— 0 18 43·8	41 23 41·6	
Batavia	— 6 7 36·6	— 5 51 0·6	124 27 53·6	
Berlin	+52 30 16·7	+ 0 22 37·0	31 3 30·0	
Bern	+46 57 6·0	+ 0 46 26·2	25 6 10·8	
Bécs (cs. k. egyetemi)	+48 12 35·5	+ 0 10 40·6	34 2 36·0	
Bécs (józsefvárosi)	+48 12 54·9	+ 0 10 47·0	34 1 0·0	
Bilk	+51 12 25·0	+ 0 49 7·0	24 26 0·0	
Bologna	+44 29 47·0	+ 0 30 47·3	29 0 55·0	
Bonn	+50 43 45·0	+ 0 47 48·0	24 45 45·0	
Brema	+53 4 36·0	+ 0 40 56·6	26 28 36·0	
Breslau (Borosló)	+51 6 56·5	+ 0 7 48·8	34 42 3·7	
Bruxelles (Brüsszel)	+50 51 10·7	+ 0 58 43·5	22 1 53·1	
Buda	+47 29 10·0	+ 0 0 0	36 42 45·0	
Cambridge (Ang.)	+52 12 51·6	+ 1 15 49·2	17 45 27·3	
Cambridge (Amér.)	+42 22 48·6	+ 6 0 42·6	306 32 6·2	
Cape (Jó-remény fok)	—33 56 3·0	+ 0 2 16·9	36 8 31·1	
Chicago (Deasb. sz.)	+41 50 1·0	+ 7 6 38·4	271 0 10·5	
Christiania	+59 54 43·7	+ 0 33 17·7	28 23 19·5	
Clinton (New-York)	+43 3 16·5	+ 6 17 49·1	302 15 29·2	
Copenhága	+55 41 13·6	+ 0 25 52·7	30 14 34·5	
Danzig	+55 21 18·0	+ 0 1 32·5	36 20 52·5	
Dorpat	+58 22 47·1	— 0 30 41·6	44 23 9·5	
Dublin	+53 23 13·0	+ 1 41 33·9	11 19 16·0	
Durham	+54 46 6·2	+ 1 22 31·7	16 4 49·8	
Edinburg	+55 57 23·2	+ 1 28 55·5	14 28 52·2	

Különböző szemléldék földirati fekvései.

S z e m l é l d é k

megnevezése	földirati szélessége			hossza Budától (időben)			keleti hossza Ferro-tól (ívben)		
	északra + délre —			nyugatra + keletre —					
	°	'	''	°	p.	mp.	°	'	''
Florentia	+43	46	40·8	+ 0	31	9·0	28	55	30·0
Genève (Genf)	+46	11	58·8	+ 0	51	34·8	23	49	3·3
Glasgow	+55	52	42·6	+ 1	33	23·7	13	21	49·0
Gotha	+50	56	5·2	+ 0	33	16·1	28	23	43·5
Göttinga	+51	31	47·9	+ 0	36	25·1	27	36	28·5
Greenwich	+51	28	38·0	+ 1	16	11·9	17	39	46·0
Hamburg	+53	33	7·0	+ 0	36	18·2	27	38	11·4
Helsingfors	+60	9	42·3	— 0	23	39·0	42	37	30·0
Kazan	+55	47	24·2	— 2	0	17·0	66	46	59·3
Königsberg	+54	42	50·6	— 0	5	47·0	38	9	30·0
Krakó	+50	3	50·0	— 0	3	38·6	37	37	24·0
Kremsmünster	+48	3	23·7	— 0	19	39·7	31	47	50·1
Leiden (új szeml.)	+52	9	20·3	+ 0	58	15·7	22	8	48·8
Lipce	+51	20	9·8	+ 0	26	38·3	30	3	10·5
Liverpool	+53	24	47·8	+ 1	28	12·0	14	39	44·4
London (Mr. Bish. sz.)	+51	27	11·0	+ 1	17	25·2	17	21	26·5
London (Mr. Barcl. sz.)	+51	4	34·0	+ 1	16	12·7	17	39	34·0
Madras	+13	4	8·1	— 4	4	45·4	97	54	5·6
Manheim	+49	29	12·9	+ 0	42	21·1	26	7	28·5
Marburg	+50	48	46·9	+ 0	41	6·9	26	26	2·1
Marseille	+43	17	49·0	+ 0	54	43·5	23	1	53·0
Melbourne	—37	49	53·4	— 8	23	42·4	162	37	35·1
Milano	+45	28	0·7	+ 0	39	25·8	26	51	17·7
Modena	+44	38	52·8	+ 0	32	29·1	28	35	29·0
Moskau	+55	45	19·8	— 1	14	5·0	55	14	0·5
München	+48	8	45·0	+ 0	29	46·0	29	16	15·0

Különböző szemléldék földirati fekvései.

S z e m l é l d é k

megnevezése	földirati szélessége			hossza Budától (időben)			keleti hossza		
	északra +	délre —	ó. p. mp.	nyugatra +	keletre —	ó. p. mp.	Ferro-tól (ívben)	ó. p. mp.	ó. p. mp.
Nápoly	+40 51 46·6		+ 0 19 13·1				31 54 29·0		
New-York	+40 52 45·0		+ 6 12 7·6				283 40 51·6		
Nikolajeff	+46 58 20·6		— 0 51 42·2				49 38 18·2		
Olmütz	+49 35 43·0		+ 0 7 4·0				34 56 45·0		
Oxford	+51 45 36·0		+ 1 21 14·5				16 24 6·9		
Padua	+45 24 2·5		+ 0 28 42·9				29 32 2·3		
Palermo	+38 6 44·0		+ 0 22 46·3				31 0 48·6		
Paramatta	—33 48 49·8		— 8 47 54·4				168 41 20·1		
Páris	+48 50 13·0		+ 1 6 51·0				20 0 0·0		
Petersburg	+59 56 29·7		— 0 45 1·6				47 58 8·3		
Philadelphia	+39 57 7·5		+ 6 16 50·3				302 30 10·7		
Prága	+50 5 18·5		+ 0 18 30·6				32 5 5·4		
Pulkowa	+59 46 18·7		— 0 45 6·7				47 59 26·1		
Róma	+41 53 53·7		+ 0 26 15·8				30 8 48·2		
Sant Jago de Chile	—33 26 25·4		+ 5 58 44·9				307 1 31·5		
Schwerin	+53 37 38·2		+ 0 30 31·2				29 4 56·7		
Senftenberg	+50 5 10·0		+ 0 10 21·3				34 7 25·1		
Speyer	+49 18 55·2		+ 0 42 26·0				26 6 15·0		
Stockholm	+59 20 34·0		+ 0 3 57·7				35 43 19·5		
Sydney	—33 51 40·8		— 8 48 48·0				168 54 45·5		
Turin	+45 4 6·0		+ 0 45 23·5				25 21 52·1		
Upsala (új szeml.)	+59 51 31·5		+ 0 5 41·9				35 17 16·1		
Utrecht	+50 5 10·5		+ 0 55 39·8				22 47 48·0		
Velencze	+45 25 49·5		+ 0 26 47·1				30 0 58·5		
Varsó	+52 13 5·7		— 0 7 55·5				38 41 37·8		
Washington	+38 53 38·6		+ 6 24 23·9				300 36 46·1		
Wilna	+54 41 0·0		— 0 27 0·0				42 57 45·0		

Jegyek és rövidítések magyarázata.

Jegyek és rövidítések.

ó.	óra	bp.	budapesten
p.	percz (idő)	k. idő	középidő
mp.	másodpercz (idő)	v. idő	valódi idő
°	fok	+	északi elhajlás
'	percz (ív)	—	déli elhajlás
"	másodpercz (ív)	● UH	újhold
e.	este	○ EN	első negyed
d.	délben	○ HT	hold tölte
r.	reggel	○ UN	utolsó negyed

Az állatöv jegyei.

0	♈ kos	0 fok	VI	♎ mérleg	180 fok
I	♉ bika	30 "	VII	♏ skorpio	210 "
II	♊ ikrek	60 "	VIII	♐ nyilas	240 "
III	♋ rák	90 "	IX	♑ bak	270 "
IV	♌ oroszlán	120 "	X	♒ vízöntő	300 "
V	♍ szűz	150 "	XI	♓ halak	330 "

Az égitestek jegyei.

☉ Nap

♄ hold

♁ föld

♄ Saturnus

☿ Merkúr

♂ Mars

♅ Uranus

♀ Venus

♃ Jupiter

♆ Neptun

(1) ♄ Ceres

(30) Urania

(59) Elpis

(2) ♀ Pallas

(31) Euphrosyne

(60) Echo

(3) ♀ Juno

(32) Pomona

(61) Danaë

(4) ♀ Vesta

(33) Polyhymnia

(62) Erato

(5) ♀ Astraea

(34) Circe

(63) Ausonia

(6) ♀ Hebe

(35) ♀ Leucothea

(64) Angelina

(7) ♀ Iris

(36) Atalanta

(65) Cybele

(8) ♀ Flora

(37) † Fides

(66) Maja

(9) ♀ Metis

(38) Leda

(67) Asia

(10) ♀ Hygiea

(39) Laetitia

(68) Leto

(11) ♀ Parthenope

(40) Harmonia

(69) Hesperia

(12) ♀ Victoria

(41) Daphne

(70) Panopaea

(13) ♀ Egeria

(42) Isis

(71) Niobe

(14) Irene

(43) Ariadne

(72) Feronia

(15) ♀ Eunomia

(44) Nysa

(73) Clytia

(16) Psyche

(45) Eugenia

(74) Galatea

(17) ♀ Thetis

(46) Hestia

(75) Eurydice

(18) Melpomene

(47) Aglaja

(76) Freia

(19) Fortuna

(48) Doris

(77) Frigga

(20) Massalia

(49) Pales

(78) Diana

(21) Lutetia

(50) Virginia

(79) Eurynome

(22) Calliope

(51) Nemausa

(80) Sappho

(23) Thalia

(52) Europa

(81) Terpsichore

(24) Themis

(53) Calypso

(82) Alcmene

(25) Phocaea

(54) Alexandra

(83) Beatrix

(26) ♀ Proserpina

(55) Pandora

(84) Clio

(27) Euterpe

(56) Melete

(85) Semele

(28) ♀ Bellona

(57) Mnemosyne

(29) Amphitrite

(58) Concordia

Csillagászati és közönséges naptár elrendezése.

Ezen csillagászati és közönséges naptár az ünnep- és időszámításon kívül magában foglal minden óra 6 lapot, melyek I.-től . . . VI.-ig külön vannak számozva. Az I. alatti lapon van a római katolikus, a protestans és a görög-orsz naptár; a II. alatti lapon a zsidó és a török naptár; továbbá az időegyenlet és a csillagidő; mind a két lapnak alsó részén a hold fényváltozásai vannak följegyezve; a III. alatti lapon a nap és a hold naplója; a IV. alatti lapon a bolygók naplója; végre az V. és VI. alatti lapon az égi jelenetek és a csillagfödések vannak összeállítva. Ezek után következnek a nap- és a holdfogyatkozások külön tárgyalva. A pályakör ferdesége, a nap irányferdülése, látköze és sugara; a hold látköze és sugara. A legújabb időben fölfedezett bolygódok tárgyalása. A bolygók, a mellékbolygók és a bolygódok rendszereinek áttekintése. A bolygók és mellékbolygók pálya-elem rendszerei. A bolygódok jegyzéke fölfedezésük ideje szerint. A bolygódoknak szembenállásuk a nappal 1866-ban. A bolygódok pálya-elem rendszerei. A bolygódok jegyzéke távolságuk, középkegyességek és hajlásuk szerint rendezve. A legújabb időben fölfedezett üstökösök. Az eddig fölfedezett és kiszámított üstökösök tárgyalása és pálya-elem rendszerei, s az ezekre vonatkozó észrevételek. Az alapcsillagok középhelyei 1867-re. Különböző szemléldék földirati fekvései, és végre a jegyek és rövidítések magyarázata.

Csillagidő.

Mivel földünk a tengelye körül tökéletesen egyenletes mozgással forog, azért ez az idő mérésére alkalmazható. Azon idő, mely

alatt földünk a tengelye körül egyszer megfordul, tehát azon idő, mely ugyanazon állócsillagnak két egymásra következő delelése között elmúlik, csillagnapnak nevezetetik. Ezt azon időtől szoktuk számítani, melyben a tavaszi éjnap egyen pontja a délkörön átmegy. De tudjuk, hogy a tavaszi pont nem állandó, hanem az egyenlítőn hátrafelé mozog, mely mozgás két más mozgásból van összetéve, melyek közül az egyik az idővel arányos, tehát az éggömb naponkénti mozgásával van összekötve, a másik pedig szakszós. Ez utóbbi mozgás okozza azt, hogy a tavaszi pontnak óraszöge nem tökéletes egyenletesen változik, és hogy a csillagidő nem tökéletes egyenletes mérték.

A nap martius 23-án a tavaszi éjnap egyen pontjában van, tehát ezen a napon a nap a délkörön közel 0 óra csillagidőkor megy át. De mivel a nap a pályájában tovább mozog, és szeptember 21-én az őszi éjnap egyen-pontban áll, tehát egyenes emelkedése 12 óra, azért a nap e napon közel 12 óra csillagidőkor delel. A nap delelési ideje és épen úgy annak kelte és lemenete tehát egy évben a csillagnap minden idejét, azaz 0-tól egész 24 óráig átfutja; azért a minő kényelmes ezen időmérés a csillagászati észleletekre, épen oly alkalmatlan a polgári életben, mert ily csillagnap tavasszal dél körül, nyáron reggel, ősszel éjfél körül, télen este felé kezdődik. A csillagidő ezen naptárban a 9. laptól egész a 75. lapig a II. alatti lapokon az utolsó rovatban van följegyezve.

Időegyenlet.

Mínthogy a csillagidő a polgári életben nem alkalmazható, azért maga a nap használtatik időmérőül. A nap mindenkor óraszöge a nap valódi idejének, és azon idő, mely a napnak két egymásra következő delelése közé esik, a nap valódi napjának nevezetetik. Valamely helyen 0 óra valódi idő van, ha a nap azon helynek délkörén megy keresztül.

A valódi idő használata is kényelmetlen a polgári életben, mivel nem halad egyenletesen. A nap ugyanis nem az egyenlítőben hanem a nappályában mozog, minek következtében egyenes emelkedése egyenlőtlenül nő. De a nap azonkívül még pályájában is egyenlőtlenül mozog, mint az elméleti csillagászat mutatja. Mind a két oknál fogva tehát a nap egyenes emelkedése, és ezzel egyszer-

smind annak óraszöge, vagyis a valódi napidő, egyenlőtlenül nő. Minthogy azonban óráink egyenletesen mozognak, és így a valódi időt nem mutathatják: tehát a valódi idő a polgári életben kényelmesen nem is alkalmazható, és azért a polgári életben az egyenletes idő, a nap középideje használtatik.

A napnak két egymásra következő, a tavaszi ponton keresztül menő átvonulása között $366 \cdot 24222$ csillagnap múlik el, azaz, bizonyos állócsillag ezen időben, mely fordulati évnnek neveztetik, ennyiszor teszi az éggömbön naponkénti keringését, vagy ennyiszor megy a délkörön keresztül. De mivel a nap a pályájában saját mozgása következtében ugyanazon időben az egyenlítő 24 óráját átfutja, azért a nap egy fordulati évben egygyel kevesebbszer fog a délkörön átvonulni, mint állócsillag, tehát $365 \cdot 24222$ -er. A fordulati év épen annyi napokra osztatik, melyek középnapoknak neveztetnek, melyek közül ismét mindegyikben 24 egyenlő óra van, úgy hogy a fordulati év az 1867-ik évre annyi mint $365 \text{ ó. } 5 \text{ p. } 47 \cdot 4104 \text{ mp.}$

közép idő. Tegyük föl tehát, hogy egy képzelt nap az egyenlítőben egyenlő sebességgel mozog, akkor ezen közép nap óraszöge a közép idő lesz. A közép nap kezdődik, ha a csillagidő a közép nap hosszával egyenlő, vagy ha ezen képzelt nap a délkörben van.

A közép nap e szerint majd a valódi nap előtt, majd az után fog lenni. A közép és a valódi napidő közti különbség **időegyenletnek** neveztetik, és ennek algebrai jegyét mindig úgy kell venni, hogy ez a valódi időhöz algebrailag hozzáadva, a közép időt adja.

Az időegyenlet 1867-ik évben 4-szer enyészik el, vagyis a közép idő a valódi idővel egyenlő április 15-én, június 14-én, szeptember 1-én és december 24-én. Az 1866-ik évi december 24-ike és az 1867-ik évi április 15-ike között februárius 11-én az időegyenlet legnagyobb értékét ($+14 \text{ p. } 30 \cdot 7 \text{ mp.}$) éri el, és ezen időközben a valódi nap a közép naptól hátra marad. Az 1867-ik évi április 15-ike és június 14-ike között május 15-én az időegyenlet legkisebb értékét ($-3 \text{ p. } 51 \cdot 4 \text{ mp.}$) éri el, tehát ezen időközben a valódi nap a közép napot elhagyja. Továbbá június 14-ike és szeptember 1-je között július 27-én az időegyenlet ismét legnagyobb értékét

(+6 p. 13·6 mp.) éri el, itt a valódi nap a közép naptól ismét hátra marad. Végre szeptember 1-je és december 24-ike között november 3-án az időegyenlet ismét legkisebb értékét (—16 p. 18·7 mp.) éri el, ezen időközben a valódi nap a közép napot ismét túlhaladja.

Az időegyenlet ezen naptárban a 9. laptól egész a 75. lapig a II. alatti lapokon az utolsó előtti rovatban van följegyezve. Ezen adatok ugyanazon napnak budapesti valódi délre vannak kiszámítva.

Lássuk már most, miképen lehet az időegyenletet a közép-idő meghatározására használni. Tegyük föl például, hogy egy jó napóra januarius 15-én épen 12 órát mutat, akkor az időegyenlet szerint a jó zsebórának 12 ó. 9 p. 37·1 mp.-et kell mutatni. Ha pedig a napóra november 21-én deket mutat, akkor a jó zsebóra 11 p. 3·6 mp.-el kevesebbet mutat, azaz, 11 ó. 45 p. 56·4 mp.-et mutat.

Ha pedig az időegyenletet valamely napnak más idejére akarnók kiszámítani, azt egy aránylat használatával elérhetjük. Számítsuk ki az időegyenletet például martius 20. délelőtti 9 órára. Az időegyenlet martius 19-én a valódi délben = + 8 p. 1·8 mp.
 " " " 20-án " " = + 7 p. 43·6 mp.
 a különbség 24 órára = 0 p. 18·1 mp.
 tehát 24 ó.: 21 ó. = 18·1 mp.: x mp.; miből x = 15·6 mp.,
 és így az időegyenlet mart. 20. délelőtti 9 órára = + 7 p. 46·2 mp.

Ha tehát a jó napóra mart. 20. délelőtti 9 órát mutat, akkor a jó zsebórának, mely középidő szerint jár, mutatni kell 9 ó. 7 p. 46·2 mp.

Vegyük föl még egy példát.

Ha a jó napóra szeptember 25. délután 2 órát mutat, hány órát kell mutatni egy jó zsebórának, mely közép idő szerint jár?
 Az időegyenlet septem. 25-én a valódi délben = — 8 p. 14·0 mp.
 " " " 26-án " " = — 8 p. 34·3 mp.
 a különbség 24 órára = 20·3 mp.
 tehát 24 ó.: 2 ó. = 20·3 mp.: x mp.; miből x = 1·7 mp.

tehát az időegyenlet sept. 25. délután 2 órára = — 8 p. 15·7 mp.

Ha tehát a jó napóra szeptember 25-én délután 2 órát mutat, akkor a jó zsebórának 8 p. 15·7 mp.-el kevesebbet, azaz 1 ó. 51 p. 44·3 mp.-et kell mutatni.

Az időegyenlet segítségével határozzuk meg a közép-dél idejét Budapesten, minél fogva a Sz. Gellért hegyen a csillagda épület mellett a várdán belül felállított haranggal jel adatik, és pedig úgy, hogy a közép dél előtt körülbelül 30 mp.-el kezdődik a jeladás 12 egymásra következő ütéssel; a 12-ik, tehát az utolsó ütés a közép dél idejét Budapesten pontosan adja.

Ha folytonos borult idő a nap észlelését hosszabb ideig nem akadályozza, akkor ezen idő-meghatározás igen pontos, és csak néha hibás 1 mp.-el.

A nap és a hold hossza és elhajlása.

A 10. laptól egész a 76. lapig a III. alatti lapokon a nap és a hold hossza és elhajlása alatt földközépit kell érteni, azaz olyant, a minőt földünk középpontjából észlelnénk. Ezek a budapesti közép délre vannak kiszámítva; ha tehát a nap vagy a hold hosszát vagy elhajlását valamely napnak bármely más idejére akarnók kiszámítani, azt egy aránylat segítségével elérhetnők.

A nap és a hold kelte és lemenete.

A 10. laptól egész a 76. lapig a III. alatti lapokon a nap és a hold középpontjának kelte és lemenete Budapesten közép időben van kiszámítva. Az elsőnél a sugártörés, a másodiknál pedig a sugártörés és a látköz is tekintetbe vétetett. A hold kelte és lemenete rovatában néhány napoknál két csillaggal (* *) van följegyezve. Ugyanis gyakran megtörténik, hogy a holdnak egymásra következő kelte és lemenete között több mint 24 óra telik el; ha tehát a hold ilyenkor 12 óra előtt este fölkel vagy leszáll, akkor a hold kelte és lemenete a következő nap helyett, erre következő másodnapra történik. A két csillaggal tehát azt jelenti, hogy azon a napon a hold nem kelet föl vagy nem száll le.

A bolygók napközépi hossza.

A 11. laptól egész a 77. lapig a IV. alatti lapokon a bolygók napközépi hossza, azaz olyan, a minőt a nap középpontjából észlelnénk, van följegyezve. A napközépi és a földközépi he-

lyek közti megkülönböztetésnek csak oly égi testeknél van értelme, a melyek naprendszerünkhez tartoznak. Az állócsillagoktólünk oly nagy távolságra vannak, hogy ezek irányában földünknek táva a naptól elenyészik, s ennél fogva az állócsillagoknak napközépi és földközépi helyei összeesnek. Egy égi teke, mely a csillagzatos eget úgy állítja elé, a mint az földünkről látszik, a napon lakókra nézve is használható lenne, mert a naptól is úgy mint a földről ugyanazon csillagzatok ugyanazon viszonyos helyzetben látszanak lenni. De a sokkal közelebb levő bolygókat egészen más állócsillagok irányában veszik észre, mint azokat a földi lakók látják. A bolygómutatók tulajdonosaira nézve igen kíváncsú, a bolygók napközépi hosszait ismerni, mivel ilyeneknél a nap rendszeren egy nagy 360 fokra osztott körnek középpontjában van, a hol azután a bolygók napközépi hosszaik szerint vannak elrendezve.

A bolygók egyenes emelkedése és elhajlása.

A 11. laptól egész a 77. lapig a IV. alatti lapokon a bolygók egyenes emelkedése és elhajlása van összeállítva. Az ég ugyanis úgy tűnik elé, mint egy üres gömbfölkület, melyre a csillagok vetve látszanak lenni, s melynek középpontjában mi vagyunk. A csillagok helyének fölkeresésére s meghatározására a látszó éggömbön különböző összrendezők rendszere van. A többek között földünk naponkénti mozgása egy ily rendszert ad. Azon legnagyobb kör, mely a csillagok helyén és a világsarkokon megy keresztül, tehát az egyenlítőre merőlegesen áll, elhajlási vagy órákörnek neveztetik. Ezen legnagyobb körnek azon része, mely az egyenlítő és a csillag között van, elhajlásnak (declinatio) neveztetik. Ezen elhajlás igenleges vagy nemleges, a szerint, a mint a csillag az egyenlítő és az éjszaki, vagy az egyenlítő és a déli sark között van, mely 0°-tól 90°-ig számítatik. Ellenben az egyenlítőnek azon része, mely a tavaszi pont, vagyis azon pont, hol a nappálya az egyenlítőt metszi, és az elhajlási kör között van, egyenes emelkedésnek (ascensio recta) neveztetik. Az egyenes emelkedés a tavaszi pontból, hol semmi, 360°-ig számítatik. Az egyenes emelkedést többnyire időben szoktuk kifejezni, 360°-ra 24 órát, tehát 15°-ra 1 órát számítva.

A bolygók kelte, delelése és lemenete.

A 11. laptól egész a 77. lapig a IV. alatti lapokon a bolygók kelte-, delelése- és lemenetéből, továbbá a nap és a hold kelte- és lemenetéből könnyen meg lehet itélni, vajjon ezek közül melyik bolygó lesz látható, és mikor: reggel, este, vagy talán egész éjjel? Ugyanazon lapokon alul egy rövid útmutatás van e tekintetben följegyezve.

A bolygók kelte és lemenete épen úgy számított ki, mint a nap és a hold kelte és lemenete.

Égi jelenetek.

A 12. laptól egész a 78. lapig az V. alatti lapokon az égi jelenetek vannak följegyezve; ezek közül legnevezetesebbek a hold fényváltozatai, ú. m. új hold (● UH), első negyed (○ EN), holdtölte (○ HT), és utolsó negyed (○ UN).

Ha az égi testeknek egyenlő hosszúságuk van, akkor azt szoktuk mondani, hogy azok együttállásban (conjunctio) vannak, azok azután az ég ugyanazon helyén látszanak lenni. Merkúr- és Venusnál kétféle együttállást különböztetünk meg, ú. m. fölsőt és alsót. Ha azok a nap és a föld között vannak, akkor az együttállás alsónak; ha pedig együttállásuk a földünktől legnagyobb távban van, akkor fölsőnek neveztetik. Ha hosszúságaik 180° -ra különböznek egymástól, akkor szembenállásban (oppositio) vannak. Ha végre hosszúságuk különbsége 90° , akkor negyedfényben (quadratura) állanak.

A bolygó legnagyobb eltérésben van, ha a naptól keletre vagy nyugatra legtávolabb látszik lenni.

A bolygó emelkedő pályacsomójában van, ha a nappályakörön keresztül éjszaka felé, leszálló pályacsomójában van, ha a pályakörön keresztül dél felé megyen.

Az égi test legnagyobb éjszakai vagy déli szélességben van, ha a pályakör fölött legmagasabban vagy az alatt legmélyebben fekszik.

A bolygó a naptávban (aphelium), vagy a napközeli (perihelium) van, ha a naptól legtávolabb, vagy ahhoz legközelebb áll. Úgy szintén a földtávban (apogaeum), van a

bolygó, vagy a földközeli (perigaeum), ha a földüktől legtávolabb, vagy ahhoz legközelebb áll.

Az égi jelenetek közé a nap- és a hold-, továbbá a Jupiter holdjainak fogyatkozásait is fölvevük.

Csillagfödések.

Mivel a hold földünkhöz közelebb áll, mint bármely égi test, azért valamennyi égi testet, melyet útjában talál, elföd, és ezen tűnemény csillagfödésnek neveztetik. A végtelen sok csillagok födési szemeink előtt eltűnnek, mivel gyenge fényüket a hold fénye fölülmúlja. A csillagfödések épen úgy számítatnak ki mint a napfogyatkozások. Észleleteik igen pontosak. A 13. lapon egész a 79. lapig a VI. alatti lapokon a látható nagyobb csillagok födési össze vannak állítva, különösen azok nagysága, bemeneti ideje, egyenes emelkedése és elhajlása.

Az állócsillagok jegyeire nézve megjegyzendő, hogy a zárjel nélküli számok a Flamsteed-féle, az e () zárjel alatti számok pedig a Piazz-féle, és az e { } zárjel alatti számok a Zach-féle csillagjegyzékből vettettek.

Nap- és holdfogyatkozások.

A nap- és a holdfogyatkozások a 80. és 81. lapon külön vannak tárgyalva.

Pályakör ferdesége.

A pályakör ferdesége azon szög, mely a pályakör és az egyenlítő síkjától képeztetik. Ezen szög mértéke, a napfordulati negyedlőnek, azaz a pályakör és az egyenlítő sarkain keresztül menő szélességi körnek azon íve, mely a pályakör és az egyenlítő között van. A pályakör ferdesége tehát azon legnagyobb elhajlás, melyet a nap középpontja az év folyamában elér. Ha tehát a nap a nyári fordulati negyedlő ideje (jun. 21.) körül minden nap, midőn a délkörön átvonul, észleltetik: akkor, ha a nap fordulati ideje a deleléssel összeesnék, az észlelt legnagyobb elhajlás lenne közvetlenül a pályakör ferdesége. Ha pedig ez nem történnék: akkor a pályakör ferdeségét közbeiktatással lehet elérni. Azonban a tapasztalás azt mutatja, hogy a pályakör ferdesége háboroknak van alávetve, melyek visszatérő rövid időszakokhoz (körülbelül 18 év) vannak

kötve. Ezen háborok: az éjnap egyen elénymulása, vagyis az éjnap egyen-pontjainak az idővel rendes hátramaradása; továbbá a százados fogyás, vagyis az e pályakör és az egyenlítő síkjától képezett szög változása; végre az ingadozás, azaz mind a két mozgás szakaszos háborai.

A 82. és 83. lapokon, a második rovatban a látszó pályakör ferdesége van 7 napról 7 napra följegyezve. Ezen adatok különösen ott használatnak, a hol a látszó hosszát és szélességet a látszó egyenes emelkedésre és elhajlásra kell átváltoztatni.

A nap irányferdülése.

Mivel földünk évi sebessége évi pályájában a nap körül a fény sebességével bizonyos arányban áll: azért a csillagokat mozgó földünkről nem látjuk azon irányban, melyben azok valóban állanak, hanem mindig egy kis szöggel ugyanazon irányban, mely szerint földünk mozog, előre haladva látjuk. Ezen szög a csillag évi irányferdülése. Továbbá földünk naponkénti mozgása a tengelye körül, épen úgy mint évi mozgása a nap körül, irányferdülést okoz, mely naponkénti irányferdülésnek neveztetik. Ez azonban sokkal csekélyebb az évi irányferdülésnél, mivel földünk mozgásának sebessége a tengelyekörül sokkal kisebb, mint évi mozgásának sebessége a nap körül.

De ha még a csillagnak is van saját mozgása, mint például a napnak, akkor az állócsillagok irányferdüléséhez még valami hozzájárul. Mivel egy ilyen csillag azon idő alatt, míg fény-sugara a földre jő, helyét változtatja: azért a fénysugárnak észlelt iránya nem felel meg a csillag valódi földközépi helyének az észlelés idejére nézve.

Mivel azon idő, a melyben a fény a naptól a földre jő $= 493 \cdot 2$ mp., és a nap közép mozgása egy nap alatt $= 59' 8 \cdot 33''$: azért a nap irányferdülése a hosszban $= 20 \cdot 255$ mperechnyi ív, melylyel a naphosszak mindig kisebbre vétetnek. A naptávnak és sebességének változása miatt ezen érték az év folytában egy másodpercnek néhány tized részei között ingadozik.

A 82. és 83. lapon a nap irányferdülése 7 napról 7 napra van följegyezve.

A nap és a hold látköze.

A nap és a hold helyei a csillagászati táblákban és évkönyvekben úgy vannak kiszámítva, mintha azokat a földünk középpontjából látnók. Hogy tehát ezeket használhassuk, szükséges azon szöget ismerni, mely azon két egyenestől képeztetik, melyeket a csillag középpontjából földünk középpontjához és az észlelő helyéhez húzunk. Ezen szög **lát kö z n e k** (parallaxis) neveztetik. A látkör felett levő csillagnak látköze **magassági lát kö z n e k** neveztetik.

A napnak és a holdnak látköze változókéony, mivel azoknak táva a földünktől változik. A 28. és 83. lapok 4. és 6. rovatában a napnak és a holdnak látkör-látköze 7 napról 7 napra van összeállítva, ezek a magassági látközök kiszámítására használatnak.

A nap és a hold sugara.

A 82. és 83. lapon a nap és a hold sugarai 7 napról 7 napra vannak kiszámítva. A nap és a hold sugara alatt azon szöget kell érteni, mely alatt ezen égitest földünk középpontjából észlelve mutatkozik. Ha a nap vagy a hold magasságát vagy azoknak egymástól távát észleljük, akkor azoknak sugara mindig tekintetbe veendő, mivel csak széleiket észlelhetjük. Itt a nap és a hold látszó sugarai vannak kiszámítva, vagyis azok, melyek alatt a nap és a hold az észlelő helyéből látszanak.

Bolygók.

A 84. és 85. lapon azon kis bolygók, melyek Mars és Jupiter között vannak, és az 1866-iki Almanach megjelenése óta fedeztettek föl, fölfedezési idejük, helyük, továbbá a fölfedező és kiszámító neve, végre pálya-elem rendszerek szerint vannak följegyezve.

A bolygók-, mellékbolygók- és a bolygók rendszereinek áttekintése.

A 86. laptól egészen a 108. lapig vannak: a bolygók-, mellékbolygók- és a bolygók rendszereinek áttekintése, azután a bolygók- s mellékbolygók pálya-elem rendszerei, továbbá a bolygók jegyzéke.

fölfedezésük ideje szerint, azok szembenállása a nappal 1866-ban és pálya-elem rendszerei, végre a bolygódok jegyzéke távolságuk, középkiüvüléségük és hajlásuk szerint elrendezve.

Üstökösök.

A 109. laptól egész a 109. lapig előfordúl az újabb időben fölfedezett, valamint az 1865-ik évig fölfedezett és kiszámított valamennyi üstökösök tárgyalása, továbbá pálya-elem rendszereiknek összeállítása, és azokról észrevételek.

Az alapsillagok középhelyei 1867-re.

A 155. és 156. lapon az alapsillagok középhelyei 1867-re vannak följegyezve, évi változásaikkal az egyenes emelkedésben és elhajlásban.

Különböző szemléldék földirati fekvései.

A 157., 158. és 159. lapokon össze van állítva: az egész földön létező nevezeteseb szemléldék földirati szélessége, továbbá azok hossza Budától időben számítva, végre a szemléldék hossza Ferro-tól ívben számítva.

Jegyek és rövidítések magyarázata.

A 160. és 161. lapon össze vannak állítva mindazon jegyek és rövidítések, melyek ezen csillagászati és közönséges naptárban előfordúlnak.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

ALAPSZABÁLYAI.

A Magyar Tudományos Akadémia

ALAPSZABÁLYAI

A M. T. AKADÉMIA ALAPSZABÁLYAI.

I.

AZ AKADÉMIA CZÉLJA ÉS HATÁSKÖRE.

I. §.

A Magyar Tudományos Akadémia egy ö cs. k. ap. Felsége különös oltalma alatt álló, tudományos intézet.

Czélja annak a tudomány és szépirodalom mívelése és terjesztése, s egyszersmind a magyar nyelvnek egész gonddal csinosbitása és gazdagítása.

2. §.

Ezen czélra mind *tudományos vizsgálatok* és kísérletek tétele, mind eredeti munkák iratása, s régi és új remekírók s egyéb jeles művek fordítása által törekszik.

3. §.

Hasonlókép a történet, nyelv, irodalom s művészet *emlékeit* gondosan felkeresi, s a tudomány gyarapodására szolgálókat közismeretbe hozza.

4. §.

Jutalomtételék által úgy a tudományos, mint a szépirodalmi, különösen a drámai munkásság élesztésére és táplálására igyekszik hatni.

A kormány által hasonló végre kiírandó jutalmakra érkező pályamunkákról az akadémia ad bíráló véleményyt.

5. §.

Az *évenként* nyomtatásban *megjelenő magyar munkákat* osztályonként szoros vizsgálat alá veszi, a legjelesbeket *megjutalmazza*, s a jutalmazás indító okait közzé teszi.

6. §.

Az akadémia, *munkálkodása eredményeit nyomtatásban terjeszti el*, és pedig ülési tárgyalásait havonkénti füzetekben megjelenő Értesítője által; történeteit, emlékbeszédeit és értekezéseit Évkönyveiben bocsátja közre.

7. §.

A *beadandó kéziratokat* az akadémia megvizsgálja, s ha helybenhagyást nyertek, azokat vagy tiszteletdíj mellett kinyomtatja, vagy kijövetelüket illő segedelmezéssel támogatja.

8. §.

Tudományos czélok végett, különösen a haza minden tekintetbeni bővebb megismertetésére, ben és a külföldön *utazásokat* tétet vagy pártol.

9. §.

A tagok *óvakodni fognak* a vallást, az ország polgári állapotját és polgári kormányát illető, vagy akármely más *politikai tárgyak vitatásától*.

10. §.

Mindennemű akadémiai nyomtatványok a *sajtószabály* kívánalmai szerint kezelendők.

II.

AZ AKADEMIA SZERVEZETE.

Tagok és tisztviselők.

11. §.

Az akadémia szervezetét alkotják: az elnök, egy alelnök, 25 igazgatósági tag, továbbá tiszteleti tagok, kiknek száma a 24-et meg nem haladhatja, rendes tagok, kiknek száma 42-re van meghatározva, levelező tagok, egy titoknok, egy jegyző, s a szükséges tiszti és szolgaszemélyzet.

12. §.

Az akadémia munkássága *minden tudományra kiterjed*, ide nem számítván mégis a hittudományt; s azoknak következő hat osztálya van megállapítva:

1. a nyelv- és széptudományok,

2. a *philosophia*,

3. a *törvénytudomány*,

4. a *történettudomány*,

5. a *mathematikai és*

6. a *természettudományok*,

melyek művelésével mindenik osztály terjedelméhez és fontosságához arányzott számú tiszteleti, rendes és levelező tagok foglalkodnak.

13. §.

Az *igazgató tanácsot* huszonöt tag képezi, kik az ország előkelő és tudányszerető férfiai közül választatnak (25. §.), s kiknek kötelessége az akadémia vagyonára ügyelni.

14. §.

Az akadémia közvetlen vezérlete az *elnököt* illeti, ki az ülésben elnököl, s az akadémiát a hatóságok és mások irányában képviseli. Távolléte vagy másnemű gátoltatása esetében helyét az *alelnök* pótolja.

Mindkettőjüket illeti legközelebből az alapszabályok pontos megtartása iránti felelőség.

Osztályülésekben a jelenlevő legidősb tiszteleti, s ilyennek jelen nem létében a legidősb rendes tag is elnökölhet.

15. §.

A *tiszteleti tagok* száma, kik az osztályok által hozznak javaslatba, a huszonnégyet meg nem haladhatja.

Ezek az összes s az illető osztályülésekben székkal és szavazattal, az utóbbiakban s a bizottmányokban elnöklési joggal bírnak a 14. §. intézkedése szerint; s osztályuk munkálkodásaiban részt véve, a tudomány javát s az akadémia díszét előmozdítani törekcszenek.

16. §.

A *rendes tagok*, kiknek száma negyvenkettőt nem haladhat meg, a nagygyűlés-, úgy az összes s az illető osztályülésekben székkal és szavazattal bírnak. Kötelességük az illető szakokat önálló tudományos vizsgálatok és dolgozatok által előbbre vinni, s az akadémia mindennemű, alapszabályilag elébe tűzött, czélja létesítésére reájok bízott dolgaiban társas munkásság, véleményezések és tudósítások adása által buzgón eljárni.

17. §.

A *levelező tagok*, kiknek száma meghatározva nincsen, az akadémia mindennemű üléseiben székkal és tanácskozó szavazattal bírnak; s mind önálló tudományos vizsgálatok és dolgozatok által szakjokat előbbre vinni, mind az alapszabályilag kitűzött czélok létesítésére reájok bízott dolgokban segédrészt venni köteleztetnek.

18. §.

A *titoknok* az igazgató tanács, úgy az akadémia mindennemű üléseiben előterjesztői hivatalt visel, azok határozatainak végrehajtásáról gondoskodik, a jegyzőkönyvet viszi, melyet az elnökkel együtt aláír, az akadémia levelezéseit folytatja, történetét s mindennemű tudósítását írja, Évkönyveit és Értesítőjét szerkeszti, s kiadásaira felügyel.

A titoknoki hivatal *tiszti személyzete* közvetlenül neki van alárendelve.

19. §.

A titoknok gondjaiban osztozik a *jegyző*, ki annak akadályoztatása esetében tisztét is viseli, s a levéltárra saját felelőssége alatt ügyel.

20. §.

Az akadémia tagjai jogosítva vannak a kineveztetésök szerint őket megillető, igazgató, tiszteleti, rendes vagy levelező tag *címét* viselni.

21. §.

A *taggá választást* még a legérdemesb tudósnak is tehetségei elismertetésétől kell várnia; esedezőlevéllel s utanjárással *keresni* azt nem engedtetik.

22. §.

A *fő és alkönyvtárnok*, valamint netán egyéb *gyűjteményőrök* a reájok bízott ügyeket külön utasításaik szerint, hit alatt végzik.

23. §.

Pénztárnok és ellenőr a pénztárt utasításaik s az igazgató tanács határozataihoz képest, szintén hit alatt kezelik, s a bevétel és kiadás felől az igazgatóságnak szorosan számolnak.

Az okmányozott pénztári számadás minden év leteltével az elnöknek benyújtandó.

Az igazgató tanács tisztehez tartozik a pénztári számadásnak utasításilag végzett könyvvívői és bizottmányi megvizsgáltatása, s a vizsgálatban netán felmerülő észrevételeknek a számadó pénztártisztek általi felvilágosíttatása után, annak végleges jóváhagyása, s a szokott felmentő levél kiadása.

24. §.

Az *ügyész* az akadémia jogait védi, s a számadásokat vizsgálja.

III.

VÁLASZTÁSOK.

25. §.

Az *igazgató tanács*, üresség támadván kebelében, választással egészíti ki magát, mely Magyarország cs. k. generalkormányzója, mint Ő cs. kir. ap. Felsége helytartója, megerősítése alá terjesztendő.

26. §.

Az *elnöki s alelnöki helyre* az igazgató tanács minden három évben, vagy egyébkénti hivatalüresülés esetében, három-három tagját hozza ajánlatba, kiknek kinevezése Ő cs. k. ap. Felségének van fenntartva.

Az elnökök legalább egyikének rendszeren Budapesten kell laknia.

27. §.

Tiszteleti tagok, az illető osztályok javaslatai alapján, a szavazható tagok összességének (51. §.) egyszerű többsége által vagy oly magas állású férfiak közül ajánlatnak, kiknek megnyerése által az akadémia disze és java öregbedését várja, vagy oly jeles tudósok közül, kik a tudomány előbbre vitele vagy az akadémia körül magoknak érdemet szereztek.

A *belföldi tiszteleti tagok* kinevezése a general-kormányzóra bízott.

28. §.

Az akadémia szavazatos tagjai egyszerű többsége (51. §.) az illető osztályok javaslatára oly tudósokat ajánl mindenik megürült helyre *rendes tagokul*, kik egy vagy több szaki munka által a tudomány és irodalom körül érdemet, s ez által magoknak kitűnő nevet és tekintetet szereztek.

Kinevezésök a general-kormányzóra bízott.

29. §.

Levelező tagokul, hasonlóképp az osztályok javaslatára, a szavazatos tagok (51. §.) oly tudósokat ajánlanak, kik osztálybeli jeles

munkálkodásuk által a tudományok terjesztésére sikeresen hatottak, sakkép az akadémiai czélok előmozdítására képességet bizonyítottak.

Kinevezésök a general-kormányzóra bízott.

30. §.

Külső levelező tagok, ugyanazon módon, oly *nem magyarok* sorából választatnak, kik vagy a tudományosság körülérdemeik által elterjedt hirt szereztek magoknak a tudós világban, vagy Magyarországot vagy az akadémiát közelebből érdeklő munkával az akadémia különös kedvezéseire méltókká lettek.

Külföldi csak levelező, vagy tiszteleti taggá nevezhető. Ily kinevezés Magyarország general-kormányzója megerősítése alá terjesztendő.

31. §.

A *titoknok és jegyző* a rendes tagok sorából az igazgató, tiszteleti és rendes tagok elegyes ülésében választatnak.

A véghez ment választás mindannyiszor a cs. k. magyar general-kormányzóságnak megerősítés végett fölterjesztendő.

32. §.

Minden újonnan választott tag, a külsők kivételével, osztályába tartozó dolgozat felolvasásával vagy személyes meg nem jelenhetés esetén beküldésével, legfeljebb egy év alatt, *széket foglal*, különben megválasztása megsemmisülven.

33. §.

Mindenemű akadémiai tag a székfoglalási előadás megtartása után (32. §.) egy, az elnök és titoknok által aláírt *oklevéllel* tiszteletetik meg.

34. §.

A *fő könyvtárnokot* a gróf Teleki-nemzetség alapító ága, az *alkönyvtárnokot, könyvtár-tisztet*, úgy a *gyűjteményőröket* is, az akadémia szintén tagjai sorából, összes ülésben, szavazatok többsége által választja.

35. §.

Pénztárnokot, ellenőrt, ügyészt az igazgató tanács nevez, s azok neki vannak kizárólag alárendelve.

36. §.

Írnokokat az elnök nevez, ki egyszersmind *cselédek*et is fogad a kiszolgált katonai egyének elhelyezése iránt 1853. dec. 19-én kelt legfelsőbb rendeletré való tekintettel.

Számukat az igazgató tanács határozza meg.

IV.

FIZETÉSEK ÉS JUTALMAK.

37. §.

Elnök, alelnök, igazgató és tiszteleti tagoknak a nekik jutott kitünő méltóság és állás szolgál fáradozásaik díjául.

38. §.

A *rendes tagok* az akadémiai pénzalap erejéhez képest vonnak *munkáikért* fizetéseket; névszerint 800, 500 vagy 300 forintot conv. p., még pedig oly arányban, hogy egy hatoda a fizetett rendes tagoknak a legmagasb, két hatoda a közép, három hatoda az alsóbb *évdíjfonokon* álljon.

Hány fizetéses rendes tagi hely létezzék idő szerint, azt az igazgató tanács javaslatára a general-kormányzó határozza el, ki, szintén az igazgató tanács javaslatára, a különböző *évdíjfonok*ba léptetendő rendes tagokat is megnevezi. A többi rendes tagok munkáikért a pénzerőhöz képest, illő tiszteletdíjakra bírnak igényt, melyeket, valamint a tisztviselők fizetéseit és tiszteletdíjait is, az igazgató tanács alapít meg.

39. §.

A *cselédek* számára is, szolgálataikhoz képest, az igazgató tanács szab bért.

40. §.

A jutalomra érdemesített könyvek s pályairatok szerzőinek jutalmuk az akadémia javaslata szerint folyó vagy *emlékpénzben* adatik ki.

41. §.

Tiszteleti és rendes tag *jutalomkérdésekre* nem felelhet, kivéven az államkormány által kitűzöttkre.

V.

Ü L É S E K.

42. §.

Az akadémia *székhelye* Pest városa.

43. §.

Az *igazgató tanács*, valahányszor szükséges, az elnök meghívására *összeegyül*, ki annak napját és óráját is meghatározza.

Arra, hogy az igazgató tanács végzéseinek érvényök legyen, legalább kilencz tag jelenléte kívántatik.

44. §.

Ezen gyűlés minden harmadik évben, vagy valamelyik elnöki hely megürülésével, tagjai közül hármat hoz javaslatba az elnöki, és hármat az alelnöki helyre; kebelében támadt üresség esetén kiegészíti magát (25. §.); az akadémia által javaslatba hozott költségek iránt végez, s az összes gazdasági ügyet intézi.

Az igazgató tanács tisztéhez tartozik a pénztári számadásnak utasításilag végzett könyvvívői és bizottmányi megvizsgálása, s a vizsgálatban netán felmerülő észrevételeknek a számadó pénztártisztek általi felvilágosíttatása után, annak végleges jóváhagyása, s a szokott felmentő levél kiadása.

45. §.

Az *osztályok* egyenként, vagy czélszerűen egyesülve, *havonként* egy-egy, vagy a tárgyak úgy kívánván, több, az elnök által bizonyos napra kirendelt *ülést* tartanak.

Ezen *osztályülésekre* az illető tiszteleti és levelező tagok hivatalosak, a Budapesten lakó *rendes tagok* ellenben megjelenni szorosan *kötelezettek*; gátoltatásuk esetében az utóbbiak az elnöktől felmentést kérven.

46. §.

Az *osztályülések tárgyai*: mindennemű tudományos előadás és értekezés, a tagok vagy nem-tagoknak is az akadémia elébe terjesztett dolgozásai s egyéb közlemények olvasása, tudományos indítványok s vállalatok tárgyalása, úgy a jutalomügyi s választási előkészületek.

47. §.

Hogy valamely osztályülés végzéseinek érvényök legyen, legalább *öt szavazható tag* jelenléte (15. 16. §.) kívántatik.

48. §.

Oly ügyek, melyek bővebb átvizsgálást kívánnak, előleges tárgyalás végett *bizottmányokhoz* utasíttatnak. Ilyek vagy

a) *állandók*, melyekre bizonyos folyó munkák vagy kiadások bizattak, s melyek az illető osztály által elégséges számu rendes, és ha szükséges, levelező, sőt tiszteleti tagokból is állíttatnak össze s egésszítettnek ki; vagy

b) *ideiglenesek*, melyek bizonyos munkák, pályairatok, fontos indítványok stb. megvizsgálásával minden külön alkalommal külön bíztatnak meg, s az illető tárgy kívánalmai szerint több vagy kevesebb, azon vagy más osztályi tagokból állíttatnak össze. Teendőik elvégzésével megbízásuk megszűnik.

Ily bizottmányi ülésekben tiszteleti, s ha olyan belé nevezve nincsen, a legidősb rendes tag elnököl.

49. §.

Az *összes akadémia* havonként az elnök által előre kirendelt napon legalább *egy összes ülést* tart, melyben a tiszteleti és rendes tagok döntő, a levelező tagok értesítő szavazattal vesznek részt.

Tárgyaik: az ülési jegyzőkönyvek olvasása, gyász- és emlékbeszédek tartása elhunyt tagok felett, az összes akadémiát illető indítványok, úgy az osztályülések által ajánlott vállalatok, jutalmazások, s minden, az igazgatóság intézkedését kívánó dolgok tárgyalása.

50. §.

Hogy az összes ülések végzéseinek érvényök legyen, legalább *kilencz szavazatos tag* jelenléte kívántatik.

51. §.

Az akadémia minden évben rendesen *egy nagygyűlést* tart az elnök vagy alelnök személyes vezetése alatt, melyben a Budapesten kívül lakó rendes tagok is megjelenni *tartoznak*, de fontos okokból az elnök által a megjelenéstől fölmentethetnek.

Ezen gyűlés, melyben minden rendes és tiszteleti tag szava-

zattal bír, *új tagokat* hoz javaslatba kinevezés végett, s választ azon helyekre, melyek megerősítés alá terjesztendők ; az osztályok által *jutalomra* ajánlott munkák és megfejtett *pályakérdéseknek* a jutalmat oda ítéli, s az osztályok ajánlására *új jutalomtárgyakat* *dílopt meg*.

52. §.

Az akadémia minden évben a nagygyűlés után *egy ünnepélyes közülést tart*, melybe az igazgató tanács és az akadémia tiszteleti-rendes és levelező tagjai hivatalosak.

Ezen ülésben a titoknok évi jelentése az akadémia munkásságáról olvastatik, emlékbeszédek tartatnak elhunyt tagok felett, tudományos és költői művek adatnak elő, kiosztatnak a jutalmak, az új jutalomfeladások s az új kinevezések és választások kihirdettetnek, emezek, a mennyiben a general-kormányzó megerősítésétől függvén ez bekövetkezett.

53. §.

Minden, a mi az elsorolt különféle ülések és gyűlésekben tárgyaltatik és végeztetik, a *jegyzőkönyvekbe* pontosan és teljesen felveendő.

Minden ülési jegyzőkönyvek különbség nélkül minden ülés vagy gyűlés megtartása után nyolcz nap alatt a cs. k. general-kormányzósághoz felküldendők tudomás és megvizsgálás végett.

54. §.

Az akadémianak évenként kéthavi *szünet* engedtetik.

VI.

P É N Z T Á R.

55. §.

A *pénztárróli intézkedés* az alapszabályok értelmében az igazgató tanácsnál van ; a közvetlen felügyelést arra, az elnök viszi, ki azt gyakrabban véletlenül megvizsgálván, annak mibenlétéről az igazgató tanácsot tudósítja.

56. §.

A jövedelem *hatedrészre* évenként tőkésítettik.

57. §.

Alapítóknak a tőkepénzt magoknál megtartani szabad, úgy mindazáltal, hogy ez a törvények értelmében bátorságba helyeztetve legyen, és törvényes kamatai pontosan befizetessenek.

58. §.

A pénztárba befizetett s gyümölcsözés végett kölcsön kiadott tőkepénzekről, az alapítók szándékához képest *külön-külön számadás* vitetik.

59. §.

Igazgató tanács tagja az akadémia tőkepénzeiből kölcsön nem vehet

60. §.

A közigazgatás az alapszabályok és a közönséges egyleti rendeletek pontos megtartása, úgy az akadémia céljaira nézve vont határok figyelmébe vétele felett a felügyelést az erre meghivatott budai cs. k. helytartósági osztály—, s a generál-kormányzóság által e helytartósági osztály javaslatára kiküldött *országfejedelmi biztos* által gyakorolja. Az országfejedelmi biztos jogosítva van, az intézet ügyvezetésébe betekinteni, az erre vonatkozó számadásokat s egyéb okmányokat megsemlélni, s az igazgatóság ülései- s a nagygyűlésekben jelen lenni.

Az országfejedelmi biztosnak jogában áll az igazgató tanács vagy a nagygyűlés minden oly végzése ellen tiltakozni, mely által a legmagasb kormány céljait vagy az alapszabályokat megsértve vagy átlépve látja.

Ilyenmü végzés teljesítése iránt a cs. k. general-kormányzóság útján a belügy-ministerium elhatározása kérendő, melynek megérkezéig azon végzés életbe léptetése függőben marad.

Azon gyűlések jegyzőkönyvei, mikben az országfejedelmi biztos jelen volt, általa is aláírandók.

Az akadémiai gyűlések bejelentésére, azok előrajzának bemutatására nézve a magyarországi cs. k. general-kormányzóságnak 1854. jun. 11. 9142. sz. alatti (Kormánylap, 15. sz. II. r.) rendelete szabályzó marad.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

ÜGYRENDE.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

ÜGYRENDJE.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÜGYRENDE.

ELSŐ FEJEZET.

Osztályok és tagok.

1. Az akadémia, alapszabályai értelmében hat tudományos-tályból áll, melyeknek köre következőleg állapítottatott meg :

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

A) *Nyelv és irodalom.*

Általános s különös nyelv- és írástörténet.

Általános és hasonlító nyelvtudomány.

Különös nyelvtudomány, ide értve a classicai és keleti, de főleg a magyar s azzal rokon nyelvtudományt egész terjedelmében, tehát a magyar nyelvtörténetet, hasonlítás, szónyomozást, nyelvtant és szótárírást, a nyelvjárások megismertetését, s a népi és köznyelv emlékeinek gyűjtését, magyarázatát és kiadását.

Nyelvbeli előadás tudománya.

Irodalomtörténet ; könyvészet általán s különösen a hazai és nemzeti ; régi magyar jeles írók jó kiadásai.

A nevezeteseb magyar munkák bírálata nyelv tekintetében.

Régi és új nemzetek remekíróinak fordítása.

B) *Széptudományok.*

Általános és különös szépműtan ; hangzó, képző és mímező művészetek elmélete.

Műtörténet, műbírálat.

Szóló művészetek : szép prosa, különösen szónoklat.

Költészet.

II. Philosophiai osztály.

Embertan.

Elméleti bölcsészet.

Gyakorlati bölcsészet, névszerint észjog, erkölcs- és tisztavallástan, történet philosophiája.

Bölcsészet története, bírálata.

Nevelés- és oktatástan, tanmunkák.

III. Törvénytudományi osztály.

Államtudomány.

Közgazdaság tágabb és szűkebb értelemben, tehát ide értve a közrendtant, pénzügytudományt, s a segéd, névszerint kamarai tudományokat és statisticát.

Államtudományok története.

Törvények elmélete.

Nemzetek joga.

Polgári jog egész terjedelmében, tehát bányá-, váltó s kereskedelmi, úgy büntető törvény is.

Egyházi jog.

Oklevél-, pecsét-, idő-, nemzékrendtan, a mennyiben a törvényismeret segédeszközei.

Törvények története.

Törvénytudomány története.

IV. Történelmi osztály.

Történetírás elmélete.

Emberiség és művelődés története.

Egyetemes és különös történetírás, polgári s egyházi, főleg hazai.

A segéd tudományok, névszerint, földírat, nemzékrend- és időtan, úgy régiség-, érem-, oklevél-, czímer- és pecséttan,

A hazai történetek felvilágosítására közirományok, oklevelek

s egyéb történeti emlékek nyomozása, ilyenek s egyéb kútfők gyűjtése, kiadása, bármely nyelven legyenek azok írva.

Életírás, s itt is különösen a hazai.

V. Mathematikai osztály.

Tiszta mathesis.

Mechanika; matematikai természettan; csillagászat.

Geodaesia.

Építészet, polgári és vízi; géptan; hajózási tudományok; hadtudományok; műtan; bányászat.

VI. Természettudományi osztály.

Természetrajz: ásványtan, földisme; földtan; növénytan; állattan.

Kísérleti természettan, vegytan.

Boncz- és élettudomány, növényi, állati, emberi, hasonlító.

Gazdasági tudományok.

Orvosi tudományok.

2. Mindenik osztály tiszteleti, rendes és levelező tagokból áll, kiknek számát az osztályok kiterjedése és korszerinti fontossága határozza.

3. A tiszteleti tagok erkölcsi kötelességeit az alapszabályok 15. §-a határozza meg.

4. A rendes tagok kötelességei, az alapszabályok 16. §-a alapján közelebbről kifejtve, a következők:

a) Legalább minden második évben egy, az illető tudománynak hazánkban előbbvitelére szolgáló értekezést terjeszteni elő. Ezen kötelezettség alól csak azok vétettek ki, kikre az akadémia szokott rendestagi foglalkodásaikon felül még külön más munkák kidolgozását is bízta.

b) A velök véleményadás végett közlött mindennemű nyomtatott vagy kézirati munkákat, pályairatokat, találmányokat, felfedezéseket, javaslatokat szorosan megvizsgálni, s rólok írott jelentést tenni.

c) Minden egyéb, az osztály által a szabályok értelmében kiszabott munkálatban szorgalmasan eljárni.

d) A szakjokban feltetsző nevezeteseb haladásokról, valamint

a tudományosság előmenetelére szolgálható tények-, adatok- s észleletekről az illető osztályban tudósítást adni, különösen pedig, mi a hazában a tudományt, illetőleg nemzeti nyelvet s művészetet illető, figyelemre méltó magát előadja, bejelenteni, hogy mind ezek az akadémia közlönyeiben közzé tétethessenek.

e) Akadémián kívüli munkálkodás által is igyekezni, hogy a tudományok magyar nyelven gyarapíttassanak.

5. A levelező tagok az akadémia mindennemű, tehát összes, osztályi és bizottsági üléseiben székkel és értesítő szavazattal bírnak, az illető osztály által velők véleményadás végett közölt tárgyakról jelentést adnak, valamint minden, a tudományosság előmenetelére szolgálható tények, adatok- s észleleteket az illető osztályllyal közölnek, s különösen azt, a mi a hazában a tudományt, nemzeti nyelvet s művészetet illető figyelemre méltó magát előadja, bejelentik; végre irodalmi munkásságuk által a hazai tudományoság előmozdítására törekcszenek.

6. A titoknok teendőit az alapszabályok 18. §-a határozza meg. Azok közül a) a határozatok végrehajtása mindenkor a jegyzőkönyv átvételétől számítandó nyolcz nap alatt okvetetlenül teljesítendő; akadály esetében az elnök értesítendő levén. E végrehajtásokról a titoknok ügyviteli jegyzőkönyvet viszen, melyet az illető osztályi vagy összes ülésben időről időre előterjeszt. b) A levelezésre nézve: a mennyiben az az akadémia nevében külföldi intézetekkel és tudósokkal folytattatik, két nyelven szerkesztendő, t. i. az eredeti magyar szöveg mellett, mely mint olyan aláíratik, oldallag latinul vagy azon tudományos testületek nyelvén, melyekhez a levél az akadémia nevében intéztetik. — c) a jegyzőkönyv azon szakaszát, melynél fogva valamely ügyben választmány bizatik meg, kiíratja, s az illető választmányi elnöknek legfeljebb nyolcz nap alatt, sürgetés esetben hamarább is, saját aláírása alatt, megküldi, hogy ez a kiküldött tagokat egybe hivathassa, s a választmány a jegyzőkönyvileg kijelölendő zárnagra jelentését beadhassa. d) A végre nem hajtott vagy függőben levő tárgyakról, melyekre nézve jelentés nem érkezett be, jegyzéket viszen, s azt a havi összes ülésben felolvassa.

7. A jegyző viszi az akadémia mindennemű üléseiben a jegyzőkönyvet, úgy hogy az a) az ülés után legfőlebb három nap alatt készen legyen; ekkor b) az ülés elején, az illető osztályokra

való tekintettel elnökileg kinevezett három, fontosb ügyekben öt tagu bizottmány által hitelesítettik. E bizottmánynak nyomatékosb indítvány esetében, a mennyiben kívánja, az indítványozó is tagja legyen. c) Az ekkép hitelesített jegyzőkönyvet, a hitelesítő tagokon kívül, az alapszabályok értelmében, az elnök, vagy a ki az ülésben helyette elnökölt, s a titoknok is aláírja. d) A jegyzőkönyvnek az elnöklő s a titoknok által aláírt másolata az alapszabályokban kiszabott idő alatt a kormányhoz fölterjesztetik. e) A jegyző gondoskodik róla, hogy a jegyzőkönyvek az egyik e végett rendelkezésére álló írnok által havonként letisztáztassanak.

8. A j e g y z ő, mint egyszersmind l e v é l t á r n o k, saját felelőssége mellett kezeli az akadémia levéltárát; az ebben levő irományokról pontos leltárt vezet, s abból bármely tagnak csak térítvény mellett ad ki bármely irományt.

9. Hogyha a titoknok vagy jegyző akadályozva volnának tisztökben eljárni, egymást kölcsönösen segítik s helyetteszik.

10. Tartoznak a tagok minden az akadémian kívüli tudományos dolgozásaik jegyzékét évenként a titoknokhoz beadni a végre, hogy magános munkálkodásaikról is állhasson külön pont a Névkönyvben.

11. Minden tag fel van szólítva, küldené be pecsét alatt évenként önbiographiai jegyzékeit, melyek feltöretlenül a levéltárban őriztetnek, míg azokra halál s készülendő életírás vagy emlékezésében szükség leszen.

12. Halál által elvesztett tagjainak az akadémia következő végtiszteletet határozott:

a) Ha a halál esete Budapesten adja magát elő: a megholt. nak rokonai, osztálybeli társai, barátai vagy szomszédaitól várja az akadémia, hogy a temetés napja- és órájáról késedelem nélkül értesítsék a titoknoki hivatalt, mely azt azonnal tudokra adhatja valamennyi Budapesten levő tagoknak, hogy az akadémia termeiben összegyűlvén, s in nen testületileg indulván a gyász házához, társok temetésén fekete ruhában, minél számosabban megjelenjenek.

b) Ha ülés napján esnék a temetés, az ülés más napra tetetik át.

13. A társaság elhunyt tagjai emlékezetét háromféle módon tiszteli:

a) Rövid g y á s z b e s z é d d e l, melylyel a társ halálát valamely barátja, ki eziránt a titoknakot, mindjárt a hír vétele után tudósítja, s ilyennek nem-létében a titoknakot, a temetés, vagy ha az elhunyt vidéken lakott, a vett hír utáni legközelebbi osztályülésben jelenti be. Kiadandó az Értesítőben.

b) É l e t r a j z z a l, mely az elhunyt életéhez s írói pályájához tartozó adatokat adja. Kiadandó a Névkönyvben.

c) E m l é k b e s z é d d e l, mely az elhunytnak életét, munkálkodásait és hatását szószoki előadásban terjeszti elő. Különösen, midőn igazgató tagját veszti el a társaság, készül emlékbeszéd, ha erre vállalkozó találkozik.

14. Ha valamely Budapesten lakó vagy tartózkodó tag oly szegénységben halna el, melynél fogva tisztességes eltakarítása sem lenne eszközölhető: e felől értesítettván, az elnök gondoskodni fog.

15. Általában csak holt tagok képei nyerhetnek a társaság teremében helyet; minden egyes esetben titkos szavazás útján döntenek el: felfüggesztessék-e valakinek képe vagy se.

MÁSODIK FEJEZET.

Ü l é s e k.

Osztály- és Összes ülések.

16. Az akadémia h e t e n k é n t egyszer, ú. m. hétfőn, délután 5 órakor tart ülést; többször, vagy más napon, csak különös szükség esetében.

17. Minden év vége felé a titoknak a jövő évrre szóló Ü l é s s o r t az elnökség elébe terjeszti helybenhagyás végett. Abban az osztályok a szerint váltakoznak, hogy a nyelv- és széptudományi osztály után a philosophiai, törvény- és történettudományi osztályok kapcsolatosan, ezek után a matematikai és természettudományi együtt, s ismét a philosophiai, törvény- s történettudományi egyesült osztályok tartsanak ülést, s minden hónap utolsó osztályülését összes ülés kövesse. (1866-ra, kísérletkép, oly üléssor volt behozva, mely szerint egyrésről a philos. és társosztályok, más részről a mathem. és term. tudományi osztályok egyenlő számú üléseket tartanak.)

18. Valamennyi helyben levő tag minden akadémiai év kez-

detén körlevél által szólíttatik fel az ülések látogatására ; külön meghívó csak az Üléssortól történő eltérés esetében küldetik szét.

19. A ki *nem tagja az akadémiának*, ha az ülésekben meg kívánna jelenni, kell hogy valamely tag által a *Vendégkönyvbe* beíratásuk, mi által az egész illető évre bemeneti engedelmet nyer.

20. Valahányszor az elnök az előforduló tárgyak tekintetéből illőnek itéli, az ülést *zárt*nak nyilatkoztatja, melyben tehát vendég nem jelenhetik meg, vagy, ha a szokott akadémiái ülés zárttá alakul, abból távozik.

21. Az *osztályok tárgyai* szorosan szakbeli előadások és közlések, mik az illető tudomány előmozdítását eszközölhetik. Ezek minél részletesebbek és kimerítőbbek, annál inkább felelendnek meg a kitűzött czélnek. Különösen tehát :

a) Ily értekezések és emlékiratok az illető osztály köréből, s azok felett szóbeli értekeződés.

b) Nagyobb kézirati munkákból egyes szakaszok közlése, az egésznek ismertetésével.

c) Mindennemű érdekes közlemények, melyek a tudományok, s illetőleg a szépművészetek haladását tárgyazzák, tehát ide vágó figyelemre méltó esetek, vizsgálódások, tapasztalatok, mik akár az eddigi tanok megerősítésére vagy megvilágosítására, akár új nézetek megalapítására szolgálnak.

d) Bármely találmányok bemutatása és fölfedezések bejelentése, ha tudományos szempontból vétettek fel, s az illető szak gyarapítására vannak.

e) Nagy figyelmet érdemlő bel- és külföldi munkákról tudósítás.

f) Bel- és külföldi nagyhirű, s a tudomány vesztéségével elhúnyt férfiak munkálkodásai és hatásuknak méltatása, ha nem voltak is a társaság tagjai.

g) A szótári munkálkodások. Végre

h) Mindennemű osztálybeli munkálatok tárgyalása és elintézése, ide tudva a pályamunkák elítélését s a nyomtatandó kéziratok megvizsgáltatását is.

22. Az *osztályülési tudományos előadásokra* nézve a) az osztályok az Üléssor szerint reájok eső üléseknek előadási tárgyakkal ellátásáról, illetőleg a tagok vállalkozása útján, jókor gondoskodjanak, s a megállapított *előadásokról* mindig jókorán értesítsék a titoknokot

hogy ez mindegyik ülés tárgyait nyolcz nappal előbb a terem fekete tábláján kihirdethesse.

b) A felolvasó köteles teljesen előadni értekezését a részére engedett egy óra alatt, vagy egészen felolvasván azt, ha terjedelme engedi, vagy vázlatban terjesztvén elő, mutatóványok közlése mellett. A vázlat, mely az egészről fogalmat nyújt, rövid kivonat, vagy szóbeli ismertetés lehet. Az értekezésnek a következő ülésekben folytatása nem engedtetik meg.

c) Nem-akademicusok, kik valamely értekezést az akadémia előtt fel kívánnak olvastatni, azt csak valamely osztálybeli tag útján tehetik, ki, ha a munkát előterjesztésre alkalmasnak tartja, azt idején az előrajzba felvétel végett bejelenti, s az illető ülésben elő is adja.

d) Ha a tárgyak halmaza vagy elhalaszthatlansága úgy kívánná, bármely ülés, az elnök által e végre rendelt napon, folytatható.

e) Székfoglaló értekezés elővizsgálat nélkül, minden más előadás elnökiileg kirendelt három bíráló szavazata alapján vétetik fel az Értesítőbe. Ha a székfoglaló az Évkönyvekbe adatik be, e gyűjtemény szempontja tekintetéből megosztályi vizsgálat alá. Egyébiránt

f) Az előadott munkáról szabadon rendelkezhetik a szerző. Ha azonban székfoglaló vagy emlékbeszéd az előadó tag által másutt adatnék ki, fentartja magának az akadémia, azt saját közlönyében is adhatni, s ez esetben díj nélkül.

23. Minden tagnak van joga szándéklott előadását bizonyos ülésnapra a titoknokkal bejegyeztetni. Ha az ekkép jelentkezők száma kelletnél nagyobb volna: az előadás idejére nézve intézkedjenek a titoknokkal.

24. Ha ki valamely fontosabb *indítványt* szándékozik tenni, azt jókor bejelenti a titoknoknak, hogy az előrajzba bemehessen.

25. Ha valamely indítvány elfogadtatván, bővebb kidolgozására küldöttség rendeltetnék: az indítványozó ebben mindenkor benne legyen.

26. Minthogy a *hivatalos tárgyalások* gyakran sok időt kívánnak, s miattok ilyenkor a legérdekesb tudományos közlések is csak fáradt figyelemre tarthatnának számot: minden ülés az e napra tett egy vagy több előadással kezdetik meg; ezt követik a folyó tárgyak közül azok, mik késedelmet nem szenvednek.

27. Az osztályok közül a nyelv- és széptudományi külön, a

philosophiai, törvény- és történettudományi, s ismét a matematikai és természettudományi kapcsolatban tartván üléseiket: mindenik tiszteleti és rendes tag csak a maga, egyes vagy egyesült, osztályülésében bír döntő szavazattal; tanácskozó szavazattal azonban minden rendbeli tag bármely osztályban bír, valamint előadási joggal is.

28. Oly kérdésekre nézve, melyek természetöknél fogva több osztályt is érdekelnek, fenmarad az összes ülésre hivatkozás.

29. Midőn az osztályok bizottmányilag működnek, minden rendbeli osztályi tagok meghívotnak üléseikbe, s a fölterjesztendő jelentés szerkesztésével keblökből bíznak meg valamely tagot.

30. Az összes ülések tárgyai: igazgató tagok feletti emlékeztetők, az akadémia közös ügyeire, szervezeti intézkedéseire vonatkozó kérdések, más tudományos testületekkel viszonyai tárgyalása és küldemények bemutatása.

31. Minden ülés végén a titoknok a következő ülés előrajzát felolvassa, s azt a teremfölkete táblájára felfüggeszti.

II. Nagygyűlések.

32. A nagygyűlés teendői levén: tagok választása, a nagy jutalom odaítélése, a pályázatok feletti határozás és új jutalomtárgyak megállapítása: mindezen tárgyak az osztályok által jókor előkészítendőek.

33. Ehhez képest tartoznak a vidéki rendes tagok is, a nagygyűlés előtt két nappal, Pesten megjelenni, hogy a velök kiegészített osztályok szavazó tagjai összeülvén, mind a megkoszorúzendó nyomtatott munkák, mind a megállapítandó jutalomkérdések, úgy a választandó tagok iránt is, a nagygyűlés elébe terjesztendő jelentéseiket minél gyorsabban elkészíthessék.

34. A nagygyűlés üléseiben vendég nem jelenhetik meg.

III. Közülés.

35. Az összes ülések kötelessége jókor gondoskodni arról, hogy a közületi előadásra alkalmas munkákban foglalkozás ne legyen. E végre mind az Évkönyvekbe és Értesítőbe szánt dolgozatok vizsgálatánál ügyelettel lesznek a vegyes közönség előtti felolvashatásra, mind megbízás útján is gondoskodnak, hogy érdekes előrajzot adjanak a nagygyűlés elébe, mely azt végkép megállapítja.

IV. Állandó Bizottságok.

1. Történelmi bizottság.

36. Az állandó történelmi bizottság *feladata* a magyar történelem kútffői felkeresése, gyűjtése, kiadása. E végre a) levelezésbe bocsátkozik nyilvános és magán könyv- és levéltárak birtokosaival, őreivel, egyes gyűjtőkkel s történetkedvelőkkel, az itt-ott fenmaradt kútffőszerű emlékekről tudomás, regesták, hű másolatok, a hol lehet eredetiek szerzése végett; hol ilyek másképp a tudománynak meg nem menthetők, azok megvételét ajánlja az akadémiának. Különösen b) kötelességének tartja nemcsak rögtön kiadandókat gyűjteni, s azok közzétételét azonnal eszközölni, hanem mindent felhalmozni, mi jövődre is a reá bízott célok létesítésére szolgálhat, hogy eképp egy kritikai hűséggel és pontossággal később kiadandó *Egyetemes Magyar Okmánytár* előkészítettessék.

37. Ezek eszközölhetésére, a bizottságnak, az akadémiái pénztárnok kezelése alatt, egy *külön pénztár* szolgál, melynek bevételi forrásai a) az igazgató tanács által e végre kirendelt évi alap; b) a Teleki-alapítvány; c) az általa kiadott könyvek jövedelme; d) egyes hazafiak e célra tett és teendő ajánlatai. A gyűjtött történeti kincseket kiadja:

A) *A Történelmi Tárbán*, melynek fő célja a m. tört. kútffók ismeretének előmozdítása, s kisebb kútffók közlése. Ilyek különösen 1. Megyék, kerületek, városok, vidékek s kisebb községek községi életére, jogviszonyaira és szerkezetére vonatkozó iratok, mint statutumok, jegyzőkönyvek, jövedelmi és költség-kimutatások; a tanulság és fontossághoz képest egészben vagy kivonatban. 2. Családok, uradalmak, úgy egyházi megyék, káptalanok, szerzetek és egyházi községek történetére vonatkozó iratok, tehát ok- és alapítvány levelek, végintézetek, nemzékrendi jegyzetek, jószágbecsük és jövedelmi kimutatások, egyházlátogatási jelentések, anyakönyvek és necrologiumok kivonatai stb. 3. A földmivelés, műipar és kereskedés történetére vonatkozó emlékek, mint urbáriumok, czéh-szabályok, árszabások, vásárváltságok stb. 4. A törvényhozás, közigazgatás, országos pénzügy és jogszolgáltatás történetét felvilágosító jelentések, utasítások, magán naplók, összeírások, nevezetesebb pörök és ítéletek, kivált a régibb időkbeli. 5. A külviszonyokat felderítő állami

szerződévények, békekötések s azokra vonatkozó acták, követségi utasítások, jelentések, a régibb időből. 6. Egyes nevezetesebb eseményekre, úgy historiai személyekre vonatkozó okmánysorok, levelezések. 7. Régi kéziratok és könyvekben, régi missálék- és naptárakban stb. található historiai feljegyzések; továbbá kisebbféle naplók. 8. Tudományos intézetek történeti emlékei. 9. Felirások. 10. Levél-, könyv- és kéziratárak historiai kéziratai és okmányai ismertetése, kivonatai, regesták alakjában. 11. Utasító, ismertető sorozata Magyarország s annak régi tartományait illető, külföldön megjelenő historiai kútfőknek; úgy szinte külföldi munkákban találtató magyar historiai kútfői közlések kivonatai. 12. Az akadémiához érkező okmányok tartalomjegyzékes folyó sorozata. — Mi e közlemények formáját illeti, az azokat bevezető, követő, berekesztő szöveg nem annyira oszorkodó s történetnyomozó, mint lényegesen kútfő-ismertető, ezeket csoportozó és összefüggesztő legyen.

B) A *Magyar Történelmi Emlékekben* (Monumenta Hungariae Historica). Ezek fő osztályai a) *Okmánytárak* (Diplomataria), egyes nagyobb korszakok, vidékek, hatóságok, családok vagy tárgyak szerint, oklevelek- s másnemű hivatalos és történeti érdekű magán irományokból, melyek eddig vagy egészben, vagy részeikben kiadatlanok: vagy kézen nem forgó, főleg külföldi munkákban jelenvén meg, írónk előtt nagyobb részt ismeretlenek; vagy ha nálunk megjelentek is, részint nem mentek még be okleveles gyűjteményeinkbe, részint igen hibásan adattak ki. b) *Kútfőszerű Történetírók* (Scriptores) deák, magyar, sőt más nyelveken is. c) *Országgyűlési irományok*: acták, naplók, kiadatlan törvényszövegek. — Külön osztályait e közzétételeknek képzik:

C) A *Török-Magyar Kor Történelmi Emlékei*, melyek gyűjtése-, fordítása- s a bizottság ügyelése alatt kiadásáról egy külön végezt megbizott tag gondoskodik.

D) A *Magyar Leveles Tár*, vagyis magyar nyelven írt régibb levelek gyűjteménye, melyek mind az országos és egyházi, mind a miveltségi, beléleti és nyelvtörténetre kútfőül szolgálnak.

38. A tárgyak megvizsgálása-, megbírálása- és összeállításában a bizottság önállóság jár el; de munkálatairól évenként az összes ülés elébe részletes jelentést ad.

2. *Archaeologiai bizottság.*

39. E bizottság figyelmének tárgyai a hazában létező és feltehető, minden ó és középkori, régiségtani becsű műmaradványok, legyenek azok magyar vagy nem magyar eredetűek. Tehát minden régi épületek, vagy olyaknak maradványai; régi kőfaragványok, akár önálló, akár mint régi épületek részei fennmaradtak, ú. m. szentek állóképei s egyéb szoborfelék, kőkoporsók vagy sírfedeleek, dombormunkával vagy régi felirattal faragott czímerképek, keresztelő-medenczék, oltárok; fafaragványok; szobrászati öntvények, ide értve a régi harangokat is; az itt-amott nagyobb csoportozatokban előforduló mesterséges halmok (különösen kúnhalmok); régi festések, templomok és házak falain, vagy önálló is; metszések nyomatai vagy táblái, rézben vagy fában; régi fegyverek, bútorok, eszközök, edények; régi érmek, pecsétnyomók és pecsétek, czímerek sat. műtörténeti tekintetben.

40. A bizottság igyekszik ilynemű régiségek létezéséről tudomást szerezni, azoknak fellelhetése és fentarthatása módjáról tanácskozik, s ez iránt az akadémia előtt indítványokat tesz, azoknak, vagy rajzaiknak gyűjtéséről gondoskodik; s mindezek nyomán az említett régiségek ismeretét, és azoknak a tudomány, névszerint az archaeologia, epigraphika, numismatica, sphragistika, heraldica stb. érdekében felhasználását és lehető hasznosítását eszközli és elősegíti.

41. Az archaeologiai bizottság szakértő és szakkedvelő akadémiai tagokból áll; de az akadémián kívül levő oly férfiak segítségével és hozzájárulásával is élhet, kik vagy szaktudományuk-, vagy birtokuk-, lakhelyöknél fogva, s a régiségtudomány iránti szeretetből a bizottság működését elősegíteni képesek és hajlandók.

42. Kíváncs levén a hazai s nemzeti régiségeknek rendszeres megismertetése s leírása, úgyszintén a mű- és történeti emlékek megőrzése és fentartása, a bizottság körét a következők teszik:

1) Egy hazai archaeologiai *repertorium* készítése, melyben a) mindazon nemzeti régiségeink kimerítő s lehetőleg rendszeres összeírása és sorozata adassék, melyek eddig egyes leírások által többé vagy kevésbé közismeretre jutottak, a tárgyaknak lehetőleg összes s minden

egyes leírásaira sőt rajzaira is utaló pontos idézetekkel, s a mennyire lehet, a tárgyaknak, valamint a leírásoknak és rajzaiknak rövid jellemzésével sőt bírálatával. c) Folyó följegyzése minden újabb fölfedezéseknek és leleteknek, melyek akár egyenes bejelentés, akár egyéb magán tudósítás, vagy a napi sajtó útján a bizottság és tagjai tudomására jutottak.

2) A hol szükségesnek mutatkozik, egyes nevezetesebb régiségi tárgyaknak a *hely színén* történendő *mégvizsgáztatása*, tagjai vagy más szakavatottak által, ásatások, az ország egyes, régiségekben s különösen építészeti műemlékekben dúsabb vidékeinek beutaztatása, s az érdekesebb és nevezetesebb tárgyaknak avatott egyének által fölvétele s lerajzoltatása.

3) Megkeresése a kormánynak és hatóságoknak az iránt, hogy az alattok levő organumoknak a felmerülő régiségi találmányokról és fölfedezésekről minden egyes esetben teendő jelentést hagyják meg; valamint ezen jelentéseknek a bizottsággal leendő haladéktalan közlésére is fölkérése.

4) Minden adandó alkalommal viszonyba lépés mindazon világi és egyházi hatóságokkal, községekkel, egyházi védnökségekkel, vagy egyes birtokosokkal, a kiknek felügyelése alatt vagy birtokukban nevezetesebb mű- vagy csak történeti, különösen pedig építészeti emlékek vannak, hogy így a hazai régiségek s történeti emlékek kellő fentartására hasson, meggátolja azok lerombolását, s befolyjon a netalán előveendő újításokra és változtatásokra. Ezen irányban is kikéri a kormánynak és hatóságoknak fő felügyeletét, melyeknek közbevetése által igényt tart rá, hogy minden egyes felmerülő esetben az ily emlékek fentartását, azoknak változtatását vagy éppen megsemmisítését illetőleg eleve értesíttessék; tudta és közbenjárása nélkül semmi ily emlékeket érdeklő nevezetesebb határozatok, munkálatok, változtatások foganatba ne vétessenek; sőt igyekezni fog kieszközölni, hogy a hol ezen emlékek hasonló eljárás által veszélyeztetve volnának, az ily munkálatok a bővebb tárgyalásig felfüggesztessenek; az újítások- és változtatásoknál minden befolyását oda intézvén, hogy azok a műemléknek lehető legnagyobb kíméletével s mindenkor csupán eredeti stíljének megfelelő idomban történjenek.

5) Feladata egy rövid, közérthetőségű *Utasítás* kidolgozása és minél több példányban közzétévése, mely a romladozásnak leg-

inkább kitett mű- és történeti építészeti emlékeknek, mint régi romvára-
knak, egyházaknak stb. a lehető legegyszerűbb módon, s leg-
csekélyebb költséggel való főtartását, vagy csak azoknak a további
fenyegető enyészettől megóvását, a mint mindenki által könnyen
eszközölhető, előadja s tanítsa. Ügyelni fog egyszersmind arra, hogy
lehetőleg népszerűen készült iratok által a mű- és építészeti stílusokat
a nagy közönséggel megismertesse; s az által ne csak a műismerete-
ket s műírányt terjeszsze, de különösen oda is hasson, miszerint a
műépítészeti emlékek újításánál és javításánál azok eredeti idoma és
ízlése tekintetbe vétessék, mind pedig a közönséget a régiségek és mű-
emlékek iránt általa teendő jelentéseiben és leírásaiban azok műbe-
cse megismerésére, s kellő megnevezésére és meghatározására utasítsa.

6) Oly kitünő becsű vagy nemzeti érdekű emlékeknél, me-
lyeknek fentartása veszélyeztetve van, mindent el fog követni a fel-
ügyeléssel megbízott hatóságoknál, s különösen azon községeknél és
egyeseknél is, kiknek azok birtokukban vannak, hogy azokat az
érintett műemlékek kellő fentartására bírja. Hol ez irányban siker
nem kíséri lépteit, igyekezni fog az ily emlékeket az illetők birtoká-
ból számára kinyerni, azokat tehetsége szerint helyreállítani, javítani,
vagy csak fentartani, s a mennyire ez tehetségében nem állana, a
nemzet segélyéhez is folyamodni fog, s azokat köz nemzeti birtok és
adakozás tárgyává igyekszik tenni.

7) Munkálkodásáról időnként kiadandó *Közleményeiben* je-
lentést teendő befolyása és közremunkálása által fentartott, az enyé-
szettől megmentett s kijavított műemlékekről, vagy egyéb régiségek-
ről, valamint a nemzeti szerzeményeiről, melyeket a nemzeti Muzeumba
teszen le. Rendesen vezeti a hazai régiségek összeírását és találmá-
nyok följegyzését. Más részt az archaeologia összes szakaiból a hazai
régiségeket minden irányban ismertető leírásokat, tudományos érte-
kezéseket és monographiákat hoz, valamint egyes kisebb figyelmeztetéseket és jelentéseket. Ily figyelem-ébresztésül egyes régiségi tár-
gyakat érdeklő *kérdéseket* tesz föl, s megfelel a mások által tett kér-
désekre, s felvilágosításokat ad az ügybarátoknak s a közönségnek.
Sőt tekintettel mindig a hazai régiségtanra, figyelemmel kíséri az
általános régiségtani buvárlatokat s fölfedezéseket is, az újabb e
nembeni ismereteket, valamint minden, körébe vágó, nevezeteseb
szakmuukákat megismerteti.

8) A nemzeti régiségek bejelentése iránt már előbb az akadémia által 1848-ban, újabban pedig 1859-ben közzétett felhívásoknak igyekszik a lapokban és azokon kívül is minél nagyobb nyilvánosságot eszközölni. E végre különösen az archaeologia minden szakából különös kérdés-sorozatokat fog tagjai által kidolgoztatni s összeállíttatni, melyek minden egyes tárgynál a kevesbbé avatott ügybarátokat is a figyelemre méltóbb mozzanatokra, részletekre s eltérésekre figyelmeztessék, s így mintegy bővebb utasításul szolgáljanak a régiségtan tárgyainak felismerésében.

43. E czélok létesíthetésére a bizottság egyik tagja mint *bizottsági titkár* fog működni. Ez a) bizottsági ülésekben előadói tisztet visel, b) ezek határozatait jegyzésbe veszi és végrehajtja; e szerint c) a bizottság rendeltetése (42. pont) érdekében szükséges felszólításokat, megkereséseket, figyelmeztetéseket, tudakolásokat, jelentéseket írja, szóval az összes levelezést a bizottság nevében viszi; d) utazásokat teszen; e) az Archaeologiai Közleményeket szerkeszti.

44. Mind ezek eszközölhetésére a bizottságnak, az akadémiái pénztárnok kezelése alatt egy *külön pénztár* szolgál, melynek bevétel forrásai: a) az igazgató tanács által e végre kirendelendő évi alap; b) a gr. Andrássy Manó bizottsági tag és társai által nyomtatásokra felajánlott kétezzer forint; c) a bizottság által kiadott nyomtatványokból befolyó pénzek; d) a tudomány barátjai által, bizottsági felszólításra beküldendő tízforintos adalékok, melyekért azoknak a bizottság által kiadott nyomtatványok járnak ki. — Sürgetős esetekben, bizottsági határozat nyomán, a bizottsági elnök is tehet utalványozásokat.

3. Statistikai bizottság.

45. A statistikai bizottság *feladata* mindennemű statistikai adatokat, melyek a magyar koronához tartozó országok köz viszonyaira vonatkoznak, gyűjteni, rendezni, megbírálni, s más államok adataival is egybevetve feldolgozni; s azok kibocsátása által Magyarország lehetőleg hű statistikai ismertetését eszközölni.

46. Felhasználja ugyan a bizottság, kellő bírálat mellett, a más utakon is közzétett adatokat; fő teendőjéül tekinti azonban, a magas kormány, az egyházi és világi hatóságok, testületek, egyesületek és intézetek, úgy magánosok, s ha szükség, a hely színére

tett kiküldések útján jutni ez adatok birtokába. A mennyiben pedig hazai viszonyainknak más országok statistikai adataival egybevetése is kívánatos, az akadémia közbejöttével a külföld rokon irányu társulataival és intézeteivel, kiadásaira nézve, csereviszonyba lép.

47. A bizottság, munkálkodásai eredményeit „Statistikai és Nemzetgazdászati Közlemények“ czímű, időhöz nem kötött füzetekben bocsátja közre, melyekben, önérthetőleg, nem akadémiai tagok részéről is fogadtatnak el mind adatközlések, mind kidolgozott értekezések is. Mind ezek körül, valamint munkálatai módjára s belső szervezésére nézve, a bizottság önállólag jár el. Az akadémiai pénztárnok által kezelt *pénztára* forrásai: a) az igazgatóság által e czélra kirendelendő évi alap; b) külön alapítványok és adakozások; c) Közleményei jövedelme.

4. *Mathematikai és Természettudományi bizottság.*

48. E bizottság feladata az összes magyar hazát természettudományi és műtani tekintetben átvizsgáltatni és megismertetni. Ehhez képest működési ágai következők: Természettudományi nyomozások és közlések, vidékek leírásai állat-, növény- és ásványrajzi tekintetben; földtani, őslénytani közlések; meteorológiai adatok, a mennyire lehet, kiterjesztve a nedvességi, légnyomati, villanyossági stb. viszonyokra; magasságmérések hálózatának létesítése természettudományi és technikai szempontból; vegytani vizsgálatok, gazdasági, földtani és hydrographiai tekintetben; azon iparos eljárások megismeretesei, melyek többé-kevésbbé honunk sajátjai; megismertetése a honunkban létre jött nagyobb szerű építkezési, ú. m. vasúti, híd-, csatornaépítési, vízszabályozási, lecsapolási, vezetési stb. vállalatoknak.

49. E czélok létesítésére a bizottság összeköttetésbe teszi magát oly férfiakkal, melyek a tanárok, orvosok, gyógyszerészek, mérnökök, építésszek, iparvállalatok vezetői, bányászok, s általában tudomány- és természet-kedvelők, — kiknek segédelmével amaz adatok, rajzok, leírások birtokába juthat. Továbbá kirándulásokat, utazásokat eszközöl: tárgyakat gyűjt, melyek a nemzeti Muzeumba adatként be, hol használatul úgyis minden szakember rendelkezésére állanak; sőt a múltakra is kiterjesztve figyelmét, a Magyarországról szóló nyomtatott munkákat és értekezéseket, úgy ily kéziratokat is lajstromoz, gyűjt, s tartalmukat megismerteti.

50. Kutatásai, levelezései, dolgozásai eredményeit a bizottság saját közlönyében teendő közzé; mely végre s a fentebbi czélokra szolgál neki az akadémiai pénztárnok kezelése alatt egy külön *pénztár*, melynek forrásai a) az igazgatóság által kirendelendő évi alap, b) Közleményei jövedelme.

5. Nyelvtudományi bizottság.

51. A Nyelvtudományi bizottság *feladata* arra van irányozva, hogy az osztály nyelvészeti ügyei, egységes, összevágó, következetes vezérlet és felügyelés, folytonos szemmel-tartás és gyakoribb eszmecsere mellett, élénk, őszhangzó, nyomos előhaladást tegyenek. Ehhez képest a bizottság működési ágai a következők:

A) *Nyelvtaniak*. Ide tartoznak a helyesírás, a nyelvrendszer, s a nyelvjárások ügyeinek folytonos figyelemmel tartása.

B) *A szótárügy*. Ide nem értve a nagy szótárt, mely befejezett ténykép áll a bizottság előtt, a tájszótár folytatása, a mesterműszótárról gondoskodás, a műnyelvi kérdések véleményezése, helynevek, szójárások, phraseologia stb. gyűjtése tartoznak e rovatba.

C) *A nyelvtörténet ügye*. A Magyar Nyelvemlékek szerkesztője a bizottságtól veszi utasításait a másolások, kiadások s egyes szerkesztési kérdések körül.

D) Az alapszabályok 3. §-a szerint az *irodalom emlékeinek* fölkeresése, s a tudomány gyarapodására szolgálók megismertetése.

E) *A hasonlító nyelvészet* mind fontosabb, sőt immár mellözhetlen kiegészítő része lévén az összes nyelvtudománynak, a bizottság ez irányban is tért nyit az eszmecsereinek, vizsgálatai körébe bevonván nem csak az összes altai nyelvészetet, hanem a sémi, árja s így a classicus nyelveket is.

52. A nyelvtani, szótári és irodalmi munkálatok körében előállítandó egyes munkákról alkalmilag tesz a bizottság előterjesztéseket az osztály útján az elnökséghez és igazgatósághoz. Állandó, rendszer, folytonos kiadásai pedig a bizottságnak: 1) A régi nyelv- és irodalmi emlékek folyamatban levő kettős gyűjteménye (Nyelvemlékek és Corpus Grammaticorum). 2) A nyelvjárási, szótári és nyelvemléki anyagok iránti levelezés, másolatok, szerzések költségei. 3) Kisebb anyagok és dolgozatok közzétételére a bizottság saját

közlönyt nyer „*Nyelvtudományi Közlemények*“ cím alatt, a melybe tétetnek által az osztálybeli szorosan nyelvtudományi értekezések és közlések is. (Ehhez képest a nyelv- és széptudományi osztály Értesítője körének megszorításáról lásd a 63. §-t).

53. A *Nyelvtudományi Közleményeket* a bizottság előadója szerkeszti.

54. A bizottság rendes kiadásainak fedezésére az akadémiái pénztárnok kezelése alatt külön pénztár szolgál.

55. A bizottság nem-akadémiai tagok közremunkálását is elfogadja és díjazza, kapcsul szolgálván ekkép az akadémia és az író-közönség közt.

56. Az állandó bizottságok havonként rendszerint egyszerűülnek össze; névszerint az archaeologiai bizottság minden hó első keddjén, a mathematicai és természettudományi bizottság a hó első szerdáján, a statistikai minden hó első csütörtökén, a történelmi minden hó első péntekén, a nyelvtudományi minden hó első szombatján, délután 5 órakor, az akadémiái teremben; rendkívül pedig valahányszor a szükség kívánván, az illető bizottsági elnök a bizottságok tagjait összehívja.

HARMADIK FEJEZET.

Könyvkiadások.

I. Évkönyvek.

57. Az Évkönyvekbe csak oly értekezések vétetnek föl, melyek vagy új tárgyat adnak elő, vagy, bár ismeretes alapokon, új vizsgálatokba bocsátkoznak, új összevetéseket, összeállításokat, nézeteket, következtetéseket foglalnak magokban, s e mellett tárgyes nyelvbeli előadásra a jelenkor haladási fokának teljesen megfelelnek. Ehhez képest az osztálybeli vizsgálók e tekintetre szoros figyelemmel lesznek, kiknek tudósításai nyomán az értekezések sorát az illető osztály határozza el.

58. Az Évkönyvekbe szánt, s elébb az illető osztályülésben, egész kiterjedésük szerint, vagy ha az nem lehetne, kivonatossan felolvasott, s majd osztályilag megvizsgált és elfogadott értekezések,

legott elfogadtatásuk után, a mennyiben külön füzetet alkothatnak, egyenkéntes külön címlappal kinyomatván, kiadatnak, félre tétetvén azokból bizonyos példányszám, hogy mikor az ily egyenként közzétett kiadványok 56—60 ívre gyűltek, az akadémiának illető évi v. évek közlési tárgyaival kiegészítve, gyűjtőcím és tartalomjegyzék hozzá adásával, mint évkönyvi kötet újra, és együtt ki-bocsáttathassanak.

II. Értesítő.

59. Hogy a tagok, s mind azon hazafiak, kiket az akadémia munkálkodásai érdekelnek, ezekről folyvást és részletesen értesülhessenek: mind azon értekezések és tárgyalások, mik közzétételre alkalmasak, az Értesítőben időrendben adatnak, mely 1860-tól fogva három egymástól független osztályban, időhöz nem kötött szállítványokban, jön ki.

60. Az Értesítő osztályai a következők: I. *A Nyelv- és Széptudományi Osztály Közlönye*, felelős szerkesztő Toldy Ferencz; II. *A Philosophiai- Törvény- és Történettudományi Osztály Közlönye*, felelős szerkesztő a jegyző; III. *A Matematikai és Természettudományi Osztály Közlönye*, felelős szerkesztője Győry Sándor rt. — Az I. és II. rendbeli osztályból 30 nagy nyolczadrétű ív alkot egy-egy kötetet, a III-ból 25 ív, melyekhez több-kevesebb rajztábla járul.

61. Az Értesítő mindenik osztálya körülbelül nyolcz — tíz ívnyi füzetekben adatik ki, három ilyen füzet képezvén egy kötetet. A matematikai és természettudományi osztály közlönye azonban kisebb füzetekben, egy pár ívnyi tartalommal is kiadatik, valahányszor az osztály valamely értekezésnek, a szerző prioritási jogát biztosítandó, soron kívüli, előleges kinyomtatását elrendeli.

62. Az előbbi pontban érintett füzetek borítékba fűzve, s a boríték hátulsó lapjára nyomott tartalommal jelennek meg.

63. A nyelv- és széptudományi osztály szorosán nyelvtudományi értekezései a nyelvtudományi bizottság Közleményeibe tétetvén által (52. §.), az I. szám alatti, nyelv- és széptudományi Értesítő körébe tartoznak ezentúl: 1) a székfoglaló előadások; 2) a széptudományi és irodalomtörténeti értekezések; 3) a mit a tagok magok óhajtanak az Értesítőben kiadni; 4) az osztályi tagok fölött tartott emlékbeszédek.

64. Minden az Értesítőbe szánt dolgozat, akár olvastatott fel az ülésben, akár csak felolvasottnak vétetett, a titoknoki hivatalnak s ez által azonnal az Értesítő osztálya szerkesztőjének adatik által. A szerkesztő az elnöknek jelentést tevén, ez két bíráló tagot nevez ki, fő tekintettel az illető osztályra s a külön esetbeni illetékességre. Harmadik bíráló csak azon esetben neveztetik ki, ha a két bíráló nézetei eltérők volnának. A többség véleménye alapján vétetik fel a munka az Értesítőbe, vagy mellőztetik. Ha az értekezés, az 57. pontban előadott minőségekkel bírván, az Évkönyvekbe ajánlatnak fölvetetni: az osztályhoz tétetik át további rendelkezés végett.

65. A székfoglaló előadások a fenebbi pontban érintett bírálat nélkül vétetnek föl az Értesítőbe. E mellett mindazáltal fentartatik a szerkesztők ellenőrségi joga, mely felelőségekből foly, s mely szerint semmi olyas nem vétethetik föl az Értesítőbe, a mi az akadémia szabályaiba ütköznék. Oly esetben pedig, midőn valamely székfoglaló értekezés ellen az osztály tagjai nyomos ellenvetéseket emelnek, s ezeket az osztály többsége is magáéivá teszi: a székfoglaló előadások után az érintett észrevételek is kinyomatnak.

66. Az Értesítőbe szánt dolgozatok öt ívnél nagyobb terjedelműek nem lehetnek. Szükség továbbá, hogy e dolgozatok kellőleg kidolgozott tudományos értekezések legyenek. Feldolgozatlan anyagalmaz, csak megérintett s külön mellékletül felhordott oklevelek, valamint szintén sajtó alá adandó munkákból közlendő mutatóványok az Értesítőben helyet nem foglalhatnak.

67. Az akadémia megvárja a szerzőktől, hogy előadott értekezéseiket, a mennyiben az Értesítőbe felvetetni óhajtják, hibátlanul, tisztán és olvashatólag írva, s előadásuk után azonnal beadják. Csak igen nyomos akadályok teszik megengedhetővé, hogy valamely értekezés időrenden kívül, utólag iktattassék be.

68. Az Értesítő érdekesbbé tétele végett az elnökség az osztályokban egyes tagokat igyekszik megnyerni, hogy a szakuk körébe eső legújabb tudományos mozgalmakról, haladási mozzanatokról, találmányokról és fölfedezésekről, bármi általánosságban tartva s ha csak a főbb irányeszmékre szorítkozva is, legalább évenként tegyenek jelentést.

69. Az Értesítő a szaklapok hiányát pótolván némileg irodalmunkban, feladata ez idő szerint a tudományok mivelőit könyvészet

adatokkal is ellátni. Ehhez képest minden osztály kebelében két-három tagból álló bizottság állíttatik föl, melyeknek kötelessége, a tudomásukra jutott szakbeli munkákról rövid ismertetést, vagy csak egyszerű könyvészeti jelentést adni. E könyvészeti adatok, melyeknek kiegészítéséhez minden egyes tag járúlhat, az Értesítő illető részeiben időnként közzé tétetnek.

III. Régi Magyar Nyelvemlékek.

70. A Régi Magyar Nyelvemlékek gyűjteményébe a legrégibb időktől a reformációig készült irodalmi maradványok vétetnek be.

71. E gyűjtemény a nyelvtudományi bizottság felügyelete alatt szerkesztetik. (52. pont.)

IV. Tudományos kézikönyvek.

72. A XXI. nagygyűlés *tudományos kézikönyvek* készíttetését határozta el, melyek a különböző szakokat, jelen állásuk színvonalához mérten, szoros-tudományosan, s elég bőven tárgyalják. A kötetek ívszáma 30—40-re van megállapítva, a tiszteletdíj ív szerint 30 forint.

73. Ez ügyben egy tiszteleti tag elnöklete alatt, az osztályok legidősb r. tagjaiból álló bizottság jár el, mely időről időre azon tárgyakat tűzi ki, melyekről ily kézikönyvek megbízás útján készülnek. Az e végett felszólított tag egy bő előrajzot nyújt be a bizottságnak, mely kitüntesse a tárgy elrendelését, s azon alapelvetet, melyből a szerző kiindulni kíván.

74. Ha az előrajz nem volna kielégítő, vagy a bizottság nézeteivel megegyező, vagy az akadémiában vállalkozó férfiú nem találhatnák: akkor pályázat útján eszközölhető az illető munka elkészítése.

75. A bizottság az összes ülésnek terjeszti elő javaslatait mind a tárgy, mind a szerző választása, vagy a pályáztatás iránt, mely azok nyomán intézkedik.

76. Hogy a kiadandó kézikönyvek nyelv és műszók tekintetében is megfeleljenek az akadémia tekintélyének: az ily művek készítésével megbízott szerzők a műszókat, melyek az egész munkában előfordúlnak, eleve közlik mind az illető tudomány e végett ki-
küldendő szakosztályi képviselőjével, mind a nyelvtudományi osztály

ugyane czélból kinevezendő tagjával, s ezek bírálatuk eredményéről jelentést tesznek.

V. Nyomtatás végett beadott kéziratok megvizsgálása és kiadása.

77. Az akadémia egyedül oly kéziratokat kíván saját költségén kiadni, melyek akár eredetiek, akár fordítások legyenek, jóval fölülmúlván a középszert, a literatura bármely ágának díszére, előmenetelére szolgálnak; s vagy hasznosan gyarapítják a már meglevőt, vagy valóságos hiányt pótolnak; végre előadás és nyelv tekintetében is korunk jobb íróival vetélkednek.

78. Különösen a bírálók figyelmébe ajánlatik:

I. Ha a munka *tudományos*, és a) *eredeti*: hogy az, egyfelől tárgyat, a szükséges előkészületek célirányos használása mellett, helyes rendszerrel, mennyire lehet kimerítőleg adja elő; másfelől: bármely grammatikai rendszert követ is, azt híven kövesse; a netalán szükséges műszók pedig a származtatás és összetétel szabályai szerint legyenek alkotva.

b) Ha a munka *fordítás*: vagy azon megjegyzéssel adatik ki a) hogy az eredetinek, mind magában vett, mind a mi szükségünkhöz képesti becseről hozassék ítélet: vagy b) csak a nyelv és fordítás minémiségéről; s itt nem szóhoz tapadó, hanem az értelmet híven és világosan visszaadó általtétel kívántatik.

II. Ha a munka *szépliteraturai*, és a) *eredeti*: úgy leszen elfogadandó, ha vagy magában igen jeles, vagy az illető irodalmi ágának, jelen állapotjában, érezhető előmenetelére s hasznos gyarapítására szolgálhat.

b) Ha *fordítás*: ismét vagy a) az eredetinek bece felől is, vagy b) csak a fordítás milyenségéről óhajtatik ítélet. — Fordítástól azt kívánja az akadémia, hogy az eredetinek, mind értelmét s kifejezése formáját, mind hangját s mennyire lehet egész külső minémiségét tekintve, hű másolata legyen, hibátlan, keresetlen, tárgyhoz szabott szép nyelven.

79. Eredetileg hellen és római mértékben írott munkák fordításai, ha e formától eltérnének, vizsgálat alá sem bocsáttatnak.

80. Ezen tekinteteket állandóan szem előtt tartó, nem szerfelett bő, de okokkal támogatott s határozottan kifejezett vélemények váratnak az iránt:

a) Minden észrevétel nélkül kereken elfogadhatónak tartja-e a véleményadó a kéziratot? vagy

b) Elfogadandónak ugyan jelen állapotában is, de óhajt némely észrevételeket a kézirat szerzőjével közölni, annak tetszése szerint leendő haszonvétel végett? vagy

c) Csak bizonyos észrevételek tekintetbe vétele után, s így föltételesen tartja-e a kéziratot elfogadhatónak? vagy

d) Kereken visszaadandónak?

Végül a véleményeknek olvasható leiratását, s a kitűzött határidőig beküldését várja a titoknoki hivatal; fontos akadályok esetében pedig legalább ezek iránti tudósítást.

81. A föltétellel vagy a nélkül elfogadott kéziratokról a vizsgálók észrevételei használat végett az illető szerzőkkel közölni; a kereken visszamenőkről szólók nem.

82. A mely kézirat eredetiként adatik be, s vizsgáltatásából kitetszenék, hogy fordítás vagy plagium: az akadémia által egyszerűn mellőztetik.

83. Az akadémia minden kiadványaiban az *akadémia helyesírása* használtatik. Nyelvtudományi pályairatokban s kiadás végett beadott és elfogadott kéziratokban szabadságában áll a szerzőnek saját helyesírását követni.

84. A nyomtatás végett elfogadott kéziratok a munka fontossága, sürgetőleg szükséges volta, s az akadémiai pénzerő által feltételezett sorban mennek sajtó alá, melyet az elnökség határoz el.

85. Ha valamely szerző bizonyos munka kiadhatása végett, mely tárgyánál fogva csekély kelettel bíztat, pénzbeli segedelemért folyamodnék: a munka szigorú vizsgálat alá vétetik, s ha jelesnek ítéltetik, s megjelenése az irodalom és tudomány előmozdítására szolgálónak, az igazgatóság segédpénzt rendelhet.

86. Nem akadémiai tagoktól csak úgy [fogadtatik el vizsgálat végett bármily munka, ha valamely akadémiai tag által e végett különösen ajánltatik. (V. ö. a 22. §. c) pontját.)

VI. Akadémiai Almanach.

87. Az évenként kiadandó Névkönyv tárgyai: a) Astronomiai naptár, az ülések sorával és pályázatok határnapjaival; b) Alapszabályok; c) Ügyrend; d) Személyes állapot; e) Azon tudományos testü-

letek sora, melyekkel az akadémia csereviszonyban áll; f) Tagok munkálatai; g) Elhunyt tagok névsora eleitől fogva; h) Azok folytatólagos életrajzai; i) Tagok földirati lajstroma; k) Az akadémiai nyomtatványok sora; l) Névmutató.

88. Hogy az elhunyt tagok életrajzai minél kimerítőbbek és alaposabbak legyenek: az akadémia megvárja, hogy tagjai az életiratok készítésében a titoknokot közremunkálásukkal elősegítsék.

VII. Az Akadémia jegyzőkönyvei.

89. 1863-tól fogva a jegyző az akadémia mindennemű (osztály, összes- és igazgatósági) üléseinek és nagygyűléseinek jegyzőkönyveit, a nagy közönség elé nem tartozó dolgok elhagyásával, tehát szükséges rövidítésekkel, a Névkönyvéhez hasonló alakban, évnegyedes füzetekben, a tagok számára, közzé teszi.

90. A jegyzőkönyv kiadásánál a következő elvek tartandók szem előtt:

a) Csak oly dolgok tétetvén közzé, melyek a tagokat s a nagy közönséget általában érdekelhetik, a tisztán személyt illető ügyek elmellőzendők.

b) Az egyszerűen mellőzött indítványok kihagyatnak; a mely indítványok azonban vitatást idéznek elő, ha nem fogadtatnak is el, a mennyiben általánosabb érdekekkel bírnak, közzelendők.

c) A kiadás végett benyújtott művek és értekezések fölötti bírálatok, ha az értekezések elfogadtatnak, tartalmas kivonatban, egyes esetekben terjedelmesen is közlendők. Az el nem fogadott művek és értekezések fölötti bírálatok pedig csak úgy közöltnének, ha általánosabb irodalmi beccsel bírnak, s a közönségre és írókra nézve tanulságosak; az ily el nem fogadott művek és értekezések szerzőinek nevei azonban elhallgatandók.

d) A pályaművek fölötti bírálatok, akár osztályok, akár bizottságok vagy bizottsági előadók által nyújtatnak be, terjedelmesen közlendők. Közzé teendő az akadémiának ajándékozott, s külföldi intézetek által cserében küldött könyvek jegyzéke is.

e) A jelen volt tagok névsora mellőztessék, csupán az elnök neve tétetvén ki minden ülés előtt.

f) A jegyzőkönyvi számok, hogy a hivatkozás s az illető pontok fölkeresése a jegyzőkönyvben könnyítessék, kiteendők.

NEGYEDIK FEJEZET.

Jutalmak és pályázatok.

91. Minden évben más-más osztály ajánl *akadémiai nagy jutalomra* (kétszázsz arany) és másod vagyis *Marczibányi-jutalomra*, köréhez tartozó munkát oly módon, hogy mindig a legközelebb lefolyt hat évi időközben megjelent, illető szakbeli munkák vétesenek tekintetbe, oly módon mindazáltal, hogy a mint a nyelv- és széptudományi osztályra kerül a sor, ez osztály két nagy köre, a nyelv- és széptudományi külön-külön részesíttetik az egész nagy jutalomban. Az osztályok sorára nézve: 1862-ben (1856—61-ről) a történettudományi, 1863-ban (1857—62-ről) a természettudományi, 1864-ben (1858—63-ról) a matematikai, 1865-ben (1859—64-ről) a philosophiai, 1866-ban (1860—65-ről) a törvénytudományi, 1867-ben (1861—66-ról) külön a nyelv-, és külön a széptudományi, 1868-ban (1862—67-ről) a történettudományi osztály körébe eső munkák legjobbika nyeri a nagy jutalmat.

92. Azon osztály, melyre a nagy jutalom kiadásának sora kerül, mindjárt a nagy-gyűlés után kihirdeti, hogy milyen szaks mely időközben megjelent munkák pályáznak a következő nagy-gyűlésen a nagy jutalomra és Marczibányi-díjra, felszólítván mindazokat, kiknek e körbe eső munkájok nyomtatásban megjelent, hogy azt bizonyos kitűzött határidőig az akadémiai titoknokhoz küldjék be, följegyezve röviden, a mit munkájok kiváló vonásának tartanak. Megjegyeztetik azonban, hogy e figyelmeztetésnek koránt sincs az az értelme, mintha a be nem küldött munka, melyről a tagoknak tudomásuk van, ne pályázhatna, sőt ha az akadémia kiadásában jelent volna meg, vagy már beküldetett volna az akadémia könyvtárának, a felszólítás folytán hivatkozás történhetik arra, hogy ilyen meg ilyen munkával kíván levélirő pályázni.

93. Az ötven aranyból álló Marczibányi jutalom mindenkor azon munkának adandó, mely az akadémiai nagy jutalmat nyert munkához vagy munkákhoz becsben legközelebb állónak fog az illető osztály által ítéltetni; az eljárása jutalom körül tökéletesen az lévén, mely szerint az akadémiai nagy jutalom kezeltetik, kivévén, hogy vég elhatároztatásakor az alapító családjának egy tagja jelen lehet.

94. Nyerhet nagy jutalmat bármely munka, mely a következő (95.) pontban ki nem vétetik; különösen megjegyeztetvén a) hogy, ha valamely több darabból álló munka kitetsző jellességű volna, darabonként is jutalmaztathatik; azonban többek közt és hasonló körülmények mellett mindenkor a teljes munka nyeri el a jutalmat.

b) Egyes íróknak összegyűjtve kiadott olyféle jeles munkáik is nyerhetnek koszorút, melyek részenként vagy darabonként már ezelőtt megjelentek, ide nem értvén mindazáltal a valóságos második kiadásokat.

c) Oly munkák, melyek valamely nagyobb gyűjtemény részét teszik, de külön is megjelentek, szinte vívhatnak a nagy jutalomért.

d) Fordítás csak remek nyerhet jutalmat, és nagy jutalomra érdemesíthető eredeti szűkében.

e) Ha meghalt író munkája íteltetnék legjobbnak, minden különös esetben különösen határoztatik meg: kiadassék-e az elhunyt örököseinek a jutalom, vagy ne?

95. Nem nyerhetnek nagy jutalmat

a) A több írók dolgozataiból álló gyűjtemények, s az efféle gyűjteményekben előforduló egyes dolgozatok.

b) A külön kijött munkák pusztá második kiadásai.

c) Az akadémia bármely jutalmáért vívott, s mint olyan már jutalom vagy tiszteletdíjra méltatott munkák.

96. Minden munka azon évben megjelentnek tekintetik, mely év a címlapon áll. Azon esetre, ha valamely munkán kétféle évszám találtatnék, a későbbi tartatik elhatározónak; a mely munkán pedig évszám épen nem fordul elő, az maga zárja ki magát a jutalomért víható munkák sorából.

97. *Sámuel-díj.* A Sámuel-díj évenként 15 aranyban oly *szórosan nyelvészeti értekezésnek* adatik ki a nagygyűlésen, mely a legközelebb lefolyt évi nyelvészeti értekezések közt a nyelvtudományi osztály által legjobbnak íteltetik, akár külön, akár valamely gyűjteményben jelent legyen az meg. Kivételnek pedig közölök a) a pusztá második kiadások; b) oly dolgozatok, melyekben a dolog ügye a személyével össze van szőve; c) akadémiai vagy más valamely jutalmat nyert pályamunkák.

98. Az akadémia jónak látta a tudományos *jutalomkérdéseknek* évenként *két-két osztály részéről való rendes kitűztetését* eltörölni; azonban fentartja magának, egyes esetekben, egy vagy más osztály ajánlatára, kérdéseket tűzni ki, s az igazgató tanácsot az akadémiai pénzalapból jutalom rendelésére felhívni.

99. Ilyeneken kívül a következő rendes és megalapított pályadíjak állanak fenn: *a) Marczibányi-jutalomkérdések.* Minden második évben (1862, 64, 66, s így tovább), a Marczibányi-alapítványból negyven arany jutalom mellett, egy a magyar-nyelvtudomány köréből választandó kérdés tűzetik ki. A viszonylag legjobb felelet, ha egyszersmind sajtóra is érdemesnek találtatik, mindig megnyeri a jutalmat; ellenben ha abból a tudományra semmi haszon nem háramolnék, jutalom és nyomtatás nélkül marad.

100. A Marczibányi-jutalomtételek meghatározásakor a jutalmak vég elítélésekor a Marczibányi-család valamely tagja mindenkor jelen lehet: e végre a család idősbike a nagygyűlés mikorlétéről jókor tudósítandó, s a megjelenendő családtag azon ülésekre, melyekben az említett tárgyak felveendők, külön is meghívandó.

101. *b) A Vitéz-jutalomkérdések.* Minden második évben (1861, 63, 65, s így tovább) a Vitéz-alapítványból, negyven arany jutalom mellett, jutalomkérdés hirdettetik ki, mely vagy a történeti, vagy a természettudományi szakból veendő: amannak köre különösen a magyar irodalmi, egyházi és polgári történet, statistika, érem- és régiségtudomány; ezé különösen az ásvány-, növény-, állat-, gazdaság- és műtan lévén. A jutalmazás egészen a Marczibányi-jutalomfeleleteknél tett határozat szerint történik. (l. 99. pt.)

102. *c) Gorove-jutalomkérdések.* Minden második évben (1861, 63, 65, s így tovább) a Gorove-alapítványból, harmincz arany jutalom mellett, jutalomkérdés hirdettetik ki, mely váltva az erkölestudomány, széptan- és magyar míveltségtörténetből veendő. E jutalom is a Marczibányi-jutalom szabályát követi.

103. Jutalmat ugyan csak a legjobbnak vallott felelet kaphat: azonban igen becses másod, sőt harmad rangbeli munka is kijöhet tiszteletdíj mellett.

104. Tudományos kérdések támasztásakor a feladás okainak előadása vagy elmellőzése ahhoz képest történik, a mint ezt minden külön esetben az akadémia jónak vagy éppen szükségesnek látja.

105. A mely pályamunka fordításnak, plagiumnak fog találatni, a társaság által egyszerűen el mellőztetik.

106. d) *Magyar hölgyek díja.* Negyvennyolcz hazafiúi lelkű nő Balogh Pál rt. által 1860-tól fogva tíz évre évenként 144 darab aranyat kötelezett azon czélra, hogy pályázás útján évenként négy *tudományos kézikönyv* készítettven, egy évtized alatt negyven, az illető szakok állásának s a művelt rendek szükségeinek megfelelő, közhasznu ismereteket tárgyzó, vonzó előadásu, tiszta és szabatos nyelvű, munka birtokába jöjön a magyar irodalom, s ez által is a köz értelmesség sikeres haladása előmozdítassék. Az ügy kezelését, s a jutalomtételeknek egyenként 300 forintig kiegészítését, úgy a korszorúzandó munkák kiadását az akadémia elfogadván, meghatározza e kézikönyvek tárgyát, kiterjedését, s netán formai feltételeit.

107. Az alapítók akaratahoz képest okvetlenül szükséges, hogy a felvett tárgyak alaposan, a tudomány állásához, a kor érdekeihez, úgy a magyar közönség szükségei s készületei fokához mértén dolgoztassanak ki; a mi nem zárja ki azt, hogy egyenesen külföldi, angol, franczia, német, a czélnak megfelelő ily munkák ne vétessenek fel alapul, de ily esetben a bírálat körül egybevétel végett az eredetiek is hozzácsatoltassanak a pályaműhöz; megjegyeztetvén egyszersmind, hogy hasonbecsű eredeti mű mégis elsőséget nyer az átdolgozott mű felett.

108. A határnapig beérkező pályamunkák három-három osztálybeli tagnak adatnak ki vizsgálat végett, kik mindenkor a közlelbbi nagygyűlésig terjesztik elő mindenik pályázatról összesített véleményöket. A jutalom csak úgy adatik ki, ha a legjobbnak ítélrt könyv egyszersmind a fentebbi minőségekkel (107. p.) bírva az alapítók czéljának megfelel.

109. A jutalmazott munka az akadémiaé, s ez eszközli kiadatását.

110. e) *Gróf Teleki József-féle drámai jutalom.* E száz aranyból álló jutalom évenként adatik ki, még pedig 1865-től kezdve egymást követő két-két évben (1865. 1866.) az érte pályázó legjobb szomoru, és szintén egymást követő két-két évben (1867. 1868.) a legjobb vígjátéknak. Amazok sorában csak valódi tragoediák fogadtatnak el, a középfajok kizárásával; ezekében tiszta vígjátékok, tehát a bohózatok mellőztével.

111. A Teleki-jutalomért versenyző pályamunkák beadása állandó határnapja december 31-dike; a jutalomosztásé az erre következő martius 19-ke, a dicsőült alapító névnapja.

112. A pályamunkák megvizsgálásában az alapító végintézetéhez képest egy vegyes bizottság jár el, mely egy akadémiatisztséleti tag elnöklete alatt két akadémiatis és két nemzeti-színházis tagból áll; mely intézkedésből azon vezérnézete tűnik ki a dicsőült alapítónak, hogy a művek a költői beccsel szinszerűséget is kös-senek össze.

113. Az ezen jutalomért pályázó szomorujátékok kell hogy versekben irassanak, és pedig lehető gonddal és szigorral; a vígjátékban is a verses forma, előnyűl tekintetik a műnek hason vagy közelhason becsű társak felett.

114. A jutalom a viszonylag legjobb műnek mindig kijár, és pedig megosztatlanul.

115. Oly esetben, midőn a bírálók egy művet sem találnak jutalomra érdemesnek: a jutalom odaitéléséről szóló jelentés, mely a bizottság többségét képező tagjainak egyike által szerkesztetik, azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy ha az író, a rosszaló ítélet daczára is fel akarja venni a díjat, félév alatt jelentse ebbeli szándokát a titoknoki hivatalnál. Ha az író jelentkezik, a nevét rejtő jelíges levél felbontatván, a jutalomdíj részére azonnal utalványoztatik. Ha ellenben a mondott félévi határidő alatt a pályanyertes író nem jelentkeznek: a nevét rejtő jelíges levél elégettetik, s a pályadíj a következő évi jutalomdíjhoz csatoltatik.

116. A jutalmat nyert mű előadás végett a nemzeti színház sajátja, kiadásra az íróé.

117. f) *Gróf Karácsonyi-féle drámai jutalom.* E jutalomdíj ezentűl két évre tüzetik ki mindenkor kétszáz aranyban, oly módon, hogy az első pályázási időszak 1863. december 31-én jár le, s azután is a pályaművek beadásának állandó határnapja minden második, páratlan számú évi (1865, 1867 stb.) december 31-ke, a jutalomosztásé pedig a következő páros évek martius 31-ke.

118. A jutalomért felváltva egyik versenyzési időszakon komoly drámai művek versenyeznek, — hová nem csak szomorujátékok, hanem másnemű, történeti, regényes, polgári szinművek, drá-

mai erkölcsrajzok stb. is értetnek; — a következő pályázási időszakon viszont vígjátékok.

119. A nyelvtudományi osztálynak joga van mind a két jutalomnemre nézve, minden egyes esetben, annak drámai költészetünk és színpadunk állapotjaihoz képest szükségesnek vagy kívánatosnak mutatkozó, közelebbi minősítését meghatározni.

120. A pályaművek megbírálásában az osztály által választandó öt akadémiai tag jár el; kik elolvastán azokat, közös értekezletben szótöbbséggel elvégzik, melyik mű nyerje el a jutalmat, melyik, vagy melyek dicséртessenek meg; s ezután választanak magok közül oly tudóst, a ki a többség nézetét pártolja, s a ki saját felelőssége mellett értekezik az egész pályázatról, s adja elő a köz megállapodás szerint alaposan indokolva ennek eredményét.

121. A jutalom a viszonylag legjobb műnek csak úgy adatik ki, ha egyszersmind színi, drámai és formai tekintetben haladást tanúsítónak s ekkép önbecsileg is kitüntetésre méltónak találtatik.

122. Ha ily önbecsileg is kitünő mű nem találtatik, s a jutalom nem adathatik ki: a benmaradt kétszáz arany a legközelebbi jutalomdíjhoz csatoltatik, mely azonban a 117. pont szerint újlag két évre tüzetik ki. Ily esetben 400 darab arany lesz a pályadíj. 1866-ban a vígjátéki jutalom ki nem adatván, e szerint az 1869/70-iki vígjátéki pályadíj 400 arany lesz.

123. Ha az írójogi törvény azon kívánatos módosítást nyelrendi, mely szerint a nyomtatott színművek szerzőinek biztosítva leszen műveik színházi tulajdona; a Karácsonyi-jutalmat nyerő író köteles leszen három hónap alatt a koszorúzott művet kinyomatni: mit ha teljesíteni elmulasztana, az akadémia fogja azt, mint bármely más munkáját kiadni, még pedig külön díj nélkül, s írójogi birtokában tíz évig megmarad.

124. g) Ifj. gróf Nádasdy Ferencz által alapított *époszi Nádasdy Tamás-díj*. Minden páratlan számú évre (1861, 63, 65 stb.) száz aranyból álló jutalom hirdettetik a legjobb elbeszélő költeményre, mely a magyar történetből vagy mondából vett tárgyat úgy kezel, hogy abban történeti vagy mondai személyek cselekvénydús mesében jelenjenek meg, a mű forrástanulmányokra mutasson, s a korfestésre, érdekes feltalálásra, correct compositióra, költői tárgyalásra, választékos nyelvezetre, s a versbeli technika szigorú, tiszta és

szabályos megalkotására nézve, költségzetünk díszére szolgáljon. Ha ily, önálló becsű mű nem találatnék a pályázók között, a díj ki nem adatik, hanem újra kihirdettetik.

125. A pályaművek beküldésének állandó hatámapja május utolsó vasárnapja. A pályázás eredménye pedig mindenkor az akadémia illető évi közülésében tétetik közzé. Ha azonban valamely évben a nagygyűlés elmaradna, a jutalmazás összes ülésben is megtörténhetik.

126. A koszorúzott mű a szerző tulajdona marad, ki tartozik azt egy esztendő alatt közrebocsátni.

127. *h) A Fáy András nevét viselő alapítvány.* A hazai első pesti takarékpénztár a magyarországi takarékpénztárak, különösen pedig a pesti első hazai takarékpénztár alkotója Fáy András nevének emlékére, s e téren érdemei kegyeletes elismerésül Fáy András nevét viselendő 20,000 forintos örökös alapítványt tett. Ezen tőkeösszeg az 1862. évi január 1-jétől kezdve, az évenkénti takarékpénztári tiszta haszonnak két száztólja s ennek 5% kamatai által fog kiegészíteni; mely húsz ezer forintnyi alapítványi tőke s ennek 5% kamatai, valamint e kamatok időközi kamatai, a hazai első pesti takarékpénztár által, és minden más vagyonától elkülönítve kezelendő.

128. Ezen alaptőke kamatai, szépirodalmi és szépművészeti munkák egyedül kivételével,

a) magyar nyelven írt oly szaktudományos munkák megjutalmazására fordítandók, melyek az illető szaktudomány európai színvonalát emelik, vagy legalább annak színvonalát fölérvén, a hazai tudományosságnak hasznos szolgálatot tesznek.

b) oly hazai fölfedezések s találmányok megjutalmazására fordítandók, melyek a szaktudományok, vagy a technika valamely ágában tétetnek, s a külföld figyelmét is magokra vonni képesek.

129. E jutalmat abszolút becsű munkák, találmányok s fölfedezések nyerhetik meg; népszerű nyelv a munka előnyül szolgál; — a jutalmazásra már kijelölt munka, a szerző által legalább 500 példányban kinyomatandó, s a munka megvétele a közönség részére lehetővé teendő: ellen esetben a jutalom ki nem adatik. Technikai fölfedezések s találmányok csak azon esetben nyerhetnek jutalmat, ha a fölfedező vagy föltaláló kizáró szabadalom által jutalmazva nincs. A jutalmazandó fölfedezés vagy találmány tehát közhasználat végett minden részleteiben közhírré teendő. Fordított munkák e jutalom

tárgyai nem lehetnek. A jutalmazott munka a szerző tulajdona marad, ki a munkának három nyomtatott példányát a takarékpénztári könyvtár számára díjtalanul átadni köteles. A jutalom összege csupán ezen átadás után lesz fölvehető.

130. A jutalmazás három egymásutáni évfolyam alatt nyomtatásban megjelenendő, s a jelen szabályzat minden föltételeinek megfelelő művekre vagy felmerülendő fölfedezésekre s találmányokra, vagy a hatodik szakasz esetében meghatározandó pályafeladat kitűzésére nézve foganatósítandó.

131. A jutalom 3,000 forintnál sem több sem kevesebb nem lehet, s föl nem osztható. Az alapítványi tőke kamatainak időközi kamatai, az alaptőkének 20,000 forintig leendő kiegészítéséig, ennek javára, azután pedig a pályázat s bírálat költségei fedezésére fordítandók.

132. Ha a jutalom bármely okból ki nem adatik, ez esetben a jutalom összege kamatoztatandó mindaddig, míg a jutalmazás esete e szabályok értelmében előálland. Ha ugyanazon pályázatnak első s ennek kétszer ismételve meghosszabbítandó határidejére jutalomra képes mű nem találtatnék, ez esetben ugyanazon jutalom valamely más, az alapítólevél 4-ik pontjában foglalt kérdések egyikére tűzendő ki.

133. Ezen esetre azon kérdés elhatározását: vajjon a pályafeladat a szaktudományok melyik ágában tűzessék ki? a takarékpénztár esetről esetre kizárólag magának tartja fenn, s választmánya által gyakoroltatja.

134. Az előbbi pontbeli korlátozás mellett, a pályakérdések kitűzése, a pályázatok kiírása, a pályaművek átvétele, a megbírálás és a jutalom odaitélésének joga a Magyar Tudományos Akadémiára ruháztatik, mely a jutalom odaitélését maga, vagy belátása szerint szakértők meghívása mellett alakítandó bizottmánya által titkos szavazattal, indokolt határozatban eszközölni, pályázókat a pályabírószágból kizárván.

135. Pályázat esetében, a munkák jeligével ellátva, idegen kézzel írva, lapjaik számozva, bekötve, a szerző nevét tartalmazó lepecsételt, és a jeligével ellátott levél kíséretében nyújtandók be.

136. Míg az első pontbeli takarékpénztári tiszta haszonnak két százalékából s ennek kamataiból a 20,000 forintnyi alaptőke ki-

egészítve nem leendő: ezen alaptőkéből s kamataiból jutalom ki nem adathatik. — Hogy azonban az alaptőke kiegészítéséig is a takarékpénztár itt kifejezett szándékának sikerét lássa: minden harmadik évben egy 1500 forintos jutalom irandó ki, s ezen 1500 forintnyi jutalmat a takarékpénztár időszakonként azon üzletből fogja utaltatni, melyet évenként jótékony és közhasznú czélokra szán. Az első 1500 forintos jutalom 1866-ik évre kiirandó. S e jutalomdíj is a jelen szabályzat szerint kezelendő. Ezen 1500 forintos jutalom az alaptőkének 20,000 forintba leendő kiegészítésekor megszűnik.

137. Ha a M. Tudományos Akadémia ezen alapítványt kezelni bármi okból gátolva lenne, ez esetben a 134. pontbeli jogok a hazai első pesti takarékpénztárra visszaszállandának. A hazai első pesti takarékpénztár megszűnése, vagy feloszlása esetében a 133-ik s esetleg a 134-ik, továbbá a 138-ik pontbeli jogokról a takarékpénztári utolsó közgyűlés határozandó.

138. E szabályok módosításának jogát a takarékpénztár önmagának tartja fenn, s választmánya által gyakoroltatja.

139. i) *Fekesházy-alapítvány.* A M. kir. Helytartó Tanács által az ennek kezelése alá bocsátott Fekesházy-alapítványból a M. Tudom. Akadémia javaslata alapján, minden ötödik évben ötszáz forintnyi jutalom fog kiadtni egy nem-magyarok számára, a hazában divatozó bármely nyelven (a magyaron kívül) írt, a magyar nyelv és irodalom megismertetésére rendelt, s nyomtatásban megjelent, tankézi- vagy olvasókönyvek, mire a hazai írók időről időre figyelmesekké tétetnek. Az első ily jutalom 1867-ben adatik ki. Azon esetben, ha az akadémia véleménye szerint ily jutalomra érdemes könyv nem található, jogában állandó a kir. Helytartótanácsnak ily könyvekre az akadémia útján pályázatot hirdetni.

140. k) *Sztrókay-jutalom.* Molnár Jánosné, néhai Sztrókay Luiza asszony által, bold. édes atyja Nemescsói Sztrókay Antal a M. Tudom. Akadémia törvénytudományi osztálya rendes tagjának nevére és emlékéül tett 1000 arany alapítvány kamataiból minden két évben 100 arany jutalom tüzetik ki egy a törvény- és államtudományok körébe tartozó pályamunka készítésére, következő módzatokkal:

a) A jutalomkérdés vagy feladat kihirdetése jó előre s oly módon eszközözendő, hogy országszerte lehető szabad pályázás végett az összes magyar jogtudósoknak idejében tudomására juthasson.

b) Az e szerint kitűzött két év alatt készülendő, s mindekben az akadémiai Ügyrend- s általános pályázati szabályokhoz alkalmazva beküldendő magyar munkálatok közül annak adatik ki a jutalom, mely nem csak viszonylag, de saját belbecsénél fogva is erre, az Akadémia törvénytudományi osztályának véleménye szerint, legméltóbbnak ítéltetik.

c) Az alapítvány letétele óta (1864. jan.) eltelt két évre pályakérdést tűzni már nem lehetvén: az e két évi jutalom oly törvény-, vagy állam-tudományi, nyomtatásban e két év alatt megjelent, munkának lesz a legközelebbi nagygyűlés által kiadandó, melyet az Akadémia törvénytudományi osztálya arra méltónak, illetőleg versenytársai közt legméltóbbnak ítél.

d) Az 1866—67. évkörre a pályakérdés már kitűzetett Beadási határnak dec. 31. 1867.

e) Ha az Akadémia célirányosnak látná, pályakérdések feladása helyett, a két-két év alatt nyomtatásban megjelent legjobb szakművek jutalmazása rendszerét választani: ezt az alapítvány értelmében mindenkor teheti.

f) Ha az e) alatti esetben jutalomra méltó munka nem találtnék: a hirdetés újra ismételtetik, s a következő évben 150 arany illeti a három év folytán megjelent legjobb munkát.

g) Ha ugyanez esetben a Sztrokay-jutalom 2 vagy 3 éves köre belécsnék az Akadémia törvénytudományi nagy jutalmának 6 éves körébe: a jutalom a másod rendbeli legjobb munkának is kiadható.

h) Ha valamely nagyjutalmi évkörben megjelent törvénytudományi munkák között is hasonlíthatlanul legjelesbnek ugyanazon munka találtnék, mely már a Sztrokay-jutalmat elnyerte; s ezért annak az Akadémia nagy jutalma sem egészben, sem részben ki nem adatnék: akkor a Sztrokay-féle következő évkör jutalma, pótlólag, ama jeles munka szerzőjét illeti.

i) Ha az Akadémia saját történettudományi nagy jutalmait, bármí okból, megszüntetné: akkor a Sztrokay Antal-jutalom mindig az utolsó (e) alatti rendszert követi.

k) Az évenkénti 20 arany kamat fölösleg a tőkéhez csatoltatik.

141. *Általános pályázási szabályzat.* Minden rendű pályairat a kitett határnapiig az akadémia titoknokához küldendő; azon túl semminemű ily munka el nem fogadtatván. A 'kitett határnapiig' kifejezés olyképen lévén értelmezendő, hogy a postán feladott pályaművekre nézve e határnap alatt nem a beérkezés, hanem a postáraadás napja legyen értendő, minden oly pályamű, melynek postai jegye mutatja, hogy a beküldési határnapon már postára volt adva, pályázásra lesz bocsátva, ha később érkeznék is be az akadémiához.

142. A pályamű idegen kézzel, tisztán írva, lapszámozva és kötve legyen.

143. A szerző nevét, polgári állását és lakhelyét tartalmazó pecsétos levelen ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán. A pecsétos levélben talán följegyzett kikötések, föltételek, vagy a versenyügy körül régtől fogva bevett szokásos eljárástól való eltérések kívánata, tekintetbe nem vétetnek.

144. Álnév alatt pályázónak a jutalom ki nem adatik.

145. Ha a jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a munka saját kezefrása a szerzőnek, műve a jutalomtól elesik.

146. Bármely jutalomra egyszer beküldött pályamunkát szerzője vissza többé nem húzhat.

147. A jutalmat nem nyert pályairatok kéziratai az akadémia levéltárában maradnak.

148. Bármely ez Ügyrendben tárgyalt jutalmakért akadémiai minden rendű tagok is versenyezhetnek. (Az Alapszabályok 41. §-a csak az osztályok által az akadémia saját alapjából kitűzetni szokott *rendes* jutalomkérdésekre való pályázástól rekesztvén ki a tiszteleti és *rendes* tagokat).

149. Bármely, ha csak formai szabálynak is elhanyagolása, elejti a pályázót a jutalomtól.

150. A bírálókkal akár levél által, akár máskép közlekedni tilalmas levén a szerzőknek, ha a jeligés levélkéik felnyitása után mégis kitudódnék a levelezés, az ilyennek kézirat a jutalomtól elmozdíttatik. Egyébiránt a netalán értesített bíráló kötelessége ez iránt jelentését lepecsételt levélben az összes ülésnek beadni, mely jutalom-kiosztáskor felnyitattik.

151. Mindennemű pályamunkák beküldési határnapja után a következő heti ülésben, mely ennél fogva mindannyiszor egyszerűs mind összes ülés lesz, a titoknak a pályamunkákat bemutatja; s miután azok formáság tekintetében elfogadtattak, s jeligés leveleik közös boríték alá lepecsételtettek, azonnal átadatnak az illető osztályoknak, melyek legott összeülnek, kebelökből bírálókat választanak, s ezeket a legközelebbi akadémiái összes ülésnek jóváhagyás végett bejelentik.

152. A vizsgálók mind az általok jutalomra és mellékjutalomra, mind dícsértetésre ajánlott pályamunkákról külön, részletes és okokkal támogatott véleményt terjesztenek az osztály elébe, s azok az illető szerzőkkel közölhetők is; ellenben a kereken elmellőzttekről szóló részei tudósításaiknak nem adatnak ki.

153. A mely pályamunka fordításnak, vagy plagiumnak fog találtatni, a társaság által egyszerűen elmellőztetik.

154. Akár első, akár másodrangnak ítelt pályamunka szerzőjének szabadságában áll munkáját, mielőtt kiadná, kijavítani vagy átdolgozni; de ezt vagy a címlapon, vagy az előszóban megemlíteni köteles, nehogy megtörténhessék, hogy másod rangu pályamunka ily kijavított alakban első rangunak ítelt pályatársát becsben felülmulván, az akadémia bírálatát ál világban tüntesse föl.

155. A jutalmat nyert tudományos pályairatok az akadémia által adatnak ki.

156. Minden egyes esetben, melyben az akadémia valamely pályázat eszközlése vagy kezelése végett megkerestetik, a szükség és körülmények szerint határozza el annak el vagy el nem fogadását, valamint az ily rendkívüli pályázat külön feltételeit és szabályait is.

157. A pályaművekről az osztályok összesített véleményei tétetnek közzé, — a köz ülésben mindazáltal a véleményekből csak kivonatos jelentések olvastatnak fel.

ÖTÖDIK FEJEZET.

E l e g y.

158. *Kézirat-sajátsági jog.* Az Évkönyvek és Értesítők számára készült s oda díj mellett bevett dolgozatok, kijövetelöktől számított egy évig kirekesztőleg az akadémia tulajdonai.

159. Minden, az akadémia által tiszteletdíj mellett külsőn kiadott munka tíz évig az akadémiaé, úgy hogy addig, a kijárt díj s minden egyéb kiadási költségek lehúzása után fenmaradó tiszta haszon egy harmada a szerzőké; azontúl a kézirat-sajátságai jog ismét a szerzőkre menvén vissza.

160. Minden irományok, melyek az akadémia által, saját külön használatára s nem kiadásra készültek, annak tudta s megegyezése nélkül ki nem adhatók.

161. Oly közlések, melyeket tagok vagy nem-tagok, felszólításra vagy önként küldenek be, nem kiadás, hanem használat végett, folyvást a szerzők tulajdonai maradnak.

162. A jutalmat nem nyert pályamunkák kéziratai az akadémia levéltárában maradnak ugyan, de a munka sajtósági joga tehát a kiadhatóság, folyvást a szerzőé.

163. *Levél- és kéziratokba letett irások használata.* Magán használatra a 159. 160. pontokban érdeklött iratok rendes tagoknak kiadhatóknak, tértívény mellett, a levéltárból; idegeneknek nem.

164. Akadémiai költségen megjelenő munka sem testületnek, sem magánosoknak nem ajánlathatnak.

165. *A kör négyesgigítését, a szög háromfelé metszését, s örök mozgony feltalálását* előadó értekezések vizsgálatlanul vizsgálattatnak.

166. *Levelezés.* Az igazgatóság végzése szerint megváltva kapja minden tag a hozzá menő hivatalos levelet és csomókat, valamint a hozzá tagok által hivatalosan küldött csomók vitelbérét is az akadémia fedezi.

167. *Könyvtételebeli kedvezés.* Minden rendbeli tag s tisztviselője az akadémiaénak, ennek bármely nyomtatványát a bolti ár egy negyede elengedésével kapja.

168. *Ingyen példányok.* Minden rendbeli, tehát a külföldi tag is ingyen kapja a) az Értesítő valamennyi osztályát; b) a „Köz ülések Tárgyait; c) az Almanachot; d) a Nyelvtudományi Közleményeket; e) a Nagy Szótárt, (külföldiek közül csupán a nyelvtudományi osztály tagjai); f) az akadémia nyomtatásban megjelenő Jegyzőkönyveit.

169. Az állandó bizottságok tagjai az illető bizottságok kiadásaiából egy-egy ingyen példányt kapnak, így a pályairatok s

egyéb kéziratok vizsgálói az általok vizsgált munkákból, ha kijönek, egyet; a szerzők minden az akadémia által kiadott munkájokból hat példányt; végre a gyűjteményes munkák illető kötetéből egy példányt mindazon szerzők, kik abba dolgoztak.

170. A gyűjteményes munkákba felvett darabokból a szerző saját költségére, 25 példány külön lenyomatot rendelhet.

171. *Könyvkiadási ügy.* A kiadandó könyvek alakjának, betűinek, papírjának, példányai számának, nyomtatási költségeinek s a példányok árának meghatározása, az elnökség helybenhagyása mellett, a titoknoki hivatalt s illetőleg a bizottságokat illeti. Azonban az előleges intézkedéseket mindenkor az illető szerkesztő végezi, s egyfelől a bizottságot, melynek meghagyásából jár el, másfelől — a mennyiben nem maga a titoknok a szerkesztő — a titoknoki hivatalt is tudósítja.

172. Mihelyt valamely könyv — kötet vagy füzet — a nyomdában elkészült, erről az illető szerkesztő a titoknoki hivatalt, ez pedig az akadémiai könyvárust értesíti, tudatván vele a nyomott példányok számát is.

173. A könyvárus azonnal átveszi a könyveket a nyomdából, gondoskodik kellő számú példányok bekötéséről, s a többi példány raktárba teszi.

174. A megjelent munkák a titoknoki hivatalban végezt készült könyvbe iktattnak, bejegyeztetvén a címeken s a kötetek és füzetek számán kívül, a nyomott példányok mennyisége s kiállítási költségei is. E végett a nyomdatulajdonos, metsző stb. minden nyomtatványról, mihelyt megjelent, előleges számlát köteles beadni a titoknoki hivatalnak, honnan e számlák, az illető szerkesztő és a titkár láttamozása után a pénztárnokhoz tétetnek által.

175. A bevétel nyilván-tartása végett köteles az akadémiai könyvárus oly könyvet vezetni, melyből bármikor látható legyen minden egyes mű kelendősége. Az év végén szintén oly részletes számadást kíván az akadémia könyvárusától, melyből minden egyes kiadás kelendősége kitűnjék.

176. Az illető szerkesztők kötelesek azon jelentésekben, melyben a titoknoki hivatal az általok szerkesztett munkák elkészültéről a 172. pont szerint értesítik, a megjelent kötetben vagy füzetben foglalt dolgozásokról s azok terjedelméről is pontos kimu-

tatást tenni. A titoknak e kimutatás alapján utalványozza az írói díjakat, melyek azután, az íróknak megküldött titkári utalvány folytán, a pénztárnál fizettetnek ki.

177. Az akadémiai könyvtár utalvány nélkül senkinek sem adhat könyvet. A tisztelet- és ingyenpéldányokat a titoknoki hivatal, — a bizottságok külön rendelkezésére adott példányokat pedig az illető bizottságok előadói utalványozzák.

178. A nyomdai, metszői, könyvkötői stb. számlák csak az illető szerkesztő és titkár (174. pontban érintett) láttamozása után fizettetnek ki az akadémia pénztárnoka által.

179. Az akadémia összes kiadásaiából két-két példány az akadémia könyvtárába tétetik, — tíz-tíz példány pedig a raktárban fenntartatik, a többi példányok minden munkából kereskedésbe adatván.

180. *A könyvek kelendőségének előmozdítása végett :*

a) Az akadémia gondoskodott, hogy kiadványai a Pesti Napló és Vasárnapi Ujság útján havonként hirdettessenek. Mindazáltal az akadémiai könyvtár kötelezettsége, mely szerint az új könyveket a Buchhändlerblatt című lapban hirdetni tartozik saját költségén, érvényben marad.

b) Az akadémiai könyvtár köteles az akadémia könyveinek kezelésében, szétküldözésében, minél nagyobb pontossággal és buzgósággal járni el, s vidéki bizományosokról gondoskodni országszerte.

c) Az új könyvek ára lehető olcsóra tétessék. A régibb munkák pedig leszállított áron árulhatnak.

d) Az akadémiai könyvtár az akadémia kiadásairól koronként könyvészeti jegyzékeket tesz közzé. E jegyzékekbe a gyűjteményes kiadások (Értesítő, Évkönyvek, bizottsági Közlemények stb.) részletes tartalma is fölveendő.

e) A bizottságok füzetekinek borítékain is folyvást hirdetődők az illető szakbeli akadémiai kiadások.

f) Oly tagok részére, kik az akadémia által kiadott munkák ismertetésére vállalkoznak, néhány példány minden munkából rendelkezésére áll a titoknaknak. Egyébiránt akadémiai végzés által minden újonnan megjelent akad. kiadvány szerkesztője vagy szerzője fel van híva, azt az illető legközelebbi osztályülésben bemu-

tatni, s rövid ismertetését oly módon elkészíteni, hogy a nagyobb lapokban közzé tétethessék.

g) A gyűjteményes címek, mint szintén akadályai a könyvek kelendőségének, ezentúl az akadémia kiadásában lehetőleg kerülendők. A már folyamatban levő munkákra nézve pedig a kötetek borítékain a kötet tartalmát jelentő külön címek tétetnek főcímekké, a közös címek felül kisebb czímzetikkel jelöltetvén.

181. Azon külső tudományos testületek, melyekkel az akadémia csereviszonyt folytat, a következők: és pedig a) azok, melyek a népszerű, fordított vagy kézikönyveken kívül minden¹ kapnak:

Amsterdam: K. Akademie von Kunsten en Wetenschappen.

Bécs: Kais. Academie der Wissenschaften.

Bécs: Bibliothek des geh. Haus- Hof- und Staatsarchivs.

Berlin: K. Preussische Akademie der Wissenschaften.

Brüssel: Académie R. des Sciences et belles lettres.

Göttingen: K. Societaet der Wissenschaften.

Krakó: K. Gelehrte Gesellschaft.

London: Royal Society.

München: K. Bairische Akademie der Wissenschaften.

New-Orleans: Academy of Sciences.

Petersburg: Acad. Imp. des Sciences.

Washington: Smithsonian Institution.

182. b) azok, a melyek *Évkönyveket, Értesítőket, történelmi, archaeologiai, statistikai, geographiai kiadásokat kapnak*:

Bécs: K. k. Geographische Gesellschaft.

Belgrád: Société Savante Serbe.

Berlin: Gesellschaft für allgem. Erdkunde.

Boroszló: Verein für Gesch. und Alterthümer Schlesiens.

Brünn: Bibliothek des mähr. schles. Landes-Ausschusses.

Görlitz: Oberlausitzische Gesellschaft.

Kopenhága: Société des antiquaires du Nord.

Lisabon: Academia Reale.

London: R. Institution of Great Britain.

London: Ethnological Society.

London: Society of Antiquaries.

London: Royal Geographical Society.

Nürnberg: Germanisches Museum.

Páris : Académie des Inscriptions.

Páris : Académie des Sciences morales et politiques.

Páris : Société Géographique.

Petersburg : Soc. Géographique Imp. de Russie.

Prága : K. Böhm. Gesellschaft der Wissenschaften.

Prága : Gesellschaft des vaterländ. Museums.

Új-York : Geogr. and Statistical Society.

Velence : Istituto I. R. Veneto delle Scienze ed Arti.

183. c) azok, melyek az *Évkönyveket*, az *Értesítő nyelvtudományi füzetek* s a *nyelvtudományi kiadásokat* kapják :

Calcutta : Asiatic Society of Bengal.

Firenze : Accademia della Crusca.

Helsingfors : Finnlandi Tud. Társaság.

Konstantinápoly : Société orientale.

Lipcse : Deutsche Morgenl. Gesellschaft.

London : Royal Asiatic Society.

London : Philological Society.

Páris : Académie Française.

Páris : Société Asiatique.

184. d) azok, melyek az *Évkönyvek*, és *Értesítő math. és természettudományi füzetek* s a *math. és természettud. kiadásokat* kapják :

Basel : Naturforschende Gesellschaft.

Bécs : K. k. Zoologisch-botanische Gesellschaft.

Bécs : Geologische Reichsanstalt.

Berlin : Physikalische Gesellschaft.

Bern : Allg. Schweizerische Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften.

Cherbourg : Soc. Imp. des Sciences naturelles.

Dijon : Acad. des Sciences et belles lettres.

Edinburgh : Royal Society.

Frankfurt a. M. : Physikalischer Verein.

Genf : Société de Physique et d'Hist. naturelle.

London : Anthropological Society.

London : Geological Society.

London : Museum of practical Geology.

London : Zoological Society.

London : R. Astronomical Society.

London : Practical Society.

Saint-Louis : Academy of Sciences.

Madrid : Acad. Reale.

Manchester : Literary and Philosophical Society.

Ohio : Ohio State Agricultural Society.

Páris : Académie des Sciences.

Philadelphia : American Philosophical Society.

Philadelphia : American Acad. of Natural Sciences.

Stockholm : Acad. R. des Sciences.

185. e) azok, a melyek csupán az *archaeologiai bizottság* kiadásait kapják kezdetül fogva :

Altenburg : Historische u. antiquarische Gesellschaft.

Augsburg : Historischer Kreisverein im Regierungsbezirke von Schwaben und Neuburg.

Bécs : K. k. Centralkommission zur Erhaltung und Erforschung der Baudenkmäler.

Bécs : Alterthumsverein zu Wien.

Bécs : K. k. Antikencabinet.

Berlin : Verein für die Kunst des Mittelalters.

Berlin : Numismatische Gesellschaft.

Bonn : Verein der Alterthumsfreunde im Rheinlande.

Brünn : Historisch-Statist. Section der k. k. Mährisch-Schlesischen Gesellsch. für Ackerbau, Natur- und Landeskunde.

Brüssel : Société numismatique Belge.

Darmstadt : Verein f. d. Hessische Gesch. u. Alterthumskunde.

Drezda : Königl. Sächsischer Verein für Erforschung vaterländ. Alterthümer.

Hála : Sächsisch-Thüringischer Alterthumsverein.

Innsbruck : Ferdinandeum für Tyrol.

Kiel : Kön. Schlesvig-Holstein-Lauenburgische Antiquarische Gesellschaft.

Laibach : Historischer Verein für Krain.

Leiden : Musée néerlandais d'antiquités.

Liège : Institut Archéologique Liégeois.

Linz : Museum Francisco-Carolinum.

Lüneburg : Alterthumsverein zu Lüneburg.

Luxembourg: Société Archéologique du Grand-Duché de Luxembourg.

Mainz: Verein für Erforschung Rheinischer Geschichte und Alterthümer.

München: Historischer Verein für Oberbaiern.

Namur: Société Archéologique de Namur.

Nápoly: Reale Accademia di Archeologia.

Nassau: Verein für Nassauische Alterthumskunde.

Paderborn: Verein f. Gesch. u. Alterthumskunde Westphalens.

Regensburg: Historischer Verein für die Oberpfalz.

Riga: Gesellschaft für Gesch. und Alterthumskunde der Russischen Ostsee-Provinzen.

Róma: Istituto di Corrispondenza Archeologica.

Salzburg: Vaterländisches Museum Carolino-Augustum.

Stuttgart: Gesamtverein der deutschen Gesch.- und Alterthumsfreunde.

Stuttgart: Württembergischer Alterthumsverein.

Ulm: Verein für Kunst und Alterthümer.

Zürich: Antiquarische Gesellschaft.

186. f) *a történelmi, philosophiai és jogtudományi kiadásokat kapja*:

Lvibach: Juristische Gesellschaft.

187. g) *a statistikai kiadásokat kapják*:

Berlin: Porosz statistikai hivatal.

Berlin: Hübner Ottó intézete.

Jena: Statist. Bureau der Vereinigten Thüringischen Staaten.

188. h) *a történelmi kiadásokat kapja*:

Gratz: Histor. Verein für Steiermark.

189. i) *Évkönyveket, Értesítőket, történelmi, archaeologiai, statisztikai, geographiai kiadásokat és természettudományi kiadásokat kap*:

Brüssel: Établissement géographique etc. de M. Van der Maelen.

190. k) *a philosophiai, törvény-, történettudományi osztályok, s a történelmi és archaeologiai bizottságok kiadásait kapja*:

Nápoly: Reale Accademia delle Scienze Morali e Politiche.

191. l) *a természettudományi és matematikai kiadásokat*:

Bécs: Kais. Mineralien-Kabinet.

192. m.) az *archaeologiai bizottság kiadásait és a Magyar Történelmi Okmánytárt* :

Meckl.-Schneerlin : Verein für Mecklenburgische Geschichte und Alterthumskunde.

193. a magyar korona területén levő tudományos testületek és intézetek, vagy a külföldön levő magyar könyvtárak, melyeknek az akadémia kiadásai megküldését elhatározta; és pedig

a) *mindennemű kiadásait* :

Az erdélyi országos Muzeum.

A pozsonyi jogakadémia.

A pozsonyi kir. főgymnasium.

A pozsonyi prot. főiskola könyvtára.

A zágrábi jogakadémia.

A zágrábi Muzeum.

A kassai jogakadémia.

A kassai kir. fő reáltanoda.

A nagyváradi jogakadémia.

Az árvai Csaplovics-könyvtár.

A debreczeni ref. collegium.

A sárospataki ref. collegium.

A losonczi köz könyvtár.

A kecskeméti r. kath. lyceum.

A kecskeméti ref. főiskola.

A máramaros-szigeti r. főtanoda.

A pápai ref. collegium.

A késmárki főiskola könyvtára.

A holdmezővásárhelyi ref. főgymnasium.

Az eperjesi evang. collegium.

A kolozsvári ref. collegium könyvtára.

A kolozsvári r. kath. lyceum.

A kolozsvári unit. collegium.

A löcsei kath. főgymnasium.

A marosvásárhelyi ref. collegium.

A marosvásárhelyi Teleki-féle könyvtár.

A nagyenyedi ref. főiskola.

A hálai magyar tanulók könyvtára.

A szarvasi evang. főiskola.

- A nagykovácsi ref. lyceum.
- A budai József-műegyetem.
- A budai k. főgymnasium.
- A bécsi akadémiai olvasóköri.
- A jénai Bibliotheca Hungarorum.
- A pesti kir. főgymnasium.
- A pesti fő reáltanoda.
- A pesti ágost. hitv. gymnasium.
- A pesti ref. theologiai intézet könyvtára.
- A Matica serbska.
- Az egri érseki lyceum.

b) az *Évkönyvek, Értesítő történelmi füzetek, s a történelmi, archaeologiai és statistikai kiadásokat* kapják:

- Szeben*: Verein für Siebenb. Landeskunde.
- Zágráb*: Déli szláv történelmi- és régiségtani társulat.

c) az *Évkönyvek és Értesítő math. és természettud. füzetek, s a math. és természettudományi kiadásokat* kapják:

- Buda*: A kir. fő reáltanoda.
- Pest*: Kir. magyar természettudományi társulat.
- Szeben*: Siebenbürg. Verein für Naturwissenschaft.
- Pozsony*: Verein für Naturwissenschaft.

d) az *Évkönyvek, Értesítő történelmi füzetek, s a történelmi-nyelv- és széptudományi kiadásokat* kapja:

- A pesti nemzeti színház könyvtára.
- e) *a math. és természettud. osztály kiadásait*:

- A magyarhoni földtani társulat.

f) *a Magyar Nyelv Szótárát*:

- A pesti nemzeti színészeti tanoda.

g) az *Értesítőket és Közleményeket*:

- A szászvárosi ref. gymnasium.
- A besztérczebányai evang. gymnasium.

194. A külföldi tudományos intézetek és társulatok, s a hazaiak közül azok, melyek csereviszonyban állanak kiadásaira nézve a M. Tud. Akadémiával, az akadémia könyvtársa által veszik az őket illető küldeményeket.

195. A titoknokai hivatal ügyel föl, hogy e küldeményezés évenként többször pontosan történjék.

196. A könyvküldeményekhez, azon tudományos testületek nyelvét tartva szem előtt, melyekhez a küldemények intéztetnek, magyar-francia, magyar-ángol és magyar-német nyelven írt, nyomtatott kísérőlevél és vételi elismervény mellékeltetik. A könyvküldemények csomagai folyó számmal láttatnak el, s a kísérőlevélbe az illető csomag száma s a könyvek címei (egyes esetekben latin vagy francia fordításban is) bejegyeztetnek.

197. Minden könyvküldemény, a csomag számával, tartalmával, s a küldés keletével együtt, e végre nyitott küldeményi könyvbe iktattatik, — a mely könyvben az egyes intézetek, testületek, társulatok számára, a melyekkel az akadémia csereviszonyban áll, külön lapok nyitvák.

198. A csomagolási és szállítási költségeket az akadémia megtéríti a szállítást eszközölő könyvtárusnak.

199. A titkári hivatal a visszaérkezett vételi elismervényeket egybegyűjti, s időnként jelentést tesz a csereviszonyról és a könyvküldeményekről.

200. A titoknoki hivatal időközben is jelentést tesz minden nevezetesebb küldeményről, kivált ha valamely intézet valamely hiánynak pótlását kívánja.

201. A titoknok intézkedik, hogy a 168-dik pontban érintett ingyen példányok az akadémia külföldi tagjainak is megküldessenek évenként legalább kétszer. S e küldemények költségeit az akadémia viseli.

202. A 193. a) pont alatt elsorolt intézetek, az erdélyi és zágrábi Muzeumot kivéve, magok gondoskodnak az akadémia által részökre megajánlott példányok átvételéről.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI
N É V K Ö N Y V.

MAHAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI
NYELVKÖNYV.

Elnökség.

B. EÖTVÖS JÓZSEF (Vásáros-Naményi), a Kisfaludy-Társaság elnöke, a M. Tud. Akad. igazgató s tisz. tagja és elnöke. *Pesten, Lipót-város, Erzsébet-tér 10. sz. Elnökké választatott márt. 18. 1866.*

LÓNYAY MENYHÉRT (Nagy-Lónyai és Vásáros-Naményi), az első magy. általános biztosító társaság elnöke, tiszaszabályozási osztályelnök, a M. Földhitelintézet elnöke, a békési ref. egyházmegyének gondnoka, a M. Tud. Akadémia igazgató s tisz. tagja és alelnöke. *Pesten, Lipót-város, Főút 13. sz. Budán, Víz-város, a Víz-kapunál 130. sz. Alelnökké választatott apr. 15. 1866.*

Igazgató tanács.

1830. nov. 17-én az akadémia alaprajzának országgyűlési megerősítésekor kihirdetett tagok :

GR. ANDRÁSSY GYÖRGY (Csik-Szent-Királyi és Krasznahorkai), ő cs. k. ap. Felsége aranykulcosos híve, valós. belső titkos tanácsosa, sz. István ap. k. rendének vitéze, Magyarország főpohárnokmestere, Sáros vármegye főispánja, a Magy. Tud. Akad. tisz. tagja, a cs. k. szab. tiszai vaspálya- s a felsőmagyarországi bányamivelő egyesület elnöke. *Pesten, Lipót-város, Nádor-utca 14. sz.*

HG. BATTHYÁNY FÜLÖP (Batthyányi), Nemetújvár örökös, Strattmanni gróf, ő cs. k. ap. Felsége valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcosos híve, Leopold cs. rendének középkeresztese és Vas vármegye örökös főispánja. *Bécsben.*

GR. KÁROLYI GYÖRGY (Nagy-Károlyi), val. belső titkos tanácsos, koronaőr, a M. Tud. Akad. tisz. tagja. *Pesten, belváros, Egyetem-utca, saját házában.*

1840. mart. 8-án választott:

B. PRÓNAY ALBERT (Tót-Prónai és Blatniczai), cs. kir. kamarás és val. belső titkos tanácsos, koronaőr, a m. k. hétszemélyes tábla közbírája. *Pesten, Kerepesi-út 64. sz.*

1853. mart. 16-án vál.

BARTAKOVICS ADALBERT (Kis-Apponyi), ő cs. k. ap. Felsége val. belső titkos tanácsosa, egri érsek, Heves vármegye örökös főispánja, s a Szent-István-Társulat alapító-tagja. *Egerben.*

GR. CZIRÁKY JÁNOS (Cziráki és Dénesfalvi), ő cs. k. ap. Felsége valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcsos híve, Sz. István ap. m. király jeles rendének vitéze, a vaskoronarend másodosztályu lovagja, stb. *Lovas-Berényben.*

GR. KÁROLYI ISTVÁN (Nagy-Károlyi), a Krisztusrend vitéze, s a Sz. István-Társulat elnöke. *Pesten, belváros, Zöldfa-utca, saját házában, és Főton Pest mellett.*

KUBÍNYI ÁGOSTON (Felső-Kubíni és Nagy-Olaszi), ő cs. kir. ap. Felsége aranykulcsos híve és tanácsosa, a m. nemzeti Múzeum igazgatója, a porosz sz. János lovagrend tiszt., a portugál sz. Mária-fogantatási lovagrend harmadik osztályu, a hessen-darmstadti Lajos-lovagrend első osztályu vitéze, a M. Tud. Akad. tiszt. tagja, a képcsarnoki egylet másodelnöke, a m. természettud. társulat pártoló, s több más hazai tudományos és művészi társulatok, úgy a regensburgi füvészeti, a nassauai természettud., az amsterdami „Natura artis magistra” nevű zoológiai társulatok tiszt., a majnarajnai, szászaltenburgi, jászvásári természettud. társulatok levelező, a kopenhágai éjszaki s a római archaeológiai társulat lev. tagja, a görliczi tudományos társulat, a bécsi cs. k. birodalmi földtani intézet és a bécsi geographiai társulat tagja. *Pesten, Ország-út, a m. nemzeti Muzeumban.*

SCITOVSZKY JÁNOS (Nagy-Kéri), a római szentegyház bíboros főpapja, Magyarország herczeg-prímása, esztergomi érsek, az apostoli sz. szék született követe, sz. István ap. m. király jeles rende nagykeresztése és főpapja, a Leopold cs. rende nagy keresztése, ő cs. kir. ap. Felsége valós. belső titkos tanácsosa, Esztergom vármegye örökös főispánja, hittud. és bölesészet tudora, a pesti egyetemi hittud. kar bekeblezett tagja, a Sz. István-Társulat pártfogója. *Esztergomban.*

B. SENNYEY PÁL (Kis-Zsenyei), val. belső titkos tanácsos, Magyarország tárnokmestere. *Budán.*

1855. apr. 19-én vál.

DEÁK FERENCZ (Kehidai), a M. T. Akadémia tiszt. tagja. *Pesten, belváros, Nagyhid-utca, az „Ángol királyné” szállodában.*

B. EÖTVÖS JÓZSEF, I. elnökség.

SZÖGYÉNY LÁSZLÓ (Magyar-Szögyényi), ő cs. k. apostoli Felsege aranykulcsos híve, valós. belső titkos tanácsosa, s Fehér-megye főispánja. *Csórón. Székesfehér vármegyében.*

GR. TELEKI DOMOKOS (Széki), a M. T. Akadémia tiszt. tagja. *Gernyeszegen, ut. posta Maros-Vásárhely.*

1858. dec. 19-én vál.

GR. APPONYI GYÖRGY (Nagy-Apponyi), ő cs. kir. apostoli felsege aranykulcsos híve, valós. belső titk. tanácsos. *Bécsben.*

B. SINA SIMON (Kizdiai és Hodosi), valós. belső titkos tanácsos. *Bécsben.*

1860. oct. 11-én vál.

B. VAY MIKLÓS (Vajai), ő cs. k. ap. Felsege aranykulcsos híve, valós. belső titkos tanácsos, Borsod megye főispánja, a tiszántúli reform. superintendens főgondnoka. *Golopon, ut. posta Tállya.*

1863. januárius 14-én vál.

LONOVICS JÓZSEF (Nagy-Krivinai), hittudor, amáziai érsek, ő cs. k. apost. felségének valós. belső titkos tanácsosa, sz. István ap. kir. rendjének középkeresztese, a m. k. hétszemélyes táblának közbírája, a Sz. László-társulat elnöke, a pesti hittudományi kar tagja, a M. T. Akadémia tiszt. tagja. *Pesten, Fel-Dunasor 9. sz.*

MAILÁTH GYÖRGY (Székhelyi), Magyarország főcancellárja, ő cs. k. ap. Felsege val. belső titkos tanácsosa. *Bécsben.*

MARCZIBÁNYI ANTAL (Puchói és Csókai), ő cs. kir. ap. Felsege aranykulcsos híve. *Pesten, Lipót-város, Három-korona-utca, saját házában.*

1865. jan. 26-án vál.

GR. MIKÓ IMRE (Hidvégi), ő cs. k. ap. felsege aranykulcsosa és val. belső titkos tanácsosa, az erdélyi országos Múzeum elnöke, a M. Tudom. Akadémia tiszt. tagja. *Kolozsvárt.*

1866. jan. 21-én vál.

GR. FESTETICS GYÖRGY (tolnai), Zala megye főispánja,

a magyar Gazdasági Egyesület elnöke, hg. Hohenzollern bencsület-rend és Sz. István rend vitéze, cs. k. kamarás.

GR. SZÉCSÉN ANTAL (temerini), val. belső titkos tanácsos.
Bécsben.

LÓNYAY MENYHÉRT, I. Elnökség.

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

Tiszteleti tagok.

DEÁKY ZSIGMOND, caesaropoli felszentelt püspök, kácsi sz. Péter és Pál apostolok apátja, a pápa házi praelatusa, hittantudor. a győri káptalan nagyprépostja, a pesti hittudom. kar tagja. *Győrött, Lev. taggá vál. sept. 1. 1832. tiszteletivé dec. 15. 1858.*

B. KEMÉNY ZSIGMOND (Gyerő-Monostori), a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Ferencsek tere 7. sz. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843., tiszteletivé a törvényt. osztályban dec. 29. 1847., a nyelv- tud. osztályba áttételezt dec. 15. 1858.*

LUKÁCS MÓRICZ (Vizmai), a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Széchenyi-tér, Frohner-szálloda 9. szdm. Lev. taggá vál. nov. 23. 1839. tiszteletivé dec. 15. 1858.*

Rendes tagok.

TOLDY FERENCZ, kir. tanácsos, bölcsészeti és orvostudor, szemészet mestere, a m. k. egyetemi könyvtár igazgatója, s azon egyetemnél a magyar nyelvészet és irodalom-történet nyilvános rendes tanára, a kir. gymnasiumi tanárvizsgáló bizottság tagja és id. hely. elnöke, a Magy. Tud. Akadémia rendes, a tud. cs. akadémiájának lev., a buda-pesti kir. orvosegyesület tiszt., a k. m. természettud. társulat rendes, a pesti orvosi kar, a berlini kritikai egyesület, a drezdai természettud. és orvosi, a würzburgi philos. és orvosi, a nagyszombati országismertető társaságok lev. tagja, a m. szépirodalmi intézet (Kisfaludy-Társaság) alelnöke. *Pesten, belváros, Lipót-utca 45. sz. Vál. nov. 17. 1830.*

BALOGH PÁL (Almási), orvostudor, a pesti orvosi kar, a k. magyar természettud. társulat rendes, s a berlini orvosi és seborkvosi társaság lev. tagja. *Pesten, Lipót-város, Három-korona-utca 18. sz. Lev. taggá vál. febr. 17. 1831., rendessé sept. 14. 1835.*

FÁBIÁN GÁBOR, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Aradon. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832., rendessé sept. 14. 1835.*

NAGY JÁNOS, hittudor, szombathelyi egyházmegyei áldor, a püspöki Lyceumban a keleti nyelvek s bibliai hittudományok tanára, szentszéki bíró, zsinati vizsgáló, a házasság és szerzeti fogadalmak védője. *Szombathelyen. Lev. taggá vál. nov. 15. 1833, rendessé sept. 7. 1838.*

BALLAGI MÓR, bölcészettudor, a pesti helv. hitv. főtanodánál a keleti nyelvek és szent írás-magyarázat tanára. *Pesten, belváros, Lipót-utca 39. sz. Lev. taggá vál. sept. 5. 1840., rendessé dec. 15. 1858.*

HUNFALVY PÁL, a M. Tud. Akadémia könyvtárnoka, a Kisfaludy-Társaság tagja, a pesti evang. magyar-német iskola felügyelője. *Pesten, az akadémia palotájában. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841., rendes taggá dec. 15. 1858.*

LUGOSSY JÓZSEF, a debreczeni reform. collegium nyugalmazott tanára s könyvtárnoka. *Felsőbányán. Lev. taggá vál. sept. 3. 1841., rendes taggá dec. 15. 1858.*

ARANY JÁNOS, a Kisfaludy-Társaság tagja, a M. Tud. Akadémia titoknoka. *Pesten, Ferencz-város, Üllői-út 7. sz. Vál. dec. 15. 1858., titoknokká jan. 26. 1865.*

JÓKAI MÓR, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Országot 18. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé dec. 20. 1861.*

Levelező tagok.

JAKAB ISTVÁN, bölcészettudor, magyar kir. helytartósági tanácsos. *Budán, a várban, Sz. György-tere 7. sz. Vál. nov. 15. 1833.*

KOVÁCS PÁL, orvostudor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Győrött. Vál. nov. 15. 1833.*

MÁTRAY GÁBOR, a m. nemzeti Muzeumnál a Széchenyi országos könyvtár őre. *Pesten, a nemzeti Muzeum épületében. Választ. nov. 15. 1833.*

ÁRVAY GERGELY, csornai prépostságbeli premontrei kánonok és könyvtárnok. *Csornán, Sopron vármegyében. Vál. nov. 8. 1834.*

BARABÁS MIKLÓS (Markosfalvi), es. kir. akadémiai képviselő. *Pesten, Lipót-város, József-ter, 17. sz. Vál. sept. 10. 1836.*

SZÉKÁCS JÓZSEF, bölcészettudor, az ág. hitvallásnak bányakerületi superintendense, pesti magy. ev. predikátor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Deák-Ferencz-ter, az ev. gymn. épül. Vál. sept. 10. 1836.*

SZABÓ ISTVÁN, rozsnyómegyei áldor, plebános, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Kazáron, ut. posta Pásztó. Vál. nov. 23. 1839.*

SZIGLIGETI EDVÁRD, a Kisfaludy-Társaság tagja, a nemz. színháznál rendező. *Pesten, Aréna-utca, 2. sz. Vál. sept. 5. 1840.*

KRIZA JÁNOS, erdélyi unitar. püspök, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Kolozsvárt. Vál. sept. 3. 1841.*

FRANKENBURG ADOLF, m. k. udv. cancelláriai titóknok. *Bécsben. Vál. nov. 22. 1845.*

GONDOL DÁNIEL. *Baracsán, ut. posta Martonvásár. Vál. nov. 22. 1845.*

SZILÁGYI ISTVÁN, a máramaros-szigeti ref. főtanoda igazg. tanára. *M.-Szigeten. Vál. dec. 18. 1846.*

SZVORÉNYI JÓZSEF, cziszterczi szerzetbeli áldor, egri főgymnasiumi tanár. *Egerben. Vál. dec. 18. 1846.*

FÁBIÁN ISTVÁN, süttöri plebános, a finn irodalmi társaság l. tagja. *Sopron-Süttörön, ut. posta Eszterháza. Vál. dec. 15. 1858.*

FINÁLY HENRIK, az erdélyi Muzeum régiség- és érem-tárnoka. *Kolozsvárt. Vál. dec. 15. 1858.*

GYULAI PÁL, a magyar írók segélyegyletének ideig. titkára, a Kisfaludy-Társaság tagja, a nemzeti színház színészeti tanodájának aligazgatója s egyszersmind egyik tanára. *Pesten, Józsefváros. Főhg. Sándor-utca 17. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

IMRE SÁNDOR, a debreczeni reform. főiskolában könyvtárnok, s a magyar irodalom tanára. *Debreczenben. Vál. dec. 15. 1858.*

MÁTYÁS FLÓRIÁN. *Budán, Haldszváros, 84. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

PODHORSZKY LAJOS. *Vál. dec. 15. 1858.*

RIEDL SZENDE, bölcsészettudor, a magyar k. tudományegyetemnél a német nyelv és irodalom rendkívüli s az összehasonlító nyelvészet magán-tanára, a gymnasiumi tanár-vizsgáló bizottság tagja, a finn irodalmi társaság külső tagja, a budapesti tanári egylet titkára. *Pesten, Lipót város, Nádor-utca 27. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

SZÁSZ KÁROLY, ref. pred., a Kisfaludy-Társaság tagja. *Szabad-Szálláson. Vál. dec. 15. 1858.*

SZEPESI IMRE, kegyes tanítórendi áldozár, sz. mm. és bölcsészettudor, a bécsi tudományegyetem bölcsészeti karának bekeblezett, a magyar k. természettudományi társulat rendes tagja, a

pesti k. tudomány-egyetemben, a római classica philologia magántanára. *Pesten, belváros, Városház-tér, a kegyesrendiek épületében.* Vél. dec. 15. 1858.

TÁRKÁNYI BÉLA JÓZSEF, egri érsekmegyei áldor, Pápa Ö Szentsége t. kamarása, és plebános. *Egyeken, ut. posta Tisza-Füred.* Vél. dec. 15. 1858.

TOMPA MIHÁLY, ref. lelkész, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Hamva, ut. posta Putnok.* Vél. dec. 15. 1858.

VASS JÓZSEF, kegyes tanítórendi áldor, a kolozsvári róm. kath. felgymnasiumban a magyar nyelv s nemzeti irodalomtörténet tanára, lyceumi könyvtárnok, az erdélyi országos muzeum-egylet levelező tagja. *Kolozsvárt.* Vél. dec. 15. 1858.

BÉRCZY KÁROLY, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pest, belváros, Szervitater, 1. sz.* Vél. dec. 16. 1859.

ENGEL JÓZSEF, orvostudor. *Kolozsvárt.* Vél. dec. 16. 1859.

LIChNER PÁL, a pozs. evang.-lyceum tanára. *Pozsonyban.* Vél. dec. 16. 1859.

B. PODMANICZKY FRIGYES. *Pesten és Aszódon.* Vél. dec. 16. 1859.

POMPÉRY JÁNOS. *Pesten, belváros, Úri-utca 3. sz.* Vél. dec. 16. 1859.

VÁMBÉRY ÁRMIN, a magyar k. egyetemnél a keleti nyelvek és irodalmak nyilv. rendes tanítója, a németországi, párisi és londoni keleti társaságok s a magyar k. természettudományi társulat tagja. A persa király „Sirü Khursid“ (Nap és Oroszlány), a mexicói császár „Notre Dame de Guadalupe“ rendjelek tisztikeresztje, nem különben Ö cs. kir. Apost. Felsége a Tudomány és Művészet éretti nagy arany éremnek birtokosa. *Pest, belváros, Lipót-utca, 46. sz.* Vél. oct. 9. 1860.

BUDENZ JÓZSEF, a M. Tud. Akad. alkönyvtárnoka. *Pesten, az akadémia palotájában.* Vél. dec. 20. 1861.

ORMÓS ZSIGMOND. *Buziáson.* Vél. dec. 20. 1861.

SZILÁDY ÁRON, ref. lelkész. *Halason.* Vél. dec. 20. 1861.

TÓTH KÁLMÁN, a Kisfaludy-Társaság segéd titoknoka és tagja. *Pesten, belváros, Lipót-utca 34. sz.* Vél. dec. 20. 1861.

LÉVAY JÓZSEF, a Kisfaludy-Társaság tagja, miskolczi ref. tanár. *Miskolczon.* Vél. jan. 12. 1863.

SZEMERE MIKLÓS. *Lasztócson, Zemplén vármegyében. Vél. jan. 13. 1863.*

TÉLFY IVÁN, a bölcsezsét tudora, a magy. kir. egyetemnél a classica philologia nyilvános, és a bölcsezsét magántanára, a páduai akademia, a görögországi archaeologiai társaság és a gymnasiumi tanárjelölteket vizsgáló kir. bizottmány tagja, köz- és váltótörvényszéki ügyvéd. *Pesten, belváros, Reáltanoda-utca 6. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

PÁKH ALBERT. *Pesten, belváros. Magyar-utca 2. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

Külföldi lev. tagok.

BOWRING JÁNOS, baronet, szabad művészetek tudora, az angol kir. tudós társaság, a németalföldi kir. intézet, a friezlandi, grüningeni, párisi, leydeni, leuwardeni, athénei, turini, sheffieldi stb. tudóstársaságok tagja. *Londonban. Vél. mart. 10. 1832.*

BOPP FERENCZ, a tud. porosz kir. akadémiajának r. tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

GABELENTZ (von der) JÁNOS. *Poschwitzban, Altenburg mellett. Vél. dec. 16. 1858.*

POTT ÁGOSTON FRIGYES, a hálai porosz kir. egyetemen az egyetemes nyelvtudomány tanára. *Hálában. Vél. dec. 16. 1858.*

RAWLINSON HENRIK (Creswicke) baronet, angol kir. őrnagy, az angol kir. tudóstársaság tagja. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

SCHOTT VILMOS, a tud. porosz kir. akadémiajának rendes tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

WATTS TAMÁS, a britt muzeum könyvtárnoka. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

AHLQUIST ÁGOST, phil. magister. *Helsingforsban. Vél. dec. 16. 1859.*

EWALD HENRIK, a göttingeni egyetem tanára. *Göttingenben. Vél. dec. 16. 1859.*

LÖNNROT ILLYÉS, phil. mag. *Helsingforsban. Vél. dec. 16. 1859.*

RENAN ERNŐ. *Párisban. Vél. dec. 16. 1859.*

STIER THEOPHÍL, gymnasiumi igazgató. *Colbergben. Vél. oct. 9. 1860.*

BENFEY TIVADAR, a göttingeni egyetem tanára. *Göttingenben. Vél. jan. 13. 1863.*

SCHLEICHER ÁGOST, weimari udvari tanácsos, s jénai egyetemi tanár. *Jénában. Vél. jan. 20. 1864.*

RÁJENDROLÁLA MITTRA (babu), a bengali Asiatic Society alelnöke, s több európai tudós egyletek tagja. *Calcuttában. Vél. dec. 10. 1865.*

Báró SCHLECHTA OTTOKÁR, cs. k. követségi tanácsos, a cs. k. keleti akadémia igazgatója. *Bécsben. Vél. dec. 10. 1865.*

OPPERT GYULA, az Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 10. 1865.*

II. Philosophiai Osztály.

Tiszteleti tagok.

DANIELIK JÁNOS, bölcsészettudor, vál. prisztinai püspök, az egri főkáptalan örkanonokja, sajó-szent-péteri cz. prépost, a pápa ő szentsége titkos kamarása, a m. kir. helytartótanács tanácsosa, a Sz. István- és Sz. László-társulatok alelnöke. *Budán a várban, Bécsi-kapu-utca 187. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

HOVÁNYI FERENCZ, nagyváradi kanonok. *Nagy Váradon. Vél. dec. 15. 1858.*

Rendes tagok.

HORVÁTH CYRILL, bölcsészettudor, kegyes tanítórendi áldozár, a m. k. tudományegyetemben a bölcsészet ny. rendes tanára, a cs. birod. közoktatási tanácsnak külső, a bécsi földtani társulatnak levelező, és a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottságnak tagja. *Pesten, belváros, Városház-tér, a kegyes tanítórendiek épületében. Lev. taggá vál. nov. 8. 1834., rendessé sept. 10. 1836.*

PURGSTALLER JÓZSEF, bölcsészet- és hittudor, a gymnasiumi tanárvizsgáló bizottmány elnöke, a magyar k. tudományegyetem bölcsészeti karának kebelezett, a cs. kir. birodalmi földtani intézet lev. tagja, a magyar- és erdélyországi kegyes tanítórend főnöke. *Pesten, belváros, Városház-tér, a kegyes tanítórendiek épületében. Lev. taggá vál. dec. 24. 1844, rendessé kinevezte az igazgatóság mártius 16. 1853.*

ERDÉLYI JÁNOS, a sárospataki reform. collegiumban bölcsészettanára, a Kisfaludy-Társaság tagja. *S.-Patakon. Lev. taggá vál. a nyelvtud. osztályba nov. 23. 1839., rendessé a phil. osztályba dec. 15. 1858.*

GREGUSS ÁGOST, a Kisfaludy-Társaság titkára, s helyettes igazgatója. *Pesten, Al-Dunator 22. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendessé jan. 13. 1863.*

Levelező tagok.

PÉTERFI KÁROLY (Kibédi), marosvásárhelyi ref. pred. *M.-Vásárhelyen. Vál. nov. 8. 1834.*

ILLÉS PÁL (Edvi), kiszolgált evang. esp. és lelkész. *Pesten, József-város, Stáció-utca 7. sz. Vál. sept. 14. 1835.*

WARGA JÁNOS (Szigeti), a nagy-kőrösi ref. nagygymnasium tanára, a dunamelléki helv. hitv. egyházkerület és a kecskeméti ref. egyházmegye tanácsbírája, a cs. kir. birod. földtani intézet lev. tagja. *Nagy-Kőrösön. Vál. sept. 14. 1835.*

BRASSAI SÁMUEL, az erdélyi országos Múzeum igazgatója. *Kolozsvárt. Vál. sept. 7. 1837. A matematikai osztályból áttételezt jan. 19. 1864.*

HEREPEI KÁROLY, vizaknai ref. predikátor. *Vizaknán, ut. posta N.-Szeben. Vál. sept. 7. 1838.*

WARGHA ISTVÁN. *Szelezsáni pusztán, ut. posta Boros-Sebes. Vál. sept. 5. 1840.*

PEREGRINY ELEK, bölcsészettudor, a pesti tudományegyletem bölcsészeti karának tagja, s egy főnevelő intézet tulajdonosa. *Budán a várban, Urak utcája, saját házában. Vál. sept. 3. 1841.*

NAGY MÁRTON, kegyes tanítórendi kormánytanácsos, házfőnök, a rend könyvtárnoka, a k. m. természettudományi és a bécsi földtani társulat tagja. *Pesten, belváros, Városház-tér, a kegyes tanítórendiek épületében. Vál. dec. 24. 1844.*

SZÖNYI PÁL, a kir. m. természettud. társulat tagja, s egy tan- és nevelő intézet tulajdonosa. *Pesten, belváros, Czukor-utca 6. sz. saját házában. Vál. dec. 18. 1846.*

VANDRÁK ANDRÁS, bölcsészettudor, az eperjesi ev. collegiumban a bölcsészet, római és magyar irod. r. tanára. *Eperjesen. Vál. dec. 29. 1847.*

BALOGH SÁMUEL (Almási), ref. predikátor. *Serkén, ut. posta Rima-Szombat. Vál. dec. 15. 1858.*

NEY FERENCZ, a pesti főreáltanoda igazgatója, a magyar nyelv és irodalom rendes tanára, a m. term. tud. társulat rendes, a kisdédóvó intézeteket Magyarországon terjesztő egyesület örökös

választmányi és tanbizottmányi, a Sz.-István társulat választm. tagja, az alsó tiszai tankerület tanítói karának tiszteletbeli kartársa, a reáltanárokat vizsgáló bizottmány és a pestvárosi tanodai bizottmány tagja, a budapesti tanári egyesület alelnöke. *Pesten, belváros, Reáltanoda-utca, a főreáltanoda épületében. Vél. dec. 15. 1858.*

SOMOGYI KÁROLY, Esztergom főmegyei áldor, hittudor, a pozsonyi káptalan kanonokja. *Pesten, Ferencz-város, Márton-utca 1. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

SZALAI ISTVÁN, ref. predikátor. *Szentesen. Vél. dec. 15. 1858.*

HEGEDŰS LÁSZLÓ, a sárospataki ref. collegiumban tanár. *Sáros-Patakon. Vél. oct. 9. 1860.*

III. Törvénytudományi osztály.

Tiszteleti tagok.

GR. KÁROLYI GYÖRGY, I. Igazg. Tanács. *Vél. mart. 10. 1832.*

GR. ANDRÁSSY GYÖRGY, I. Igazg. Tan. *Vél. dec. 8. 1833.*

DEÁK FERENCZ, I. Igazg. Tan. *Vél. nov. 23. 1839.*

LONOVICS JÓZSEF, I. Igazg. Tan. *Vél. oct. 7. 1843.*

LÓNYAY MENYHÉRT, I. Elnökség. *Lev. taggá. Vél. dec. 15. 1858. tiszti. taggá dec. 20. 1861.*

Rendes tagok.

ZSOLDOS IGNÁCZ, a m. kir. hétszemélyes tábla közbírája. *Pesten, Lipót-város, Két-sas-utca 9. sz. Lev. taggá vél. sept. 7. 1837. rendessé neveste az Igazgatóság sept. 8. 1838.*

FOGARASI JÁNOS (Alsó-Viszti), a m. kir. hétszemélyes tábla bírása. *Pesten, Lipót-város, Dorottya-utca 3. sz. Lev. taggá vél. sept. 7. 1838., rendes taggá nev. az Igazg. által sept. 3. 1841.*

TÓTH LŐRINCZ, h. ügyvéd, az első m. ált. biztosító társaság jogtanácsosa, a Kisfaludy-társaság tagja, s a M. Tud. Akad. s a Kaziinczy-alapítvány pénztárnoka. *Pesten, az akadémia palotájában. Lev. taggá vél. sept. 10. 1836., rendessé dec. 15. 1858.*

PAULER TIVADAR, kir. tanácsos, bölcsész- és jogtudor, a m. kir. tud. egyetemnél az ész- és büntető-jog nyilván. rend. tanára, az elméleti államvizsgálati bizottság bírósági osztályának, s a gráci Károly-Ferencz-egyetem törvénytud. karának tagja. *Pesten, belváros,*

Papnövelde-utca 1. sz. Lev. taggá vál. nov. 23. 1845., rendes taggá dec. 15. 1858.

Levelező tagok.

GR. BENYOVSZKY ZSIGMOND (Benyói és Urbanói) *Solton. Vél. mart. 9. 1832.*

BERTHA SÁNDOR (Felső-Eőri), a M. Tud. Akad. pénztári ellenőre. *Pesten, belváros, Országút 26. sz. Vél. nov. 23. 1839.*

CSATSKÓ IMRE, bölcsész- és jogtudor, hites ügyvéd, a kir. ítélőtáblánál előadó bíró, az államvizsgálat jogosztálya bizottmányának tagja. *Pesten, Váci-út 6. sz. Vél. nov. 23. 1839.*

TREFORT ÁGOSTON. *Pesten, Nádor-utca 17. sz. és Csaba-Csüdön, utolsó posta Szarvas. Vél. sept. 3. 1841.*

SZENTKIRÁLYI ZSIGMOND (Komjátszegi), a pesti k. m. természettud. társulat rendes s a bécsi geológiai intézet levelező tagja, nyug. országos bányakapitány. *Kolozsvárt. Vél. nov. 22. 1845.*

KARVASY ÁGOST, jogtudor, a pesti tud. egyetemenél a politikai tud. s a keresked. és váltójog nyilv. r. tanára, a bírósági államvizsgálati bizottmány alelnöke, az államtudományi vizsgálati bizottmány tagja. *Pesten, belváros, Duna-utca 12. sz. Vél. dec. 18. 1846.*

SZÜCS ISTVÁN, köz- és váltójogi ügyvéd, a tiszántúli kerületi k. ítélő tábla közbírája. *Debreczenben. Vél. dec. 18. 1846.*

KONEK SÁNDOR, jogtudor, a pesti egyetemen a statistika, egyházjog stb. r. tanára, az államtudományi államvizsgálati bizottság tagja. *Pest, belváros, Egyetem tér 2. sz. Vél. dec. 15. 1858. A történettudományi osztályból átlétegett jan. 19. 1864.*

UDVARDY IGNÁCZ, mura-keresztúri apát-plebános, hittudor, a pesti egyetemi hittud. kar tagja, szentszéki bíró. *Mura-Keresztur, u. p. Kottori. Vél. dec. 15. 1858.*

KAUTZ GYULA, jogtudor, a pesti tudományegyetemenél a magyar államjog, s a közigazgatási és pénzügyi törvényisme ny. r. tanára. *Budán, Víz-város, Fő-utca 60. sz. Vél. oct. 9. 1860.*

DÓSA ELEK (Makfalvi), jogtudor, a maros-vásárhelyi ev. ref. collegiumban jogtanár. *Maros-Vásárhelyen. Vél. dec. 20. 1861.*

FALK MIKSA, bölcsészettudor, a bécsi takarékpénztár titkára. *Bécs. Vél. dec. 20. 1861.*

HORVÁTH BOLDIZSÁR, a magyar földhitelintézet jogtanácsosa. *Pesten, Ország-út 26. sz. Vél. dec. 20. 1861.*

SZINOVÁČZ GYÖRGY, a k. váltó-feltörvényszéknél előadó bíró. *Pest, belváros, Kis-híd-utca 2. sz. Vél. dec. 20. 1861.*

HOFFMANN PÁL, jogtudor, hit. ügyvéd, a magyar kir. tudomány-egyetemben a római jog nyilv. rend. tanára, az ottani államvizsgálati bizottság jogtörténelmi osztályának tagja. *Pesten, Reáltanoda-utca, 9. sz. Vél. dec. 20. 1861.*

KALLÓS LAJOS, a debreczeni ref. főiskolában ny. r. jogtanár. *Debreczenben. Vél. jan. 13. 1863.*

B. KEMÉNY GÁBOR, *Pesten, Lipót-város, Három-korona-utca 30. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

SUHAYDA JÁNOS, m. kir. helytartósági tanácsos. *Budán, a várban, Országház-utca 85. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

Külföldi levelező tagok.

MITTERMAIER KÁROLY JÓZSEF ANTAL, a heidelbergi egyetemben jogtanár. *Heidelbergben. Vél. dec. 18. 1846.*

LABOULAYE EDUÁRD, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

LORD OVERSTONE. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

RAU KÁROLY HENRIK, a heidelbergi egyetemben jogtanár. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1858.*

VANGEROW ADOLF, a heidelbergi egyetemben jogtanár. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1859.*

WELCKER KÁROLY TIVADAR, a heidelbergi egyetemben jogtanár. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1859.*

ROSCHER VILMOS, a lipcei egyetemben tanár. *Lipcsében. Vél. dec. 20. 1861.*

IV. Történettudományi Osztály.

Tiszteleti tagok.

B. EÖTVÖS JÓZSEF, I. Elnökség. *Lev. taggá vál. sept. 14. 1835., tiszteletivé nov. 23. 1839.*

GR. MIKÓ IMRE (Hidvégi), I. Igazgató tanács. *Kolozsvárt. Tiszt. taggá vál. dec. 15. 1858.*

GR. TELEKI DOMÓKOS, I. Igazgatóság. *Tiszteleti taggá vál. dec. 20. 1861.*

Rendes tagok.

ÉRDY JÁNOS, jogtudor, hites ügyvéd, a magyar nemzeti muzeumi kincs- és régiségtár őre, a pesti egyetemi törvénytud. kar tagja. *Pesten, a magyar nemzeti Múzeumban. Lev. taggá vál. febr. 17. 1831., rendes taggá nevez. az Igazg. által sept. 9. 1832.*

PODHRADCZKY JÓZSEF (Nemes-Podharadi) nyug. m. k. udv. kamarai számvevő tiszt. *Budán, Krisztina-város, Fő-utca, 367. sz. Lev. taggá vál. nov. 18. 1834., rendes taggá dec. 15. 1858.*

WENZEL GUSZTÁV, bölcészet- s jogtudor, a pesti egyetemnél a magyar magán- és bányajog s a jogtörténet ny. r. tanára, a déli-szláv történeti és régiségtani, a felső luzsiczai tudós társaságok, a morva-sziléziai cs. k. társulat történeti és statist. osztályának, s az erdélyi országismertető egyesületnek tagja. *Pesten, Al-Dunator, 9. sz. Lev. taggá vál. dec. 18. 1846., rendes taggá dec. 15. 1858.*

CSENGERY ANTAL, a Kisfaludy-Társaság s a k. magyar természettud. társulat r. tagja, a M. Tud. Akadémia jegyzője, a M. Földhitelintézet titoknoka. *Pesten, József-város, Fh. Sándor-utca 17. sz. Lev. taggá vál. dec. 29. 1847., rendes taggá dec. 15. 1858.*

IPOLYI STUMMER ARNOLD, egri főegyházi kanonok, pápai kamarás, hittud., az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. k. központi bizottságnak, a morva-sziléziai cs. k. társulat hist. és statistikai osztályának Brünnbén, ugyanott a tartományi rendek levéltári intézetének, a bécsi archaeologiai társaságnak, s a k. dániai éjszaki archaeologiai intézetnek Kopenhágában tagja. *Egerben. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendes taggá dec. 20. 1861.*

Levelező tagok.

KARÁCSON MIHÁLY, jogtudor, kir. tanácsos, kir. táblai közbíró, a bírói állam-vizsgálati bizottmány tagja. *Pesten, belváros, Űri-utca 2. sz. Vál. mart. 9. 1832.*

SZILÁGYI FERENCZ. *Budán a várban, Urak-utcája 58. sz. Vál. nov. 15. 1833.*

ZSIVORA GYÖRGY, a kir. hétszemélyes tábla közbírája. *Pesten, Lipót-város, Három korona-utca 14. sz. Vál. nov. 15. 1833*

FÉNYES ELEK. *Pesten, Teréz-város „London városához“ 2. emelet, 22. sz. Vál. sept. 7. 1837.*

HENSZLMANN IMRE, orvostudor, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pesten, Teréz-város, Ó-utca, 2. sz. Vél. sept. 3. 1841.*

GOROVE ISTVÁN (Gattájai). *Pesten, belváros, Lipót-utca, 9. sz. Vél. oct. 7. 1843.*

KOVÁCS ISTVÁN (Nagy Ajtai), az erdélyi k. legfőbb törvényszék tanácsosa. *Bécsben. Vél. nov. 22. 1845.*

BOTKA TIVADAR. *Kis-Vezekényen, Aranyos-Marót mellett. Vél. dec. 29. 1847.*

PALUGYAY IMRE, k. tan., *Pozsonyban. Vél. dec. 29. 1847.*

GR. ANDRÁSSY MANÓ (Krasznahorkai és Csik-Szentkirályi), *Pesten, Lipót-város, Mácsa-utca 3. sz. és Pószton, ut. p. Gálszécs. Vél. dec. 15. 1858.*

CZINÁR MÓR, bölcsészettudor, pannonhegyi szent Benedek-rendi áldor, házi lelkész, termény-, érem-, könyv-, és levéltárnok, a Ferencz-József-rend kiskeresztése, a néh. Király József pécsi püspök ösztöndíji alapítványának felügyelője, és sz. mártoni szentszéki ülnök. *Pannonhalmán, ut. posta Győr-Sz.-Márton. Vél. dec. 15. 1858.*

HUNFALVY JÁNOS, volt történettanár, *Budán, Vizi-Város, Fő-utca, 198. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

KNAUZ NÁNDOR, Esztergom főmegyei áldor, s a primási könyvtár őre. *Esztergom. Vél. dec. 15. 1858.*

MAGYAR LÁSZLÓ (Öttömösi), portugall kir. hajóhadnagy. *Benguelában, Nyugat-Afrikában. Vél. dec. 15. 1858.*

NAGY IVÁN (Felső-Győri), a pesti egyetemi könyvtár első őre. *Pesten, Mészáros-utca 8. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

PAUER JÁNOS, székesfehérvári székesegyházi kanonok, budai főesperes, a pápa tiszt. káplánja, a püspöki lyceumban az egyházi törvények és történelem r. tanára, a helybeli nagygymnasiumban vallásiakban és erkölcsiekben püspöki biztos, zsinati vizsgáló, és szentszéki tanácsos. *Székesfehérvárt. Vél. dec. 15. 1858.*

PAUR IVÁN, a Széchenyi grófok nemzeti levéltárnoka; a Rómában székelő Instituto di corrispondenza archeologica levelező tagja; az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. k. központi bizottság Magyarországoni levelezője. *Sopronban. Vél. dec. 15. 1858.*

RÁTH KÁROLY, a győri ágost. evang. gyülekezet levéltárnoka. *Győrben. Vél. dec. 15. 1858.*

SOMHEGYI (SCHRÖCK) FERENCZ, bölcsészettudor, kegyesrendi áldor, a szegedi nagygymnasium igazgatója és történettanára. *Szegeden. Vdl. dec. 15. 1858.*

SZABÓ KÁROLY, az erdélyi Muzeum könyvtárnoka. *Kolozsvárt. Vdl. dec. 15. 1858.*

SZALAY ÁGOSTON, udvari tanácsos, s a pesti m. kir. váltótörvényszék elnöke. *Pesten, belváros, Újvilág-utca 19. sz. Vdl. dec. 15. 1858.*

SZILÁGYI SÁNDOR, a nagykörsi ref. nagygymn. tanára. *Nagy-Körösn. Vdl. dec. 15. 1858.*

KERKAPOLY KÁROLY, a pápai reform. collegiumban a bölcsészettanára. *Pápán. Vdl. dec. 16. 1859.*

PESTY FRIGYES, az Első magyar iparbank titkára, a stájerhoni gazd. egyesület, a párisi Institut d'Afrique tagja. *Pesten, Teréz-város, István-tér 4. sz. Vdl. dec. 16. 1859.*

RÉVÉSZ IMRE, debreczeni reform. lelkész. *Debreczenben. Vdl. dec. 16. 1859.*

SALAMON FERENCZ, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Pest, Magyar-utca, 7. sz. Vdl. dec. 16. 1859. A nyelv és széptud. osztályból áttetett a történettudományiba jan. 13. 1863.*

KUKULYEVICS másképp BASSANI DE SACHI IVÁN, zágrábmegyei főispán, az orosz sz. Vladimirrend commandeurje, az éjszaki archaeologiai társaságnak Kopenhágában, a cs. orosz tudományos akadémiának Petersburgban, a cs. kir. tud. akadémiának Krakóban, a quiriti-k akadémiajának Rómában, a kraíni és karánt-földi történettudományi — s a szerb irodalmi társaságnak Belgrádban, a cs. kir. geologiai intézetnek Bécsben, a krakói egyetemnek s a prágai akadémiának levelező tagja; a zágrábi délszláv történet- és régiségtudományi társaság elnöke, a horvátországi és szlavoniai építészeti emlékek conservatora, a sz. Jeromos-féle illyr congregatiónek Rómában tiszteleti tagja, Zágráb és Eszék városok tiszteletbeli polgára. *Zágrábban. Vdl. oct. 15. 1860.*

RÓMER FLÓRIS, pannonhegyi sz. Benedek rendi áldor, a pesti kir. főgymnasium igazgatója, és a természetrajz r. tanára, bölcsészet és szépművészetek tudora, a m. k. egyetemnél a régiség- és éremtan magántanára, a M. Tud. Akadémia kézirat- és éremtárnak őre; a m. kir. természettudom. és a m. k. földtani, valamint a

bécsi archaeologiai, szebeni, pozsonyi természettudományi, bécsi zoologico-botanicus- és geologiai társulatok r. tagja; a bécsi cs. kir. mű- és ipar-muzeumnak, az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálatára ügyelő bécsi cs. kir. középponti bizottságnak, úgyszint a görliczi és szász-altenburgi természetvizsgáló társulatoknak levelezője. *Pesten. Lipót-város, Színház-tér 1. sz. Vál. oct. 9. 1860. A Természettud. osztályból áttételezt 1864. januar 19.*

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD. *Pest, belváros, Zöldfa-utca 25. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

ROSTI PÁL. *Pálhalmán. u. p. Duna-Pentele. Választ. dec. 20. 1862.*

TORMA KÁROLY, a római Instituto di corrispondenza archaeologica levelező tagja; az építészeti műemlékek fentartására ügyelő bécsi cs. k. középponti bizottság levelezője, az archaeologiai bizottság tagja, stb. *Csicso-Keresztúron. Választ. dec. 20. 1861.*

ÚRHÁZY GYÖRGY. *Pesten, József-város, Fh. Sándor-utca 17. sz. Választ. dec. 20. 1861.*

HORNYIK JÁNOS, Keeskemét városának főjegyzője. *Keeskeméten. Vál. jan. 13. 1863.*

FABÓ ANDRÁS, lelkész. *Agárdon, utolsó posta Vác. Vál. januarius 20. 1864.*

THALY KÁLMÁN, a pesti reform. főgymnasiunban a magyar irodalom tanára. *Pesten, belváros, Zöldfa-utca 4. sz. Vál. jan. 20. 1864.*

Külföldi levelező tagok.

PERTZ HENRIK GYÖRGY, a porosz kir. könyvtár igazgatója, a tudom. porosz kir. akadémiájának r. tagja. *Berlinben. Vál. nov. 15. 1833.*

PALACKY FERENCZ, a tud. bécsi cs. akadémiája s a cseh királyi tudóstársaság rendes tagja, a cseh rendek historiographusa. *Prágában. Vál. nov. 8. 1834.*

DUSSIEUX LAJOS, a saint-cyri cs. katonai tanodában történelem tanára. *Páris. Vál. dec. 18. 1846.*

CANTU CAESAR. Több tudományos társaság tagja. *Milano. Vál. dec. 16. 1858.*

HG. DEMIDOFF ANATOL. *San-Donato-ban, Olaszországban. Vál. dec. 16. 1858.*

FLEGLER SÁNDOR, bölcsészettudor és tört. tanár. *Nürnbergben. Vél. dec. 16. 1858.*

GUIZOT FERENCZ, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

MIGNET FERENCZ, az erkölcsi és polit. tud. francia akadémiajának titoknoka. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

GR. MONTALEMBERT KÁROLY, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

RANKE FERENCZ LIPÓT, a tudom. porosz kir. akadémiajának tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

RAUMER FRIGYES, por. kir. udv. tanácsos, s a tud. porosz kir. akadémiajának tagja. *Berlinben. Vél. dec. 16. 1858.*

THEINER ÁGOSTON, a vaticani levéltár első öre. *Rómában. Vél. dec. 16. 1858.*

THIERRY AMADE, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

VALENTINELLI JÓZSEF, a velencei sz. Márk könyvtárának igazgatója, s a tudom. velencei cs. kir. akadémiajának tagja. *Velenczében. Vél. dec. 16. 1858.*

B. PROKESCH-OSTEN ANTAL, cs. k. internuncius, ő cs. k. felsége val. titk. tanácsosa. *Konstantinápolyban. Vél. jan. 13. 1863.*

GROTE ARTHUR, a bengali Asiatic Society elnöke. *Calcuttában. Vél. jan. 13. 1863.*

SÜPHY BEY, a török államlevéltár igazgatója. *Konstantinápolyban. Vél. jan. 13. 1863.*

DUDIK BÉDA FERENCZ, a raigerni sz. Benedek rendü káptalan tagja Morvában, Morvaország történetirója, a cs. kir. Ferencz-József rend lovagja s több külföldi rendjelek birtokosa, számos külföldi tudományos társulatok és egyletek tagja. *Brünnben. Vél. jan. 20. 1864.*

THIERS ADOLF, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. jan. 20. 1864.*

HUILLARD-BRÉHOLLES, J. L. A. a francia császári egyetemi levéltár főtisztje. *Párisban. Vél. dec. 10. 1865.*

V. Matematikai osztály.

Tiszteleti tag.

BITNICZ LAJOS, bölcészettudor, a Komárom feletti monostrai B. Sz. M. apátja, a szombathelyi főegyház nagyprépostja és kanonokja, székesegyházi főesperes, helyettes és főügyhallgató, a házassági törvényszék elnöke, zsinati vizsgáló, a szentszék közbírája, az Adelfi-Kelcz-féle árvaház igazgatója, a boroszlói tud. társaság tiszt., s a pesti philos. kar tagja. *Szombathelyen. Rendes taggá vál. nov. 17. 1830. tiszteletivé dec. 23. 1847.*

Rendes tagok.

GYÖRY SÁNDOR, hites mérnök. *Pesten, József-város, Nap-utca 7. sz. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832., rendessé sept. 1. 1832.*

NAGY KÁROLY, az amerikai philos. társaság rendes tagja. *Párisban. Lev. taggá vál. mart. 9. 1832., rendessé sept. 10. 1836.*

FEST VILMOS, m. k. országos építészeti felügyelő, hites mérnök, Kassa sz. kir. városa tiszt. polgára. *Budán, Krisztina-város, Attila-utca, 413. sz. Lev. taggá vál. dec. 24. 1844., rendessé nev. az Igazgatóság által nov. 22. 1843.*

PETZVAL OTTÓ, bölcészettudor, okleveles mérnök, a pesti egyetemnél a felsőbb mennyiségtan nyilván. r. tanára, a gymnasiumi tanárjelöltek vizsgáló-bizottságának tagja. *Pesten, Teréz-város, Három-dob-utca 2. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

SZTOCZEK JÓZSEF, a kir. József-műegyetem igazgatója, nyanyott a mechanikai és technikai természettan tanára, okleveles mérnök, a k. magyar természettud. társulat elnöke, a reáltanodai tanárjelöltek — úgy a gőzgépi kezelő személyzet állandó vizsgáló bizottságának elnöke. *Budán, a várban, Országház-utca 121. sz. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendes taggá dec. 20. 1861.*

HOLLÁN ERNŐ, a déli vasúttársaság fő-inspectora, s magyarországi képviselője. *Pesten, belváros, Hatvani-utca, Horváth-ház. Lev. taggá vál. dec. 15. 1858., rendes taggá dec. 20. 1861.*

Levelező tagok.

UDVARDY CHERNA JÁNOS, hites mérnök, a frauendorfi kertmívelő társaság tiszt. tagja. *Egerben. Vél. mart. 9. 1832.*

TAUBNER KÁROLY, bölcészettudor, a cs. k. II-dik hadsereg evang. őrségi s tábori papja, consist. tanácsos, a kir. m. természettud. társulat, a berlini philologiai seminarium, s több olaszországi tud. egyesület tagja, a cs. k. aranyéremjegy tulajdonosa, a hesseni nh. Lajos-lovagrend keresztjének első, s a hannoveri k. Guelf-lovagrend negyedik osztályu vitéze. *Veronában. Vél. sept. 5. 1840.*

KORPONAY JÁNOS, Abaúj vármegye levéltárnoka. *Kassán. Vél. dec. 24. 1844. a hadi tudományok részére.*

ARENSTEIN JÓZSEF, a kegyes rend tagja, bölcészettudor. *Bécsben. Vél. dec. 20. 1847.*

KRUSPÉR ISTVÁN, a budai m. k. József-műegyetemben gyakorlati mér- és iparműtan r. tanára, a kir. m. természettud. társulat rendes tagja. *Budán, a várban, Országház-utca 90. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

TOMORI ANASZTÁZ, hites mérnök, nagykörösi nagygymn. tiszt. tanár. *Pesten, belváros, Régi posta-utca 3. sz. és Gombán, u. p. Monor. Vél. dec. 15. 1858.*

VÉSZ JÁNOS ÁRMIN, hites mérnök, a budai magy. kir. József-műegyetemben a felsőbb mennyiségtan és a leirati mértan r. tanára. *Budán, a várban, Sz. György-tér 9. sz. Vél. dec. 15. 1858.*

LUTTER NÁNDOR, bölcészettudor, a budai királyi főgymnasium igazgatója s a kir. magyar természettud. társulat r. tagja. *Budán, a várban, Iskola-tér 186. sz. Vél. dec. 16. 1859.*

WENINGER VINCZE, technicus, a pesti kereskedelmi akadémia tanára, az első magyar általános hirtosító társaságnál az életbiztosítási osztály főnöke, a magyar természettudományi társulat rendes tagja, az államtudományi vizsgálati bizottmány tagja. *Pesten, Lipót-város, Nádor-utca 18. sz. Vél. oct. 9. 1861.*

KONDOR GUSZTÁV, bölcészettudor, hites mérnök, a pesti főreáltanodánál mennyiségtan rendes tanára, a k. magyar természettudományi társulat választmányi tagja, a Heidelbergben alakult csillagászati társulat tagja, a budapesti tanári egyesület rendes

tagja, a magyar tudományos egyetemnél a csillagászat magántanára. *Pesten, Fel-Dunasor 1. sz. Vál. dec. 20. 1861.*

MARTIN LAJOS, a pozsonyi reáltanodában mennyiség- és géptan tanára, a m. k. természettudományi társulat rendes tagja. *Pozsonyban. Vál. dec. 20. 1861.*

ASBÓTH LAJOS, *Lugoson. Vál. jan. 13. 1863.*

CSÁNYI DÁNIEL, a debreczeni főiskola tanára. *Debreczenben. Vál. jan. 13. 1863.*

CORZANAVENDANO GÁBOR, a k. főgymnasium ban menynyésztan tanára, a természettudományi társulat tagja. *Pesten, Józssef-város, Sándor-utca 15. sz. Vál. jan. 20. 1864.*

Külföldi levelező tagok.

BABBAGE KÁROLY, az angol kir. tudós társaság s több tudom. akadémiák tagja. *Londonban. Vál. nov. 15. 1833.*

PONCELET JÁNOS VICTOR, a francia Institut tagja. *Párisban. Vál. dec. 23. 1847.*

ETTINGSHAUSEN ANDRÁS lovag, bölcsészeti- és orvostudor, cs. k. kormánytanácsos, a bécsi egyetemnél a természettani intézet igazgatója, számos külföldi akadémiák és tudós társaságok tagja. *Bécsben. Vál. dec. 16. 1858.*

HERSCHEL JÁNOS, az angol k. tudóstársaság tagja. *Colingwoodban. Vál. dec. 16. 1858.*

QUETELET ADOLF JAKAB LÁMPERT, a belga kir. csillagda igazgatója, a brüsseli kir. akad. állandó titoknok, a francia Institut lev. és számos akadémiák és tudóstársaságok tagja. *Brüsselen. Vál. dec. 16. 1858.*

VÁLLAS ANTAL, bölcsészettud., a neworleansi akad. titoknoka. *New-Orleansban. Rendes taggá vál. sept. 9. 1837. A külső lev. tagok közé átítetett dec. 16. 1858.*

GRUNERT JÁNOS ÁGOST, egyetemi tanár. *Greifswaldban. Vál. oct. 9. 1860.*

VI. Természettudományi osztály.

Tiszteleti tagok.

KUBINYI ÁGOSTON, l. Igazg. Tan. *Vál. oct. 7. 1843.*

KUBINYI FERENCZ (Felsőkubinyi és Nagyolaszi). *Pesten,*

Országút 17. sz. Lev. taggá vál. sept. 3. 1840., tiszteletivé dec. 15. 1858.

BALASSA JÁNOS, cs. tanácsos, orvos-sebésztudor, a m. kir. egyetemen a gyakorl. sebészet nyilv. r. tanára, a mütő-intézet igazgatója, a budapesti k. orvosegyesület, a bécsi cs. k. orvosi egyesület rendes tagja. *Pesten Teréz-város, Vaczi-út 8. sz. Vól. dec. 15. 1858.*

KORIZMICS LÁSZLÓ, m. kir. helytartósági tanácsos, a m. gazd. egyesület alelnöke, a Magyar Földhitelintézet igazgatója. *Pesten, Üllői-út, a Köztelken. Vól. dec. 15. 1858.*

Rendes tagok.

GEHBARDT FERENCZ, k. tanácsos, Ferencz József j. rendlovagja, félszázados orvostudor, szülész-mester, nyugalmazott egyetemi orvostanár, a frauendorfi kertmivelő társaság tiszteleti, a cs. k. bécsi orvosi egyesület l. és a m. k. természettudományi társulat r. tagja. *Pesten, belváros, Hatvani-utca 5. sz. Kinevezetett az Igazgatóság által nov. 17. 1830.*

FRIVALDSZKY IMRE (Frivaldi), orvostudor, a m. nemzeti Múzeum nyug. öre, a pesti orvosi kar tagja, a k. m. természettud. társulat választmányi, a m. földtani társulat r., a párisi, londoni, firenzei, regensburgi, altenburgi, stettini és lipcei természettudományi társulatok tiszt. és lev. tagja. *Pesten, belváros Servita-tér 3. sz. Lev. taggá vál. nov. 15. 1833., rendessé sept. 7. 1838.*

TARCZY LAJOS, a dunántúli ref. főtanodában a természettud. r. tanára, a k. m. természettudományi társulat tagja. *Pápán. Levelező taggá vál. sept. 7. 1838., rendessé kinevezte az Igazgatóság Pozsonyban, sept. 7. 1840.*

PÓLYA JÓZSEF, orvostudor, a pesti orvosi kar tagja. *Pesten belváros, Magyar-utca 35. sz. Levelező taggá vál. márt. 9. 1832., rendessé dec. 15. 1858.*

TÖRÖK JÓZSEF, orvos és sebésztudor, a debreczeni reform. főtanodában vegytan és természetrajz r. tanára, a k. m. természettudományi társulat, a budapesti k. orvosegyesület s a pesti orvosi kar tagja. *Debreczenben. Lev. taggá vál. oct. 7. 1843., rendessé dec. 15. 1858.*

NENDTVICH KÁROLY, orvostudor, szemész- és szülész-mester, a budai m. k. József-műegyetemben a műipari vegytan r. tanára, a pesti orvosi kar, a k. m. természettudományi társulat választmányi, a pesti magyar s bécsi birodalmi földtani, a jénai ásványtani és a pfalzi gyógyszerészi és iparműi társulatok lev. tagja. *Budán, a várban, Disztér 116. sz. Levelező taggá vál. nov. 22. 1845., rendessé dec. 15. 1858.*

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN, sz. Benedek-rendi áldor, bölcsészettudor, a pesti egyetemen a természettan ny. r. tanára, a k. m. természettud. társulat rendes tagja, a gymnasiumi és reáltanodai tanárvizsgáló bizottságok tagja. *Pesten, belváros, Egyetem-tér, az Egyetem épületében. Vál. dec. 15. 1858.*

Levelező tagok.

KACSKOVICS LAJOS, h. ügyvéd. *Pesten, belváros, Lipót utca 20. sz. Vál. sept. 7. 1837.*

FLÓR FERENCZ, orvos és sebésztudor, szülész-mester, a pesti orvosi kar s a budapesti k. orvosegyesület tagja. *Pesten, belváros, Servita-tér 4. sz. Vált. sept. 7. 1838.*

BALLA KÁROLY. *Pót-Harasztyán. Vált. nov. 23. 1839.*

TÖRÖK JÁNOS, a m. gazd. egyesület s a sz. István-Társulat alapító, a m. földtani, a magyar kertészeti, a bécsi cs. k. gazd. egyesület, a württembergi k. középponti földészeti intézet rendes, a Schweidnitz és Jauer hercezségek hazafiúi egyletének tiszt. tagja és érdempénzese, a stájerhoni, morva-sziléziai, a karantán cs. k. s az orosz cs. moszkvai gazdasági társulatok, az osterlandi természetvizsg., a morva-sziléziai, a frauendorfi kertmivelő egyletek lev. tagja. *Pesten, belváros, Lipót-utca 14. sz. Vált. sept. 3. 1841.*

ARÁNYI LAJOS, orvos-sebésztudor, szemész- és szülész-mester, a pesti egyetemen a kórboneztan nyilván. r. tanára, a jogi karban a törvényszéki orvostan magán tanára, az orvosi kar s a k. m. természettudományi társulat és a budapesti k. orvosegyesület tagja. *Pesten, Kerepesi-út, 5. sz. Vált. dec. 15. 1858.*

BERDE ÁRON (Laborfalvi), a természettud. r. tanára a kolozsvári unit. collegiumban. *Kolozsvárt. Vált. dec. 15. 1858.*

DORNER JÓZSEF, a pesti ev. gymnasiumban a természettud. tanára. *Pesten, Lipót-város, Két-sas-utca 24. sz. Választ. dec. 15. 1858.*

ENTZ FERENCZ, orvostudor, több tudós és gazdasági társulatok r. és tiszt. tagja, a m. gazd. egyesület budai fa- és szőlőiskolájának felügyelője. *Budán, az orsz. szőlőiskolában. Vál. dec. 15. 1858.*

GALGÓCZY KÁROLY, h. ügyvéd, a m. gazd. egyesület és földtani társulat rendes, a Heves megyei gazdasági egyesület tiszt. tagja. *Pesten, belváros, Lipót-utca 45. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

GÖNCZY PÁL, a pesti ref. egyház iskolaigazgatója, magán finővelde-tulajdonos, a k. m. természettudományi s a földtani társulat r., a magyar gazdasági egyesület alapító tagja. *Pesten, Széna tér 6. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

KÉRY IMRE, orvostudor, a pesti orvosi kar, a k. m. természettudományi társulat s a budapesti orvosi egyesület tagja. *Boros-Sebesen, Arad megyében, ut. post. Butyin. Vál. dec. 15. 1858.*

KOVÁCS GYULA (Kézdí-szent-Léleki), a m. nemzeti Museum természetud. osztályának öre, a m. kir. egyetemen afüvészettan ny. r. tanára, a magyar földtani társulat első titkára, a cs. k. bécsi földtani intézet levelezője, a m. gazdasági egyesület választmányi, és számos bel- s külföldi tudományos egyesületek tagja. *Pesten, Országy-út, a m. nemz. Muzeum épületében. Vál. dec. 15. 1858.*

KOVÁCS SEBESTYÉN ENDRE, orvos sebész tudor, közkórházi főorvos, a budapesti m. k. orvosegylet első elnöke, az orvosi kar tagja, a m. k. természettudományi társulat tiszteletbeli, a magyar földtani társulat stb. rendes tagja. *Pesten, Lipót-város, József-tér, 17. sz. Vál. dec. 15. 1858.*

MORÓCZ ISTVÁN, orvostudor, a m. gazdasági egyesület titkoka, *Pesten, Üllői-út, a Köztelken. Vál. dec. 15. 1858.*

NAGY JÓZSEF, orvostudor, szülésmester, Nyitra vármegye főorvosa, a k. m. természettudományi, a m. földtani, a bécsi állat- és növénytan, s a pozsonyi természettudományi egyesület tagja. *Nyitrán. Választ. dec. 15. 1858.*

SCHIRKHUBER MÓRICZ, kegyesrendi áldor, bölcsészettudor. *Pesten, belváros, Városház-tér, a kegyes tanítórendiek épületében. Vál. dec. 15. 1858.*

SZABÓ JÓZSEF, bölcsészettudor; Ferencz József j. rend. vizete; a m. k. egyetemnél az ásványtan r. tanára; a kir. tanulmányi bizottság tagja, a budai h. bányabíróság ülnöke, a magyarországi földtani társulat másodtitkára, a k. m. természettudományi társulat rendes, a cs. birodalmi földtani intézet levelező tagja, a párisi Académie nationale agricole, manufacturière et commerciale külf. tiszt. alelnöke. *Pesten, Lipót-város, Fő-út Ganz-ház Választ. dec. 15. 1858.*

BENKŐ DÁNIEL (Árkosi), gazdasági tanácsos, a m. or. szá. gos gazd. egyesületnek r., az erdélyinek tiszt., a bécsinek lev. tagja. *Pesten, Mészáros-utca 2. sz. Vél. dec. 15. 1859.*

XANTUS JÁNOS, több tudományos társaság tagja. *Pesten, Vél. dec. 15. 1859.*

MARGÓ TIVADAR, sz. mm. és bölcsészeti, orvos- és sebész-tudor, szülésmester, a m. k. tud. egyetemnél az állat- és összehasonlító boncztan nyilvános rendes tanára, s a bölcsészeti kar ez id. prodékánja, az egyetemi állattani s állatboncztani intézet- és gyűjteménytár igazgatója, az orvosi karnál a szövettan r. k. tanára, a M. Tud. Akadémia matematikai és természettudományi állandó bizottságának tagja, a budapesti kir. orvosegylet rendes, — a m. kir. természettudományi társulat választmányi, — a bécsi cs. k. állat- és növénytani társulat levelező tagja. *Pesten, Országút 18. sz. Vél. oct. 9. 1860.*

B. PRÓNAY GÁBOR, Magyarország ág. hitv. superintendenciának főfelügyelője. *Pesten, Lipót-város, Bálvány-utca 16. sz. Vél. oct. 9. 1860.*

THAN KÁROLY, vegytudor, a m. k. tudományegyetemnél a vegytan ny. r. tanára, a m. k. természettudományi társulat alelnöke, a budapesti k. orvosegylet bizottsági tagja. *Pesten, belváros, Újvilág-utca 26. sz. Vél. oct. 9. 1860.*

CHYZER KORNÉL, orvostudor, szülész, Bártfa városi főorvos, a budapesti k. orvosegylet levelező, a k. m. természettudományi, a magyarhoni földtani, a bécsi cs. k. állatnövénytani társulat, a pozsonyi, s nagyszombati természetvizsgáló egyletek rendes tagja. *Bártfán. Vél. dec. 20. 1861.*

PETTKÓ JÁNOS, cs. k. bányatanácsnok és a selmeczi bánya-akadémiánál tanár. *Selmeczbányán. Vél. dec. 20. 1861.*

GR. WASS SÁMUEL. *Pesten. Lipót-város, Dorottya-utca*
2. sz. *Vál. dec. 20. 1861.*

DUKA TIVADAR, orvostudor, *Keletindában. Választ. jan.*
13. 1863.

HALÁSZ GEJZA, orvos-sebész tudor, pestbelvárosi főorvos,
az első magyar általános biztosító társaság központi orvosa, a pesti
egyetemi orvoskar tagja sat. *Pesten, belváros, Himző-utca 1. sz.*
Vál. jan. 13. 1863.

HAZSLINSZKY FRIGYES, az eperjesi collegiumban a ma-
thesis és természettudomány tanára és igazgató, *Eperjesen. Vál. jan.*
13. 1863.

HOLLÓSY JUSZTINIÁN, sz. Benedek rendbeli áldor, böl-
csészettudor, és főapátsági titoknok. *Győr-Szentmártonban. Vál.*
jan. 13. 1863.

JENDRÁSSIK JENŐ, bölcsészeti és orvos-sebész tudor, szü-
lésmester és mítő, a m. k. egyetemnél az élet- és felsőbb boncztan
ny. r. tanára, a m. k. természett. társulat tagja. *Pesten, belváros, Ké-
ményseprő-utca 2. sz. Vál. jan. 13. 1863.*

MARKUSOVSKY LAJOS, orvostudor. *Pesten, Lipót-város,*
Erzsébet- tér, 10. sz. Vál. jan. 13. 1863.

PREYSZ MÓRICZ, vegytanár a pesti főreáltanodánál, a reál-
tanszaki tanítójelölti vizsg. bizottság tagja, a m. k. természettudo-
mányi társulat választmányi tagja, a hegyaljai bormivelő egyesület
tisztelőtbeli, az orsz. m. gazd. egyesület rendes tagja, a pesti víz-
vezetési társulat titkára. *Pesten, József-város, Fh. Sándor- utca 12.*
sz. Vál. jan. 13. 1863.

BALOGH KÁLMÁN, akadémiai tanár. *Kolozsvárt. Vál. ja-
nuárius 20. 1864.*

DIVALD ADOLF. *Vukováron. Vál. januárius 20. 1864.*

ÉRKÖVY ADOLF, tiszteleti tagja a hevesi, szolnoki és győri
gazdasági egyesületnek, s a „Royal Agricultural Society of England”
tagja. *Pesten, belváros, Országút, a „Zrínyi” épületben. Vál. januá-
rius 20. 1864.*

GREGUSS GYULA, pesti ev. gymnasiumi tanár. *Pesten, Al-
Dunasor 22. sz. Vál. januárius 20. 1864.*

HANTKEN MIKSA, a pesti kereskedelmi akadémiánál a
természetrájk tanára, a magyarhoni földtani társulat első titoknoka,

a bécsi állat- és növénytani társulat rendes, és a birodalmi geológiai intézet levelező tagja. *Pest, Lipót-város, Fő-út 5. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

KALCHBRENNER KÁROLY, ev. lelkész. *Szepes-Olasziban. Vél. januárius 20. 1864.*

LENHOSSÉK JÓZSEF, orvos és sebész tudor, szemész és szülésmester, a magyar k. pesti egyetemnél a leíró és tájboncztan nyilvános rendes tanára; a boncztnai intézet igazgatója; a német orvostársulat tiszteletbeli és valódi tagja Párisban, a csehországi orvostársulat tiszteletbeli tagja, a k. magyar természettudományi, és a budapesti k. orvosegylet rendes, a bécsi cs. k. állattani fűvészeti egylet, a nagy-szebeni természettudományi társulat, és a bécsi orvosi egylet levelező tagja. *Pest, belváros, Realiskola-utca 14. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

POOR IMRE, orvostudor, szülész; magántanár a k. magyar tudomány-egyetemnél, főorvos a pesti közös kórházban, a budapesti k. orvosegylet s a k. m. természettudományi társulat rendes tagja. *Pesten belváros, Papnövelde-utca 1. sz. Vél. januárius 20. 1864.*

RÓZSAY JÓZSEF, orvostudor, szülésmester, Ferencz József jeles rend vitéze, sz. k. Pest városa (Elisabethineum) aggyámoldai, és dologházi rendes főorvosa, a magy. k. egyetemi orvosi kar rendes, a budapesti orvos-egylet választmányi, a magy. k. természettudományi társulat, a magy. földtani társulat rendes, az erfurti k. porosz tud. akadémia, az erlangi orvosi és természettani társulat levelező tagja. *Pesten, Teréz-város, Dedk-Ferencz-tér, Gyertyánffy-ház 54. sz. Vél. jan. 20. 1864.*

SCHVARCZ GYULA, a londoni Geological Societynek, Ethnological Societynek, Anthropological Societynek fellowja l. kültagja, a francia Société Géologique tagja, a párisi „Akadémie Nationale sat.” tagja, a k. magyar természettudományi társulat és a magyar földtani társulat pártoló és alapító tagja, a jénai egyetem bölcsészettudora, stb. *Székes-Fehérvárott. Vél. januárius 20. 1864.*

ZLAMÁL VILMOS, egyetemi állatgyógyászati tanár. *Pesten. Vél. januárius 20. 1864.*

Külföldi lev. tagok.
BAER KÁROLY ERNŐ, orosz császi. államtanácsos, a tud. petersburgi cs. akadémiájának r. tagja. *Petersburgban. Választ. dec. 16. 1846.*

MANDL LAJOS, orvostudor, a francia becsületrend vitéze, s a bécsi cs., a müncheni s pesti k. orvosi társaságok, a tudományok nápolyi k. akadémiaja lev., a párisi boneztudományi társulat s a pesti orvosi kar tagja, a párisi egyetemen rendkív. tanár. *Párisban. Vél. dec. 18. 1846.*

BELL TAMÁS, a londoni King's college-ben a zoologia tanára, az angol k. tudós társaság tagja. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

BUNSEN RÓBERT VILMOS, bölcsész- és orvostudor, bádeni nagyhercegi tanácsos, a heidelbergi egyetemen a vegytan r. tanára, számos tudományos társaságok tagja. *Heidelbergben. Vél. dec. 16. 1858.*

DUMAS KER. JÁNOS, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

FARADAY MIHÁLY, a Royal Institution of Great-Britain-nél a vegytan tanára, az angol k. tudós társaság tagja. *Londonban. Vél. dec. 16. 1858.*

FLOURENS PÉTER, a francia tud. akadémia állandó titoknokja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

B. LIEBIG JUSZT, a müncheni egyetemen a vegytan tanára, a bajor kir. tudom. akadémia r. tagja. *Münchenben. Vél. dec. 16. 1858.*

MILNE-EDWARDS HENRIK, orvostudor, a párisi természetrajzi muzeumnál tanár, a francia Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 16. 1858.*

BOUÉ AMI, a bécsi cs. tudom. akadémia r. tagja. *Bécsben. Vél. dec. 9. 1860.*

LYELL KÁROLY, baronet, az angol kir. tudóstársaság stb. tagja. *Londonban. Vél. dec. 20. 1861.*

MURCHISON RODERIK (Impey) baronet, a londoni k. földíratási társaság elnöke. *Londonban. Vél. dec. 20. 1861.*

REGNAULT HENRIK VIKTOR, a francia becsületrend vitéze, a Collège de France-ban tanár, az Institut tagja. *Párisban. Vél. dec. 20. 1861.*

AGASSIZ LAJOS, a cambridgei egyetemen tanár. *Cambridgeben (Boston mellett). Vél. jan. 13. 1863.*

ATKINSON N. A. a 'Public Instruction of Bengal' igazgatója, s az 'Asiatic Society' tagja. *Calcuttában. Vél. jan. 13. 1863.*

CASSIN JÁNOS, a természettudományok philadelphiai akadémiajának öre; az amerikai Philosophical Society elnöke, s a philadelphiai ornithologiai társulat alelnöke. *Philadelphibban. Vél. jan. 13. 1863.*

DANA JAKAB, a massachusettsi geologiai társulat elnöke. *New-Havenben, (Connecticut) Éjszak-Amérikában. Vél. jan. 13. 1863.*

SPENCER F. BAIRD, a Smithsonian Institution titkára, a National Institut alelnöke, s az American Literary Society elnöke. *Washingtonban. Vél. jan. 13. 1863.*

HAIDINGER VILMOS, cs. k. udvari tanácsos, a bécsi tud. akadémia tagja, a cs. k. birodalmi földtani intézet igazgatója, sat. *Bécsben. Vél. januárius 20. 1864.*

HÖRNES MÓRICZ, a bécsi cs. k. ásványtani muzeum igazgatója. *Bécsben. Vél. dec. 10. 1865.*

HAUER FERENCZ, bányatanácsos, a birodalmi cs. k. földtani intézet első geologja. *Bécsben. Vél. dec. 10. 1865.*

ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGOK.

I. Nyelvtudományi bizottság.

(Felállított 1856. évben.)

Az elnökség üres.
 Lukács Móricz t. t.
 Arany János r. t.
 Ballagi Mór r. t.
 Budenz József l. t.
 Fogarasi János r. t.
 Hunfalvy Pál r. t. bizottsági előadó és szerkesztő.
 Riedl Szende l. t.
 Toldy Ferencz r. t. bizottsági ideiglenes elnök.
 Vass József l. t.
 Mátyás Flórián l. t.

Régi magyar nyelvemlékek gyűjtője s szerkesztője (rendszeresítetett 1834.)

Toldy Ferencz r. t.

Magyar Nagy Szótár szerkesztősege (rendszeresítetett 1844)

Fogarasi János r. t.

II. Történettudományi bizottság.

(Felállít. 1854.)

B. Eötvös József ig. és t. t. bizottsági elnök.
 Csengery Antal r. t.

Érdy János r. t.
 Nagy Iván l. t.
 Podhradeczky József r. t.
 Salamon Ferencz l. t.
 Toldy Ferencz r. t. bizottsági előadó és szerk.
 Wenzel Gusztáv r. t.

III. Archaeologiai bizottság.

(Felállít. 1858.)

Kubinyi Ágoston ig. és t. t. bizottsági elnök.
 Gr. Andrassy Manó l. t.
 Arányi Lajos l. t.
 Érdy János r. t.
 Henszlmann Imre l. t.
 Ipolyi Arnold r. t.
 Kubinyi Ferencz t. t.
 Mátray Gábor l. t.
 Paúr Iván l. t.
 Pauner János l. t.
 Rómer Flóris l. t. bizottsági előadó és szerkesztő.
 Toldy Ferencz r. t.
 Wenzel Gusztáv r. t.
 Torma Károly l. t.

IV. Statistikai bizottság.

(Felállít. 1860.)

Lónyay Menyhért ig. és t. t. bizottsági elnök.
 Korizmicz László t. t. bizottsági alelnök.
 Dr. Barsi József.
 Csengery Antal r. t.
 Galgóczy Károly l. t.
 Hunfalvy János l. t. bizottsági előadó és szerkesztő.
 Dr. Kautz Gyula l. t.
 Keleti Károly.
 Dr. Konek Sándor l. t.

Szathmáry Károly.
 Dr. Tormay Károly.
 Trefort Ágoston l. t.
 Weninger Vincze l. t.

V. Matematikai és természettudományi bizottság.

(Feállít. 1860.)

Kubinyi Ferencz t. t. bizottsági elnök (öslénytan, emlősök).
 Frivaldszky Imre r. t. (állattan).
 Gönczy Pál l. t. (növénytan).
 Jendrássik Jenő l. t. (élettan).
 Jedlik Ányos r. t. (meteorologia).
 Kovács Gyula l. t. (növénytan, öslénytan, és általános).
 Kruspér István l. t. (magasságmérések).
 Margó Tivadar l. t. (összehasonlító boncztan).
 Nendtvich Károly r. t. (vegytan).
 Petzval Ottó r. t. (építészet).
 Szabó József l. t. (ásvány- és földtan), bizottsági előadó
 és szerkesztő.
 Sztoczek József r. t. (meteorologia).
 Than Károly l. t.

Tisztviselők.

Titoknok.

Arany János. *Vál. jan. 26. 1865.*

Jegyző és levéltárnok.

Csengery Antal. *Vál. dec. 19. 1858.*

Könyvtárnok.

Hunfalvy Pál. *Kinevezetett a gr. Teleki család alapító
 ága által jun. 27. 1851.*

Alkönyvtárnok.

Budenz József. *Vál. febr. 24. 1862.*

Érem- és kéziratár-ör.

Rómer Flóris. *Vál. jul. 1. 1861.*

Pénztárnok.

Tóth Lőrincz. *Kinevez. az Igazgatóság által mart. 16. 1853.*

Ellenőr.

Bertha Sándor. *Kinevez. az Igazgatóság által mart. 16. 1853.*

Pénztártiszt.

Szőke János. *Pesten, Reáltanoda-utca 4. szám. Kinevezetett az Igazgatóság által 1861.*

Tiszti ügyész.

Hinka József. *Pesten, Fehérhajó-utca, 10. sz. Kinevezetett az Igazgatóság által nov. 21. 1858.*

I r o d a.

Sasku Károly. Főjavítnok. *Pesten, József-város, József-utca 23. sz. Kinevezetett javítnoknak a másodelnök által január 1. 1860., főjavítnoknak az elnök által jan. 26. 1865.*Takács István. Kiadó. *Pesten, József-város, Vas-utca 3. sz. Kinevezetett javítnoknak az elnök által februárius 9. 1863., kiadónak az elnök által jan. 26. 1865.*Ring Adorján. Írnok. *Pesten, Józsefváros, József-utca 24. sz. Kinevezetett az elnök által június 22. 1844.*Potemkin Ödön. Javítnok. *Pesten, Teréz-város Nyár-utca 26. sz. Kinevezetett a másodelnök által mart. 15. 1861.*Mészáros Péter. Javítnok. *Pesten, József-város, Fhg. Sándor-utca, 19. sz. Kinevezetett másodszor az elnök által nov. 15. 1862.*

N y o m d á s z.

Emich Gusztáv.

K ö n y v á r u s.

Eggenberger Ferdinánd.

Szélgaszemélyzet.

Emödy Mihály. *Kinevezte az elnök 1854. Lakik az Akadémia palotájában.*

Mészáros János. *Kinevezte a másodelnök 1858. Lakik az Akadémia bérházában.*

Merbich Ernő. *Kinevezte az elnök 1865. Pesten, Lipót-város, Nap-utca 5. sz.*

Kapus,

Házi szolgálta.

Szobatisztító.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TAGJAINAK

MUNKÁLTAI.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊՐԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՄԱՐԿԱԼԱՏԻ

A M. T. AKADÉMIA TAGJAINAK MUNKÁLATAI 1865—66.

I. Nyelv- és Széptudományi osztály.

TOLDY FERENCZ.

a) Önálló.

1. A Magyar Nemzeti Irodalom Története, a legrégibb idők-
től a jelenkorig rövid előadásban. 2-d. szállítmány (teljes). Pest
1865.

2. Emlékbeszéd, Fejér György felett. Buda, 1865.

b) Folyóiratok és gyűjteményes munkákban.

1. Az *a* indulathang és családja nyelvünkben. (Nyelvtud.)
Értesítő, III. köt.)

2. Gyászbeszéd, Bugát Pál rt. felett. (U. ott.)

3. Gyászbeszéd, Kiss Károly rt. felett. (Pol. Hetilap 1866.)

4. A magyar irodalomnak befolyásáról a nemzet életére, a
legrégibb időktől fogva. Akadémiai közlési előadás. (Évk. XI. köt.)

5. Alelnöki megnyitó beszéd, a Kisfaludy-Társaság köz ülé-
sén febr. 6. 1866. (Pesti Napló).

6. Beszéd, Vörösmarty szobra leleplezésekor. (Vörösmarty-
Album.)

7. A lebediai sírszobrokról, mint húnscytha műemlékekről
(Polit. Hetilap, 1866. 22. sz.)

8. A magyar nyelv az ausztriai ház tagjainál. Nyelvtörténeti
vázlat. (M. Világ 1866. 34. sz.)

9. Egy pillantás a m. politikai szónoklat történetére. (Beve-
zetésül Toldy István Polit. szónoklati Kézikönyvébe).

10. Forgách Ferencz történetirő Élete és Munkái. (Bevezeté-
sül a Monumenták II. oszt. XVI. kötetéhez).

c) Kiadások.

1. Corpus Grammaticorum linguae hungaricae veterum. A régi magyar Nyelvészek Erdősitől Tsétsiig. A M. Tudom. Akadémia megbízásából. Pest, 1866.

2. Baronyai Decsi János Magyar Historiája 1592—98. A szerző Életével. Pest, 1866. (Monum. II. Oszt. XVII. köt.)

BALOGH PÁL (Almási).

1. Párisból Londonba. (Új Korszak 21. 22. 24. 25. 26. sz.)

2. A hasonszenvi gyógymód érdekében. (Hasonszenvi Lapok. 1. 2. szám.)

3. A társadalmi tudományok osztályának működéseit megnyitó beszéd. Pozsonyban aug. 29. 1865. (Évkönyv).

4. Galileo Galilei és az Idők tanuja. (Kézirat.)

CZUCZOR GERGELY.

A Magyar Nyelv Szótára. Harmadik köt. 5-d. füzet. Negyedik kötet I. füzet.

NAGY JÁNOS.

Értekezés a rokonszótárakról. (Kéziratban.)

HUNFALVY PÁL.

a) Önálló munka.

Reguly hagyományainak II. kötete, e cím alatt:

A vogul nyelv. Nyelvtan és szótár. Sajtó alatt van.

b) Folyóiratban.

1. Feze. „Es levn halalnec es puculnec feze”. (A Nyelvtudományi Közlemények IV. kötetének III. füzetében.)

2. Régi magyar szók fejtegetései:

I. *Réj* vagy *rév*, *révülés*; *rém*; *révedezik*.

II. *Kégy*=stadium; *út*.

III. *Odutta vola*, *tilutoa*; *tilutv gimils*, *odut hotolm*;

IV. *Sarchas*, *eur*, *evrek*, *uzbeg*, *joccerydech*, Sz. László harmadik decretumából. (A Nyelvtud. Közlemények V. kötetének II. füzetében.)

c) Szerkesztés.

A Nyelvtudományi Közlemények IV. és V. kötete.

SZÉKÁCS JÓZSEF.

Imádságok és Buzgólkodások című könyve 3-dik kiadása jelent meg; s egy hasontartalmu új könyvet sajtó alá készít.

SZABÓ ISTVÁN.

1. Epigrammák (az Idők Tanujában).
2. Remphan, vagy egy magyar szó Egyiptomban. Kéziratban.
3. Apollodor Bibliothekája. Munkában.

SZIGLIGETI EDVÁRD.

1865. 1. A szerencse kereke. Eredeti színmű 3 felvonásban.

2. A fény árnyai. A Teleki-alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti szomorujáték 5 felvonásban.

1866. 3. A próbakő. Eredeti vígjáték 4 felv.

4. Szerencsés. Eredeti szomorujáték 5 felvonásban.

KRIZA JÁNOS.

1. Egy őszi örömnapi emléke az abrudbányai unitárius templom felszentelése alkalmával oct. 2-án 1864-ben. Kolosvárt. 1865. A róm. kath. lyceumi nyomda betűivel.

2. A verespataki unitária szent ekklezsiának 1865. october 8-án tartott templomszentelési ünnepélye. Kolosvárt, a róm. kath. lyceumi nyomda betűivel. 1866.

3. A szent-gericzei Unitárius Zsinat emléke az 1865-dik évi aug. 26, 27 és 28-dik napjain elmondott templomi imákban és beszédekben. Kolosvárt, a róm. kath. lyceumi nyomda betűivel 1866.

4. Több ízbeni tájászó-küldemények az Akadémia Nagy Szótárához.

Hírlapokban.

Több székely ballada közlése a Fővárosi Lapokban s Hazánk és a Külföldben.

Sajtó alá készül.

A Vadrózsák II-dik kötete.

Kéziratban.

a) Megjegyzések a Magyar Nyelvészet című folyóiratban közölt „Székely Nyelvjárás” és „Székely szók és szólásmódok” című közleményekre.

b) Megjegyzések a Magyar Tudós Társaság által 1838-ban kiadott Magyar Táj-Szótárban megjelent több székely szavakra.

c) Székely értelmezési észrevételek a Magyar Nyelv Szótárára.

SZILÁGYI ISTVÁN.

1. A Máramarost szerkesztette, s abban cikkeket közölt.
2. Igazgatói jelentés a máramaros-szigeti ref. lyceum állásáról az 186³/₄ iskolai évben. (A Sárospataki Füzetekben, 1864).

3. Igazgatói jelentés a máramaros-szigeti ref. lyceum állásáról az 186⁴/₅ iskolai évben. (A Sárospataki Füzetekben, 1865).

4. Drágfy János törvényesített fiának Ferencznek emlékezete. (Akadémiai előadás. 1865. Kézirat).

5. Verbőczy István özvegyének Surányi Annának emlékezete. (Akadémiai előadás. 1865. Kézirat).

6. Vezérfonal a szám- és tértan kapcsolatos előadására az elemi iskolákban. I. II. folyam. (Kézirat).

7. Bécsi napok. Históriai értekezés a Kisfaludi-Társaság által jutalmazva. 1846. (Kézirat).

Évek óta adalékokat gyűjt Máramaros megye okmánytárához.

FÁBIÁN ISTVÁN.

1. Szózat a polgárokhoz a magyar országgyűlés küszöbén 1865. Megjelent Reichard Adolfnál Sopronban. (Versezet, mely ugyanott megjelent német fordításban is.)

2. Iromák (epigrammák) az Idők Tanuja april- májusi s júliusi számaiban.

3. A magyar átokminta ismertetése s története. (Kéziratban). Történelmi értekezés a M. Sion egyháztörténelmi havi folyóirat számára.

GYULAI PÁL.

Önálló.

Vörösmarty életrajza. Pest. 1866. Ráth Mór.

Folyóiratokban.

Az 1865-ki Koszoróban költemények és bírálatok. Az 186⁵/₆-ki Politikai Hetilapban bírálatok. Az 1866-ki Vasárnapi Ujságban

Egy anya című beszély. Az 1866-ki Budapesti Szemlében essayk, bírálatok minden füzetben. Az 1867-ki Gombostüben költemények.

IMRE SÁNDOR.

Kisebb cikkek a Sáros-pataki Füzetekben.

Pótlások és javítások Magy. Irod. és Nyelv. története című munkájához.

MÁTYÁS FLÓRIÁN.

Értekezés Anonymus időkora bizonytalan voltáról.

RIEDL SZENDE.

Önálló munkák.

- a) Ungarische Grammatik. Pest, 1866. Hartlebens Verlag.
- b) A német nyelv és irodalom kézikönyve. Pest, 1866. Kiadja Hartleben Adolf.

b) Szerkesztés.

Felelős szerkesztője volt az Új Korszak című tudományos hetilapnak.

SZÁSZ KÁROLY.

1. Shakspeare Antonius és Kleopatrája. Új kidolgozás. (A Kisfaludy-Társaság magyar Shakspeare-jében).
2. Hampden János. Chatham gróf. Két politikai életrajz Macaulaytól. Pest, Ráth Mórál.
3. A tenger munkásai. Hugo Victor regénye. Három kötet. Pest, Ráth Mórál.
4. Vegyes cikkek, a Buda-Pesti Szemlében, Pesti Naplóban, stb.
5. Versek (eredeti s fordított) a lapokban.
6. József császár. Tragédia 5 felv. (Kézirat).

SZEPESI IMRE.

- a) A Magyar Tudományos Akadémiának a nemzet által emelt új palotájában 1865-diki ápril hó 24-én tartott első gyűlése. Sapphói Óda.
- b) Ode ad Palatium Academiae Scientiarum Hungaricae solemniter apertum. Tertio Idus Decembres. MDCCCLXV. Alkai Óda.
- c) Lessus Illustrissimo Domino Aemilio e Comitibus Dessewffy de Csernek et Tarkó, Academiae Scientiarum Hungaricae

Praesidi Anno MDCCCLXVI Quarto Idus Januarias fatis functo.
Alkai Óda.

d) Üdvhangok ő Méltóságai gőnczruszkai gróf Kornis Miklós, és hajnászkői Vécsey Mária báró kisasszony boldog egybekelésének örömnünnepére, 1866-diki májushó 28-dikán, Sapphói Óda.

TÁRKÁNYI BÉLA JÓZSEF.

Nagybőjti Kalauz. Krisztus kinszenvedésének és halálának negyvennap melcszentelésére, a nagyheti ájtatossággal együtt. Pest, 1866.

VASS JÓZSEF.

a) Önálló.

Cornelii Nepotis Liber De Excellentibus Ducibus exterarum gentium cum vitis Catonis et Attici ex Libro De Historicis Latinis. Editio tertia castigata. VIII. és 101 l. — Kézi-szótár Cornelius Neposzhoz. Harmadik javított kiadás. Pest, 1867. 8r. Kiadja Lampel Róbert. XII és 274 lap.

b) Gyűjteményekben.

A Szent-István-Társulat Egyetemes Magyar Encyclopaediájába vegyes tárgyú erdélyi cikkek, főleg erdélyi tudósok életrajzait dolgozta.

c) Kéziratban.

A bájos Hátszeg-vidék Erdélyben, képekkel megvilágítva.

VÁMBÉRY ÁRMIN.

Sajtó alatt.

Tschagatajische Sprachstudien (Nyelvtani vázlat, Chrestomathia, és Szótár).

Készülőben.

Sketches of Central Asia (Vázlatok Közép-Ázsiából). Megjelenik angol, franczia, magyar és német nyelven.

Folyóiratokban megjelent.

Számos cikk a magyar sajtóban (Hazánk és Külföld, Budapesti Szemle, és Vasárnapi Ujságban), a német sajtóban (az Ausland és Unsere Zeit-ban), az angol sajtóban (Argosy, Good Words, és Leisure Hour havi füzetekben).

BUDENZ JÓZSEF.

Erdei- és hegyi-cseremisiz szótár. (Nyelvtudományi Közlemények IV. kötet. 3. füzet).

A magyar úgynevezett igekötők s az árja praefixumok. (Nyelvt. Közlemények V. k. 1. füzet).

Szintén valami az *a ki*, *a mi*-ről. (Nyelvt. Közl. V. köt. 1. füzet.)

Mordvin Közlések : I. Néhány erza-mordvin, eredeti mese és dal. — II. Regulynak nyelvtani jegyzetei a moksa- mordvin nyelvről. — III. Moksa-mordvin szótár. (Nyelvt. Közl. V. k. 1. és 2. füzet.)

ORMÓS ZSIGMOND.

Folyóiratokban.

a) A korhely példányképe. Brouwer Adorján életrajzvázlata.

b) Roma Catacombái (az „A r a d” című politikai lap Tárczájában).

c) Vázlatok a művészet köréből (a Koszerű-ban).

d) Kupeczky János (a Hazánk és a Külföld című vegyes tartalmu lapokban).

Kéziratban.

a) Santi Rafael életrajza.

b) Régi falképeink.

c) Kupeczky ismertetéséhez.

d) A Vezúv pusztításai.

e) Ezeken kívül „a festészet története a legrégibb időtől a XIX. századig” című kézirathoz adatok gyűjtésével foglalkozott.

TÉLFY IVÁN.

1. Hellen irodalmi ügyek. (Új Korszak, 1865. 9-ik s 11-ik sz.)

2. Homér Iliása folyó beszédben. 1. füzet. Második kiadás, bővítve Homér életrajzával és a homéri kérdés tárgyalásával. Pest, 1866. Kiadja Lampel Róbert.

3. Homér Iliása folyó beszédben 6-ik füzet. Ugyanott.

4. Plátónak Socrates Védelme, vagy Apológiája és Critona. Második kiadás. Ugyanott.

II. Philosophiai Osztály.

HORVÁTH CYRILL.

A philosophiai módszerek.

PURGSTALLER JÓZSEF.

Az idealrealismus érvényéről a tudás körében. (Megjelent a Phil. Értesítő V. kötetében 302. l.)

Az idealrealismus érvényéről a gyakorlati életben. (Kéziratban).

ERDÉLYI JÁNOS.

Folyóiratokban.

A Középkori francia irodalom. (A Budapesti Szemlében 1865.)

A bölcsészet Magyarországon. (A Budapesti Szemlében 1866.)

Szerkesztés.

Sárospataki Füzetek. Sárospatak. 1865.

GREGUSS ÁGOST.

a) Önálló.

1. Népek lantja. A Külföldi Nép dalok második bővített kiadása. Kiadta Emich Gusztáv. Pest. 1866.

2. Szeget szeggel. Shaksperetől. Kiadta a Kisfaludy-Társaság (a magyar Shakspere VI-dik kötetében). Pest. 1866.

b) Folyóiratok- és lapokban.

Széptani, szépirodalmi, bölcsészeti, bírálati, politikai értekezések és közlemények.

c) Szerkesztés.

Az 186⁵/₆-diki országgyűlés Naplója. Három kötet. Hiteles kiadás. Pest. 1866.

PÉTERFI KÁROLY.

Kálvin élete és tettei.

Kéziratban.

Népszerű Filozofia.

Filozofia története II. rész (K. u. 850. évtől a Reformációig).

Egyházi beszédek.

WARGA JÁNOS (Szigeti).

1. A bölcsészettan történetének alapvonalai. Második javított kiadás. Pest, 1866.

2. Latin Nyelvtan. Második kötet, Mondattan. Negyedik javított kiadás. Pest, 1866.

3. Kézi ABC és elemi olvasókönyv, az írva olvasási tanmód szerint. Nyolczadik kiadás. Pest, 1866.

4. Rendszeres bölcsészettan. (Kézirat).

BRASSAI SÁMUEL.

Euclides Elemei nyomtatását bevégezte.

WARGHA ISTVÁN.

a) A befolyásosabb angol lapok számára hazánk jogviszonyainak és nemzeti életünknek ismertetésére szolgáló cikkeket írt.

b) „A szellem tusája az anyaggal“ című bölcséleti munkáját bevégezte. (Kéziratban kész).

c) Egy bölcsélet-államtani munkáját, mely mintegy három kötetre fog terjedni, folytatta.

PEREGRINI ELEK.

Az állam mint nevelőintézet. Értekezés. A nőnevelés tanfolyama. II. Középnevelés.

NAGY MÁRTON.

1. A nevelészet története. II. kötet. (Készülőben).

2. Hivataloskodás a tanári pályán. Értekezés. K. i.

3. Iskolai fegyelem Értekezés. (Kéziratban).

4. Személy- és vagyonbiztonság. (Két cikk a Jogtudományi Közlönyben).

VANDRÁK ANDRÁS.

Általános aesthetika, s vallásos eszmék bölcslete. (Kéziratban).

Iskolai beszédek. Hírlapi tudósítások.

ALMÁSI BALOGH SÁMUEL.

1. A philosophiának physiologiai fordulatáról Némethonban. Székfoglaló Értekezés. (Megjelent a M. Akadémiai Értesítő 1859. évi III-dik kötetében).

2. Schopenhauer Arthur philosophiájáról. (Megjelent a M. T. Ak. Philosophiai Értesítő V. kötetében).

NEY FERENCZ.

A pestvárosi nyilv. főreáltanoda tizenkettedik tudósítványa; számos tanügyi irányczikk és értekezés a Tanodai Lapokban, Pesti Napló és Idők Tanujában.

SZALAI ISTVÁN.

A szabadság népszerű magyarázata. (Megjelent a Sáros-Pataki Füzetek 1866. évi V-dik szállítmányában).

III. Törvénytudományi Osztály.

LÓNYAY MENYHÉRT.

Az olcsó vasútakról. (Megjelent a Budapesti Szemlében).
 A birtokrendezésekről. (A Statistikai Közleményekben).
 Kisebb czikkek a Pesti Naplóban és Politikai Hetilapban.

ZSOLDOS IGNÁCZ.

A Szolgabírói hivatal, Törvénykezési rész. Negyedik bővített kiadás.

A Személyes vagyon-biztonság a múlt évekből. (Jogtudományi Közlöny).

Igénytelen Észrevételek az általános német kereskedelmi Törvényre. K. I.

FOGARASI JÁNOS.

A Magyar Nyelv Szótára nyomtatását folytatta.

TÓTH LŐRINCZ.

Emlékbeszéd Fáy András felett a Kisfaludy-társaság közgyűlésén.

Emlékbeszéd Gaal József akad. tag felett a M. Akadémiában.

Ünnepi beszéd Vörösmarty Mihály szobra leleplezésekor, Székesfehérvárt 1866. május 6-ikán.

A Párbaj. Értekezés, olvasta a M. Akadémia 1865. jan. 23-iki ülésében. Pest, 1865. 8-ad r. 74 lap.

Politikai czikkek s értekezések a Pesti Naplóban és Honban.
 Gyászbeszédek Hajnik Pál, Láng Ignác sírján.
 Codificationális előkészületek.

PAULER TIVADAR.

Nyomtatásban megjelent.

Az egyetemi polgár hivatása. Budán 1865. 22 l.

CSATSKÓ IMRE.

1. A szabadság büntetésnek számítása. Megjelent az 1866-ki Törvénykezési Csarnoknak 32. és 33. számaiban.

2. Igen is tisztázzuk az eszméket. Válaszul Simon Florentnek a Hon 1866-iki 14. és 15. számaiban megjelent ily című

czikkeire : Tisztázzuk az eszméket. (Megjelent a Jogtudományi Közlönynek 1866. évi 16. és 17. számaiban).

3. A polgári törvénykezés elvei. (Megjelent a Jogtudományi Közlöny 1866. 28., 30. és köv. számaiban).

4. Folytatása a törvénykezési gyakorlatban előforduló esetekről jegyzeteknek.

5. Személy- és vagyonbiztontalanság. Két czikk a Jogtudományi Közlöny 1866. évi 9. és 18. számaiban.

KARVASI ÁGOST.

Önálló.

Az államháztartási vagyis pénzügyi tudomány. Második javított és bővített kiadás.

Folyóiratban.

Észrevételek a végrendelkezési jognak a törvényes osztályrész általi korlátozását illetőleg. (Megjelent a Jogtudományi Közlönyben 1866. évi 20. és 22. szám alatt).

KONEK SÁNDOR.

Az ausztriai birodalom, jelesen a magyar korona országainak statisztikai kézikönyve. Pest, 1865. Nagy nyolczadrét 670 lap.

A magyar kir. Kuriának statisztikai működése (a Statist. é. Nemzetg. Közlemények. I. köt. 2-ik füzetében).

A földbirtok statisztikája Magyarországbán, tekintettel Csehország ebbeli törekvéseire, (a Stat. és Nemzetg. Közlemények II. köt. I. füzetében).

A polgári törvénykezés statisztikája, különös tekintettel hazánkra (a Jogtudományi Közlöny 1866. évf. 3. 5. és 7. számában).

A magyar országgyűlés és az enquête-rendszer (a Jogtudományi Közlöny 11. sz.)

A kánonjogtudorság a magyar kir. tud. egyetemen (ugyanott 18. sz.).

Magyarország szent székeihez (ugyanott 21. sz.).

Das statistische Comité der ungarischen Akademie der Wissenschaften (a Hildebrand-tól szerkesztett Jahrbücher der National-Oekonomie und Statistik című folyóirat 4-ik évf. I. köt. 5-ik füzetében).

UDVARDY IGNÁCZ.

Tájékozás a szegény-ügy terén. Veszprém, 1863.

KAUTZ GYULA.

1. Néhány nemzetgazdasági cikk hirlapokban.
2. Nemzetgazdaságunk és a Vámpolitika című pályamunka 2 kötetben.
3. A képviseleti állam című akadémiai értekezés. (Kéziratban).

FALK MIKSA.

Ladislaus v. Szalay's Leben und Wirken. (Megjelent az Österr. Revue 1865. évi II. kötetében.)

Graf Stefan Széchenyi und seine Zeit. 8 szakasz. (Megjelent az Österr. Revue 1866. évi 1—8 kötetében.)

Bécs és Bécs-Ujhely statistikája és története. (Megjelent 1866-ban az. István-társulat által kiadott Magyar Encyclopaediában.)

Azonkívül politikai cikkek a Pesti Naplóban, Politikai Hetilapban, és a Magyarország és a Nagy világ című képes hetilapban.

HOFFMANN PÁL.

A római jog történelme és institutiói. I. kötet. Pesten. Kiadja Heckenast Gusztáv. 1866.

KALLÓS LAJOS.

a) Néhány, a jog körébe tartozó szótári cikkekre észrevételeket küldött, a nagy szótár számára.

b) Adatokat gyűjtött a magyar jogbölcselet megírásához.

c) Kéziratban: A végrendelet, illetőleg hagyományzás termeszete s jogelvi tanulmányozása.

SUHAYDA JÁNOS.

Tanulmányok a magánjogi codificatio terén. (Megjelent a Jogtudományi Közlönyben).

IV. Történnettudományi Osztály.

PODHRADCZKY JÓZSEF.

1. A lechparti veszedelem tényezőiről.
2. Kitől foglalták el a magyarok Pannoniát?

CSENGERY ANTAL.

Szerkesztés.

Budapesti Szemle.

Akadémiai Jegyzőkönyv.

A philos. törvény- és történeti tudományok Értesítője.

Önálló munkák.

A Magyar Földhitelintézet ügyében. Pest, 1866.

Népbank terve.

Kisebb dolgozatok.

A Pesti Naplóban és Budapesti Szemlében.

IPOLYI ARNOLD.

A kúnok Bél-Háromkúti máskép Apátfalvi apátsága és XIII. századi egyházának leírása.

Hely és Műtörténeti Monographia. Az Archaeologiai Közleményekben és külön nyomatban. Pest, 1865. Ívrét. XXV és 59 lap. Hét részbe metszett képtáblával és a szövegbe nyomott három fametszettel.

Folyóiratokban.

Az Eger lap Tárczájában Irodalmi és műismertetések ; Salamon : Az első Zrinyiek, Toldy : A magyar irodalom története. Böhm műgyűjteménye stb.

KARÁCSON MIHÁLY.

Buda-Pest történetére vonatkozó adatok gyűjtésével, s azoknak feldolgozásával foglalkozott. — E munkához bevezetésül szolgál :

Értekezés Aquincumról. (Felolvasatott a M. T. Akadémia 1866. évi jul. 9-diki ülésében.)

HENSZLMANN IMRE.

A Mű-régészeti Kalauz 2-dik része. Középkori építészet különös tekintettel Magyarországra.

Archaeologiai kirándulás Abaúj és Sáros vármegyékbe. (Archaeol. Közlem. V. köt. 2-ik füz.)

Archaeologiai kirándulás a magyar bánya-városokba I. Selmecz. (Arch. Közlem. V. köt. 3-ik füz.)

Az apátfalvi egyháznak építészeti arányai. (Arch. Közlem. VI. köt. I. füz.)

Archaeologiai kirándulás a magyar bánya-városokba. II. Zólyom, Besztercebánya, Körmöcz, Újbánya. (Arch. Közlem. VI. köt. 2. füz.)

Az Új Korszak szerkesztése hat hónap alatt és sok ebbe írt cikk, nevezetesen: A magy. nemz. muzeum ügyét tárgyaló cikksorozat.

A magyarországi legújabb régészeti felfedezések, (Olvast. az orvosok és természetvizsg. pozsonyi nagy gyűlésén; megjelent a Vasárnapi Újság 1866-ki 14. 15. 16. és 17-ik számaiban).

Die mittellalterliche Baukunst in Ungarn. Öt cikk az Oesterr. Revue-ben: nevezetesen: I. Das XI. u. XII. Jahrh. II. Der romanische Styl im XIII. Jahrh. III. Die Zeit des frühen Spitzbogenstiles. IV. Das XIV. u. XV. Jahrh. V. Das XIII. XIV. XV. u. d. Anfang des XVI. Jahrh. Baudenkm. der Abaujer, Sároscher u. Zipser Grafschaft. Folytat.

Daniel Joseph Böhm Élet- és mű-philosophiai rajz. (Az Oesterr. Revue-ben.)

Eine archaeol. Reise in der Szathmárer Diözese. Hét cikk (a Wiener Zeitunghoz mellékelt Wochenschrift für Wissenschaft, Kunst u. öffentl. Leben-ben.)

Die Alterthümer von Osztropataka, és

Die nordfranzösische Abtei- u. Kathedralkirche (mindketteje a bécsi középponti archaeol. Mittheilung-okban.)

Rajzok az abaúj-sárosi kiránduláshoz. Két tábla. XV tábla, a pécsi székes-egyház monographiájához.

Készülőben.

A pécsi székes-egyháznak monographiája. (A felmérés és a tábla kész a bécsi archaeol. és a magy. akad. régészeti bizotts. megrendelése folytán.)

A byzanti építészet (nagyobb munka, a magy. tud. akadémia Évkönyvei számára).

BOTKA TIVADAR.

1. Párhuzamok a magyar és külföldi, különösen az angol és belga megyei szervezetről. A Budapesti Szemle számára írva.

2. Bars vármegyének monographiája. (Sajtkészen).

CZINÁR MÓR.

Az Index Codicis Diplomatici Hungariae kinyomatását bevégezte.

HUNFALVY JÁNOS.

A legújabb utazások és felfedezések. — Az Áfrikában tett utazások. (Budapesti Szemle, új folyam. A XIV. XV. XVI. XVII. füzetekben.)

Magyarország bányászati viszonyai 1862—1864-iki években. (Statistikai és Nemzetgazdasági Közlemények II. köt.)

Egyetemes földirat kézikönyve című munkán dolgozik.

KNAUZ NÁNDOR.

a) Önállóak.

Az esztergomi szerzetesek története. (Pauli sz. Vincze leányai Esztergom 1865. című könyvnek első része 1—90. l.)

Lányi Károly magyar egyháztörténelme, átdolgozza és jegyzetekkel kíséri Knauz Nándor. Eddig megjelent két füzet.

A magyar sz. koronához tartozó címzetes püspökségek. (Kéziratban.)

De educatione Cleri Junioris in Hungaria. (Kéziratban.)

b) Szerkesztés.

Magyar Tudományos Értekező. Pest, 1862. Két kötet. (Nagy Ivánnal.)

Magyar Sion, egyháztörténelmi havi folyóirat. Esztergom, 1863—1866. eddig megjelent három évfolyam.

c) Folyóiratok és lapokban.

Szelepechényi György primás és a magyar constitutio. (Pesti Hirnök 1860. II. félév 219, 220, 221, 223, 229, 230 és 233. számaiban.)

Aranybulla hasonmással (M. Történelmi Tár X. k. 205. l. Külön is megjelent.)

A sz. Zsigmondról nevezett budai prépostság. (Pesti Hirnök 1861. I. félév 29. és 30. sz.)

Hogyan fogadták őseink a magyar királyokat. (U. o.)

A budai királyi várpalota kápolnája. (M. Tud. Értekező I. 41. 333. l. külön is megjelent).

Az esztergomi érsekek 1272—1279. (Magyar Sion I. 9. l.)

Az esztergomi érsekségnek árpádkori okmányai. (U. o. 52, 129, 203, 289, 368, 450, 529, 612, 697, 761, 836 és 917. l. Külön is megjelent.)

Utóirat a csanádmegyei történelmi emlékekhez. (U. o. 254. l.)

A Krisztustársulat (U. o. 345. l.)

- A bullások. (U. o. 411. l.)
 Utóirat a tapolczai apátság történetéhez. (U. o. 603. l.)
 A sz. Máriáról nevezett Fehéregyház. (U. o. 739. l.)
 Egy magyar vértanu a 15. században. (U. o. 67. l.)
 Egy győri püspök pecsétje. (U. o. 68. l.)
 A zsidók megtérésének politikai következménye a középkorban. (U. o. 69. l.)
 Középkori olcsóság. (U. o. 221. l.)
 A nyitrapereszlényi ciborium. (U. o. 229. l.)
 Sámóth helység jövedelme 1512—1514. (U. o. 230. l.)
 A csukárdi templom készlete 1437. (U. o. 312. l.)
 Eskütétel sz. László sírjánál. (U. o. 387. l.)
 A kiközösítés. (U. o. 388. l.)
 Régi egyházi ékszerek. (U. o. 551. 711. l.)
 Még néhány szó a bullásokról. (U. o. 631. l.)
 A házassági bizonyítvány hiánya a középkorban. (U. o. 635. l.)
 Kanonokok kinevezése. (U. o.)
 A római német-magyar collegium. (U. o. 637. l.)
 Monoszló Endre sírirtata. (U. o. 638. l.)
 Főpapi éberség a tévtanok ellen. (U. o. 713. l.)
 A jobbágyok szabad költözési joga. (U. o. 716. l.)
 Kottauner Ilona és a magyar sz. korona. (U. o. 785. l.)
 Nehány sor Győrről. (U. o. 793. l.)
 Zsidó uzsorások. (U. o. 794. l.)
 Sz. Mária tisztelete. (U. o. 877. l.)
 A pórlázadás. (U. o. 878. l.)
 A magyar nyelv történeti joga az egyház- és hazában (M. Sion II. 5. 81. l.)
 Az esztergomi főkáptalannak árpádkori okmányai. (U. o. 33. 121. 203. 285. 371. 432. 521. 595. 677. 776. 838 és 945. l.) Továbbá folytatása a III. évfolyamban. (56. 141. 218. 293. 380. 458. 544. 623. 692. 763. 842. és 933. l.) Külön füzetben is.
 Hunyadi Mátyás és Fridrik császár. (U. o. 57. l.)
 A vegyes korszakbeli magyar királyok megválasztása és koronázása (U. o. 132. l.)
 Miért volt Zsigmond király többnyire pénzzavarban. (U. o. 138. l.)

- Régi egyházi ékszerek. (U. o. 216. l.)
 Középkori olygarchák. (U. o. 309. l.)
 Az esztergomi főkáptalan pecsétje. (U. o. 397. l.)
 Kanonoki beigtatás. (U. o. 398. l.)
 A magyarok San-Gallenben 925. évben. (U. o. 442. l.)
 A magyar nyelv történeti joga az egyház és hazában. Válaszul a Slovesnost című tót újságnak. (U. o. 452. 539. 603. 690. 785. 840 és 949. l.) Külön is megjelent.
 A vérök ellen dulakodók büntetése. (U. o. 601. l.)
 Pápai adó. (U. o. 689. l.)
 Nehány könyvszemle. (U. o. 155. 531 és 438. l. továbbá III. évfolyam 154. 873. 876. és 878. l.)
 A pozsonyi káptalan és a Szentgyörgyi grófok. (M. Sion III. 5. 103. 181 és 241. l.)
 Csörlei Fülöp esztergomi érsek. (U. o. 359. l.)
 A római ritus behozatala. (U. o. 401. l.)
 Utószó a pogrányi apátsághoz. (U. o. 518. l.)
 A sz. Lőrinczről nevezett Buda melletti Pálos zárda (U. o. 583. l.)
 A János-lovagok Esztergomban. (U. o. 641. 721. l.)
 Illyés István krónikája. (U. o. 809. 881. l.)
 A sz. Pálról címzett budai Pálos zárda. (U. o. 920. l.)
 Mátyás király budai egyeteme. (U. o. 68. l.)
 Mardurina és Bansulmora. (U. o. 227. l.)
 Primási nádor és korlátnok. (U. o. 473. l.)
 A prucki templom. (U. o. 475. l.)
 Papi nemesek. (U. o. 550. l.)
 A magyar érsek- és püspökségek jövedelmei. (U. o. 552. l.)
 A győri templom oltárai. (U. o. 635. l.)
 Egy követjelentésből. (U. o. 636. l.)
 Chornai István zágrábi püspök. (U. o. 637. l.)
 A bazini várkapolna s a csukárdi és szentgyörgyi templomok. (U. o. 708. l.)
 Mennyi egy aratrum. (U. o. 715. l.)
 Ecclesia ad firmam. (U. o. 716. l.)
 Balbi Jeromos II. Lajos király tanára. (M. Sion IV. 5. 81. 161. 241. 321. 401. és 481. l.)

Több okmány az akadémia által kiadott Árpád-kori Új Okmánytár köteteiben.

NAGY IVÁN.

a) Önálló.

Magyarország Családai czímerekkel és nemzékrendi táblákkal czímű munka XI. és XII. kötete is megjelent, és e szerint a 78 füzetből, összesen 390 ívből álló munka teljesen be van fejezve.

b) Folyóiratokban.

1. Történeti czikkek, életrajzok a Vasárnapi Ujságban. és a Történelmi Tár új folyamában. Apróságok a Győri Füzetekben stb.

2. A régi várrendszer némely viszonyairól. (Az Akadémia történettudományi Értesítőjében.)

PAÚR IVÁN.

Hazai Okmánytár. II. köt. Kiadják: Nagy Imre, Paúr Iván, Ráth Károly és Véghely Dezső. Győrött, 1865. 8-ad rét 491 l.

RÁTH KÁROLY.

a) Önálló.

Hazai Okmánytár. II. köt. 498 lap. (Többekkel).

II. Rákóczy Ferencz fejedelem emlékiratai a magyarországi háborúról 1703—1711. (Thaly Kálmánnal.) Pest, 1866. 376 lap.

b) Szerkesztés.

Győri Történelmi és Régészeti Füzetek. (Rómer Flórisssal; eddig XIV füzet jelent meg, képekkel).

c) Folyóiratok s lapokban.

A győri püspökök emlékszoobra a győri székesegyházban. (Képpel, a Vasárnapi Ujságban 1865. 395—397 l.)

II. Rákóczy Ferencz fejedelem utazási, hadjárati és tartózkodási helyei. (II. Rákóczy Ferencz fej. emlékiratai stb., második kiadás, 301—326 l.)

A győri káptalan által kiadott okmányok. (Győri Tört. és Rég. Füzetek, IV. kötet, 88—96. 187—192. l.)

A dunántúli történetkedvelők VII—VIII. összejeveleiről. (A Pesti Naplóban és a Honban.)

A nagy-győri ágostai evangelicusok egyházi és iskolai épülete. (Képpel, a Vasárnapi Ujságban 1866. 241. 242. l.)

d) Sajtó alatt.

Hazai Okmánytár. III. kötet.

e) Kéziratban.

Lóssy Imre, esztergomi érsek származásáról.

A szent Margitról nevezett bélai benczés apátság Körös vármegyében. (Mind a két értekezés a Magyar Sion készletei között.)

Gróf Zrínyi Miklós (a szigetvári) és a csurgói urodalom (Somogy v.)

A győri batard d'eau-ról.

A Hazai Okmánytár anyagához 400 darab okmány.

A dabronyi art. ev. templom. (Rajzzal.)

A haimburgi értekezéslet.

SRABÓ KÁROLY.

a) Önálló.

Attila és utódai történelme a magyarok Európába telepedéséig. Írta Thierry Amadé. A 3-dik javított és bővített kiadás szerint ford. Szabó Károly. II-dik rész. Attila fiai és utódai történelme. Pest. 1865.

b) Folyóiratban.

A régi hún-székely írásról. I. II. közlemény. (Budapesti Szemle. Új folyam. XV. és XVII. füz. 1866.)

SZILÁGYI SÁNDOR.

a) Önálló.

Erdélyország Története, tekintettel mivelődésére. I. és II. kötet. Pest, 1866.

Rozsnyay Dávid történeti maradványai (elfogadva az Akadémia Monumentái számára.)

Államokmánytár I. és II. k. (Szilády Áronnal és Salamon Ferenczcel. Elfogadva a török-magyarokori Okmánytár számára.)

Bod Péter hátrahagyott munkái I. k. (Sajtó alatt.)

b) Folyóiratokban.

Báthory Gábor bukása. A Budapesti Szemle 1866-ik évi folyamában.

Könyvbírálatok, ismertetések: a Budapesti Szemlében, Pesti Naplóban, Politikai Hetilapban.

Apróbb czikkek a Hazánk és a Külföldben, Kolosvári nagy naptárban, s Jogtudományi Közlönyben.

Egyháztörténelmi adatok a Sárospataki Füzetekben.

Az 174³/₄-iki novellaris articulusok keletkezése. Jogtörténeti tanulmány a Jogtudományi Közlöny 1866-ik évi folyamának 13—21. számaiban.

PESTI FRIGYES.

Önálló munka, sajtókészen.

A perdöntő bajvivások története Magyarországon. Egy pár fejezetét felolvasta 1866. június 18-án az akadémiai ülésben.

Folyóiratban.

Temes vármegye alispánjai. (A Győri Történelmi és Régészeti Füzetek III. köt. 4-ik füzetében.)

Készülőben.

A magyar városok eredete. Temes vármegye monographiája. Magyarország régi geographiája.

RÉVÉSZ IMRE.

a) Önálló.

A magyarországi ref. egyház közönséges énekes könyvéről, — az énekek szerzőinek névsorával. Történelmi közlemények. Debreczen. 1866.

Egyházi Beszéddek, Robertson nyomain. 2-dik füzet. Kecskemét. Sajtó alatt.

b) Folyóiratokban.

Pusztaszer, különös tekintettel Hornyik S. úr ily című művére. (A Sárospataki Füzetekben 1866.)

A tanszabadságról. (A Prot. Egyh. és Isk. Lapban 1866.)

A helyéthitvallás új kiadása. Bécsben. (Ugyanott.)

Könyvismertetés Beythe I-nak Fabó A. által írott életrajzárol. (Ugyanott.)

c) Kéziratban.

Különbféle lelkeszi dolgozatok.

RÓMER FLÓRIS.

a) Önálló.

„A Műrégészeti Kalauz“-nak első része, mely az őskori műrégészetet tárgyalja. Pest, Emich Gusztávnál. 1866. I. kötet.

b) Szerkesztés.

„Az Archaeologiai Közlemények“ V. köt. I. II. és VI. köt. I. füzet.

Ráth Károlylyal: A Győri Történelmi és Régészeti Füzetek.

Dr. Kanka Károly és Dr. Rózsay Józseffel: A magyar orvosok és természetvizsgálók 1865-ben Pozsonyban tartott XI. nagygyűlésének Évkönyve. (Kéziratban.)

c) Folyóiratokban.

1. Magyar régészeti Krónika. (Az Archaeol. Közlem. V. kötet. I. és VI. kötet. I. füzetében.)

2. Adalék a magyar régészeti irodalomhoz. (U. o. V. kötet. I. és VI. kötet, I. füzetében.)

3. A bakonyszombathelyi éremkincsről. (U. o. V. kötet, II. füzetében.)

4. Egy XVI-dik századbéli vázlatkönyv. (Az Új Korszak 1865-ki 25. számában.)

5. Ismét néhány szó a régi harangok ügyében. (A Vasárnapi Újságban 1865. 50. sz.)

6. Egy középkori kolostor-iskola felszerelése. (A Magyar Sion 1866-ki II. füzetében.)

7. A felső-szemerédi templom feliratának betűi nem cyrill-betűk, maga a felirat pedig nem tót. (U. o. VI. füz.)

Továbbá apróbb archaeologiai czikkek a Vas. Ujságban és Pester Lloydban.

d) Kéziratban.

Sajtó alá készen: Az újabb időben Ó-Szönyön kiásott római régiségek. (Felolvastatott a M. Tud. Akadémia 1865. nov. 27-ki ülésében).

Újabb tanulmányok a rómaiak dunamenti erődítési rendszerét illetőleg, Ó-Szönytől Szekesőig. (Felolv. a M. T. Akad. 1866. jul. 30-ki ülésében).

URHÁZY GYÖRGY.

A „Hon“ rendes munkatársa. Írt Politikai Szemléket.

TORMA KÁROLY.

a) Folyóiratokban.

1. Valami a kő-kor czölöp-építményeiről. (Új Korszak 1865. 10-ik sz. 160—163. l.)

2. Über einige dacische Inschriften. (Mittheilungen der k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale. 1865-ki X-ik évfolyam sept.—oct. füz., XC—XCII. l.; és külön e czím alatt. Bécs, 1865. 8r.)

3. Gúnyvers 1676-ból. (Kolozsvári Nagy Naptár, II-ik évi folyam. Kolozsvár, 1866. 116—119 l.)

b) Sajtó alatt.

Tököli Imre naplója 1676—1678 évekből. (Megjelenik a Monumenták II-ik osztályának XVIII-ik kötetében.)

HORNÝIK JÁNOS.

1. Pusztaszer, a honalapító Magyar Nemzet első törvényhozási közgyűlése színhelyének története. Pusztaszer térképével, a szer-monostori apátság romjai két rajzával, és 120 darab oklevéllel. 8-rét. VIII és 264 lap. Nyomatott Kecskeméten, 1865.

2. Kecskemét város története, oklevéltárral. IV. kötet. A szövegben és külön 300 darab oklevéllel. 8-rét. VIII és 432 lap. Nyomatott Kecskeméten, 1866.

FABÓ ANDRÁS.

Vitnyédy István levelei. Harmadik — hatodik közlemény, beküldve az Akadémiának.

Folyóiratokban.

Közlemények és könyvismertetések a Pesti Napló, Sárospataki Füzetek, Budapesti Szemle, és Protestans Egyházi és Iskolai Lapban.

Önálló.

Beythe István életrajza. Megbővített lenyomat a Magyar Akadémiai Értesítőből. Pest, 1866.

THALY KÁLMÁN.

1865.

(Pótlékul az 1866. évi Almanach kimutatásához.) A bold. Szalay László által közlött Magyar Történelmi Emlékek IV. és V-ik kötetéhez (gr. Károlyi Sándor önéletrása, naplójegyzetei, és

Pulay János „Szathmári Békesség“-e) bevezetést írt, az időközben elhunyt szerző helyett.

1866.

1. A m. t. Akadémia 1866. jan. 8-iki ülésén II. Rákóczi Ferenc fejedelem nemes testőrző seregéről értekezett.

2. Külön kötetben megjelent tőle : Rákóczi Tár. Történelmi érdekű naplók, emlékiratok, levelezések, pátensek, hadiszabályok, országgyűlési diariumok és törvényczikkek gyűjteménye, II. Rákóczi Ferenc korához. Első kötet : Rákóczi imádsága. Beniczky Gáspár, Szathmári Király Ádám és Ráday Pál naplói. A szécsényi országgyűlés diariuma s törvényczikkei ; a szécsényi országgyűlési tábor könyomatu térrajzával. Pest, 1866. Kiadja Laufer Vilmos. XXIV és 448 l. nagy 8-ad rétbén.

3. Szintén külön kötetben megjelent : II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékiratai a magyarországi háborúról, 1703-tól végéig (1711.). Közlik Ráth Károly és Thaly Kálmán, a m. t. Akadémia tagjai. — Második átdolgozott s jegyzetekkel, Rákóczi tartózkodási helyeivel, végrendeletével, és a bujdosók sír-felirataival bővített kiadás ; a fejedelmi szerző arcképével. Pest, 1866. Kiadja Kugler Adolf. Nagy 8-ad rét, XVI és 376 l.

4. Nyomtatott hirlapok a kuruczvilágban. Történeti értekezés, írta Thaly Kálmán. (Megjelent a Vasárnapi Ujság 1866. 11. és 12-ik számaiban.)

5. Adalék Telekessy István egri püspök életéhez. (A „Századok“ számára, kiadás végett Pesty Frigyesnél.)

6. Bocskay halálát sirató énekek a XVII-ik századból. Értekezéssel. (Megjelent az 1867-re való Protestáns Naptárban.)

7. 1866. folytán megjelent költeményei : Thökölyi Bithyniában (Vasárnapi Ujság 10. sz.). A zsibói csatamezőn. (Fővárosi Lapok 4. sz.) A dervis-ezredes. (Üstökös 15. sz.) A kuruczok tánca. (Családi Kör 2. sz.) stb.

8. Sajtó alá készen áll a Régi Magyar Vitézi Énekek harmadik kötete, és egy nagy kötetet tevő történeti énekgyűjtemény a kuruczvilágból, históriai jegyzetekkel.

9. Készülőben több rendbeli kisebb-nagyobb történeti monographia (mint „Bezerédy Imre“. „Béri Balogh Ádám“. „Ocskay

László áruklása s lefejeztetése. „Érsek-Újvár szerepe a kuruczvilágban“. „A nagy-szombati harc, 1704“. „Báró Zay Endre“.), mind Rákóczi korából.

10. Levéltári munkásság: Ez idén is leginkább a gróf Károlyi nemzetség levéltárát búvárlá, a honnét már több mint 300 sürü ívnyi jegyzete van.

V. Matematikai Osztály.

GYÖRY SÁNDOR.

1. Két értekezés a mathematicai műszavakról, felolvasatott a szakosztály ülésében.

2. A felsőbb egyenletek néhány feloldásainak összehasonlítása. (Kéziratban).

3. A felsőbb egyenletek feloldása mind valós mind képzetes gyökerekkel. (Kéziratban).

FEST VILMOS.

Magyarország országos útairól, azok fentartási rendszeréről, s ennek valamint az egész úthálózatnak hiányairól, s mimódoni kiegészítéséről, az akademiában értekezett.

KORPONAY JÁNOS.

Abaújmegye monographiájának megírásával foglalkozott.

KRUSPÉR ISTVÁN.

A természettudományi társulat szaküléseiben értekezett:

1. A Nonius elméletéről.
 2. Egy mértani feladatról.
 3. Láttani tanulmányokról.
 4. Egy a Stampfer lejtőmérő műszerén általa tett javításról.
- Kéziratban a m. tud. akadémiához benyújtotta Földmértanának első részét.

LUTTER NÁNDOR.

Öt számjegyű szorzási és szögmértani táblák. Második kiadás. Pest. 1866.

KONDOR GUSZTÁV.

Csillagászati és közönséges Naptár 1867-re. (Magyar Tudom. Akadémiai Almanach 1867.).

ASBÓTH LAJOS.

1. Emlékiratai az 1848—49-ki Magyarországi Hadjáratból. Két kötet.

2. A Hadvezér és a hadtudomány alapelvei, az újabbkori hadjáratok történetével felvilágosítva. Két kötet.

3. A hadimesterség fejlődése az őskortól a jelen időkig. Székfoglaló beszéd, — felolvasatott 1863. május 18-kán.

4. A francia hadsereg. Értekezett. Beküldetett az Akadémiának 1863-ban.

5. Az ausztriai birodalom területe hadászati szempontból. Beküldetett az Akadémiához 1864-ben, és megjelent a Hazánk és a Külföld című folyóiratban.

6. A bánáti bányavárosok. Beküldetett az Akadémiához 1865-ben, és megjelent a Hazánk és a Külföld című folyóiratban.

VI. Természettudományi Osztály.

KUBÍNYI ÁGOSTON.

Emlékbeszéd Rafn Keresztély felett. (Megjelent a Phil. Értesítő V. köt. 2. füzetében 1866-ban.)

Hírlapokban.

Több rövid czikke jelent meg.

TARCZY LAJOS.

Természettana 3-dik kiadásán dolgozott.

PÓLYA JÓZSEF.

Akadémiai Értekezések.

1. Az aszályosság physikája. 186 $\frac{1}{3}$.
2. Omne vivum ex ovo. 1865.
3. Növény-életi ösmeretek alkalmazása a Növényiparban. 1866-ban.

TÖRÖK JÓZSEF.

1. Vegytani czikkek a Magyar Nyelv Szótárába az N. O. P. betűkből.
2. Debreczen Hártyaröpi (Hymenoptera). K. I.

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN.

Értekezés a fénytalálkozási készülékeknek általa eszközölt módosításáról. (A magyar orvosok és természetvizsgálók XI-dik nagygyűlésének, Pozsonyban, 1866-ban nyomtatott munkálatai között).

BALLA KÁROLY.

Hirlapi cikkek és Rhapsodia.

ENTZ FERENCZ.

1. Hollandi útazás, különös tekintettel bortügyünkre és a gallisatió értékére. Pesten, Laufer Vilmos tulajdona. 1866.

2. Vegyes borászati cikkek a Gazdasági lapok, Borászati lapok és Wochenblatt der Steirischen Landwirthschafts-Gesellschaft című szaklapokban.

GÖNCZY PÁL.

A magyar korona tartományai faliabrosza. Gothában Justus Perthes 1866., — és ehhez jegyzetek.

KÉRY IMRE.

Nyomtatásban megjelent: A menyházai ásványfürdő vegy- és gyógytani tekintetben. Úgy szintén német fordítása is.

NAGY JÓZSEF.

Nyitra megye helyírásának 2-ik füzeté készülöben.

SZABÓ JÓZSEF.

a) Folyóiratok- és előadásokban.

Gözmalmaink lisztjének vegyvizsgálata.

A tarnóczi óriási kővült fa.

Bán-Battinai Bazalt felfedezése s megismertetése.

Tokaj-Hegyalja és környékének földtani viszonyai s térképe.

Tokaj-Hegyalja talajának leírása s osztályozása.

Jelentés az 1865. sept. és oct. az Euganeákban tett geológiai utazásáról.

A kapivári Trachyt sajátosságáról Eperjes mellett.

Jelentések a Knyahinya táján leesett meteoritról.

Jelentés a Fertő tava körül tett kirándulásról.

Az égből hullott kövek. Népszerű előadás a természettudományi estélyek egyikén.

b) Szerkesztések.

Tokaj-hegyaljai album, kiadja a tokaj-hegyaljai bormivelő egyesület. Díszmunka.

Math. és természettudományi bizottság Közleményei IV. kötete.

MARGÓ TIVADAR.

1. Nyilatkozat a Dr. Bakody fonalóc-ügyében. (Magyar Világ 1866. 58. sz.)

Ugyanaz németül: „Eine Erklärung in der Trichinenanlegenheit.“ (Pester Lloyd 1866. Nr. 58.)

2. A tudományos Állattan kézikönyve. I. kötet. (Sajtó alatt.)

3. Több folyamatban levő állattani és összehasonlító boncz-tani buvárlatok.

THAN KÁROLY.

1. Az ozon képződéséről. (Akadémiai értekezés.)

2. A polhorai sósforrás vegyelemzése. (Akadémiai értekezés.)

3. Előadási kísérletek. (Természettudományi társulat közlönye.)

a) A kőneny mint fém.

b) Az ozonnak lángokbani képződése.

c) A borszesz élenyülése.

d) A lángok égési terményei.

4. Akadémiai előadás a gőzsűrűségek kérdése fölött.

5. A vegytan kézikönyve. (Kéziratban.)

6. Über die Zusammenstellung der Mineralwasseranalysen. (Bécsi Akad. Értesítője.)

HAZSLINSZKY FRIGYES.

1. 1846. Sárosmegye viránya (a magyar orvosok és természetvizsgálók évkönyvébe.)

2. A bécsi állatnövénytan társulat évkönyveiben:

1851. p. 82- és 200. Beiträge zur Kenntniss der Karpathen-Flora. I. Polypetalen.

1852. p. 1. II. Gamapetalen.
 p. 109. Der Berg Drevenyik in der Zips.
 1853. p. 141. Apetalen, Monocotyledoneen, Gymnospermen
 und Protophyten.
 1855. p. 765. VII. Moose.
 1859. p. 7. VIII. Flechten.
 1860. p. 315. IX. Lebermoose.
 1864. p. 169. X. XI. Brandpilze und Coniomyceten.
 1865. Beitrag zur Kenntniss der Sphaerien des Lyciums.
 3. A birodalmi geol. intézet évkönyveiben III. foly. p. 87.
 Das Thal der Schwinka b. Radács.
 4. A pozsonyi természettudományi társulat évkönyveiben :
 1856. p. 1. Laubmoose der Eperieser-Flora.
 1858. p. 6. Excursionen im Sommer 1858.
 1859. p. 54. Die Kryoblasten der Eperieser-Flora.
 1859. p. 111. Beitrag zur Kenntniss des Karpathen-sand-
 steines.
 1860. p. 1. Die Kryoblasten der Eperieser-Flora. (Vége).
 1865. p. 17. Éjszaki Magyarhon májmohai.
 5. A bécsi füvészet lapban. 1864. XII. :
 Ueber Pleospona und Puccinia des Spargels.
 6. A magyar tud. akadémia nyomtatványaiban :
 Eperjes viránya zuzmói.
 A zuzmó-rendszerekről.
 A Parmelia ryssalea-ról.
 Eperjes viránya Stilbosporái.
 A borsai Pietróz havasi viránya.
 A Hegyalja jelen- és harmadkori viránya.
 Éjszaki Magyarhon lombmohai.
 7. Maga kiadása : Éjszaki Magyarhon viránya. Kassa, 1864.

HOLLÓSY JUSZTINIÁN.

1. Flourens „Examen du livre de M. Darwin sur l'origine
 des espèces“ czímű művének kivonatszerű megismertetése. (Megje-
 lent az Idők Tanujában.)
 2. Schleigner's Synopsis der geistlichen Beredsamkeit
 czímű könyv egyik részének magyarra fordítása.

BALOGH KÁLMÁN.

1. Kórbonczatani közlemények az Orvosi Hetilap 3, 4, 10, 13, 15, 32. számaiban.

2. Bőrkeményedés az újszülötteknél kötszöveti új- és túlképződés következtében (scleroderma neonatorum) Az Orvosi Hetilap 10, 11 és 12. számaiban. 3 a szöveg közé nyomott fametszettel.

3. Kórszöveti tanulmány. Az Orvosi Hetilap 21. számában.

4. Az általános elzsírosodás vilanymérgezésnél. Az Orvosi Hetilap 23, 24 és 25. számaiban.

5. Az agy és gerinczagy belső és középső burkának lobja (menyngitis cerebros spinalis). Az Orvosi Hetilap 38. és 39-ik számaiban.

6. Az 1865-ik évi cholerajárvány. Az Orvosi Hetilap 44 és 46-dik számában.

7. Adat a heveny vilanymérgezés kórbonczatanához. Az Orvosi Hetilap közegésségügyi és törvénytörvényeszkéki orvostani melléklete 2-ik számában.

8. Orvostörvénytörvényeszkéki esetek. Ugyanannak 5-ik számában.

9. Könnyvismertetések — γ . és — α —, lapszemelvények h-n, továbbá tárczaczikkek és vegyesek — α — és + jegy alatt az Orvosi Hetilap számaiban.

10. Gyógyszertan. Nagy 8-rét. VIII és 462 l. 74 a szöveg közé nyomott fametszettel. Pest, Emich Gusztáv kiadása. 1866.

11. A cholera óvó rendszabályai. A 6. sz. alatti cikkk folytatása az Orvosi Hetilap közegésségügyi és törvénytörvényeszkéki orvostani melléklete 1-ső számában.

12. Törvénytörvényeszkéki orvostani eset. Ugyanannak 2-ik számában.

13. Közegésségügyi cikkek az ángolországi marhavészről és choleráról. Ugyanannak 3-ik számában.

14. Kór-bonczolási közlemény. Az Orvosi Hetilap 10-ik számában.

15. Tüdő-, máj-, hashártya- és bélfodorrák-halál. Az Orvosi Hetilap 15-ik számában.

16. Kór-bonczolási közlemény. Ugyanannak 20-ik számában.

17. A két- és háromcsúcsu billentyű elégtelensége; heveny gümő a tüdők, lép és a vesékben. Ugyanannak 23-ik számában.

18. Az izomidegek végződéséről. Olv. febr. 27-én 1865. A magyar tudományos akadémia matematikai és természettudományi osztálya Értesítőjének 5-ik kötetében.

19. A magyar, angol, francia, holland, német és más művelt nemzetek orvos-irodalmi köréből könyvismertetések, nagyobb átdolgozatok, tárczaczikkek, lapszemelvények és vegyesek.

GREGUSS GYULA.

A tágulás törvényéről, névszerint a víznél.

Toldalék az előbbi értekezéshez.

A Dunavíz hőmérséke 1865. augusztus havától 1866. martiusáig; a hőmérsék menetének rajzolatös feltüntetésével.

Mind a három dolgozat a m. t. akadémiának benyújtva s részint felolvasva.

Különböző tanügyi, kritikai czikkek a Politikai Hetilapban.

HANTKEN MIKSA.

1. A kis-czelli tályag geologiai kora. Eléadatott a magyar orvosok és természetvizsgálók Pozsonyban 1865-ben tartott nagygyűlése földtani és ásványtani osztályának egyik ülésében. Megjelenik azon nagygyűlés munkálataiban.

2. Az ipolysági tályag microscopi faunája. Eléadatott a magyarhoni földtani társulat 1865-ki november havában tartott szakülésében. Megjelenik a földtani társulat 1866-ik évi munkálataiban.

3. A tajték új lelhelye Boszniában. Eléadatott a magyar földtani társulat 1865-ki december havában tartott szakülésében. Megjelenik a magyarh.-földtani társulat 1866-ik évi munkálataiban.

4. A Fruska Gora geologiai viszonyai. Eléadatott a m. földtani társulat 1866-ki január havában tartott szakülésében.

5. A diós-jenői homokkő és a pusztalöczősi tályag. Eléadatott a m. földtani társulat 1866-ki február havában tartott szakülésében. Megjelenik a m. földtani társulat 1866-iki évi munkálataiban.

6. Az ajkai köszénképlet Veszprém megyében. Eléadatott a m. földtani társulat 1866-ki ápril havában tartott szakülésében. Megjelenik a m. földtani társulat 1866-ik évi munkálataiban.

7. A buda-esztergomi vidék eocen tengeri képlet kitünőbb szintjei. Eléadatott a m. földtani társulat május havában tartott szakülésében.

8. Az esztergomi vidék némely rétegeiben újabban talált charagyümölcsök. Eléadatott a m. földtani társulat 1866-ki június havában tartott szakülésében.

9. A pomázi Meseliahegy geologiai viszonyai. Eléadatott a m. földtani társulat 1866-ki július havában tartott szakülésében.

LENHOSSÉK JÓZSEF.

Egy emberi fog rendkívüli túltengése. (Orvosi Hetilap 1865. 43. szám.)

RÓZSAY JÓZSEF.

Észleletek az aggkor élettani és kórtani változási köréből, s a Pest-városi Agg-gyámoldának (Elisabethineum) 34 évről, 1830-tól —1863-ig szóló statistikája. (Megjelent a Magyar Akadémiai Értesítő (Math. Közl.) V. köt. II. füzetében.)

Májtyalgog elkövesedése folytán kifejlődött és sorvadás útján halált okozó hashártyalob. (Az Orvosi Hetilap 1865. 49. sz. és a magyar orvosok és természetvizsgálók XI-ik (Pozsonyi) nagygyűlése évkönyvében).

Szerkesztés.

A magyar orvosok és természetvizsgálók 1865-i Pozsonyban tartott XI-ik nagygyűlése évkönyvét Dr. Kanka Károly és Dr. Rómer Flórisal együtt szerkesztette.

SCHVARCZ GYULA.

Megjelentek nyomtatásban: Önállók.

1. A közoktatásügyi reform, mint politikai szükséglet Magyarországon. Pest, Stolp. 1866. 4-rét.

2. Hogyan vezessük jövőre a hazai közoktatásügyi statistikáját? Pest. Stolp. 1866. 4-rét.

Röpiratfélék.

3. Két röpirat a közoktatás-ügy körül. Pest. Pfeiffer 1866. 8. rét.

Az Időszaki sajtó terén.

4. Az „Új Korszak“-ot alapította; benne közmívelődési, közoktatásügyi vezércikkeket közölt.

5. Angol tudományos folyóiratokba írt különböző czikkeket.

Kéziratban.

6. Folytatta tanulmányait: a) a föld belső melege, b) a rétegsynchronismus, c) a kővületek chronologiai elkövetkezése, d) a palaeozoogeographia, e) az oryctanthropologia, és f) az embernem régiségének legmagasabb történelmi nyomai körül.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

által 1862. october óta közrebozsátott

NYOMTATVÁNYOK LAJSTROMA.

A Magyar Tudományos Akadémia Évkönyvei. Tizedik kötet. X-dik darab : A Magyar Tud. Akadémia 1863. jan. 17-dikén tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1863. 42 l. 4-edr. XI. darab : Emlékeszéd id. Szék helyi Mailáth György ig. tag felett, Lonovics József t. tagtól. Pest, 1863. 19 l. 4-edr. XII. darab : Emlékeszéd Fallmerayer Fülep külső lev. tag felett, Trefort Ágoston lev. tagtól. Pest, 1863. 10 l. 4-edr. XIII-dik darab : A középkori szobrászat Magyarországon, Ipolyi Árnold r. tagtól. Pest, 1863. 80 l. 4-edr. XIV-dik darab : A temesi bánság földje, gazdasági és műipari tekintetben, Nendtvich, Károly r. tagtól. Pest, 1863. 17 l. 4-edr. *Tizenegyedik kötet.* I-ső darab : A vegyelemek paránysúlyáról. Than Károly l. tagtól. 12 l. 4-edr. II-dik darab : Adalékok Éjszaknyugoti Dácia föld- és helyiratához, Torma Károly l. tagtól. 3. tábl. Pest, 1864. 40 l. 4-edr. III-dik darab : „A középkori magyar festészet emlékeiből.” Ipolyi Árnold r. tagtól. Pest, 1864. 19 l. 4-edr. IV-dik darab : Jellemző adatok Magyarország Faunájához. Frivaldszky Imre r. tagtól. Képtáblákkal. Pest, 1866. 274 l. 4-edr. V-ik darab : A Magyar Tud. Akadémia 1865. dec. 11-én tartott ünnepélyes közülésének hivatalos tárgyai. Pest, 1866. 70 l. 4-edr. *Tizenkettedik kötet.*

I-só darab. *Reguly hagyományai*. Kiadta Hunfaly Pál.
I. rész: „A Vogul föld és népe“. Pest, 1864. VI. és 364 l. 4-edr.

A Magyar Tudományos Akadémia Jegyzőkönyvei. 1863.

A M. Tud. Akadémia rendeletéből közzé teszi Csengery Antal akad. jegyző. *Első kötet*. Pest, 1863. 171. l. 8-adr. *Második kötet*. Pest, 1864. 164 l. 8-adr. *Harmadik kötet*. Pest, 1865. 207 l. 8-adr. *Negyedik kötet*. 1. füzet. Pest, 1866. 118 l. 8-adr.

Magyar Tudományos Akadémiai Almanach csillagászati és közönséges naptárral MDCCCLXIII-ra, Pest, 1862. VI. és 323 l. 8-adr. MDCCCLXIV-re, Pest, 1863. 302 l. 8-adr. MDCCCLXV-re, Pest, 1864. 288 l. 8-adr. MDCCCLXVI-ra, Pest, 1865. 254 l. 8-adr.

Magyar Akadémiai Értesítő 1859-ről. Nyelv- s Széptudományi, Philosophiai, Történeti- és Törvénytudományi osztályok. Az Akadémia rendeletéből kiadta Toldy Ferencz titoknak. Harmadik kötet. Pest, 1859. (1863.) 272. l. 8-adr.

Magyar Akadémiai Értesítő. (Új Folyam.)

a) *A Nyelv- és Széptudományi Osztály Közlönye*. Az Akadémia rendeletéből szerkeszti Toldy Ferencz. r. t. II-dik kötet. Pest, 1863. 449 l. 8-adr. III-dik kötet Pest, 1865. 425 l. 8-adr.

b) *A Philosophiai, Törvény- és Történeltudományi Osztályok Közlönye*. Az Akadémia rendeletéből szerkeszti Csengery Antal akad. jegyző. III-dik kötet Pest, 1863. 460 l. 8-adr. IV-dik kötet, Pest, 1864. 434 lap. 8-adr. V. köt. 1. füz. Pest, 1865. 157 l. 8-adr. 2. füz. Pest, 1866. 159—318 l. 8-adrét.

c) *A Matematikai és Természettudományi Osztályok Közlönye*. Az Akadémia rendeletéből szerkeszti Győry Sándor r. tag. III-dik kötet, Pest, 1864. 384 l. 8-adr. IV-dik kötet, Pest, 1864. 387 l. V. köt. Pest, 1865. 389 l. 8-adr. VI. köt. 1. füz. Pest, 1866. 205 l. 8-adr. Négy táblával.

Nyelvtudományi Közlemények. Kiadja a M. Tud. Akadémia Nyelvtudományi Bizottsága. Szerkeszti Hunfaly Pál.

I. kötet Pest, 1863. 476 l. 8-adr. II-dik kötet Pest, 1863. 478 l. 8-adr. III-dik kötet. Pest, 1864. 480 l. 8-adr. IV. köt. Pest, 1865. 480 l. 8-adr. V. köt. I. füz. Pest, 1866. 160 l. 8-adr.

Archaeologiai Közlemények. A hazai műemlékek ismeretének előmozdítására kiadja a M. Tud. Akadémia Archaeologiai Bizottsága. *Harmadik kötet* Pest, 1863. 179 l. 4-edr. Képtáblákkal és fametszetekkel. *Negyedik kötet.* Pest, 1864. 177 és IV l. *Ötödik kötet.* Pest, 1865. 154 l. 4-edr. Réztáblákkal és fametszvényekkel. *Hatodik kötet.* I. füz. Pest, 1866. 121 és XXV l. 4-edr. Hét réztáblával és fametszetekkel.

Statistikai Közlemények. A hazai állapotok ismeretének előmozdítására kiadja a M. Tud. Akadémia Statistikai Bizottmánya. Szerkeszti Hunfalvy János. *Negyedik kötet.* Pest, 1863. 319 l. 8-adr. *Ötödik kötet.* 1-ső füzet, Pest, 1863. 174 l. 8-adr. 2-dik füzet. Pest, 1864. 144 l. *Hatodik kötet.* Pest, 1864. 319 l. 8-adr.

Statistikai és Nemzetgazdasági Közlemények. A hazai állapotok ismeretének előmozdítására kiadja a Magyar Tudományos Akadémia Statistikai Bizottsága. I. kötet. 1. füzet. Pest, 1865. IV és 160 l. 8-adr. 2. füzet. Pest, 1865. 161—334 l. 8-adr. Egy térképpel. II. kötet. 1. füzet. Pest, 1866. 160 l. 8-adr. 2. füzet. Pest, 1866. 161—320 l. 8-adr.

Mathematikai és Természettudományi Közlemények, vonatkozólag a hazai viszonyokra. Szerkeszti Szabó József. II. kötet. Pest, 1863. 240 l. 8-adr. III. kötet. Pest, 1865. XXVI és 444 l. 8-adr. Több táblával. IV. kötet. Pest, 1866. XIV és 511 l. 8-adr. Táblákkal és egy térképpel.

Magyar Történelmi Emlékek (Monumenta Historiae Hungarica.) Kiadja a M. Tud. Akadémia Történelmi Bizottsága. Második Osztály. Írók, *Hetedik kötet.* Gr. Illésházy István nádor füljegyzései 1592—1603., és Hidvégi Mikó Ferencz historiája 1591—1603. Biró Sámuel folytatásával. Közli Kazinczy Gábor. Pest, 1863. XI és 331 l. 8-adr. — *Kilencedik kötet.* Verancsics Antal m. kir. helytartó, esztergami érsek Összes Munkái. Közli Sza-

lay László m. akad. r. tag. VI. kötet. Vegyes. Levelek. Pest, 1860. VI és 368 l. 8-adr. — *Tizedik kötet.* Verancsis Antal Összes Munkái. Közli Szalay László m. akad. r. t. VII. kötet. Vegyes levelek. Pest, 1865. VI és 369 l. 8-adr. — *Tizenegyedik kötet.* Altorjai B. Apor Péter munkái. Közli Kazinczy Gábor. Pest, 1863. IX és 484 l. 8-adr. — *Tizenkettedik kötet.* Brutus János Mihály magyar kir. történetíró Magyar Historiája 1490—1552. Közli Toldy Ferencz. I. kötet. Pest, 1863. CIX és 461 l. 8-adr. *Tizenötödik kötet.* Késmárky Tököly Imre naplója 1693—1694. évekhől. Az eredeti kéziratból közli Nagy Iván m. akad. l. t. Pest, 1863. VIII és 701 l. 8-adr. *Tizenhatodik kötet.* Ghymes Forgách Ferencz Magyar Historiája. Közli Majer Fidél. Pest, 1866. LXXXVIII és 555 l. 8-adr. *Tizenhetedik kötet.* Baronyai Decsi János Magyar Historiája. Közli Toldy Ferencz m. akad. r. t. Pest, 1866. LXXI és 328 l. 8-adr. — *Első Osztály. Okmánytárak. Tizedik kötet.* Árpádokori új okmánytár. Közli Wenzel Gusztáv. Pest, 1864. 336 l. 8-adr.

Török-magyarokori történelmi emlékek. Kiadja a M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága. Első osztály. Okmánytár a hódolt-ság történetéhez Magyarországon, Nagy-Körös, Czegléd, Dömsöd, Szeged, Halas levéltáraiból. Összegegyűjték Szilády Áron és Szilágyi Sándor. Pest, 1863. I. k. XXX és 458 l. 8-adr. II. k. 480 l. 8-adr.

Magyar Történelmi Tár. Kiadja a M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága. *Tizenegyedik kötet.* Pest, 1862. VIII és 240 l. 8-adr. *Tizenkettedik kötet.* Pest, 1863. VIII és 292 l. 8-adr.

A Magyar Nyelv Szótára. A Magyar Tudományos Akadémia megbízásából készítették Czuczor Gergely és Fogarasi János m. t. akad. r. tagok. *Első kötet.* 5-dik füzet. Pest, 1862. 1821—1826 és 1—164. l. N8-adr. *Második kötet.* Pest, 1862—64. 1774 l. N8-adr. *Harmadik kötet.* 1—4 füzet. Pest, 1864—65. 1—1040 l. N8-adr. 5. és 6. füzet. Pest, 1865. 1041—1584 l. N8-adr. *Negyedik kötet.* 1. füzet. Pest, 1866. 1—320 l. N8-adr.

A Magyar Birodalom Természeti Viszonyainak Leírása. A M. Tud. Akadémia megbízásából készítette Hunfalvy János,

a M. Tud. Akadémia lev. s a magyar természettudományi társulat r. tagja. I. kötet. Pest, 1863. VI és 539 l. 8-adr. II. kötet. Pest, 1864. 689 l. 8-adr.

A Hunyadiak Kora Magyarországon. Írta gr. Teleki József. Hatodik köt. I. rész. Pest, 1863. I—V és 1—320 l. 8-adr.

A Strategia Elvei. Károly főherceg után Kiss Károly. II-dik és III-dik kötet. Pest, 1863. 265 és 280 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia Munkálódásairól és Pénztára mibenlétéről 1863-ban. Jelentése az Igazgató Tanácsnak. Pest, 1864. 26 l. 8-adr. — 1865-ben 24 l. 8-adr.

A Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Nyomtatványok Lajstroma. Kapható Pesten, Eggenberger Ferdinánd magyar akadémiai és minden hiteles hazai könyvtárusoknál. Pest 1862. 27 lap.

Petényi S. János hátrahagyott munkái. Szerkeszti Kubinyi Ferencz. 1. füzet. 4 képtábl. Pest, 1864. 130 l. 8-adr.

Leirati Mértan. I. Rész. A Vetülettan. Írta Vész János Ármin I. Fél. Pest, 1865. 175 l. 32 kömetszetű táblával.

Euklides Elemei. Fordította Brassaï Sámuel, m. tud. akadémiai r. tag. Pest, 1865. XIV és 635 l. 8-adr.

A Régi Magyar Nyelvészek Erdősitől Tsétsiig (Corpus Grammaticorum Linguae Hungaricae Veterum). A M. Tud. Akadémia megbízásából kiadta Toldy Ferencz M. Akad. r. t. Pest, 1866. XVIII és 717 l. 8-adr.

Fejér György Magyarországi Okmánytárának betürendi Tárgymutatója (Index Codicis Diplomatici Hungariae per Georgium Fejér editi). A M. Tud. Akadémia megbízásából készítette Czizár Mór, a M. T. Akadémia I. tagja. Pest, 1866. XVI és 549 l. 8-adr.

A MAGYAR TUD. AKADEMIA HALOTTJAI

1830-1866.

1830.

1. Kisfaludy Károly, rt. † nov. 21.

1831.

2. Köteles Sámuel, rt. † máj. 17.

3. Kazinczy Ferencz, rt. † aug. 22.

4. Tittel Pál, rt. † aug. 26.

5. Gr. Teleki Ferencz, tt. † dec. 16.

1832.

6. Kresznerics Ferencz, tt. † jan. 18.

7. Imre János, rt. † máj. 12.

8. B. Zach Ferencz, külf. lt., † sept. 3.

1833.

9. Simai Kristóf, lt., † jul. 14.

10. Görög Demeter, tt., † sept. 7.

1834.

11. Kovács János, tt. † apr. 12.

12. B. Jerzeviczy Vincze, tt., † apr. 15.

13. Végh István, ig. t., † sept. 30.

1835.

14. Horváth János, tt. † jan. 16.

15. Horváth Elek, lt. † jan. 20.

16. B. Humboldt Vilmos, külf. lt. † apr. 8.

- 17. Forgó György, lt., † jul. 17.
- 18. Georch Illés, tt., † jul. 31.
- 19. Klaproth Gyula külf. lt., † aug. 27.
- 20. Gr. Kornis Mihály, ig. t. † nov. 27.

1836.

- 21. B. Férussac Endre, külf. lt., † jan. 21.
- 22. Ercsey Dániel, lt., † febr. 23.
- 23. Berzsényi Dániel, rt. † febr. 24.
- 24. Petrovics Frid., rt., † apr. 12.

1838.

- 25. Gelei József, lt., † márt. 1.
- 26. Schuster János, rt., † máj. 19.
- 27. Perger János, rt., † máj. 25.
- 28. B. Szepessy Ignác, tt., † jul. 16.
- 29. Gr. Illésházy István, ig. t. † jul. 30.
- 30. Kölcsey Ferencz, rt., † aug. 24.
- 31. Nyíry István, rt. † aug. 27.

1839.

- 32. B. Prónay Sándor ig. t., † febr. 5.
- 33. Horvát Endre, rt., † márt. 7.
- 34. Gorove László, lt., † márt. 11.
- 35. Angyalffy Mátyás, lt. † márt. 17.
- 36. Guzmics Izidór, tt., † sept. 1.
- 37. Buczay Emil, lt., † oct. 28.
- 38. Fessler Ignác, külf. lt., † dec. 15.
- 39. Tanárky Sándor, rt., † dec. 29.

1840.

- 40. Gombos Imre, tt., † jan. 12.
- 41. Thaisz András, lt., † jul. 9.
- 42. Márton József, lt., † jul. 26.
- 43. Baricz György, lt., † dec. 27.

1841.

- 44. Csató Pál, lt., † febr. 15.
- 45. Hoffner József, lt., † febr. 16.
- 46. Péchy Imre, ig. t., † apr. 20.
- 47. Kossovich Károly, rt., † jan 19.
- 48. Budai Ézsaiás. tt., † jul. 14.
- 49. Magda Pál, lt., jul. 23.

1842.

- 50. Farkas (Bölöni) Sándor, lt., † febr. 2.
- 51. Gr. Dessewffy Aurél, lt., † febr. 9.
- 52. Kassai József, lt. † mart. 15.
- 53. Vass László, tt., † mart. 24.
- 54. Csoma (Kőrösi) Sándor, lt., † apr. 11.
- 55. Kolosváry Sándor, ig. s tt., † dec. 7.

1843.

- 56. Gr. Dessewffy József, ig. és tt. † máj. 1.
- 57. B. Lakos János, tt., † jun. 28.

1844.

- 58. Hegedüs Sámuel, lt., † apr. 29.
- 59. B. Mednyánszky Alajos ig. s tt. † jun. 17.
- 60. Tessedik Ferencz, lt. † jun. 17.
- 61. Gegő Elek, lt., † oct. 9.
- 62. Kisfaludy Sándor, tt., † oct. 28.
- 63. Filinger Leopold, lt., † dec. 6.

1845.

- 64. Bacsányi János, lt., † máj. 12.
- 65. Döme Károly, tt., † maj. 22.
- 66. Hoblik Márton, lt., † maj. 26.
- 67. Gévay Antal lt., † jun. 9.
- 68. Horváth Zsigmond, lt., † oct. 17.

1846.

69. Gr. Csáky Károly, ig. t.
70. Vajda Péter, lt., † febr. 10.
71. Kis János, rt., † febr. 19.
72. Vásárhelyi Pál, rt., † apr. 8.
73. Jankowich Miklós, tt., † apr. 18.
74. Sárvári Pál, lt., † dec. 19.
75. Duponceau Péter, külf. lt.

1847.

76. JÓZSEF FÖHG. NÁDOR PÁRTFOGÓ, † jan. 13.
77. Klauzal Imre, lt., mart. 5.
78. Fülep József, lt., † jul. 17.
79. Csécsi Imre, lt., † jul. 23.
80. Kopácsy József, tt., † sept. 18.
81. Kiss Pál, tt., † oct. 31.
82. Schedius Laj. ig. s tt., † nov. 12.
83. Pyrker László, tt., † dec. 2.

1848.

84. Szegedi Ferencz, ig. t., † máj. 24.
85. Gyurikovics György, lt., † jun. 25.
86. Kovács Mihály, lt.
87. Szalay Imre, tt., † sept. 17.

1849.

88. Mezzofanti József, külf. lt., † mart. 14.
89. Bárány Ágoston, lt., † apr. 11.
90. Stáhly Ignác, tt., † apr. 28.
91. Péczely József, rt., † máj.
92. Gr. Somssich Pongrácz, ig. t., † aug. 26.
93. Hanák János, lt., † sept. 2.
94. B. Perényi Zsigmond, ig. t., † oct. 24.
95. Degérando Ágost, külf. lt., † dec. 8.
96. Dohovics Vazul, lt., † dec. 13.
97. Viola József, lt.

98. Ragályi Tamás, tt.

99. B. Wesselényi Miklós, ig. t., † apr. 21.

1850.

100. Antal Mihály, lt., † jun. 20.

101. Horváth József, rt.

102. Sztrokay Antal, rt., † jul. 9.

103. Kerekes Ferencz, lt., † jul. 29.

104. Bendant Ferencz Szulpicz, külf. lt., † dec. 10.

1851.

105. Horváth Lázár, lt., † febr. 5.

106. Bresztyenszky Adalbert, lt., † febr. 15.

107. Döbrentei Gábor, rt., † martius 28.

108. Gr. Nádasdy Ferencz, ig. t. † jul. 22.

109. Fraehn Keresztély Márton, külf. lt., † aug. 16.

1852.

110. Lassu István, lt., † jan. 19.

111. Gr. Cziráky Antal, ig. t., † febr. 22.

112. Széchy Ágoston, lt., † mart. 6.

113. Méhes Sámuel, lt., † mart. 29.

114. Beszédes József, lt., † jul. 21.

115. Helmeczy Mihály, szavazatos pénztárnok, † dec. 1.

116. Jászay Pál, rt., † dec. 29.

1853.

117. Kiss Bálint, lt., † mart. 25.

118. Hetényi János, rt., † jul. 26.

119. Szász Károly, rt., † oct. 21.

120. Garay János, lt., † nov. 5.

121. Kriebel János, külf. lt.

1854.

122. Nagy Ignác, lt., mart. 19.

123. Gr. Keglevich Gábor, ig. t., † jun. 14.

124. Schelling Frigyes Ágoston, külf. lt., † aug. 20.

125. Czeh János, rt., † nov. 1.

1855.

126. Gr. TELEKI JÓZSEF, ELNÖK, † febr. 16.
127. Gauss Károly Frigyes, külf. lt., † febr. 23.
128. Repiczky János, lt., † mart. 25.
129. Gr. Vay Ábrahám, ig. t., † mart. 3.
130. Schueler Gusztáv, külf. lt., † jul. 13.
131. Somossy János, lt., † aug. 21.
132. Vecsei József, lt., † sept. 11.
133. Gr. Kemény József, tt., † sept. 12.
134. Petényi Salamon, lt., oct. 5.
135. Deáki Fülöp Sámuel, lt., † oct. 21.
136. Vörösmarty Mihály, rt., † nov. 19.
137. Jerney János, rt., † dec. 24.

1856.

138. Ferenczy István, lt., † jul. 4.
139. Bólyai Farkas, lt., † nov. 20.
140. B. Hammer-Purgstall József, külf. lt., † nov. 23.
141. Szlemenics Pál, rt., † dec. 26.

1857.

142. Heckel Jakab, külf. lt., † jan. 3.
143. Szenvey József, lt., jan. 22.
144. Nagy Pál, ig. t., † mart. 26.
145. Balásházy János, rt., † nov. 19.

1858.

146. Ürményi Ferencz, ig. t., † febr. 12.
147. Bajza József, rt., † mart. 3.
148. Schoepf Ágost, lt., † mart. 12.
149. Fabriczy Sámuel, lt., † mart.
150. Bártfay László, lt., † máj. 12.
151. Szontagh Gusztáv, rt., † jun. 7.
152. Bene Ferencz, tt., † jul. 2.
153. Császár Ferencz, tt., † aug. 17.
154. Tunyogi Csapó József, lt., † aug. 27.

- 155. Reguly Antal, lt., † aug. 23.
- 156. Mészáros Lázár, lt., † nov. 6.
- 157. Csorba József, lt., † nov. 23.
- 158. Chmel József, külf. lt., † nov. 28.
- 159. Bright Richárd, külf. lt., † dec. 15.

1859.

- 160. Tocqueville Elek, külf., lt., † apr. 17.
- 161. B. Humboldt Sánd., külf., lt., † máj. 26.
- 162. Kiss Ferencz, lt., jul. 25.
- 163. Gáthy István, lt., † sept. 24.
- 164. Ritter Károly, külf., lt., † sept. 29.
- 165. Szilasy János, tt., † nov. 4.
- 166. Lord Macaulay Tamás, külf. lt., † dec. 30.

1860.

- 167. Szenczy Imre, lt., † febr. 2.
- 168. Gr. SZÉCHENYI ISTVÁN, ig. és tt., † apr. 8.
- 169. Markó Károly, lt., † nov. 19.

1861.

- 170. Kállay Ferencz, rt., † jan. 1.
- 171. Szemere Pál, rt., † mart. 14.
- 172. Vachott Sándor, lt., † apr. 9.
- 173. Fallmerayer J. Fülöp, külf. lt., † apr. 26.
- 174. Gr. Teleki László, tt., máj. 8.
- 175. Márkfi Sámuel, lt., † jun. 2.
- 176. Tasner Antal, lt., † aug. 25.
- 177. Ötvös Ágoston, lt., † oct. 25.
- 178. Savigny Károly Frigyes, külf. lt., † oct. 25.
- 179. Geoffroy-Saint-Hilaire Izidór, külf. lt., † nov. 10.

1862.

- 180. Mailáth György, ig. t., † apr. 11.
- 181. Gr. Reviczky Ádám, ig. t., † apr. 21.
- 182. Vághy Ferencz, ig. t., † apr. 23.
- 183. Egyed Antal, lt., † aug. 27.
- 184. Tóth Sándor, lt., † nov. 22.

1863.

185. Chlumecky Péter, külf., lt., † mart. 29.
 186. Béély Fidél, lt., † jun. 20.
 187. Grimm Jakab külf. lt., † sept. 20.
 188. Waltherr László, lt., † oct. 23.
 189. Sauer Ignác, lt., † nov. 20.
 190. Láng Adolf, lt., † nov. 23.

1864.

191. Kazinczy Gábor, lt., † apr. 18.
 192. Récsi Emil, lt., † jun. 1.
 193. Szalay László, rt., † jul. 17.
 194. Fáy András, lg. t. † jul. 26.
 195. Kúthy Lajos, lt., † aug. 27.
 196. Madách Imre, lt., † oct. 5.
 197. Rafn Keresztély, külf. lt., † oct. 20.

1865.

198. B. Jósika Miklós, ig. és tt., † febr. 27.
 199. Torkos Sándor, lt., † jul. 5.
 200. Bugát Pál, rt., † jul. 9.
 201. Baumgartner András, külf. lt., † jul. 30.
 202. Bartal György, ig. és tt., † sept. 20.
 203. Mészáros Imre, lt., † sept. 25.

1866.

204. Gr. DESSEWFFY EMIL, ELNÖK, † jan. 10.
 205. Kiss Károly, rt., † febr. 17.
 206. Gaal József, lt., † febr. 28.
 207. Hg. Esterházy Pál, ig. t. † máj. 21.
 208. Zsarnay Lajos, lt., † jun. 13.
 209. Zádor György, rt. † aug. 17.
 210. Czuczor Gergely, rt. † sept. 9.
 211. Scitovszky János hg. primás, ig. t. † oct. 19.)*

*) A Névkönyv kinyomatása után.

AZ AKADÉMIA TAGJAI FÖLDIRATI RENDBEN.

1. MAGYARORSZÁG.

<i>Abauj megye.</i>   Korponay János lt. <i>Kassán.</i>
<p><i>Arad megye.</i></p> <p>Fábián Gábor rt. <i>Aradon és Kur-
ticson.</i></p> <p>Kéry Imre lt. <i>Boros-Sebesen.</i></p> <p>Wargha István lt. <i>Szelezsáni
pusztán, u. p. Boros-Sebes.</i></p>
<p><i>Bars megye.</i></p> <p>Botka Tivadar lt. <i>Kis - Vezeké-
nyen.</i></p>
<p><i>Bihar megye.</i></p> <p>Csányi Dániel lt. <i>Debreczenben.</i></p> <p>Hoványi Ferencz tt. <i>N.-Váradon.</i></p> <p>Imre Sándor lt. <i>Debreczenben.</i></p> <p>Kallós János lt. <i>Debreczenben.</i></p> <p>Révész Imre lt. <i>Debreczenben.</i></p> <p>Szűcs István lt. <i>Debreczenben.</i></p> <p>Török József rt. <i>Debreczenben.</i></p>
<p><i>Borsod megye.</i></p> <p>Lévay József lt. <i>Miskolczon.</i></p> | <p><i>Csongrád megye.</i></p> <p>Somhegyi Ferencz lt. <i>Szegeden.</i></p> <p>Szalai István lt. <i>Szentesen.</i></p>
<p><i>Esztergom megye.</i></p> <p>Krauz Nándor lt. <i>Esztergomban.</i></p>
<p><i>Fehér megye.</i></p> <p>Gr. Cziráky János ig. t. <i>Lovas-
Berényben.</i></p> <p>Gondol Dániel lt. <i>Baracsán, u.
p. Martonvásár.</i></p> <p>Pauer János lt. <i>Székesfehérvárt.</i></p> <p>Rosti Pál lt. <i>Pálhalmán, u. p.
Duna-Pentele.</i></p> <p>Schvarcz Gyula lt. <i>Székes-Fehér-
várt.</i></p> <p>Szógyény László ig. t. <i>Csórón.</i></p>
<p><i>Gömör megye.</i></p> <p>Balogh Sámuel lt. <i>Serkén, u. p.
Rima-Szombat.</i></p> <p>Tompa Mihály lt. <i>Hamván, u. p.
Putnok.</i></p>
<p><i>Győr megye.</i></p> <p>Czinár Mór lt. <i>Pannonhalmán, u.
p. Győr-Sz.-Márton.</i></p> <p>Deáky Zsigmond tt. <i>Győrött.</i></p> |
|--|--|

Hollósy Jusztinián lt. *Győr-Sz. Mártonban.*

Kovács Pál lt. *Győrött.*

Ráth Károly lt. *Győrött.*

Heves megye.

Bartakovics Adalbert ig. t. *Egerben.*

Ipolyi Arnold rt. *Egerben.*

Szvorényi József, lt. *Egerben.*

Udvardy Cherna János lt. *Egerben.*

Hont megye.

Pettkó János lt. *Selmeczbányán.*

Kis-Kunság.

Szász Károly lt. *Szabadszálláson.*

Szilágyi Áron lt. *Halason.*

Krassó megye.

Asbóth Lajos lt. *Lugoson.*

Máramaros megye.

Szilágyi István lt. *M. Szigeten.*

Nógrád megye.

Fabó András lt. *Agárdon.*

Szabó István lt. *Kazáron.*

Nyitra megye.

Nagy József lt. *Nyitrán.*

Pest megye.

Buda.

Danielik János tt.

Entz Ferencz lt.

Fest Vilmos rt.

Hunfalvy János lt.

Jakab István lt.

Kautz Gyula lt.

Kruspér István lt.

Lutter Nándor lt.

Mátyás Flórián lt.

Nendtvich Károly rt.

Peregriny Elek lt.

Podhrádeczky József rt.

B. Sennyey Pál ig. t.

Suhayda János lt.

Szilágyi Ferencz lt.

Sztoczek József rt.

Vész János Ármin lt.

Pest.

I g a z g a t ó t a g o k.

Gr. Andrássy György.

Deák Ferencz.

B. Eötvös József elnök.

Gr. Károlyi György.

Gr. Károlyi István.

Kubinyi Ágoston.

Lonovics József.

Lónyay Menyhért alelnök.

Marczibányi Antal.

B. Prónay Albert.

Tiszteletitagok.

Balassa János.

B. Kemény Zsigmond.

Korizmicz László.

Kubinyi Ferencz.

Lukács Móricz.

Rendes tagok.

Arany János.

Ballagi Mór.

Balogh Pál.

Csengery Antal.

Érdy János.

Fogarasi János.

Frivaldszky Imre.

Gebhardt Ferencz.

Greguss Ágost.

Győry Sándor.

Hollán Ernő.

Horváth Cyrill.

Hunfalvy Pál.

Jedlik Ányos.

Jókai Mór.

Pauler Tivadar.

Peczval Ottó.

Pólya József.

Purgstaller József.

Toldy Ferencz.

Tóth Lőrincz.

Wenzel Gusztáv.

Zsoldos Ignác.

Gorove István.

Gönczy Pál.

Greguss Gyula.

Gyulai Pál.

Halász Géza.

Hantken Miksa.

Henszlmann Imre.

Hoffmann Pál.

Horváth Boldizsár.

Illés Pál.

Jendrássik Jenő.

Kacsovics Lajos.

Karácson Mihály.

Karvasy Ágost.

B. Kemény Gábor.

Kerékgyártó Árpád.

Kondor Gusztáv.

Konek Sándor.

Kovács Gyula.

Kovács Sebestyén Endre.

Lenhossék József.

Margó Tivadar.

Markusovszky Lajos.

Mátray Gábor.

Morócz István.

Nagy Iván.

Nagy Márton.

Ney Ferencz.

Pákh Albert.

Pesti Frigyes.

B. Podmaniczky Frigyes.

Pompéry János.

Poor Imre.

Preysz Móricz.

B. Prónay Gábor.

Riedl Szende.

Rómer Flóris.

Levelező tagok.

Gr. Andrássy Manó.

Arányi Lajos.

Barabás Miklós.

Benkő Dániel.

Bérczy Károly.

Bertha Sándor.

Budenz József.

Corzan-Avendano Gábor.

Csatskó Imre.

Dorner József.

Érkövy Adolf.

Fényes Elek.

Flór Ferencz.

Galgóczy Károly.

Rózsay József.

Salamon Ferencz.

Schirckhuber Móricz.

Somogyi Károly.

Szabó József.

Szalay Ágoston.

Székács József.

Szepesi Imre.

Szigligeti Edvárd.

Szinovász György.

Szőnyi Pál.

Télffy Iván.

Thaly Kálmán.

Than Károly.

Tóth Kálmán.

Török János.

Trefort Ágoston.

Urházy György.

Vámbéry Ármin.

Gr. Wass Sámuel.

Weninger Vincze.

Xantus János.

Zlamál Vilmos.

Zsivora György.

Balla Károly lt. *Pót-Harasztján.*

Gr. Benyovszky Zsigmond lt.

Solton.

Hornyik János lt. *Kecskeméten.*

Szilágyi Sándor lt. *Nagy-Körö-*

sön.

Tomori Anasztáz lt. *Gombán.*

Warga János lt. *Nagy-Körösön.*

Pozsony.

Lichner Pál lt.

Martin Lajos lt.

Palugyay Imre lt.

M. Akad. Almanach.

Sáros megye.

Chyzer Kornél lt. *Bártfán.*

Hazslinszky Frigyes lt. *Eperjesen.*

Vandrák András lt. *Eperjesen.*

Sopron megye.

Árvay Gergely lt. *Csornán.*

Fábián István lt. *Sopron-Süttő-*

rön, u. p. Eszterháza.

Paúr Iván lt. *Sopronban.*

Szabolcs megye.

Tárkányi Béla József lt. *Egye-*

ken, u. p. Tisza-Füred.

Szathmár megye.

Lugossy József, rt. *Felsőbányán.*

Szepes megye.

Kalchbrenner Károly lt. *Szepes-*

Olasziban.

Temes megye.

Ormós Zsigmond lt. *Buziáson.*

Vas megye.

Bitnicz Lajos tt. *Szombathelyt.*

Nagy János rt. *Szombathelyt.*

Veszprém megye.

Kerkapoly Károly lt. *Pápán.*

Tarczay Lajos rt. *Pápán.*

Zala megye.

Udvardy Ignác lt. *Mura-Keresz-*

túron, u. p. Kottori.

Zemplén megye.

Erdélyi János rt. *S.-Patakon.*
 Hegedüs László lt. *S.-Patakon.*
 Szemere Miklós lt. *Lasztócson.*
 B. Vay Miklós ig. t. *Golopon, v.*
p. Tályá.

II. ERDÉLY.

Kolozsvár.

Balogh Kálmán lt.
 Berde Áron lt.
 Brassai Sámuel lt.
 Engel József lt.
 Finály Henrik lt.
 Kovács István lt.
 Kriza János. lt.
 Gr. Mikó Imre ig. és tt.
 Szabó Károly lt.
 Szentkirályi Zsigmond lt.
 Vass József lt.
 Dósa Elek lt. *Maros-Vásárhelyen.*
 Herepei Károly lt. *Vizaknán.*
 Péterfi Károly lt. *M.-Vásárhelyt.*
 Gr. Teleki Dömökös ig. és tt.
Gernyeszégen, u. p. M.-Vásár-
hely.
 Torma Károly lt. *Csicsó-Keresz-*
túron.

III. HORVÁT ÉS TÓTORSZÁG.

Divald Adolf lt. *Vukováron.*
 Kukuljevic Iván lt. *Zágrábban.*

IV. AUSZTRIA.

Bécs.

Arenstein József lt.
 Gr. Apponyi György ig. t.

Hg. Batthyány Fülöp. ig. t.
 Boué Ami k. lt.
 Ettingshausen András k. lt.
 Falk Miksa lt.
 Gr. Festetics György ig. t.
 Frankenburg Adolf lt.
 Haidinger Vilmos lt.
 Hauer Ferencz k. lt.
 Hörnes Móríc k. lt.
 Mailáth György ig. t.
 B. Schlehta Ottokár.
 B. Sina Simon ig. t.
 Gr. Szécsen Antal ig. t.

V. CSEH- ÉS MORVAORSZÁG.

Dudik Béda k. lt. *Brünnben.*
 Palacky Ferencz k. lt. *Prágában.*

VI. BADEN NAGYHERCZEG-
SÉG.*Heidelberg.*

Bunsen Róbert Vilmos k. lt.
 Mittermaier K. József k. lt.
 Rau Károly Henrik k. lt.
 Vangerow Adolf k. lt.
 Welcker K. Tivadar. k. lt.

VII. WEIMARI NAGYHER-
CZEGSÉG.

Schleicher Ágost k. lt. *Jénában.*

VIII. SZÁSZ ALTENBURG.

Gabelentz János k. lt. *Poschwitz-*
ban, Altenburg mellett.

IX. SZÁSZORSZÁG.

Roscher Vilmos k. lt. *Lipcseben.*

X. BAJORORSZÁG.

Flegler Sándor k. lt. *Nürnberg-*
ben.

B. Liebig Jusztt k. lt. *Münchenben.*

XI. HANNOVER.

Benfey Tivadar k. lt. *Göttingában.*

Ewald Henrik k. lt. *Göttingában.*

XII. POROSZORSZÁG.

Berlin.

Bopp Ferencz k. lt.

Pertz H. György k. lt.

Ranke F. Lipót k. lt.

Raumer Frigyes k. lt.

Schott Vilmos k. lt.

Grunert J. Ágost k. lt. *Greifswaldban.*

Pott Ágost Frigyes k. lt. *Hálában.*

Stier Theophil k. lt. *Colbergben.*

XIII. OLASZORSZÁG.

Cantu Caesar k. lt. *Milanóban.*

Hg. Demidoff Anatol k. lt. *San-Donatoban.*

Taubner Károly lt. *Veronában.*

Theiner Ágoston k. lt. *Rómában.*

Valentinelli József k. lt. *Venezében.*

XIV. FRANCZIAORSZÁG.

Páris.

Dumas Ker. János. k. lt.

Dussieux Lajos k. lt.

Flourens Péter k. lt.

Guizot Ferencz k. lt.

Huillard-Bréholles k. lt.

Laboulaye Edvárd k. lt.

Mandl Lajos k. lt.

Mignet Ferencz k. lt.

Milne Edwards Henrik k. lt.

Gr. Montalembert Károly k. lt.

Nagy Károly rt.

Oppert Gyula k. lt.

Poncelet J. Victor k. lt.

Regnault Henrik Victor k. lt.

Renan Ernő k. lt.

Thierry Amade k. lt.

Thiers Adolf k. lt.

XV. BELGIUM.

Quetelet A. J. Lámpert k. lt. *Brüsszelben.*

XVI. ANGLIA.

London.

Babbage Károly k. lt.

Bell Tamás k. lt.

Bowring János baronet k. lt.

Faraday Mihály k. lt.

Lyell Károly k. lt.

Murchison Roderik k. lt.

Lord Overstone k. lt.

Rawlinson Henrik baronet k. lt.

Watts Tamás k. lt.

Herschel János k. lt. *Collingwoodban.*

XVII. FINNHON.

Ahlquist Ágost k. lt. *Helsingforsban.*

Lönnrot Illyés k. lt. *Helsingforsban.*

XVIII. OROSZORSZÁG.

Baer K. Ernő k. lt. *Pétervárott.*Rájendrolála Mittra (babu) k. lt.
Calcuttában.

XIX. TÖRÖKORSZÁG.

B. Prokesch-Osten Antal k. lt.
*Konstantinápolyban.*Süphy bey k. lt. *Konstantinápolyban.*

XX. KELETINDIA.

Atkinson N.A. k. lt. *Calcuttában.*Duka Tivadar lt. *Monghyrban a Ganges mellett, (Bengala).*Grote Arthur k. lt. *Calcuttában.*

XXI. ÁFRIKA.

Magyar László lt. *Benguelában.*

XXII. AMÉRIKA.

Agassiz Lajos k. lt. *Cambridgeben (Boston mellett).*Cassin János k. lt. *Philadelphában.*Dana Jakab k. lt. *New-Havenben (Connecticut).*Spencer F. Baird k. lt. *Washingtonban.*Váflas Antal k. lt. *Új-Orleansban.*

Az akadémiai személyzet létszáma.

Elnökség és igazgató tanács (köztök 8 tiszt. tag.) 23

Tiszteleti tag helyben 12, vidéken 6, összesen	18
Rendes tag „ 27 „ 8 „ 	35
Levelező tag „ 86 „ 78 „ 	164
Külső levelező tag.	72
	289

I. A nyelv- és széptudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 2, vidéken 1, összesen	3
Rendes „ „ 6 „ 3 „ 	9
Levelező „ „ 17 „ 22 „ 	39
Külső levelező tag	17
	68

II. A philosophiai osztályban.

Tiszteleti tag helyben 1, vidéken 1, összesen	2
Rendes „ „ 3 „ 1 „ 	4
Levelező „ „ 6 „ 9 „ 	15
Külső l.	—
	21

III. A törvénytudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 4, vidéken 1, összesen	5
Rendes „ „ 4 „ — „ 	4
Levelező „ „ 10 „ 8 „ 	18
Külső l.	7
	34

IV. A történettudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 1, vidéken 2, összesen	3
Rendes „ „ 4 „ 1 „ 	5
Levelező „ „ 16 „ 19 „ 	35
Külső l.	20
	63

V. A matematikai osztályban.

Tiszteleti tag helyben —, vidéken 1, összesen	1
Rendes „ „ 5 „ 1 „	6
Levelező „ „ 7 „ 7 „	14
Külső l.	7
	28

IV. A természettudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 4, vidéken —, összesen	4
Rendes „ „ 5 „ 2 „	7
Levelező „ „ 30 „ 13 „	43
Külső l.	21
	75

Alapszabályilag az igazgató tagok teljes száma 25 levén, üres hely van —2

Alapszabályilag a tiszteleti tagok teljes száma 24 levén, üres hely van —6

Alapszabályilag a rendes tagok teljes száma 42 levén, üres hely van —7

NÉVMUTATÓ.

Agassiz Lajos	264	Bitnicz Lajos	255
Ahlquist Ágost	244	Böpp Ferencz	244
Gr. Andrassy György	237, 247	Botka Tivadar	251
Gr. Andrassy Manó	251, 267	Boué Ami	264
Gr. Apponyi György	239	Bowring János baronet	244
Arany János	241, 266, 268	Brassai Sámuel	246
Arányi Lajos	259, 267	Budenz József	243, 266, 268
Aronstein József	256	Bunsen Róbert Vilmos	264
Árvay Gergely	241	Cantu Caesar	253
Asbóth Lajos	257	Cassin János	265
Atkinson N. A.	264	Chyzer Kornél	261
Babbage Károly	257	Corzan - Avendano Gábor	257
Baer Károly Ernő	263	Csányi Dániel	257
Balassa János	258	Csatskó Imre	248
Balla Károly	259	Csengery Antal	250, 266, 267, 268
Ballagi Mór	241, 266	Czinár Mór	251
Balogh Kálmán	262	Gr. Cziráky János	238
Balogh Pál	240	Dana Jakab	265
Balogh Sámuel	246	Danielik János	245
Barabás Miklós	241	Deák Ferencz	239, 247
Bartakovics Adalbert	238	Deák Zsigmond	240
Hg. Batthyány Fülöp	237	Hg. Demidoff Anatol	253
Bell Tamás	264	Divald Adolf	262
Benfey Tivadar	245	Dorner József	260
Benkő Dániel	261	Dósa Elek	248
Gr. Benyovszky Zsigmond	248	Dudik Béda	254
Bérczy Károly	243	Duka Tivadar	262
Berde Áron	259	Dumas János	264
Bertha Sándor	218, 269	Dussieux Lajos	253

Eggenberger Ferdinánd	269	Gyulai Pál	212
Emich Gusztáv	269	Haidinger Vilmos	265
Engel József	243	Halász Gejza	262
Entz Ferencz	260	Hantken Miksa	262
B. Eötvös József 237, 239, 249, 266		Hauer Ferencz	265
Erdélyi János	245	Hazslinszky Frigyes	262
Érdy János	250, 267	Hegedűs László	217
Érkövy Adolf	262	Henszlmann Imre	251, 267
Ettingshausen András	257	Herepei Károly	216
Ewald Henrik	244	Herschl János	257
Fábián Gábor	240	Hinka József	269
Fábián István	212	Hoffmann Pál	249
Fabó András	253	Hollán Ernő	255
Falk Miksa	248	Hollós Jusstinián	262
Faraday Mihály	264	Hornyik János	253
Fényes Elek	250	Horváth Boldiszar	248
Fest Vilmos	255	Horváth Cyrill	215
Gr. Festetics György	239	Hoványi Ferencz	245
Finály Henrik	242	Hörnes Móríc	265
Flegler Sándor	254	Huillard-Bréholles J. L. A.	254
Flór Ferencz	259	Hunfalvy János	251, 267
Flourens Péter	264	Hunvalfy Pál	241, 266, 268
Fogarasi János	247, 266	Illés Pál	216
Frankenburg Adolf	242	Imre Sándor	242
Frivaldszky Imre	258, 268	Ipolyi Arnold	250, 267
Gabelentz János	244	Jakab István	241
Galgóczy Károly	260, 267	Jedlik Ányos	259, 268
Gebhardt Ferencz	258	Jendrássik Jenő	262, 268
Gondol Dániel	242	Jókai Mór	241
Gorove István	251	Kacs Kovics Lajos	259
Gönczy Pál	260, 268	Kalchbrenner Károly	263
Greguss Ágost	246	Kallós Lajos	249
Greguss Gyula	262	Karácson Mihály	250
Grote Arthur	251	Gr. Károlyi György	237, 247
Grunert J. Ágost	257	Gr. Károlyi István	238
Guizot Ferencz	251	Karvasy Ágost	248
Györy Sándor	255	Kautz Gyula	248, 267

B. Kemény Gábor	249	Markusovszky Lajos	262
B. Kemény Zsigmond	240	Martin Lajos	257
Kerékgyártó Árpád	253	Mátray Gábor	241, 267
Kerkapoly Károly	252	Mátyás Flórián	242, 266
Kéry Imre	260	Mészáros Péter	269
Knauz Nándor	251	Mignet Ferencz	254
Kondor Gusztáv	256	Gr. Mikó Imre	239, 249
Konek Sándor	248, 267	Milne-Edwards-Henrik	264
Korizmics László	258, 267	Mittermayer Károly J. A.	249
Korponay János	256	Gr. Montalembert Károly	254
Kovács Gyula	260, 268	Morócz István	260
Kovács István	251	Murchison Roderik	264
Kovács Pál	241	Nagy Iván	251, 267
Kovács-Sebestyén Endre	260	Nagy János	241
Kriza János	212	Nagy József	260
Kruspér István	256, 268	Nagy Károly	255
Kubínyi Ágoston	238, 257, 267	Nagy Márton	246
Kubínyi Ferencz	257, 267, 268	Nendtvich Károly	259, 268
Kukulyevics Iván	252	Ney Ferencz	246
Laboulaye Edvárd	249	Oppert Gyula	245
Lenhossék József	263	Ormós Zsigmond	243
Lévay József	243	Overstone lord	249
Lichner Pál	243	Pákh Albert	244
B. Liebig Juszt	264	Palacky Ferencz	253
Lonovics József	239, 247	Palugyay Imre	251
Lónyay Menyhért	237, 240, 247, 267	Pauer János	251, 267
Lönnrot Illyés	244	Pauler Tivadar	247
Lugossy József	241	Paúr Iván	251, 267
Lukács Móricz	240, 266	Peregríny Elek	246
Lutter Nándor	256	Pertz Henrik György	253
Lyell Károly	264	Pesty Frigyes	252
Magyar László	251	Péterfi Károly	246
Mailáth György	239	Pettkó János	261
Mandl Lajos	264	Petzval Ottó	255, 268
Marczibányi Antal	239	Podhorszky Lajos	242
Margó Tivadar	261, 268	Podhradezky József	250, 267
		B. Podmaniczky Frigyes	243

Pólya József	258	Somogyi Károly	247
Pompéry János	243	Spencer F. Baird	265
Poncelet János	257	Stier Theophil	214
Poor Imre	263	Suhayda János	249
Potemkin Ödön	269	Süphi bey	254
Pott Ágoston Frigyes	244	Szabó István	242
B. Prokesch-Osten Antal	254	Szabó József	261, 268
Preysz Móricz	262	Szabó Károly	252
B. Prónay Albert	238	Szalai István	217
B. Prónay Gábor	261	Szalay Ágoston	252
Purgstaller József	245	Szász Károly	242
Quetelet Adolf J. Lampert	257	Gr. Szécsen Antal	240
Rájendrolála Mittra (babu)	245	Székács József	241
Ranke Ferencz Lipót	254	Szemere Miklós	244
Ráth Károly	251	Szentkirályi Zsigmond	248
Rau Károly Henrik	249	Szepesi Imre	242
Raumer Frigyes	254	Szigligeti Edvárd	242
Rawlinson Henrik baronet	244	Szilády Áron	243
Regnault Henrik Viktor	264	Szilágyi Ferencz	250
Renan Ernő	244	Szilágyi István	242
Révész Imre	252	Szilágyi Sándor	252
Riedl Szende	242, 266	Szinovác György	249
Ring Adorján	269	Szögyény László	239
Rómer Flóris	252, 267, 269	Szöke János	269
Roscher Vilmos	249	Szőnyi Pál	246
Rosti Pál	253	Sztoczek József	255, 268
Rózsay József	263	Szücs István	248
Salamon Ferencz	252, 267	Szvorényi József	242
Sasku Károly	269	Takács István	269
Schirkhuber Móricz	260	Tarczay Lajos	258
B. Schlehta Ottokár	245	Tárkányi Béla József	243
Schleicher Ágost	245	Taubner Károly	256
Schott Vilmos	244	Gr. Teleki Domokos	239, 249
Schvarcz Gyula	263	Télffy Iván	241
B. Sennyey Pál	238	Thaly Kálmán	253
B. Sina Simon	239	Than Károly	261, 268
Somhegyi Ferencz	252	Theiner Ágoston	254

Thierry Amade	254	Vandrák András	246
Thiers Adolf	254	Vangerow Adolf	249
Toldy Ferencz	240, 266, 267	Vass József	243, 266
Tomori Anasztáz	256	B. Vay Miklós	239
Tompa Mihály	243	Vész János Ármin	256
Torma Károly	253, 267	Warga János	246
Tóth Kálmán	243	Wargha István	246
Tóth Lőrincz	247, 269	Gr. Wass Sámuel	262
Török János	259	Watts Tamás	244
Török József	258	Welcker Károly Tivadar	249
Trefort Ágoston	218, 268	Weninger Vincze	256, 268
Udvardy Ignác	248	Wenzel Gusztáv	250, 267
Udvardy Cherna János	256	Xantus János	261
Urházy György	253	Zlamál Vilmos	263
Valentinelli József	254	Zsivora György	250
Vállas Antal	257	Zsoldos Ignác	247
Vámbéry Ármin	243		

TARTALOM.

<i>Csillagászati és közönséges naptár.</i>	Lap.
Ünnepszámítás	5
Időszámítás	6
Gergelyféle naptár I.	8—74
Juliusféle naptár I.	8—74
Zsidó-naptár II.	9—75
Török-naptár. II.	9—75
Időegyenlet II.	9—75
A nap hossza, elhajlása, kelte és lemenete III.	10—76
A hold „ „ „ „ „ „ III.	10—76
A bolygók egyenes emelkedése, elhajlása, kelte, delelése és lemenete IV.	11—77
Égi jelenetek V.	12—78
Csillagfödések VI.	13—79
Nap- és holdfogyatkozások	80
Pályakör ferdesége, nap irányferdülése, látköze, és sugara, hold látköze és sugara	82
Bolygódok	84
A bolygók, mellékbolygók és bolygódok rendszereinek áttekintése	86
A bolygók pálya-elem rendszerei	90
A mellék bolygók, pálya-elem rendszerei	92
Bolygódok jegyzéke fölfedezésök ideje szerint	94
A bolygódok szembenállásuk a nappal 1866-ban	97
Bolygódok pálya-elem rendszerei	100
A bolygódok jegyzéke távolságuk szerint rendezve	106
A bolygódok jegyzéke középkihülségük szerint rendezve	107
A bolygódok jegyzéke hajlásuk szerint rendezve	108
Üstökösök	109
Üstökösök pálya-elem rendszerei	115

	Lap.
Észrevételek	134
Az alap-csillagok középhelyei	135
Különböző szemléldék földirati fekvései	157
Jegyek és rövidítések magyarázata	160
Csillagászati és közönséges naptár elrendezése	162
<i>A. M. T. Akadémia alapszabályai</i>	173
<i>A. M. T. Akadémia ügyrende.</i>	187
Osztályok és tagok	189
Ülések és bizottságok	194
Könyvkiadások	206
Jutalmak és pályázatok	213
Elegy	224
<i>Magyar Akadémiai névkönyv.</i>	235
Elnökség és igazgató tanács	237
Nyelv- és széptudományi osztály	240
Philosophiai osztály	245
Törvénytudományi osztály	247
Történettudományi osztály	249
Mathematikai osztály	255
Természettudományi osztály	257
Állandó bizottságok	266
Tisztviselők	268
Iroda	269
Nyomdász. Könyvtár	269
Szolgák	270
<i>A tagok munkálatai 1865—66.</i>	271
<i>Az Akadémia által 1862. october óta közrebocsátott nyom- tatványok lajstroma</i>	305
<i>Az Akadémia halottjai 1830—66.</i>	310
<i>Az Akadémia tagjai földirati rendben</i>	318
<i>Az Akadémiai személyzet létszáma</i>	325
<i>Névmutató</i>	327

